

**T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KAMU YÖNETİMİ ANABİLİM DALI
DOKTORA TEZİ**

**AVRUPA SİYASİ PARTİLERİNİN ORTAYA ÇIKIŞI
VE
AVRUPA HALK PARTİSİ- EPP**

Hüseyin GÜL

Danışman

Prof. Dr. Mehmet Emin KÖKTAŞ

2010

Yemin Metni

Doktora Tezi olarak sunduğum “**Avrupa Siyasi Partilerinin Ortaya ıkışı ve Avrupa Halk Partisi-EPP**” adlı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı dűşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gűsterilenlerden olduğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

Tarih

.../.../.....

Adı SOYADI

İmza

DOKTORA TEZ SINAV TUTANAĞI

Öğrencinin

Adı ve Soyadı :Hüseyin GÜL
Anabilim Dalı :Kamu Yönetimi
Programı :Doktora
Tez Konusu :Avrupa Siyasi Partilerinin Ortaya Çıkışı ve Avrupa Halk Partisi-EPP
Sınav Tarihi ve Saati :

Yukarıda kimlik bilgileri belirtilen öğrenci Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün tarih ve Sayılı toplantısında oluşturulan jürimiz tarafından Lisansüstü Yönetmeliğinin 30.maddesi gereğince doktora tez sınavına alınmıştır.

Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini dakikalık süre içinde savunmasından sonra jüri üyelerince gerek tez konusu gerekse tezin dayanağı olan Anabilim dallarından sorulan sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek tezin,

BAŞARILI OLDUĞUNA O OY BİRLİĞİ O
DÜZELTİLMESİNE O* OY ÇOKLUĞU O
REDDİNE O**

ile karar verilmiştir.

Jüri teşkil edilmediği için sınav yapılamamıştır.
Öğrenci sınava gelmemiştir.

O***
 O**

* Bu halde adaya 3 ay süre verilir.
** Bu halde adayın kaydı silinir.
*** Bu halde sınav için yeni bir tarih belirlenir.

Tez, burs, ödül veya teşvik programlarına (Tüba, Fulbright vb.) aday olabilir. Evet
Tez, mevcut hali ile basılabilir. O
Tez, gözden geçirildikten sonra basılabilir. O
Tezin, basımı gerekliliği yoktur. O

JÜRİ ÜYELERİ

..... Başarılı Düzeltme Red İMZA
..... Başarılı Düzeltme Red
..... Başarılı Düzeltme Red
..... Başarılı Düzeltme Red
..... Başarılı Düzeltme Red

ÖZET

“Avrupa Siyasi Partilerinin Ortaya Çıkışı ve Avrupa Halk Partisi-EPP”

Hüseyin GÜL

Dokuz Eylül Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Kamu Yönetimi Anabilim Dalı
Doktora Programı

Avrupa ülküsü İkinci Dünya Savaşına kadar sadece idealist devlet adamlarının ve filozofların düşüncelerinde yaşamaktaydı. Savaşın Avrupa’da meydana getirmiş olduğu yıkımlar, Avrupa’nın köklü bir fikri tarihi geçmişe dayanan Birlik düşüncesini gerçekleştirmesine zemin hazırlamıştır. Birlik, günümüzde Avrupa’nın siyasal, ekonomik ve sosyal hayatına yön vermektedir. Brüksel, siyasal hayatın önemli bir parçası haline almıştır. Özellikle demokratik yollardan seçilen Avrupa Parlamentosu’nun (AP) yapısı ve yetkileri, Parlamentodaki siyasi parti gruplarının varlığı ve bu siyasi parti gruplarının Avrupa bütünleşmesi süreci ile beraber Avrupa partisi olma yolundaki çabaları AB’nin bütünleşmesine önemli katkılar sağlamıştır. Demokratik hayatın vazgeçilmez kurumları olan siyasi partiler, Birliğin önemli organlarından olan AP’de, Avrupa bütünleşmesi ve demokratikleşmesinde önemli rol ve görevler üstlenmişlerdir.

AP’de yüklenen bu görev ve sorumluluklar, “Avrupa partisi” kavramının ortaya çıkmasına neden olmuştur. AP’deki partiler, AB politikalarını doğrudan etkileyen pozisyondadırlar. Üye devletlerin ulusal parlamentolarıyla benzer yetkilere sahip olma yolunda yetkilerle donatılan AP ve Avrupa vatandaşlığı kavramının kabul edilmesi ile beraber Avrupa partilerinin önemi artmıştır. Bu nedenle ülkemizde de Avrupa partileri konusunda araştırmalar yapmanın gereği ortaya çıkmaktadır. AB düzeyinde siyasetin nasıl yapıldığını görebilmek için Avrupa partileri hakkında da bilgi sahibi gerektiği açıktır. Bu bağlamda Avrupa parti yapısının ortaya çıkışı, örgütsel yapıları, siyasal aktörler olarak önemleri, sistem içinde işlevleri önem kazanmaktadır. Bu anlayıştan hareketle bu çalışmada, bir yandan Türkiye’de yapılan Avrupa Birliği araştırmalarına katkıda bulunmak, diğer yandan bu konunun öneminde dikkat çekmek için ilk olarak, Avrupa partilerinin ortaya çıkışı ve hukuksal düzenlemeler ele alınmıştır. Ayrıca bir “Avrupa Partisi” konumunda olan Avrupa Halk Partisi’nin tarihçesi, örgütsel yapısı, yetkili organlar ve bu organların yetkileri ile partinin temel siyasal programı ve politikaları örnek olarak incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Avrupa Parlamentosu, Avrupa Partisi, Avrupa Halk Partisi, Hıristiyan Demokrasi.

ABSTRACT

“Emergence of European Political Parties and European People’s Party-EPP”

Hüseyin GÜL

**Dokuz Eylül University
Institute of Social Sciences
Department of Public Administration
PhD Programme**

The idea of Europe was alive only in the thoughts of idealist statesmen and philosophers until the Second World War. Destructions caused by the war paved the way for the unification in Europe, which had a rooted historical background. Now the Union is the main factor in political, economic and social life of Europe. Brussels has become a crucial part of political life in Europe. The structure and competences of the European Parliament, members of which are elected by democratic elections, existence of political party groups in the Parliament and their efforts towards transforming into European Parties has contributed a lot to the European integration.

Political parties as indispensable components of democratic life have assumed important roles in the European Parliament, especially in terms of development and democratisation of European Integration. The tasks and responsibilities assumed at the European Parliament have given rise to the concept of “European Party”. Parties in the European Parliament are in a position that can directly affect the policies of the EU. As the competences of the European Parliament have increased converging with those of national parliaments and as the concept of European Citizenship was established, the importance of European parties increased. It is for this reason that this study was found necessary, especially for our country. In order to understand the way politics work at EU level, it is obvious that it is necessary to have deeper knowledge on European parties. In this context, emergence of European party structure, organisational structures, their importance as political actors and their role within the system gain importance. Departing from this approach, while trying to contribute to the researches on EU in Turkey, it is aimed to draw attention to the importance of the topic. For this purpose, as a “European

Party”, organisational structure, historical background and policies of European People’s Party have been analysed as a case study.

Keywords: European Parliament, European Party, European People’s Party, Christian Democracy.

İÇİNDEKİLER
AVRUPA SİYASİ PARTİLERİNİN ORTAYA ÇIKIŞI
VE
AVRUPA HALK PARTİSİ-EPP

YEMİN METNİ	II
TUTANAK.....	III
ÖZET.....	IV
ABSTRACT	V
İÇİNDEKİLER	VII
KISALTMALAR	XIII
TABLO LİSTESİ	XIV
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	XV
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

AVRUPA SİYASİ PARTİLERİNİN ORTAYA ÇIKIŞI VE
HUKUKİ TEMELLERİ

I- AVRUPA SİYASİ PARTİLERİNİN ORTAYA ÇIKIŞI VE GELİŞİMİ	10
A- Atama Yoluyla Oluşan Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Parti Birlikleri.....	13
B- Seçim Yoluyla Oluşan Avrupa Parlamentosu ve Partiler	24
II- AVRUPA SİYASİ PARTİLERİNİN HUKUKİ STATÜSÜNÜN BELİRLENMESİNE YÖNELİK ADIMLAR.....	30
A- Avrupa Birliği Anlaşmalarında Avrupa Partilerine İlişkin Düzenlemeler	30
1- Maastricht Anlaşması'ndan Nis Anlaşmasına Kadar olan Dönem..	30
2- Nis Anlaşması Sürecinde Avrupa Partileri	34
3- Avrupa Siyasi Partiler Tüzüğü.....	36

B- Avrupa Siyasi Partilerinin Statü ve Faaliyetlerine İlişkin Hukuksal Düzenlemeler	40
1- Avrupa Birliği Kurucu Anlaşmalarına Göre Siyasal Partiler.....	42
2- Siyasi Partilerin Temel Hakları ve Faaliyetleri ile İlgili Düzenlemeler	43
a- Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinde Siyasal Partiler.....	43
b- Avrupa Siyasi Partilerinin Hukuki Temellerine İlişkin Sorunlar	45
III- AVRUPA SİYASİ PARTİLERİNİN BİRLİĞİN SİYASAL SİSTEMİ İÇİNDEKİ YERİ.....	49
A- Avrupa Partilerine İlişkin Tartışmalar	49
B- Parti Yapılanmalarında Ulusal ve Ulus-üstü Düzeyler Arasındaki İlişki ve Etkileşimler	55
IV- AVRUPA PARLAMENTOSU VE PARLAMENTODA TEMSİL EDİLEN AVRUPA PARTİLERİ.....	61
A- Avrupa Parlamentosunun Yapısı ve Yetkileri	61
1- Avrupa Parlamentosunun Yapısı.....	61
2- Avrupa Parlamentosunun Yetkileri.....	68
B- Avrupa Parlamentosunda Siyasal Parti Grupları	73
C- Avrupa Parlamentosunda Grubu Bulunan Avrupa Partileri	78
1- Avrupa Sosyalist Parti (The Socialist Group in the European Parliament- PES).....	85
2- Avrupa Liberal ve Demokrat Parti (Alliance of Liberals and Democrats -ALDE)	87
3- Yeşiller Grubu/Avrupa Özgür İttifakı (The Greens/European Free Alliance- G/EFA).....	89
4- Diğer Gruplar.....	92

İKİNCİ BÖLÜM

HIRİSTİYAN DEMOKRASİNİN DOĞUŞU VE AVRUPA DÜZEYİNDE SİYASAL BİR PARTİ OLARAK ÖRGÜTLENMESİ: AVRUPA HALK PARTİSİ-EPP

I- HİRİSTİYAN DEMOKRASİNİN DOĞUŞU VE AVRUPA POLİTİKASINDAKİ YERİ.....	97
A- Avrupa’da Din-Devlet İlişkisi ve Demokrasi.....	97
B- Hıristiyan Demokrasi’nin Doğuşu ve Avrupa Politikasındaki Yeri....	101
1- Hıristiyan Demokrasi: Kimlik, İdeoloji	107
2- Hıristiyan Demokrasinin Avrupa Ülkelerindeki Gelişimi	112
II- HİRİSTİYAN DEMOKRASİNİN AVRUPA DÜZEYİNDE ÖRGÜTLENMESİ: AVRUPA HALK PARTİSİ -EPP	117
A- Uluslararası Hıristiyan Demokratik İşbirliğinin Kurulması.....	117
1- 1925–1945 Dönemi	117
2- 1945–1976 Dönemi: Hıristiyan Demokratların Başarısı	119
B- Avrupa Partisi Kurma Girişimi	122
III- AVRUPA HALK PARTİSİ ÖRGÜTSEL YAPISI	131
A- Merkez Örgüt.....	133
1- Kongre (the Congress).....	135
2- Politik Büro (Political Bureau)	139
3- Başkanlık/Başkanlık Divanı (The Presidency).....	143
4- EPP Zirve (EPP Summit)	146
5- Genel Sekreter (General Secretary).....	148
6- Mali İşler Sorumlusu (Treasure).....	150
B- Avrupa Halk Partisi Yan Kolları	151

1- Avrupa Halk Partisi Gençlik Kolları (Youth of European People's Party- YEPP)	154
2- Avrupa Hıristiyan Demokrat İşçiler Birliği (European Union Christian Democrat Worker-EUCDW)	155
3- Avrupa Halk Partisi Kadın Kolları (EPP Women's Association)..	156
4- Avrupa Demokrat Öğrenciler (European Democrat Students- EDS)	157
5- Küçük Ve Ortaboy Girişimciler Birliği (Sme-Union)	158
6- Avrupa Yaşlı Vatandaşlar Birliği (European Senior Citizen Union- ESCU).....	158
C- Avrupa'da Avrupa Halk Partisi'nin Mevcut Konumu	160
1- Avrupa Halk Partisi'nin AB Kurumlarıyla İlişkisi.....	160
2- Avrupa Halk Partisine Üye Ulusal Partiler	165
D- Bir Avrupa Partisi olarak Avrupa Halk Partisi	167

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

AVRUPA HALK PARTİSİ TEMEL SİYASİ PROGRAMI ve 2004–2009 YASAMA DÖNEMİ EYLEM PLANI

I- AVRUPA HALK PARTİSİ TEMEL PROGRAMI.....	176
A- Yeni bir Avrupa Toplumu Yaratmak.....	176
B- Yeni Tehditlerin Üstesinden Gelmek	178
C- Hıristiyan Demokrat EPP'nin Politik Temelleri ve Referans Değerleri.....	179
D- Hıristiyan Demokratların Politik Sistem Konsepti.....	184
E- Avrupa Topluluğundan Avrupa Birliğine	184
1- Federal-Birleşik Bir Avrupa	184

2- Etkili Bir Avrupa	187
3- Demokratik Bir Avrupa	188
4- Çevreye Duyarlı Sosyal Pazar Ekonomisi	189
5- Diğer Avrupa'ya Açık Bir Avrupa.....	191
6- Avrupa'da Savunma ve Güvenlik	192
7- Dünyaya Açık Bir Avrupa	193
8- Halklar İçin Avrupa	194
9- Ahlak (Etik) ve Teknoloji.....	195
II- AVRUPA HALK PARTİSİ 2004–2009 DÖNEMİ EYLEM PLANI	196
A- Değişken, Rekabete Dayalı ve İş Yaratan Ekonomi	200
1- Hızla Gelişen Dünyada Değişken Ekonomi	201
2- Rekabete Dayalı Ekonomi.....	205
3- Dayanışmaya Dayalı Ekonomi.....	208
4- İş Üreten Ekonomi.....	211
B- Avrupa Vatandaşlarının Büyüyen Güvenlik İhtiyaçları.....	212
1- Avrupa Vatandaşlarının Korunması	212
2- Topluma Güvenliğin Garantisi Verme	216
C- Sürdürülebilir Gelişme Politikası.....	220
1- İklim Değişikliği	220
2- Temiz Enerji	221
3- İyi Planlanmış Ulaşım Politikası	222
4- Uygulanabilir ve Sürdürülebilir Tarım Politikası.....	223
5- Ortak Balıkçılık Politikası	225
6- Sürdürülebilir Turizm.....	226
7- Kültürel Avrupa Bölgesi Kurma	226

D- Avrupa Gençlik Politikası	227
1- Eğitim	228
2- İş	229
3- Toplumsal Dışlanmayı Engellemek	229
E- Avrupa ve Avrupa'nın Dünyadaki Yeri	230
1- Ortak Bir Güvenlik Politikası	230
2- Ortak Bir Avrupa Savunma Politikası	235
F- Avrupa İçin Yönetişim (European Governance)	237
1-Güçlü Bir Avrupa	237
2- İyi İşleyen Bir Avrupa	237
SONUÇ	241
KAYNAKLAR	249

KISALTMALAR

AAET: Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu

AB: Avrupa Birliği

ABTHŞ: Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı

AET: Avrupa Ekonomik Topluluğu

AGİT: Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı

AİHS Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi

AKÇT: Avrupa Kömür Çelik Topluluğu

ALDE: Avrupa Liberal ve Demokrat İttifakı

AP: Avrupa Parlamentosu

AT: Avrupa Topluluğu

BAB: Batı Avrupa Birliği

BM: Birleşmiş Milletler

CAP: AB Ortak Tarım Politikası

CDI: Hıristiyan Demokratik Dünya Birliği

CDU: Alman Hıristiyan Demokrat Birlik

CFSP: AB Ortak Dış Politika ve Güvenlik Politikası

CSU: Alman Hıristiyan Sosyal Birlik

DC: Hıristiyan Demokrat Parti

EDS: Avrupa Demokrat Öğrenciler

EDU: Avrupa Demokratik Birliği

ELDR: Avrupa Liberal Demokrat Reform Partisi

EPP Women's: EPP Kadın Kolları

EPP: Avrupa Halk Partisi

ESCU: Avrupa Yaşlı Vatandaşlar Birliği

EUCD: Avrupa Hıristiyan Demokrat Birliği

EUCDW: Hıristiyan Demokrat İşçiler Avrupa Birliği

G/EFA: Yeşiller/ Özgür Avrupa İttifakı

GUE/NGL: Birleşik Avrupa Sol/Kuzeyli Yeşil Sol Konfederal Grup

HA: Yüksek Otorite

IND/DEM: Özgürlükçüler/Demokratlar

LI: Liberal Dünya Birliği

MRP: Cumhuriyetçi Halk Harekâtı

NAFTA: Kuzey Amerika Ticaret İttifakı

NATO: Kuzey Atlantik İttifakı

NEI: Yeni Uluslararası Örgüt

OLAF: Avrupa Komisyonu Yolsuzlukla Mücadele Bürosu

PES: Avrupa Sosyalist Parti

PPI: İtalyan Halk Partisi

SEA: Tek Avrupa Senedi

SI: Sosyalist Enternasyonal

SIPDIC: Hıristiyan Demokrat Partilerin Uluslararası Sekreterliği

SME-Union: Küçük ve Ortaboy Girişimciler Birliği

UEN: Uluslar Avrupa'sı Birlik Grubu

WTO: Dünya Ticaret Örgütü

YEPP: Avrupa Halk Partisi Gençlik Kolları

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: 1953-1974 Arası Avrupa Parlamentosundaki Siyasi Gruplar	20
Tablo 2: 1979-2004 Avrupa Parlamentosundaki Siyasi Partiler ve Sandalye Dağılımı	26
Tablo 3. Haziran 2004 ve 2009 Dönemi İtibariyle AP'deki Siyasi Gruplar ve Sandalye Dağılımı	66
Tablo 4: 2009-2014 Parlamento Döneminde Ükelere Göre Avrupa Parlamentosundaki Sandalye Dağılımı (Alfabetik Sıraya Göre)	67
Tablo 5. Avrupa Parlamentosunun Yasama Faaliyetine İlişkin Temel Değişiklikler.....	70
Tablo 6: Avrupa Parlamentosundaki Parti Gruplarının Yönetim ve Lider Kadroları	76
Tablo 7: Avrupa Parlamentosu 6. Dönem Seçim Sonuçlarına Göre Avrupa Partilerinin Ükelere Göre Kazandığı Sandalye Sayısı	83
Tablo 8: Avrupa Parlamentosunda PES Grubuna Üye Ülke ve Partiler	86
Tablo 9: Avrupa Parlamentosunda ALDE Grubu Üye Ülke ve Partiler	88
Tablo 10: Avrupa Parlamentosunda G/EFA Grubuna Üye Ülke ve Partiler	90
Tablo 11- Avrupa Halk Partisine Üye Ulusal Partiler:.....	165

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1- Çatışma Türlerine Tekabül eden Avrupa Partileri.....	58
Şekil 2: Avrupa Düzeyinde Uluslar arası Parti İttifaklarının Üçlü İlişkisi	60
Şekil 3. Avrupa Birliği'nin Organları ve Kurumları.....	64
Şekil 4: Avrupa Parlamentosundaki bir Siyasi Parti Grubunun Örgütsel Yapısı	75
Şekil 5- 1978 yılında Avrupa düzeyinde ortaya çıkan Hristiyan Demokrat Örgütlenme .	128
Şekil 6- Avrupa Halk Partisi Örgütsel Yapısı	134

GİRİŞ

Hemen her alanın birbiriyle yakından ilişki içine girdiği bir dönemde yaşamaktayız. Bu sürece bağlı olarak uluslararası alanda devletin egemenlik alanının tartışma konusu haline geldiği yeni kurumlar ya da yapılanmalar ortaya çıkmaktadır. Bu tür kurumların en önemlilerinden biri de ulus-üstü bir organizasyon niteliğine sahip Avrupa Birliği (AB)'dir. İkinci Dünya Savaşı'na kadar sadece bazı idealist devlet adamları ve filozofların düşüncelerinde yaşayan Birleşik Avrupa ülküsü, 18 Nisan 1951 tarihli Paris Antlaşması ile gerçekleşme yoluna girmiştir. Savaşın sona ermesiyle somutlaşmaya başlayan Birlik düşüncesi günümüzde Avrupa'nın siyasal, ekonomik ve sosyal hayatına yön vermektedir. Daha önce örneği olmayan bu kendine özgü yapı, vatandaşlar için olduğu kadar üye ülkeler için de gündemden güne artan bir öneme sahip olmaktadır. Artık Birliğin organları, giderek kapsamı genişleyen ve hayatın ekonomik, sosyal ve siyasal alanlarını artan oranlarda etkileyecek şekilde bağlayıcı kararlar almakta ve bu kararları tek bir merkezden yürütmektedirler.

Birliğin temsilcileri, 27 üye ülkenin ve 490 milyon Birlik vatandaşının adına konuşmaktadır ve artan bir biçimde dikkati çeken "Brüksel", siyasal hayatın önemli bir parçası olmaktadır. Berlin duvarının yıkılması ve "Demirperde Ülkeleri"nin çözülmesi ile birlikte Bütünleşme süreci ağırlık kazanmıştır. AB organlarının gündemi artan bir biçimde ulusal siyasetin gündemiyle uyum içine girmekte; AB sisteminin artan anlam ve önemi, aynı şekilde artan karmaşık bir yapıyı da beraberinde getirmektedir. Bu karmaşık yapı, söz konusu yetki ve görev alanının siyasal yapı içindeki yerini belirlemeyi güçleştirmektedir.

Kurucu anlaşmaların mimarları, ortak faaliyetlerin yürütüldüğü siyasal alanların genişletilmesiyle kurum ve kuralların rollerini de büyük ölçüde genişletmiş ve farklılaştırmışlardır. Ulusal alan ile Avrupa Birliği alanı arasındaki yetki dağılımı belirgin bir biçimde düzenlenmiş değildir. Siyasal yetkiler, AB organları arasında yatay, üye devletler ve Birlik arasında ise dikey olarak karışmış, hatta bir bakıma iç içe geçmiş durumdadır. Bu durum, siyasal sorumluluğun belirgin bir biçimde hangi düzeylerde ve kime ait olduğunun ortaya konmasını da zorlaştırmaktadır. Artık AB, bir yandan üye devletlerin kimliklerini korurken diğer yandan da karar verme ve uygulama yeteneği bulunan hem etkili hem de demokratik bir örgüt olma yolunda

ilerlemekte, üye devletleri anlaşmalarla daha sıkı bir biçimde birbirine bağlayan hukuki metinler oluşturmaktadır. Birliğin kendi içyapısında oluşturduğu hukuki metinler devasa bir boyut kazanmış bulunmaktadır.

AB içinde siyasi sistemin merkezi yapıtaşları, Birliğin organlarını meydana getirmektedir. Bunlar, pek çok alandan gelen aktörlerin yarı-devlet benzeri bir yapıya ait olacak yürütme araçlarının belirlenmesine ilişkin bağlayıcı kararları hazırladıkları, kabul ettikleri, uyguladıkları ve kontrol ettikleri bir siyasi dönüşüm merkezidirler. AB'nin anlaşılabilmesi -sıklıkla teknik ve hukuki olarak eleştirilen- kurum ve kurallarının anlaşılmasında gizlidir. Bu sebeple yetki, görev ve işlevlerin, hâlihazırda işlemekte olan organların "içyapısı"nın etraflıca anlaşılması kadar AB kurumları arasında yürürlükte olan başlıca kuralların bilinmesi de yararlı ve gereklidir.

AB'yi benzeri kuruluşlardan farklı kılan en temel özelliği kurumsal yapısıdır. Birlik, demokratik yollardan seçilen Parlamento (AP), üye devletleri temsil eden ve Bakanlardan oluşan Konsey, üye devlet ve hükümet başkanlarından oluşan Zirve, Antlaşmaların koruyucusu olan Komisyon, Topluluk Hukuku'na uyumu denetleyen Adalet Divanı gibi organlardan meydana gelmektedir.

Demokratik hayatın vazgeçilmez kurumları olan siyasi partiler, Birliğin önemli organlarından olan AP'da, Avrupa bütünleşmesi ve demokratikleşmesinde önemli rol ve görevler üstlenmişlerdir. AP'da yüklenen bu görev ve sorumluluklar, "Avrupa partisi" kavramının ortaya çıkmasına neden olmuş ve kaçınılmaz olarak da Avrupa'da siyaset bilimcilerin ilgisini çekmiştir.

Avrupa fikrinin ortaya çıkması ile beraber siyaset bilimciler, hem bu sürecin anlaşılması hem de bu süreçte siyasi parti yapılarının ortaya çıkışına yönelik olarak süreci değerlendirmeye başlamışlardır. İlk dönemlerde, Avrupa partileri üzerine yapılan çalışma ve tartışmalar daha çok deneme niteliğinde olarak 1950-1960'lı yıllarda bilimsel platformlarda ortaya konmuştur¹. Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu (AKÇT) Meclisi'nde savaş sonrası dönemde Hıristiyan Demokratlar, Sosyalistler ve Liberaller baskın gruplar olarak kendi aralarında parti birlikleri/aileleri şeklinde toplanarak ve bu yolla Meclis Genel Kurulu'nda kendi görüşlerini bir bütün şeklinde savunmak yoluna gitmişlerdir. Burada hemen şunu

¹ Öhlen Mats, (2004) "Adapting to or sharpening a New Political Culture? European Parties and Parties in the new EU-countries after EU-Enlargement", *Political Culture* 1. s.1-2.

vurgulamak yerinde olacaktır. Özellikle bu yıllarda ulusal partilerin üyeleri ve ulusal hükümetler tarafından atanan üyelerden oluşan Meclis'teki bu üyeler aynı fikirdeki diğer ülke temsilcileri ile bir araya gelerek belirli ideolojik gruplar adı altında birlik/aile şeklinde bir araya gelmişlerdir. 1979 yılına kadar süren bu tarz bir tanımlama, bu döneme ilişkin çalışma yapan araştırmacılar tarafından da kabul görmüştür.

Biz de çalışmamızda bu yöndeki kavramsallaştırmayı (parti birlikleri/aileleri) Parlamento'ya doğrudan seçimlerin yapıldığı 1979 dönemine kadar kullanacağız. Parlamento için doğrudan seçim kararı, 1974 Paris zirvesinde değerlendirildikten sonra seçimlerin 1978 yılında yapılmasına karar verilmiştir. Ancak seçimler 1979 yılında gerçekleştirilmiş ve seçimlerle beraber siyasi fikirler düzeyinde ortaya çıkan ayrılıklar ve siyasi gruplaşmalar, 1970'lerin ortalarında ulus-üstü parti yapısının kaçınılmaz olarak ortaya çıkmasına yol açmıştır. Özellikle hem Parlamento'nun yapısı ve yetkilerinde yapılan değişiklikler hem de doğrudan ilk seçimlerin yapılması yönünde alınan karar, hem bu sürece yönelik bilimsel araştırmaların hem de Avrupa parti yapısının gelişimine yönelik akademik çalışmaların artış göstermesine neden olmuştur.

Avrupa siyasi partileri üzerine yapılan çalışmalar, AKÇT süreci ile başlamış olsa bile asıl ivme kazanmaları seçim kararı alınması ile olmuştur. 1950'lerde yapılan çalışmalardan en önemlisi, Ernest Haas'ın "The Uniting of Europe (1958)" isimli çalışmasıdır². Haas, bu çalışmasında, partilerin hem Avrupa düzeyinde bütünleşmeyi teşvik edici hem de ulusal düzeyde yarışmacı oldukları yönünü ortaya koymuştur. Bir diğer önemli çalışma, Guy Van Oudenhove'nin "The Political Parties in the European Parliament: the First Ten Years (1965)" isimli çalışmasıdır³. Bu çalışmada, ilk kez Avrupa parti birliklerinin organizasyon yapıları ile bu birliklerin şekillenmesinde etkin olan ideolojiler ele alınmıştır⁴. Esasında bu dönemde Avrupa siyasi partilerinden çok, parti birlikleri/aileleri üzerine araştırmalar yapılmıştır. Çünkü henüz tam anlamıyla Avrupa düzeyinde ortaya çıkmış olan ulus-üstü bir siyasi parti örgütlenmesi mevcut değildir.

² Haas Ernest, (1958), **The Uniting of Europe**, Standford University Press Standford.

³ Qudenhove Guy Van, (1965), **The Political Parties in the European Parliament: the First Ten Years** September 1952, September 1962, European aspects. Series C, Studies on politics ; no. 18.

⁴ Öhlen Mats, (2004), s.2.

Avrupa partileri üzerine tartışmalar ve incelemeler 1970'lerin sonlarında yoğunlaşmıştır. AP'ye doğrudan ilk seçimlerin yapılması kararı, parti birliklerinin bu yeni şekle göre yeniden yapılanmasına ve Parlamentoda çoğunluğu sağlayarak bu yolla Avrupa politikasında önemli roller üstlenme düşüncesinin oluşmasına yol açmıştır⁵. 1979'da yapılan doğrudan seçimler böylece yeni Avrupa siyasi parti yapısının ortaya çıkmasına neden olmuştur. Ortaya çıkan bu yeni yapılanmalar üzerine bu dönemde iki önemli çalışma dikkat çekmektedir. Bunlardan biri, Geoffrey ve Pippa Pridham'ın "Transnational Party Co-operation and European Integration (1981)" isimli çalışmasıdır. Bu çalışma, seçimlerden önce üç parti federasyonunun/birliğinin (PES, EPP ve ELDR) ulus-üstü seçim kampanyaları üzerine yoğunlaşmıştır⁶. Diğer bir çalışma ise Oscar Niedermayers'in "Europaischen Parteien? (1983)" isimli çalışmasıdır. Niedermayers, daha ziyade parti federasyonlarının, organizasyon yapıları ve yeni fonksiyonalist bakış açısının parti ideolojileri üzerine etkisini analiz etmiştir⁷.

Avrupa partileri üzerine yapılan bu çalışmalar, doğrudan ilk seçimlerin siyasi partiler açısından derin bir hayal kırıklığı yarattığını ve partilerin geniş bir alanda hareket gücü yaratmada başarısız olduklarını ortaya koymuş olmasına karşın geleceğe yönelik iyimser bir yapı kurabilecekleri tezini ortaya koymuştur. Yine de Avrupa partileri 1990'lara kadar Parlamentoda federasyon şeklinde faaliyette bulunmalarına karşın Avrupa düzeyinde tam anlamıyla bir siyasi parti olarak etkin olamamışlardır. Avrupa düzeyinde Avrupa partilerinin esas önemi 1990'lı yıllarda ortaya çıkmıştır. Özellikle Tek Senet (Single European Act-SEA, 1987) ve Maastricht Antlaşması (1993) ile Avrupa düzeyinde faaliyette bulunan siyasi partilere ilişkin düzenlemeler yapılmış ve bu düzenlemelerle Avrupa partileri kendi konumlarını güçlendirme yoluna gitmişlerdir. Özellikle Pridham'lar tarafından Avrupa partileri üzerine yapılan geniş kapsamlı çalışma temel alınarak, Hix ve Lord'un yapmış oldukları "Political Parties in the European Union (1997)" çalışması,

⁵ Philomena Murray, (1996) "Nationalist or Internationalist? Socialist and European Unity", in P. Murray and P. Rich, (eds), **Visions of European Unity**, Boulder, s. 131.

⁶ Pridham G. and Pridham P., (1981), **Transnational Party co-operation and European Integration: The Process Towards Direct Elections**, London: George Allen&Unwin.

⁷ Öhlen Mats, (2004), s.3.

bu dönemde Avrupa partilerine yönelik ilginin yeniden gündeme gelmesine yol açmıştır⁸.

Bu çalışmada, Avrupa partilerin iki temel boyutu ortaya konulmuştur. Partilerin geleneksel sağ-sol ayrımı boyutunun yanı sıra Avrupa düzeyinde bütünleşme-ayrışma boyutu ele alınarak Avrupa parti yapılarına yönelik analiz yapılmıştır. Ancak bu çalışmada, Avrupa partilerine yönelik temel sorunların varlığı ve bu sorunlara yönelik çözümlerin henüz ortaya konmamış olması yüzünden Hix ve Lord, parti ailelerini bir “siyasi parti” şeklinde tanımlamada zorluklar olduğunu altını çizmişlerdir. Hix ve Lord, Avrupa partilerini “Avrupa düzeyinde düşük yoğunluklu partiler” olarak tanımlamışlar ve ulusal partilerin hala Avrupa siyasi partileri üzerinde siyasal gücü ellerinde tuttuğunu ifade etmişlerdir. Bu durumda Hix ve Lord, Avrupa partilerini gerçek anlamda siyasi parti olmadıklarını, fakat bir çeşit “tasarı aşamasında (embriyo düzeyinde) partiler” olarak tanımlanabileceğini belirtmişlerdir⁹.

Avrupa'nın artan önemi karşısında dikkate değer ilgiyi yakalayan Avrupa partileri üzerine yapılan bir diğer çalışma da Kevin Featherston'un “Socialist Parties and European Integration, (1988)” isimli çalışmasıdır¹⁰. Çalışmasında Sosyal Demokrat Partileri ele alan Featherston, Avrupa partilerinin üç boyutu üzerine odaklanmıştır. Birinci boyut, parti içi düzenlemeler, partinin ideolojisi, partide etkin olan elit sınıfın rolü ve bu sınıfın geleneklerden ne derece etkilenildiğidir. İkinci boyut, partinin ulusal ve tarihsel şartları göz önünde tutması ve diğer partiler ile yapacağı birlikteliklerde bu şartlar ve ekonomik ilgilerden etkilenmesidir. Üçüncü boyutu ise, farklı sosyalist partiler arasındaki ilişkiler ve partinin dışında gelişen olayları belirlemektir.

Hıristiyan Demokrat partiler üzerine çalışma yapan Karl Magnus Johansson ulus-üstü parti ittifaklarını ele aldığı çalışmasında (Transnational Party Alliance – 1997)¹¹ ulus-üstü ittifakta Hıristiyan Demokrat ve Muhafazakâr partiler arasındaki uzlaşmanın nedenlerini ortaya koymuştur. Johansson, Avrupa düzeyindeki bu

⁸ Hix S. and Lord C., (1997), **Political Parties in the European Union**, Macmillan: London.

⁹ Hix S. and Lord C., (1997), s. 214.

¹⁰ Featherstone Kevin, (1998), **Socialist Parties and European Integration**, Manchester University Pres, Manchester, s. 33.

¹¹ Johansson K. Magnus (1997), **Transnational Party Alliances: Analysing the Hard Won Alliance between Conservatives and Christian Democrats in the European Parliament**, Lund: Lund University Press, Bölüm 3.

ittifaklara yol açan faktörleri ve partileri ulus-üstü düzeyde bir arada hareket etmeye zorlayan ve teşvik eden nedenleri incelemiştir. Partileri, ulus-üstü bir parti kurmaya iten nedenlerin, “fırsatlar, güdüler ve kısıtlamalar” olduğuna dikkat çekmiştir. Johansson’a göre, partilerin ulus-üstü bir parti organizasyonu kurmaya teşvik eden faktörlerin en önemli sebebi olarak da, Avrupa toplumunun sosyalleşme sürecini hızlandırmak, karşılıklı ilişkileri geliştirmek ve bu yolla hızlı iletişimin kurulmasını sağlamaktır. Diğer teşvik edici faktörlerin ise, iç politik çevre ve kurumlar ile parti liderlerinin değişime ayak uydurmasıdır. Johansson, fırsatları ortaya çıkarmak için karar alıcıların ne gibi güdülere gereksinimi olduğunu yaptığı çalışmada sorgulamıştır. Bunun cevabı olarak ulusal partilerin özellikle AB kurumları ve AP’de etkilerini yüksek düzeyde tutmak amacıyla Avrupa partisi kurmak durumunda kaldıklarını ileri sürmüştür. Avrupa partilerinin oluşumunda ortaya çıkan kısıtların ise partilerin ulusal düzeyde dikkate almak zorunda oldukları ideolojileri ve ulusal parti sistemi içindeki pozisyonlarından kaynaklandığını belirlemiştir.

Parlamentodaki Avrupa siyasi partilerine yönelik yapılan farklı bir çalışma ise, Tapio Raunio’nun “Parliamentary Questions in the European Parliament: Representation, Information, and Control (1996)” isimli çalışmasıdır. Bu çalışmada Raunio, Avrupa düzeyinde ortaya çıkan parti işbirliği ve parti bütünleşme sürecine yol açan etkenlere değinerek, partilerin AP’deki organizasyon yapıları ve iç tüzüklerindeki gelişmelerin Avrupa parti oluşumuna giden sürecini incelemiştir¹².

Avrupa partileri üzerine yapılan tüm bu çalışmalar farklı bakış açıları ortaya koymaktadır. Bu çalışmalar partilerin, Avrupa düzeyi ve ulusal düzeyde şu dört faktörü göz önünde tutmaları gerektiğini ortaya koymuştur¹³:

Ulusal parti içi sistemdeki ideolojik güç (Ideologic position in the domestic party system): Bu faktör ulusal partilerin, Avrupa parti sistemindeki faaliyetlerine katılma yeteneğine göre belirlenir. Avrupa partisinin ideolojik kimliği ile uyumlu olan bu durum, Avrupa partisine katılmak isteyen ulusal partinin göz önüne alması gereken en önemli konudur.

Sosyal yapıya (aşırı) bağlılık (Embeddedness in the social structure): Bu faktör, Avrupa partisi içindeki faaliyetlere yönelik olarak partinin yeteneklerini

¹² Raunio Tapio, (1996), “Parliamentary Questions in the European Parliament: Representation, Information, and Control”. *Journal of Legislative Studies* 2:4.

¹³ Öhlen Mats, (2004), s.8.

etkilediği varsayımına dayanan ulusal fikirler ve ulusal ilgileri kapsar. Avrupa partisine üye olmak isteyen ulusal bir parti, siyasi faaliyette bulunduğu ülkenin sosyal yapısına ne kadar çok bağlı ise, Avrupa partisi içindeki işbirliği ve faaliyeti o kadar çok problemlili olabilecektir.

Birlik/Birleşme (Unity): Ulusal partilerin yeteneklerini Avrupa partisi içerisindeki politikaları etkilemek için kullandıkları çok önemli bir faktördür. Ulusal bir parti, iktidar olmak adına sıkça diğer ulusal partilerle birleşme veya tam tersi durumda bölünmelere başvuruyorsa, bu tutumu, Avrupa partisi içinde hem saygınlığını hem de güvenilirliğini yitirmesine neden olabilecektir.

Etkileme Gücü (Strength): Bu faktör hem partinin seçimlerdeki performansını hem de siyasal etki gücünü içerir. Bir parti ulusal sınırlarında ne kadar güçlü ise Avrupa partisi ile işbirliğine gitme isteği (willingness) o denli az olabileceği gibi Avrupa partisine üye olsa da ulusal düzeyde kendi siyasal görüşüne göre politikalarını uygulama durumu da söz konusu olabilecektir. Üye parti bu gücünü aynı zamanda Avrupa partisi içinde de kullanmak isteyecek ve bu güç Avrupa partisi içinde yoğun bir etki (influence) yapabilecektir.

Çalışmanın Amacı ve Tanıtımı

AB'nin politikalarının belirlendiği Parlamentoda günümüzde dört Avrupa siyasi partisi ile üç ulusal partilerin bir arada bulunduğu partiler birliği bulunmaktadır. Avrupa partileri, Avrupa'nın siyasi yaşamına yön veren organizasyonlar olarak daha çok önem kazandıkları gibi artık daha fazla ilgi çekmektedirler. AB'nin genişleme ve bütünleşme süreci ile beraber yasal güce kavuşan AP'deki bu siyasal örgütlenme, ulusal partilerin, değişen sürece ayak uydurmalarına ve AP'de, "Avrupa partisi" çatısı altında Birliğin siyasal yapısına ilişkin politikalarını uygulama yoluna yöneltmiştir.

Avrupa Birliği'nin oluşumunda, hem coğrafî hem de siyasal, kültürel, ekonomik ve sosyal sınırların belirlenmesinde liberal demokratik sistemin ana unsurlarından olan siyasal partilerin kimliklerinin, politikalarının önemli rolü olmuştur. AB'nin diğer kurumlarına nazaran AB halklarının demokratik siyasi iradesini temsil eden ve demokratik seçimlerle sistem içinde hareket eden partiler, AB politikalarını doğrudan etkileyen pozisyondadırlar. Dolayısıyla üye devletlerin

ulusal parlamentolarıyla benzer yetkilere yetkilerle donatılan AP ve Avrupa vatandaşlığı kavramının kabul edilmesi de Avrupa partilerinin önemi artırmıştır.

Bu nedenle ülkemizde de Avrupa partileri konusunda araştırmalar yapmanın gereği ortaya çıkmaktadır. Bilindiği üzere AB ile ilgili olarak farklı açılardan ve farklı disiplinlerde pek çok bilimsel araştırma yapılmıştır. Ancak bunlar arasında doğrudan Avrupa siyasi partilerini konu alan araştırmaların yapılmadığı gözlenmiştir. Oysa AB düzeyinde siyasetin nasıl yapıldığını görebilmek için Avrupa partileri hakkında da bilgi sahibi gerektiği açıktır. Bu bağlamda Avrupa partilerinin nasıl ortaya çıktığı, partilerin siyasal felsefeleri, örgütsel yapıları, siyasal aktörler olarak önemleri, sitem içinde işlevleri önem kazanmaktadır.

Bu anlayıştan hareketle bu araştırmada, bir yandan Türkiye’de yapılan AB araştırmalarına katkıda bulunmak, diğer yandan bu konunun öneminde dikkat çekmek için Avrupa partilerinin ortaya çıkışı, ilgili düzenlemeler ele alınmış ve Avrupa Halk Partisi örnek olarak incelenmiştir. Örnek olarak bu partinin seçilmesinin çok özel bir nedeni yoktur. Bununla birlikte bu parti, AP’de Avrupa parti yapısının ortaya çıkmasında sorumluluk alan, süreci yöneten ve Avrupa siyasetini yönlendiren en önemli siyasal aktörlerden birisidir. İkinci önemli siyasal aktör ise Sosyal Demokrat Grup’tur (PES).

Çalışmada Avrupa Halk Partisi üzerinden Avrupa parti yapısının Birlik düzeyinde ortaya çıkışı ve gelişiminin incelenmesi amaçlanmaktadır. Özellikle Avrupa politikalarının belirlenmesinde önemli rol ve görev üstlenen Avrupa Halk Partisi’nin (Hıristiyan Demokratlar-EPP) tarihçesi, fikri temelleri, örgütsel yapısı ve Avrupa düzeyinde uyguladığı temel program ve politikalarının incelenmesi bu açıdan önemli görülmektedir.

Çalışma üç bölüm olarak planlanmıştır.

Birinci bölümde Avrupa partilerinin, Avrupa fikrinin oluşum sürecinde ortaya çıkışları ile ilgili hem akademik çalışmalar hem de Birlik sürecinde Avrupa parti yapısının düzenlenmesine yönelik yapılan hukuki düzenlemeler incelenerek konu ele alınacaktır. Ayrıca, bu bölümde Parlatentonun yapısı ve yetkilerine değinilerek Parlatentoda siyasi faaliyette bulunan Avrupa parti gruplarına yönelik genel bilgilere yer verilecektir.

İkinci bölümde Avrupa Halk Partisi'nin fikri temelleri ve örgütsel yapısı ele alınacaktır. Bu bölümde Partinin ideolojik temelini oluşturan Hıristiyan demokrasinin ortaya çıkışı ve fikri temellerine değinilecek, ayrıca Avrupa'da din devlet ilişkileri ve demokrasi konusuna da kısaca yer verilecektir. Bilindiği gibi din-demokrasi ve din-devlet ilişkileri günümüzün hala önemli siyasal sorunlarından birini oluşturmaktadır. Din-devlet ilişkisine dair kuramsal ve teolojik tartışmalara yer verilmeyecek, sadece Batı'da din (kilise) ve devlet ilişkilerinin tarihsel gelişim sürecine kısaca yer verilmeye çalışılacaktır. Çalışma konumuz açısından Avrupa'da din-devlet ilişkilerine ve bu arada Hıristiyan demokrasi kavramına ve Hıristiyan demokrasinin Avrupa'da ortaya çıkışına ve gelişimine konumuzla olan ilgisi dâhilinde yer verilecektir. Dolayısıyla Avrupa'nın şekillenmesinde özellikle savaş sonrası dönemde önemli roller üstlenen Avrupa Halk Partisi'nin (Hıristiyan Demokratlar-EPP) siyasal düzlemdeki konumu ve ideolojik içeriği, din-devlet ve din-demokrasi sorunsallarına bakışı ile ilgili kendine has konumu nedeniyle açıklayıcı bir örnek oluşturmaktadır. Bu doğrultuda EPP'nin Avrupa düzeyinde örgütlenmesi, Avrupa bütünleşmesinin anlaşılması açısından önemli görünmektedir.

Üçüncü bölümde Avrupa Halk Partisi'nin Avrupa Birliği için tasarlamış olduğu temel siyasi programı ve 2004-2009 yasama döneminde uygulamayı düşündüğü öncelikli politikalar ele alınacaktır. Partinin programı ve politikaları göz önüne alındığında Hıristiyan demokratlar nasıl bir Avrupa hayal ediyorlar sorusuna yönelik ipuçlarını temel siyasi program ve politikalarında bulmuş olacağız.

Sonuç kısmında ise genel olarak Avrupa siyasi partilerinin, özel olarak Avrupa Halk Partisi'nin örgütsel sorunları işlevleri, yasal statüsü ve bu sorunlara yönelik çözüm önerilerinin değerlendirmesi yapılacaktır.

BİRİNCİ BÖLÜM

AVRUPA SİYASİ PARTİLERİNİN ORTAYA ÇIKIŞI VE HUKUKİ TEMELLERİ

I- AVRUPA SİYASİ PARTİLERİNİN ORTAYA ÇIKIŞI VE GELİŞİMİ

Demokratik toplumlarda en belirgin örgütlenmiş siyasi güç türü olan siyasi partiler, doğdukları XIX. yüzyılın ilk yarısından beri çağdaş demokrasilerin vazgeçilmez unsurlarından biri olmuşlardır. Günümüz çağdaş demokrasileri, siyasi partiler olmadan var olamazlar. Özellikle kuvvetler ayırımına dayalı siyasal sistemlerde, yasama erkinin baskın olduğu parlamenter demokrasilerde, siyasi partiler politika yapıcılar olarak daha da işlevsel rol oynarlar. Yasama organının faaliyetleri siyasi düzende ne kadar güçlüyse, siyasi partiler de o kadar değerlidir.

Partilerin doğuşunu ve faaliyetlerindeki başarılarını parlamento içinden mi ve parlamento dışından mı meydana geldiklerine (doğduklarına) göre değerlendirmek mümkündür¹⁴. Parlamentoda, parti üyelerinin bir araya gelerek yasama süreci oluşumuna katılımı önemlidir. Aynı fikirdeki siyasi görüşlerin birleşimiyle oluşan partiler, kendi görüşlerindeki kitlelerin desteğini kazanmaya çalışır ve yasama organında bu fikirlerin yer alması için uğraşırlar. Yasama sürecinde partilerin ve temsilcilerinin halkı etkilemenin en önemli parçası oldukları gerçeği, sadece devletler düzeyinde savunulmamaktadır. Bu önem ve ağırlık devletleri aşan; devletler üstü birliktelikler için de söz konusu olabilmektedir. Nitekim Avrupa düzeyinde örgütlenmiş olan partilerin, Avrupa politikasının demokratikleşmesi ve Avrupa düzeyinde uygulanacak politikaların belirlenmesinde oynayacakları rolü göz ardı etmemek gerekmektedir¹⁵.

Demokratik hayatın işleminde yaşamsal öneme sahip olan siyasi partiler ile ilgili olarak literatürde birçok tanım vardır¹⁶. Teziç'e göre, "siyasi parti, ortak görüşleri paylaşan insanların siyasi iktidarı ele geçirmek amacıyla kurdukları örgüttür"¹⁷. Siyasi partiler toplumsal tasavvurlara, ihtiyaçlara ve çatışmalara aracılık etmekte ve görüşlerini bir eylem programı içinde siyasal olarak örgütlenmiş

¹⁴ Duverger Maurice, (1992), **Siyasi Partiler**, Çev, E. Özbudun, Bilgi Yayınevi s.14 vd.

¹⁵ Christelle Dorget, (2004), "Recognition and status of Europarties", in Pascal Delwit, Erol Kulahci and Cedric Van de Walle(eds), **The Europarties Organisation and Influence**, Brussele, CEVIPOL, s, 92.

¹⁶ Çeşitli tanımlar için bkz. Tunaya T. Zafer, (1975), **Siyasi Müesseseler ve Anayasa Hukuku**, 3.Bası, İstanbul 1975, s.354; Özbudun E., (1983), **Siyasi Partiler**, AÜHF Yay. No:471, Ankara, s.1-5; Sarıbay A. Yaşar, (2000), **Global Bir Bakışla Politik Sosyoloji**, Alfa Basımevi, İstanbul, s.135-42.

¹⁷ Teziç E., (1976), **Siyasi Partiler**, Gerçek Yayınlar, İstanbul, s.6.

topluluğun tercihine sunmaktadırlar. Bu temelde partiler, sosyo-ekonomik irade oluşum ve karar alma süreçlerini farklı eylem düzeylerinde şekillendirirler. Avrupa'nın temsili demokrasilerinde partiler, temsil edenler ile edilenler arasında siyasal çıkar aktarımı ile ilgili olarak kurumsallaşmış en güçlü sistemleri oluştururlar¹⁸. Bu bağlamda siyaset bilimciler, siyasi hayatta partilerin yükledikleri benzer işlevlere değinirler. Bunlar; menfaatlerin birleştirilmesi, yöneticilerin belirlenmesini sağlama, siyasal sosyalleşme ve siyasi iktidarı kullanma ve muhalefet etme gibi işlevlerdir¹⁹. Siyasi partilerin, amaçlarına ulaşabilmek için bu işlevleri yerine getirmeleri doğaları gereğidir²⁰.

Genel ve eşit oy hakkı, çoğulcu ve katılımcı kurumlar ve kurallar düzeni olan demokrasilerde, vatandaşların yönetimine katılmaları siyasi partilerce sağlanır. Toplumdaki dağınık siyasi tercihlerin birleştirilmesi, açıklık ve güç sağlayarak devlet hizmetlerinin daha verimli kılınmasında, hak ve özgürlüklerin güvenceye bağlanarak toplumsal barışın güçlendirilmesinde ve kamuoyu oluşturulmasında siyasi partiler vazgeçilmez öneme sahiptirler. Gerçekten de, siyasi partiler, toplumun artan siyasal katılımını sağlamada, karar alma sürecini etkilemede ve siyasi iktidarı kullanmada rakipsiz rol ve ağırlığa sahiptirler²¹. Demokratik siyasi hayatın simgesi sayılan ve olmazsa olmaz koşulu olarak nitelenen siyasi partiler, aynı zamanda, özgürlük ve hukuksallığın ulusal araçları olarak konumlanmışlardır. Günümüzde, partilerin serbestçe kurulmaları ve iktidar yarışına katılmaları modern demokratik rejimlerin ön koşuludur. Demokrasi, siyasi partilerin bu fonksiyonları nedeniyle serbestçe kurularak iktidar yarışına katıldıkları bir düzeni ifade eder.

Modern demokrasilerin vazgeçilmez unsurları olan siyasi partiler, ulusal düzeyde yükledikleri bu işlevlerini, Avrupa bütünleşme sürecinde yerine getirme gayreti içerisinde olmuşlardır. Avrupa bütünleşmesinin temelini oluşturan Avrupa Kömür Çelik Topluluğu (AKÇT) Genel Meclisinde aynı fikirdeki ulusal parti üyelerinin bir araya gelerek Avrupa bütünleşme sürecinde birlikte hareket etme istekleri Avrupa partilerinin doğuşuna yol açmıştır. Avrupa'nın savaş dönemlerinde

¹⁸ Köktaş M. Emin, (2002), "Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Partileri", *Akademik Araştırmalar Dergisi*, Yıl.4, S.13, s.91.

¹⁹ Geniş bilgi için bkz. Özbudun E., (1983), s.91-108; Teziç E., (1976), s.19-22.

²⁰ Kaboğlu Ö. İbrahim (1998); **Özgürlükler Hukuku**, Alfa Yayınları, 4. Baskı, İstanbul, s.246.

²¹ Hakyemez Y. Şevki (2000); **Militan Demokrasi Anlayışı ve 1982 Anayasası**, Seçkin Yayınları, Ankara, s.196.

ortaya çıkan aynı acıları yaşamaması ve bütünleşmesi yönündeki siyasi liderlerdeki istek ve arzu düşüncesi Avrupa siyasetine yeni bir ufuk açmıştır. Bu nedenle, Avrupa düzeyinde tam olarak örgütlenmiş Avrupa partilerinin varlığı modern demokrasilerde siyasi faaliyette bulunan partilerden farklı olmamıştır. Bu konuda Avrupa partileri üzerine çalışma yapmış olan Oskar Niedermayer, Avrupa partisini; Bağlantı, işbirliği ve bütünleşme arası ayrımına bağlı kalarak, ulusal parti "egemenliğinden" Avrupa parti örgütlenmesine en azından bir kısmi geçiş olarak tanımlar. Bu kısmi geçiş, Avrupa düzeyinde siyasi partiler arasında yer almak için önkoşuldur. Ulusüstü partiye katılacak ulusal partilerden sadakat, beklentiler ve etkinliklerde tam bir yeniden yöneliş istenmez. Bu yeni yapılanmanın "çoğul sadakat sisteminde" daha ileri bir düzey sağlayacağını ileri sürer²².

Avrupa Partileri, AB'ye üye ülke ulusal partilerin, yönelim ve amaç olarak anlaşmış federatif birlikleridir. Avrupa partilerinin faaliyet alanı AB'nin siyasal sistemidir. Avrupa partileri, AP'de ilgili parti grupları vasıtasıyla temsil edilirler. Avrupa partilerinin konumu AB sürecinde yaşanan gelişmelerle birlikte değişmiş, Birliği kuran antlaşmada (Maastricht Antlaşması m. 138A) Avrupa partilerinden ilk kez bahsedilmiştir²³. Buna göre, "Avrupa düzeyinde siyasal partiler Birlik'de bütünleşme faktörü olarak önemlidirler. Avrupa bilincinin oluşturulmasına ve Birlik vatandaşlarının siyasal iradesini seslendirmeye katkıda bulunurlar". Şeklinde düzenlenmiştir. Partilerle ilgili düzenlenen bu maddeye dayanılarak ilk dönemler kendilerini parti birlikleri/aileleri olarak tanımlayan Avrupa siyasi partileri, nihai şekillerini yeniden tanımlayarak 1990'lı yıllarda "Avrupa Partisi" adı altında faaliyette bulunmaya başlamışlardır. Böylece, ulusüstü bir siyasal sistem olarak işleyen AB'de Avrupa partilerinin konumu bakımından önemli olan hukuki nitelik bu maddeye dayanılarak kazanılmıştır.

Partilerin elde ettikleri bu statü ile ulusal parti liderleri, Avrupa parti yapılarını bu yeni çerçeveye adapte etmeye çalışmışlardır. AB'nin oluşumuna giden süreçte yapılan yasal düzenlemelerden olan Tek Avrupa Senedi (SEA-1988), Maastricht Anlaşması (1993) ve Amsterdam Anlaşması (1997), Nis anlaşması (2000)

²² Oscar Niedermayer, (1983), *Europäische Parteien? Zur grenzüberschreitenden Interaktion politischer Parteien in Rahmen der EG*. Frankfurt: Campus Verlag; Aktaran Peter A. Zerkavis and Karl M. Johansson, (2002), "Historical-Institutional Framework", in Karl M. Johansson & Peter A. Zerkavis (eds), **European Political Parties between Cooperation and Integration**, ZEI Studies, Baden-Baden, s.11.

²³ Treaty On European Union; Official Journal C 191, 29 July 1992.

hem Avrupa'nın bütünleşmesine güç kazandırmış hem de Avrupa partilerinin, Avrupa karar alma sürecini etkileme yolunda ortaya yeni fırsatlar koymuştur. Siyasi partilere ilişkin yapılan yasal düzenlemenin Maastricht Anlaşmasına (138A) maddesinin konması ile açıkça, "Avrupa düzeyinde siyasal partilerin" rolünün farkına varılmıştır²⁴.

A- Atama Yoluyla Oluşan Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Parti Birlikleri

İdeolojik veya program olarak birbirine yakın olan ulusal partilerin uluslar arası düzeyde işbirliği yapmalarının Avrupa'da görece uzun bir geçmişi vardır. Avrupa partilerinin ortaya çıkışları özellikle İkinci Dünya Savaşı sonrası dönemde şekillenen yeni Avrupa kavramı ile birlikte olmuştur. AB fikri, savaş sonunda Almanya saldırganlığının Avrupa'dan yok edildiği, insanlar barış ve refaha hasret kaldıkları döneme denk gelir. Avrupa hareketinin farklı parçaları bu dönemde ortaya çıkmış ve Avrupa toplumları, politikacıları, ticaret birliği liderleri ve medya arasında toplumlar arası kuruluşlar organize edilmiştir. Özellikle 1949 yılında bütünleşmiş bir Avrupa yapısı meydana getirmek için ilk uluslararası teşkilat olan Avrupa Konseyi (Council of Europe) kurulmuştur²⁵. Konseyin kurulmasındaki amaç teşkilatlanmış bir Avrupa halkının temellerini oluşturmaktır. Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi, Avrupa ulus devletlerinin ulusal parlamentolarından seçilen temsilciler arasında politik, yasal ve ekonomik sorunlar hakkında tartışma organize edecek bir yapıyı amaçlamıştır. Avrupa Konseyi tüm Avrupa devletlerinin temsil edileceği bir kuruluş yaratma arayışında olmuş, fakat 1949 yılının sonlarında Avrupa da soğuk savaşın başlaması nedeniyle sadece Batı Avrupa ülkelerini içine almak zorunda kalmış, böylece belirlenen hedefe ulaşamamıştır.

Belirlenen hedefin farklı şekilde gerçekleşmesi için çalışan Avrupalı politika yapıcılar, Avrupa düzeyinde ekonomik işbirliği çerçevesinde yeni bir örgüt kurma girişiminde bulunmuşlardır. Böylece ulusal siyasal partiler, ulusüstü bir parlamento yapısının başlangıcını teşkil edecek olan bu örgüte, ulusal parlamentolarından seçtikleri temsilcileri göndermişlerdir. 10 Eylül 1952'de AKÇT Meclisi ilk kez

²⁴ Jansen Thomas, (2006a), "The Emergency of a Transnational European Party System", *European View*, Volume 3, Spring, s.45-47; Ladrech Robert, (2003), "The Promise and Reality of Euro-parties", *European View*, Volume 3, Spring, s.73-75.

²⁵ Avrupa Konseyi'nin Statüsüne Dair Sözleşme 5 Mayıs 1949 Yılında Londra'da imzaya açılmış ve 42. maddeye uygun olarak 3 Ağustos 1949 tarihinde yürürlüğe girmiştir. **Avrupa Konseyi Statüsü**, s.319. <http://www.barobirlik.org.tr/insanhaklari/mevzuat/ub/belgeler/coestatusu.pdf>

toplandığında, Mecliste bulunan parti grupları Paris Anlaşmasında ele alınmamıştır. Genel Meclis toplandığında politik üyelik kabulüne göre toplanan 78 üyenin katıldığı ilk ulusüstü Kongre niteliğini almıştır²⁶. Asıl politik aileler Hıristiyan Demokratlar, Sosyalistler ve Liberaller, örgütü kuran altı kurucu üye ülkede oluşturulmuştur. Böylece AKÇT'nin ilk toplantısı yapıldığında Avrupa düzeyinde ulusal sınırları aşan ilk parlamenter gruplar böylece Meclis çatısı altında oluşmaya başlamıştır. Genel Mecliste büyük beklentilerle oluşturulan bu parlamenter gruplar gelişmelere katkı sağlamada ilk dönemler hayal kırıklığı yaşamışlardır²⁷. İdeolojik çeşitlilik, partizanca tutumlar, ulusal çatışmalar ve ulusal seçimler esnasında Meclise seçilmeyi hedefleyen üyelerin, ulusal parti kimliklerini devam ettirme istekleri AKÇT Genel Meclisinde parti birliklerinden beklenen başarıya engel olmuştur²⁸.

AKÇT'nin Genel Meclisinden üç ay sonra Ocak ayında üyeler, Kongre komitelerinin yapısının uluslararası dengeler kadar politik yaklaşımları da yansıtması gerektiği konusunda anlaşmışlardır. Böylece siyasi parti grupları Genel Mecliste düzenlenmiş, üye ülke partileri de örgütsel yapılarına ilişkin olarak Genel Mecliste prosedür kurallarını koyma hakkını elde etmişlerdir. Bu dönemde Genel Mecliste üç parti grubu kurulmuş ve bu parti grupları 16 Haziran 1953'de AKÇT Genel Meclisinde resmen tanınmıştır. Aynı zamanda Genel Mecliste, gruplara kendi yönetsel harcamalarını karşılamaları için AKÇT bütçesinden parasal kaynak tahsis edilmiştir. Yapılan bu düzenlemelerle Genel Mecliste aynı ideolojiye sahip ulusal üyeler ulusüstü parti birlikleri oluşturma kararı almışlardır. Bu dönemde en köklü parti grupları, özellikle sosyalistler ve liberaller, yaklaşık yarım yüzyıldır ayakta oldukları için ulusüstü parti birlikleri oluşturma kararını tereddütsüz tek kurumsal alternatif olarak kabul etmişlerdir. Böylece, Meclisteki ulusal üyeler, ulusal bakış açısının egemenliğini korumak için gerekli olan ideolojik gruplara dayalı işbirliğinin Avrupa düzeyinde hayata geçirilmesini sağlamışlardır²⁹.

²⁶ Luciano Bardi and P. İgnazi, (1999), **II Parlamento Europeo**, Bologna, s.77; R. Corbert, F. Jacobs, M. Shackleton, (2000), **The European Parliament**, fourth edition, London, s.57.

²⁷ Philomena Murray, (2004), "Factor for Integration? Transnational Party Cooperation in the European Parliament, 1952-79", *Australian Journal of Politics and History*, Volume 50, Number 1, s.103.

²⁸ Pascal Delwit, Erol Kulahcı and Cedric Wlalle, (2004); "The European Party Federations: A Political player in the making?", in Pascal Delwit, Erol Kulahcı and Cedric Van de Walle (eds), **The Europarties Organisation and Influence**, Brussele, CEVIPOL, s. 5-14.

²⁹ Bowler S. and Farrell D. M., (1995), "The Organizing of the European Parliament: Committees, Specialisation and Co-ordination", *British Journal of Political Science* 25 (2); s 219-243; Tapio Raunio, (1996) "Parliamentary Questions in the European Parliament. Representation, Information and Control" *The Journal of Legislative Studies* 2 (4), s 356-382.

Bu dönemde AKÇT Meclisi bünyesinde bulundurduğu bazı yetkilere rağmen tam anlamıyla yasama yetkisine sahip bir organ değildir. Meclis, 1957’de imzalanan Roma Anlaşması çerçevesinde AKÇT, Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET) ve Euratom’un ortak Meclisi (Parlamentosu) olmasına ilişkin hükümle beraber etkisi ve yasal konumu geliştirilmiştir. Meclis, başlangıçta bir siyasal tartışma platformu şeklinde faaliyet göstermiştir. Kısmi zamanlı üyeler, AKÇT Meclisine, ulusal Parlamentolarca atanıyorlardı. Böylece Genel Meclise atanmada ulusal faktörler – birinci dereceden seçimler veya hükümet makamlarınca atanan üyeler gibi— AKÇT Meclisindeki üyelerin durumunu doğrudan etkilemiştir. Ulusal faktörlerin doğrudan etkisi Meclisteki grupların AKÇT Meclisini federalist bir meclis olarak görmelerine bağlı olarak kısmen zayıflamıştır³⁰. Bunun yanı sıra yasama konularına bağlı olarak Mecliste, hemfikir olan üyeler arasında oluşturulan siyasi gruplar, ulusal parti ve partiler arasında Meclis çatısı altında bir işbirliğine gidilmesi yönünde adımlar atılmasına yol açmıştır. Meclisteki üyelerin bu tarz tutum ve görüşleri, bu dönemde “Avrupalılaşıma” yolunda atılan doğru adımlar olarak adlandırmaktadır³¹. Her ne kadar Meclis çatısı altındaki bir üyenin ait olduğu grubun siyasi eğilimleri onun tutumunda etkili oluyor ise de ulusal bakış açıları bazı durumlarda üyeler arasında ciddi tutum değişikliklerine yol açabilmiştir. Bu durumun sebebi olarak Mecliste oluşan siyasi parti gruplarında oylamalara ilişkin yaptırımların olmaması, grup disiplini sağlamaya yönelik vasıtaların bulunmaması, Parlamento üyelerin kısmi zamanlı görev yapmaları ve ulusal parlamentolar ve hükümetlerle olan önemli bağları gösterilmektedir³².

Parlamentoda bulunan pek çok federalist ve daha ileri düzeyde bütünleşmeyi savunan politikacılar, AP’nun kurumsal olarak eylemsel bir çerçeveye oturmasını ve bütünleşmeyi teşvik etmesini savunmuşlardır. Bu tarz beklentiler Meclisin, Avrupa siyasal topluluğuna yönelik öneri götürebilecek bir yapıda olmamasından kaynaklanmıştır. Nitekim AP, 1953-55 arası dönemde Avrupa siyasal topluluğunun geçici Meclisi olarak tasarlamıştır. Meclisin bu yöndeki önerileri, yüksek düzeyde

³⁰ Philomena Murray, (2004), s.108.

³¹ H.J. Kerr, (1973), “Changing Attitudes through international participation: European Parliament and Integration”, *International Organization*, Volume 27, 1, s. 80.

³² H.J. Kerr, (1973), s.81.

siyasal inisiyatif ve federalizm taraftarlığı yansıtmış ve AP, bu yönüyle aynı dönemde faaliyet gösteren diğer Meclislerden farklılaşmıştır³³.

AKÇT Meclisiyle, bu dönemde Avrupa Komisyonun öncülü konumundaki Yüksek Otorite (High Authority- HA) arasındaki siyasi ilişkiler Avrupa'nın geleceğine ilişkin olarak kurumlar ve siyasi gruplar arası çekişmelere yol açmıştır. Meclisteki Hıristiyan Demokrat grup, HA ile siyasi konularda o denli içli dışlı olmuştur ki, bu durum, bir "hükümet partisi" olarak anılmaya başlanmasına neden olmuştur³⁴. Meclis içinde Avrupa'nın geleceğine ilişkin farklı düşünce ve safların var olması bu dönem de Mecliste bir "sol-sağ" ayrımının gerçekleşmesini sağlamıştır. Bilhassa HA'nın politikalarını eleştiren Sosyalistlerle, onu destekleyen Hıristiyan Demokratlar, Mecliste karşı gruplarda yer almışlardır. Böylece bir bakıma Meclis içinde siyasi partilerin en önemli işlevlerinden olan iktidara gelme ve muhalefet etme işlevleri bu grupların Avrupa'nın geleceğine ilişkin farklı görüşlerinin çekişmeleri sonucu şekillenmiştir³⁵.

Dolayısıyla Genel Mecliste, üyelerin, ideolojik gruplar şeklinde bir araya toplanmaları ve parlamento grupları oluşturmaları ulusal partilerce doğal kabul edilmiştir. Mecliste oluşan bu birlikler, ulusal sorunlardan ziyade genelde Avrupa işleriyle alakalı olmuşlardır. Bu dönemde Meclisteki ulusüstü parti gruplarının üyeleri, siyasi görüşleri ile alakalı temellere dayalı olarak; farklı ulusların üyeleri arasında işbirliği sağlamış ve savaş sonrası dönemde Avrupa'da kalıcı barışın sağlanmasına katkıda bulunmuşlardır³⁶. Bu döneme ilişkin çalışmalarında Hix ve Lord sağlam temeller üzerine oturtulmuş federasyon tecrübeleri geleneğine uygun olarak parti gruplarının oluşumunda hem ulusal hem de ulusüstü işbirliklerine dikkat çekmişlerdir³⁷.

Mecliste oluşturulan bu gruplar, AET'na üye olan belli bir ülkenin çıkarlarını gözetmekten ya da AKÇT anlaşmasının şartlarını uygulamaktan daha çok Avrupa bütünlüğünün genel problemlerini ele alan ideolojik gruplar olarak ortaya çıkmışlardır. Doğal olarak, Genel Meclisteki bu gruplar ulusal çıkarlarını

³³ Philomena Murray, (2004), s. 109.

³⁴ Pridham G., (1975), "Transnational Party Groups in the European Parliament", *Journal of Common Market Studies*, No.3, s. 276.

³⁵ Pridham G., (1975), s. 276.

³⁶ Kapteyn P., (1966) "The Common Assembly of the European Coal and Steel Community as a representative Institution", in K. Lindsay, **European Assemblies: the Experimental Period**, London, s. 247.

³⁷ Hix S. and Lord C. (1997), s.12.

unutmamışlar, fakat üyeler ortaya çıkan bu yeni örgütlenmede kendilerini bütün mekanizmanın merkezine yerleştirmekle meşgul olmuşlardır³⁸. Bu dönemde parti gruplarının temel yönelimi Avrupa'nın bütünleşmesine ve savaş sonrası dayanışmanın tüm Avrupa düzeyinde yaygınlaşmasına yönelik olmuştur. Topluluğun kurucusu altı üye ülke parlamentolarından seçilerek gönderilen temsilcilerin Genel Mecliste aynı fikirdeki diğer ülke temsilcileri ile bir araya gelerek oluşturdukları parti grupları, Avrupa düzeyinde politika yapan bir üst parti örgütü gibi hareket etmelerine neden olmuştur. Genel Meclise atanan üyeler öncelikle geldikleri ülkelere bakılmaksızın Mecliste, alfabetik sıraya göre oturmuşlardır. Bu durum AKÇT Genel Meclisinin yerini Avrupa Parlamentosu adını aldığı 1958 yılına kadar devam etmiştir. Böylece kendini ilk kez Parlamento olarak tanımlayan Mecliste, oturma düzeni, üyelerin kendi parti grupları ile bir arada oturmalarını sağlayacak biçimde yeniden düzenlenmesine neden olmuştur.

Günümüzde de bu düzende gruplara göre oturma sistemi içerisinde Hıristiyan Demokratlar, Liberaller ve Sosyalistler hala baskın örgütler olarak AP'de yer almaktadırlar. AKÇT'dan beri topluluk sürecine katılan üye devletlerin ideolojik ve program bakımından birbirine yakın olan siyasi partileri oldukça erken dönemden itibaren zaten gevşek, ihtiyari bir işbirliği içinde olmuşlardır. Avrupa'nın birleşmesi sürecine katılan üye ülkelerin önemli ulusal partileri, kendileriyle aynı zihniyetteki kardeş partilerle Mecliste yardımlaşma sürecine girmişler, birbirleriyle görüş alışverişinde bulunarak Avrupa partilerinin temelini oluşturmuşlar ve giderek Parlamentoda ortak öncelik kullanmışlardır³⁹.

Genel olarak değerlendirildiğinde daha çok Hıristiyan Demokrat grup ile Sosyalist grup arasındaki ilişkilerle şekillenen AP, tüm tartışmalara rağmen öncü ve bütünleşme taraftarı bir yaklaşımı temsil etmiş, daha fazla yetki talebinde bulunarak doğrudan seçim talebinde dahi bulunmuştur. Parlamento'nun, AKÇT dönemindeki siyasal başarısının bir ölçüsü de, AET, Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu (AAET) ve AKÇT Meclisini kapsayan ortak bir temsil kurumu yapma konusundaki istekliliği olmuştur. Böylece Parlamento, "Avrupa Parlamenterler Asamblesi" adıyla ilk kez 19

³⁸ Gerbert P., (1992), "The Common Assembly of the European Coal and Steel Community", in The European Community in the Historical Context of its Parliament, *Proceeding of the 40th Anniversary Symposium*, Strasbourg, s.13.

³⁹ Kaiser Wolfram, (2003), "Christian Democracy in France and Europe post-1945", University of Portsmouth, <http://www.port.ac.uk/special/france1815to2003/chapter9/interviews/filetodownload.18263.en.pdf>

Mart 1958’de toplanmıştır⁴⁰. Bu yeni biçimiyle AP, Topluluğun üç yürütme kurumunun sorumluluklarını yansıtacak ve bunlar üzerinde kontrol yetkisine sahip olacak bir mekanizma görünümüne kavuşmuştur. Böylece Parlamento, siyasal bakımdan Topluluğun en önemli kurumu halini almıştır. Bir yandan Parlamento, altı üye ülkenin siyasal liderlerinin bir araya geldiği bir organ olmanın yanı sıra bir “Avrupa bütünleşmesi yüksekokulu” olarak da görülmüştür⁴¹.

Böylece yeniden şekillenen Meclis, önceki yapılamadan önemli ölçüde farklılaşmıştır. Çünkü Meclisin yeni üyeleri artık yalnızca federalistlerden ve dış politika analistlerinden değil, daha geniş kesimlerden gelen temsilcilerden meydana gelmeye başlamıştır. Meclis içinde bütünleşmeye yönelik tavırlar arasındaki fark daha dikkat çekici bir hal almıştır. AET’nin daha az federalist bir karaktere bürünmesi ve 1960’lı yıllarda uluslarüstü yaklaşımın geri plana düşmesinde hem uluslar arası politikada meydana gelen değişimler hem de Meclis içinde oluşan tavırlar etkili olmuştur⁴².

AP yapısında meydana gelen bu değişimle beraber, Parlamentodaki grupların, AET düzeyinde birer parti halini almaları yolunda talepler ise yine bu dönemde oluşmaya başlamıştır. Aynı zamanda bir parlamenter olan H. Nord, Avrupa partilerinin topluluğun siyasal kimliğinin ve bu yeni oluşuma karşı bağlılığın oturması bakımından önemli olacağını ve bu yönde oluşumlara destek olunmasını ısrarla vurgulamıştır⁴³. Bazı üyeler ise Parlamenteoya artan oranda katılımın ve doğrudan seçimlerin yapılmasının, kurumun ve bütünleşme sürecinin meşruiyetine katkıda bulunacağını düşünmüşlerdir. Yeni Meclis, bu yolda adımları 1960’lı yıllarda atmaya başlamış olmasına karşın, Konsey o dönemde bunları dikkate almamıştır⁴⁴. Fitzmaurice, 1958 yılında yalnızca Sosyalistlerin sınırları belirgin ideolojik pozisyonlara doğru yöneldiğini ve Meclisin, siyasallaşmasının hızlanmasında yalnızca Sosyalistlerin tutumunun etkili olduğunu söylemektedir⁴⁵. Çünkü bütünleşme taraftarlığı 1960’lı yıllarda giderek iç politika kaygılarının etkisi ile azalmıştır. AET’nin 1973 yılında ilk genişleme sürecine kadar, AP’deki grupların

⁴⁰ “Avrupa Parlamentosu” ismi Mart 1962 yılında kullanılmaya başlanmıştır. Philomena Murray, (2004), s.109.

⁴¹ Philomena Murray, (2004), s. 109.

⁴² Philomena Murray, (2004), s. 110.

⁴³ Nord H., (1957), “In Search of a Political framework for an Integrated Europe”, in C. Grove Hines (ed), **European Integration**, Baltimor, s. 223.

⁴⁴ Nord H., (1957), s.224.

⁴⁵ Fitzmaurice, J. (1975), **The Party Groups in the European Parliament**, Saxon House: Franboroug, s.36.

çoğu, Avrupa Topluluğu (AT) gündemini ve bütünleşmeyi devam ettirmekten yana olmuşlardır. Bu gruplar arasında, Komisyonun önerilerinin ötesine geçmek konusunda farklı bakış açıları olmasına karşın, yine de Parlamento’da geniş bir uzlaşma sağlanmıştır⁴⁶.

Bu dönemde Genel Mecliste farklı politik ailelerin üyeleri olan Liberaller, Sosyalistler ve Hıristiyan Demokratlar resmi olmayan yollarla zaten kendi ideolojik düşüncelerine yakın gruplarla Avrupa dışında da politik oluşumlar meydana getirmişlerdir. Bilindiği gibi siyasi partiler ulusal politik sistemlerinin bir parçasıdır. Buna karşın savaş sonrası dönemde Avrupa için düşünülen yeni yapılanmada siyasi partilere ulusüstü roller verilmesi görüşü ulusal politik önderler tarafından desteklenmiş ve bu yönde adımlar atılmıştır. Siyasi partilerin, Avrupa için düşündükleri planlanma ve kararlarının referansı ilk dönemlerde ulusal çizgiler doğrultusunda olmasına rağmen bu durum, yeni bir Avrupa yaratma fikri ile birlikte değişmiştir.

Böylece ulusal siyasi partiler, Avrupa düzeyinde kendi ideolojilerine yakın olan diğer ulusal partilerle işbirliklerini geliştirmişlerdir. Bu parti birlikleri/ailelerinden olan Hıristiyan Demokratlar, Yeni Uluslararası Örgüt, (Nouvelles Equipes Internationales-NEI), Birliğini 1947 yılında kurmuştur. İsim özellikle seçilmiştir. Çünkü bu dönemde Avrupa’da iki ya da daha fazla Hıristiyan Demokratik örgütlenme mevcuttur. Fransız ve Belçikalı politikacılar ‘siyah’ veya ‘dini kökenli’ bir birlik kurduklarını gizlemek zorunda kalmışlardır⁴⁷. Liberaller de aynı yıl, “Liberal International” adı altında ulusüstü örgütlerini oluşturmuşlardır. Buna karşın Sosyalistlerin uluslararası işbirlikleri ise uzun bir geçmişe sahiptir. Bu gibi ulusüstü örgütlenmeler genel bir ortaklık bilinci ve uluslararası işlerde değişik bakış açıları sağlayan görüşlere olanak sağlamıştır. Bu dönemde, Avrupa kıtasındaki diğer baskın fikir olan komünizm ve faşizm ise ulusal hükümetler tarafından başlıca temsil hakkı izni alamadığı için ulusüstü bir yapıya kavuşamamıştır.

Ortaya çıkan yeni parti federasyonları ilk önceleri Avrupa merkezli olmuşlardır. Fakat 1960’lardan sonra global bir seviyede organize olmaya

⁴⁶ Kerr H. J., (1973), s.81.

⁴⁷ Alt Başlığı “Hıristiyan Demokratların Uluslararası Birliği” dir. Birliğin ismi 1965 yılında Avrupa Birliği Hıristiyan Demokratları (EUCD) olarak değiştirilmiştir. Pascal Delwit (2004), “European People’s Party: stages and analysis of a transformation”, in Pascal Delwit, Erol Kulahci and Cedric Van de Walle (eds), **The Europarties Organisation and Influence**, Brussele, CEVIPOL, s.137.

başlamışlardır. Tüm bu gelişmelere karşın ortaya çıkan iki uluslararası gelişme, parti federasyonlarının yeniden yapılanmasına neden olmuştur. Birincisi dünya çapında başlayan ve bağımsız ulus devletlerin ortaya çıkmasına neden olan kolonileşme karşıtı politikalar, ikincisi ise savaş sonrası dönemde Avrupa'nın yeniden inşasına yönelik politik ve ekonomik bütünleşme sürecidir⁴⁸.

Tablo 1: 1953–1974 Arası Avrupa Parlamentosundaki Siyasi Gruplar⁴⁹

Mecliste Parti Grupları	AKÇT Meclisi Ulusal Parlamentolarca Atanmış Üyeler					
	Mart 1953	Ocak 1957	Haziran 1959	Haziran 1964	Haziran 1969	Haziran 1974
	N;%	N;%	N;%	N;%	N;%	N;%
Sosyal Demokrat (SOC, PES)	23; 29.9	20; 29	33; 23.4	36; 25.4	36; 25.4	50; 27.3
Christian Democrat&Con (CD,ECDU; EPP)	38; 49.4	34; 49.3	67; 47.5	62; 44.9	53; 37.3	52; 28.4
Liberals (LİB, LDG, ELD, ELDR)	11; 14.3	13; 18.8	41; 29.1	25; 18.1	15; 17.6	24; 13.1
French Gaulist&Allies (EPD, EDA, UFE, UEN)					18; 12.7	16; 8.7
British Cons.&Allies (ED)						20; 10.9
İtalian Communist&Allience (COM)						14; 7.7
Non-attached Bağımsızlar	5; 6.5	2; 2.9		15; 10.9	10; 7.0	7; 3.8
TOPLAM ÜYE	77	69	141	138	142	183

Kaynak: Krepel Amie, Noury, Abdul and Simon Hix (2003), s.316

Sosyal Demokratlar

SOC: Sosyalist Grup; PES: Avrupa Sosyalist Parti

Hıristiyan Demokratlar& Muhafazakârlar

CD: Hıristiyan Demokrat, EPP; Avrupa Halk Partisi; EDA: Avrupa Demokrat İttifakı; UFE: Birleşik Avrupa; UEN: Uluslar Avrupa'sı Birlik Grubu; EDG: Avrupa Demokratlar Grubu; EPD: Avrupa İlerici Demokratlar

Liberaller

LİB; Liberaller; ELD: Avrupa Liberal ve Demokratlar; ELDR: Avrupa Liberal, Demokrat ve Reform Parti;

Radikal Sol

COM: Komünist ve Müttefikleri,

NA (**Non-attached**): Bağımsızlar

⁴⁸ Ernest Kuper, (2006), "Towards a Political Public: the Role of Transnational European Parties", *European View*, Volume 3, s.63-72.

⁴⁹ Krepel Amie, Noury Abdul and Simon Hix (2003), "the Party System in the European Parliament: Collesive or Competitive?", *JCMS, Volume 41*, Number 2, s.309-331,

Koşulların zorlamasıyla Hıristiyan Demokratların kurmuş olduğu NEI örgütü, hem uluslararası hem de Avrupa’da politik işbirliğini gerçekleştirmede yetersiz kalmıştır. 1960 yılında değişen ekonomik ve sosyal şartlar yüzünden Hıristiyan Demokratlar Avrupa’daki ulusal partiler ile AP’deki üyeler arasında bağlantılar kurmanın gerekliliği görmüşlerdir. Böylece Hıristiyan Demokratlar, 1965 yılında Hıristiyan Demokrat Avrupa Birliği’ni (EUCD) kurarak AET için politikalar üretmeye koyulmuşlardır. Bu örgütün kuruluşuyla birlikte Hıristiyan Demokrat partiler arasındaki eşitlik prensibi reddedilmiş ve EUCD’nin Hıristiyan Demokrat partilerin Avrupa’daki kuruluşu olması kararlaştırılmıştır.

AP’ye doğrudan seçimlerin yapıldığı döneme kadar en büyük grubu meydana getiren Hıristiyan Demokratlar, AET kuruluşundan itibaren Avrupa bütünleşmesini savunan parti grubu olmuştur. Pek az Hıristiyan demokrat üye Avrupa Topluluğu’nun varlığına karşı çıkmıştır. Buna karşın grup içindeki siyasi farklılık büyük ölçüde Alman Hıristiyan Demokrat Birlik (CDU/CSU) koalisyonunun hâkim olduğu Hıristiyan Demokrat grubu için de geçerli olmuştur. CDU/CSU’nun muhafazakâr tutumları, Avrupa bütünleşmesinde Sol kesimle işbirliğine sıcak bakan Hollanda ve Belçika kökenli Hıristiyan grup üyeleri ile aralarında gerginliğe yol açmıştır. Bu durum 1970’ler de İngiltere, Danimarka ve İrlanda’nın Topluluğa üye olduğu zaman muhafazakârların gruba katılması yönündeki isteği gerilimin doruğa çıkmasına ve Hıristiyan Demokratlar arasında Parlamento’da ilk ayrılıkların yaşanmasına yol açmıştır⁵⁰. 1972 yılında ise hem EUCD hem de AT’na üye devletlerin partilerinin Parlamentoda daha etkin olmak için politik bir komite kurulması yönünde baskıları olmuştur. Böylece EUCD bünyesinde sadece AT’na üye partileri içine alması düşünülen bu politik komite, öncelikle AT’na üye ülkelerin partileri için Parlamentoda merkez bir parti kurulmasının yolunu açmıştır. AT’na üye ülkelerin Hıristiyan Demokrat partileri çatısı altında toplamak amacıyla oluşturulan bu politik komite “Avrupa Halk Partisi” adı ile 1976 yılında merkez bir partinin kurulmasına neden olacaktır.

AKÇT Genel Meclisindeki Liberal gruplar ise ilk dönemler daha çok aynı fikirdeki üyelerin meclis çatısı altında bir arada hareket etmelerinden öteye geçememiştir. Ancak AP için doğrudan seçimlerin yapılması kararı ile birlikte

⁵⁰ Philomena Murray, (2004), s. 109.

Liberaller de kendi örgütlerini kurarak, Avrupa Bütünleşme politikaları üzerinde daha fazla etkiye sahip olmak istemişlerdir. Parlamento'ya atanan ulusal temsilcilerin ulusüstü düzeyde aynı politik görüşlere sahip üyelere seçilmesi gerektiğinin farkına varılmış olması, Liberallerin AP'de işbirliği yapmak ve ortak karar almak zorunda bırakılmıştır. Ancak, Liberal Dünya Birliği ile AP içindeki Liberal politik gruplar Avrupa politikalarının uygulanması açısından geniş bir ayrıma düşmüşler ve genel bir liberal politikanın oluşturulmasının odağı olamamışlardır. Zaten Liberallerin AP'de birlikte hareket etme eğilimleri de yalnızca Avrupa'daki Liberal partiler, Avrupa Komisyonunun Liberal üyeleri ve AP gruplarının Liberal başkanları için konferanslar düzenlemekten ibaret olmuştur. Böylelikle Liberaller, Avrupa bütünleşmesi konusundaki sorunları resmi olmayan bir tabanda tartışmışlardır. 1976 yılına gelindiğinde Liberaller, Avrupa düzeyinde Liberal ve Demokrat Partiler Federasyonu'nu (ELDR) kurarak en azından AP seçimleri için işbirliklerini ulus-üstü parti çatısı altında gerçekleştirme yoluna itmiştir.

AKÇT Genel Meclisi içindeki Sosyal Demokrat parti grupları 1970'lere kadar Sosyalist (sosyalist, sosyal demokrat ve işçi partisi gibi) parti çatısı altında daha çok ulusal programlar temelinde kendi ulusal politik ve ekonomik yapılarını değiştirmeye çalışmışlardır. Dolayısıyla AKÇT Meclisinde tam anlamıyla bir fikir birliği oluşturamamışlardır. Esasında Sosyal demokrat hareket içerisindeki tüm Sosyalist partiler temelde Avrupa'nın birleşmesini amaçlıyor olmalarına karşın, Topluluğa üye devletlerdeki sosyalist partiler arasındaki farklı düşünceler bu dönemde Parlamento'da, parti birliği kurmalarını ve birleşmelerini zorlaştırmıştır. Fakat AET'deki altı üye ülke sosyalist partilerince atanan temsilcilerin Mecliste bir araya gelmeleri sosyalistler için yeni bir yapılanmayı zorunlu hale getirmiştir. Bu nedenle altı üye ülkenin sosyalist partileri kendi parlamentolarındaki temsilcileri AKÇT Meclisine göndermişlerdir. Ancak bu üyeler birçok durumda kendi ülkelerindeki sosyalist partilerle işbirliği yapmadan hareket edemediklerinden ötürü Parlamento'da ilk dönemler güçlü bir birliktelik kuramamışlardır. Sosyalistlerin parlamentoda birlik halinde güçlü bir ses olabilmeleri için ulusal partiler, Avrupa işleri ile alakalı genel politik bir program ihtiyacının farkına varmışlardır. Böylece meclisteki sosyalist üyeler, iletişim ve işbirliğinin ulus-üstü niteliğe bürünmesi için kendi ulusal partilerine baskı yapmışlardır. AET üyesi ülkelerdeki sosyalist partiler 1962 yılında bir araya gelerek AP'deki sosyalist grup için bir politik program hazırlamışlardır. Bu

programın ana amacı, ulusal partilerin sekreterleriyle AP'deki sosyalist parti üyeleri arasında işbirliği ve koordinasyonu kurmak olmuştur. Böylece birleşmiş bir Avrupa için AP'deki sosyalist temsilciler, 1974'de yılında Avrupa Topluluğu Sosyal Demokratlar ve Sosyalistler Birliği'ni (CSPEC) kurmuşlar. Sosyalistler, 1979 yılında yapılan doğrudan seçimlere bu çatı altında gitmişler ve Avrupa'nın geleceğine ilişkin uygulamayı düşündükleri tek bir politika oluşturmuşlardır.

Avrupa arenasındaki parti gruplarının parlamentoda hem devamlılık hem de değişim unsurlarını bir arada barındırdıkları görülür. Özellikle parti birlikleri/aileleri çatısı altında, AP'de siyasi faaliyette bulunan parlamenterler, Parlamentonun yetkilerinin kısıtlı olması da göz önüne alındığında kanun yapıcı olamamışlardır. Dolayısıyla bu dönemde parlamenterlerin asli görevleri olan kanun yapıcılığı bağlamında bir yükümlülükleri olmamıştır, olamamıştır. AKÇT'nin ilk zamanlarından bu yana parti aileleri ya da siyasi gruplar, yarı-federal bir Avrupa Topluluğunda bütünleşme ile ilgili konuları AP'de gündeme getirerek topluluğun ekonomik ve siyasi rollerine ilişkin önemli işler yapabilmışlerdir⁵¹.

Zamanla birlik düzeyinde ortaya çıkan değişim AP'deki ilk çekirdek grupların sağlamlaşmasına, grupların sayısının bazen artmasına veya daha küçük grupların büyük gruplar içinde erimesine yol açmıştır. Parlamentodaki iki siyasi grup, Sosyal Demokratlar (PES) ve Hıristiyan Demokratlar (EPP) bu değişimi yakından takip ederek kendi içyapılarını geliştirmiş ve konumlarını Avrupa düzeyinde sağlama almışlardır. Dolayısıyla bu gruplar, parlamentodaki yapıları, iş bölümleri ve karar alma sistemi içindeki rolleri itibariyle de diğer gruplardan hem nitelik hem de nicelik olarak ayrılmışlardır⁵².

Avrupa partilerinin temeli her ne kadar AKÇT Genel Meclisindeki siyasi gruplara dayansa da, Avrupa düzeyinde tek bir siyasi parti çatısı altında toplanmalarını 1970'lerde gözlemekteyiz. Bu noktada şunu vurgulamak gerekir.

⁵¹ Ernest B. Haas, (1958), s.390.

⁵² AKÇT Genel Meclisinde parti grupları için ayrıca bkz., Fitzmaurice, J. (1975), Pridham G. and Pridham, P. (1981), **Transnational Party co-operation and European İntegration**. The Process Toowards Direct Elections, London: George Allen&Unwin; 1980'lerde Avrupa Parlamentosu seçimleri ile ilgili çalışmalar özellikle 1990'lı yıllarda araştırmacıların daha yoğun ilgisini çekmiştir. Bu ilgi artışına Parlamentonun yasal yapısında ve Avrupa partilerinin konumundaki değişiklikler etkili olmuştur. Bkz Bowler, S. And Farrell, D. M. (1995), "The Organizing of the European Parliament: Committees, Specialisation and Co-ordination", *British Journal of Political Science* 25 (2); s 219-243; Christopher Lord, (2004), " Political Parties and the European Union: What kind of imperfect Competition in Parliament", in Pascal Delwit, Erol Kulahci and Cedric Van de Walle (eds), **the Europarties Organisation and Influence**, Brussels, CEVİPOL, s.44-67.

Avrupa partilerinin bu yöndeki gelişmeleri geleneksel Sosyalist Enternasyoneller'den farklı olmuştur. Çünkü Avrupa partileri Sosyalist Enternasyonale üye partiler gibi sadece bağlantı ve işbirliği yapmamışlar, işbirliği içerisinde tek bir çatı altında kurumsallaşmışlardır. Böylece Avrupa Siyasi partileri çatısı altında toplanan ulusal siyasi partiler, gerek Bölgeler Komitesi gerekse AP'de siyasi gruplar kurarak Avrupa düzeyinde fikir birliği sağlamış ve birlikte hareket etmişlerdir. Başka bir deyişle, Avrupa siyasi partileri "ulusal parti ve grupların" oluşturduğu Avrupa partileridir. Ortaya çıkan bu durum hem parti örgütlenmesinin Avrupa düzeyinin ortaya çıkarmış hem de Avrupa parti kimliğinin yeniden şekillenmesine neden olmuştur⁵³.

B- Seçim Yoluyla Oluşan Avrupa Parlamentosu ve Partiler

Avrupa partileri 1970'li yıllarda değişen şartlara uygun olarak yeniden yapılanma sürecine girmişlerdir. Bu döneme kadar ulusal parti temsilcileri Parlamentoda oluşturulan birlik/aile çatısı altında siyasi faaliyette bulunmuş ve Birliğin geleceğine ilişkin önemli konularda ihtiyari ve zayıf bir işbirliği çerçevesinde hareket etmişlerdir. Bu ilişki, değişen şartlara cevap veremediğinden, parti birlikleri/aileleri, AP'de yeni bir örgütsel yapılanma yoluna gitmek zorunda bırakmıştır⁵⁴. Avrupa partilerinin bu şekilde örgütlenme isteği daha çok ulusal partilerin etkisinden kurtularak Avrupa düzeyinde bir parti şeklinde örgütlenme isteğinden ortaya çıkmıştır. Bu tarz örgütlenme, Sosyalistler, Hıristiyan Demokratlar, Liberaller ve Yeşiller şeklinde oluşturulan ulusal parti ittifakları şeklinde ortaya çıkan birleşmeler Avrupa parti yapısının oluşumuna neden olmuştur. AP'deki bu örgütlenme biçimi de tam anlamıyla ulusal üye partiler arasında bir bütünlük sağlamaya yönelik atılmıştır. Böylece AP'de birlik/aile şeklinde ittifaklar kurarak siyasi faaliyette bulunan ulusal partiler, yeni bir ulusüstü parti adı altında bir partinin üyesi olmak durumunda kalmışlardır⁵⁵.

Sosyal Demokratlar, Hıristiyan Demokratlar ve Liberaller AB'nin genişlemesi ile beraber bu dönemde Avrupa düzeyinde ulusüstü örgütsel yapılarını kurarak AP'de çoğunluğu ele geçirmeyi ve Birliğin siyasi geleceğine ilişkin politikalarını uygulamayı amaçlamışlardır. Daha önceki dönemlerde AP'de

⁵³ Peter A. Zerkakis and Karl M. Johansson, (2002), "Historical-Institutional Framework", **European Political Parties between Cooperation and Integration**, in Karl M. Johansson& Peter A. Zervakis (eds), ZEI Studies, Baden-Baden, s.12.

⁵⁴ Hix S., Noury A. And Gerrard R., (2005), "Power to the Parties; Cohesion and Competition in the European Parliament, 1979-2001", *B. J. Political Science*: 35, Cambridge University Pres, s.209-234.

⁵⁵ Hix S., Noury A. and Gerrard R., (2005), s.213-214.

oluşturulmuş olan bu parti fererasyonları/aileleri, seçim yoluyla oluşan Parlamentoda “Avrupa Partileri”nin ortaya çıkmasına neden olmuştur⁵⁶. Yani AP için yapılan bu ilk doğrudan seçimler “Avrupa Partileri” denen yeni oluşumun ortaya çıkmasını sağlamıştır. Böylece Parlamentoda, farklı gruplara mensup olan kişisel veya örgütsel olarak partilerle bağlantılı olan üyeler, Avrupa seçimi öncesinde yaptıkları ortak çalışmalar ve işbirliği içinde geliştirdikleri programlara dayalı olarak Avrupa için yeni bir örgütlenme modeli meydana getirmişlerdir⁵⁷. Başka bir ifadeyle ulusal parti önderleri, sınırları aşan genel siyasal sorunlar konusunda ortak yaklaşımlar ve tutumlar geliştirmek için partnerleriyle ulusüstü işbirliği yapmanın gereğini görmeye başlamışlardır. Ulusal partiler bu süreçte Avrupa partilerine üye olarak Avrupa partisi kimliği adı altında siyasal faaliyetlerini sürdürme kararı almışlardır.

Birlik düzeyinde Avrupa partisi olarak bu dönemde Hıristiyan Demokratlar, Sosyal Demokratlar ve Liberal Demokratlar klasik siyasal parti örgütlenmesine sahip Avrupa partileri olarak konumlanmışlardır. Bu ulusüstü partiler hem yapıları, etki tarzları ve faaliyet alanı olarak ulus üstüdürler hem de Birlik’in siyasal sisteminde önemli siyasal aktörler olarak eylemde bulunmaktadır⁵⁸. Birliğin siyasal yapısının demokratikleşmesi, gelişmesi ve şekillenmesinde siyasal sorumluluk üstlenmektedirler. AP’de temsil edilen diğer siyasal güçlerden olan Yeşiller, Radikaller, Sağcılar, Gaulistler ve Komünistler ise kendi aralarında kurdukları birlik/ittifak gibi küçük gruplarla Birliğin siyasal ve ekonomik yapısına ilişkin görüşlerini Parlamentoda dile getirmeye çalışmaktadırlar⁵⁹.

⁵⁶ Giorgia Delsoldato, (2002), “Eastward Enlargement by the European Union and Transnational Parties”, *International Political Science Review*, Vol. 23, No. 3, s. 269-289.

⁵⁷ Hix Simon, (1996), “The Transnational Party Federation”, in J. Gaffeny (ed), **Political Parties and European Union**, London: Routledge, s. 308-331; Jansen Thomas, (2006), **The European People’s Party Origins and Development**, Published by EPP Headquarters, Brussels, s.14-15

⁵⁸ Raunio, T. (1996), s 356.

⁵⁹ http://www.europarl.europa.eu/groups/default_en.htm

Tablo 2: 1979–2004 Avrupa Parlamentosundaki Siyasi Partiler ve Sandalye Dağılımı⁶⁰

Parti Grupları	Seçilmiş Avrupa Parlamentosu					
	1.AP Haziran 1979 ⁶¹	2. AP Haziran 1984	3. AP Haziran 1989	4. AP Haziran 1994	5. AP Haziran 1999	6. AP Haziran 2004
	Koltuk;%	Koltuk%	Koltuk;%	Koltuk%	Koltuk;%	Koltuk;%
Sosyal Demokratlar (SOC, PES)	113, 27,6	130, 30,0	180, 34,7	198, 34,9	180, 28,8	200, 27,3
Christian Democrat&Cons. (EPP, EPP/ED)	107, 26,1	110, 25,3	121, 23,4	157, 27,7	233, 37,2	268, 36,6
Liberals (ELD, ELDR, ALDE)	40, 9,8	31, 7,1	49, 9,5	43, 7,6	51, 8,1	88, 12,0
French Gaullist&Allies (EDA, UFE, UEN)	22, 5,4	29, 6,7	20, 3,9	26, 4,6	30, 4,8	27, 3,7
British Cons.&Allies (EDG)	64, 15,6	50, 11,5	34, 6,6	-	-	-
Italian CommunisAllies (EUL)	-	-	28, 5,4	-	-	-
İtalina Conservatives (FE)	-	-	-	27, 4,8	-	-
Communist&Allies (COM, LU, EUL/NGL)	44, 10,7	43, 9,9	14, 2,7	28, 4,9	42, 6,7	41, 5,6
Greens&Allies (G, G/EFA)	-	-	30, 5,8	23, 4,1	48, 7,7	42, 5,7
Regipnalist&Allies (RBW, ERA)	11, 2,7	19, 4,4	13, 2,5	19, 3,4	-	-
Anti-Europeans (EN, EDD, IND/DEM)	-	-	-	19, 3,4	16, 2,6	37, 5,1
Extreme Right (ER)	-	16, 3,7	17, 3,3	-	-	-
Independents (TGI)	-	-	-	-	18, 2,9	-
Non-attached (NA)	9, 2,2	6, 1,4	12, 2,3	27, 4,8	8, 1,3	29, 4,0
TOPLAM ⁶²	410	434	518	567	626	732

Kaynak: Hix S., Noury A., and Gerard R., (2006), s. 39.

Sosyal Demokratlar

SOC: Sosyalist Grup; PES: Avrupa Sosyalist Parti

Hıristiyan Demokratlar& Muhafazakârlar

EPP; Avrupa Halk Partisi; ED; Avrupa Demokratlar; EDA: Avrupa Demokrat İttifakı; UFE: Birleşik Avrupa; UEN: Uluslar Avrupa'sı Birlik Grubu; EDG: Avrupa Demokratlar Grubu; EPD: Avrupa İlerici Demokratlar

Liberaller

ELD: Avrupa Liberal ve Demokratlar; ELDR: Avrupa Liberal, Demokrat ve Reform Parti; ALDE; Avrupa Liberal ve Demokrat İttifakı

Radikal Sol

COM: Komünist ve Müttefikleri; LU; Birleşik Sol; EUL: Avrupa Birleşik Solu, EUL/NGL: Avrupa Birleşik Sol/ Kuzeyli Yeşil Sol

⁶⁰ Hix, S., Noury, A. and Gerard R., (2006), **Democratic Politics in the European Parliament** Cambridge University Press, s.39.

⁶¹ Avrupa Parlamentosu için yapılan ilk doğrudan seçimler 1979 yılı Haziran ayında gerçekleşmiştir.

⁶² Romanya ve Bulgaristan'ın 01/01/2007 tarihinde AB'ne tam üye olması ile birlikte Parlamentonun toplam üye sayısı 785 yükselmiştir. <http://www.europarl.europa.eu/members/expert.do?language=EN>

Yeşiller ve Bölgeciler

G: Yeşiller; G/EFA: Yeşiller/Avrupa Özgür İttifakı; RBW: Gökkuşluğu Grubu; EFA: Avrupa Radikal İttifakı

Anti-Avrupacılar, Aşırı Sağ ve Bağımsızlar

EN: Avrupa ulusları; EDD: Avrupa Demokrasileri ve Farklılıklar; IND/DEM: Özgürlükçüler/Demokratlar; ER: Avrupa Sağ; TGI: Bağımsızlar Teknik Grubu

Tablo 2’de gösterildiği gibi Parlamentodaki siyasi gruplar arasındaki güç dağılımı dengeli değildir. Parlamento, iki güçlü grubun hâkimiyeti altındadır. AP’ye doğrudan seçimlerin yapıldığı 1979 yılından günümüze kadar büyük gruplar ve bu grupların üye parti ve isimleri zamanla değişmiş olmasına karşın, yine de yedi seçim dönemi geçiren Parlamantonun egemen siyasi grupları, AKÇT Genel Meclisinden beri güçlü varlıklarını sürdürmüşleridir⁶³. Günümüzde Parlamentoda altı ana politik düşünce Avrupa siyasi partileri ve parti ittifaklarınca temsil edilmektedir. Bu politik aktörlerin genel siyasi çizgilerini kısaca açıklarsak;

Sosyal Demokratlar: 1974 yılında Avrupa Topluluğunda Sosyal Demokrat Federasyonu olarak kurulmuş olan sosyalist partiler, 1992 yılında Avrupa parti statüsüne ilişkin Birlik düzeyindeki gelişmelere bağlı olarak yeniden yapılanmış ve isim değişikliğine giderek Avrupa Sosyal Demokrat Parti (PES) adını almıştır⁶⁴. Sosyal demokrat grup PES’in parlamento grubudur. PES, Avrupa düzeyinde tüm sosyalistleri, sosyal demokratları ve İşçi partilerini bünyesinde barındıran bir Avrupa partisidir.

Merkez Sağ: 1976 yılında Hıristiyan değerleri taşıyan partileri bünyesinde barındırmak amacıyla kurulan EPP, bu niyetini Kasım 1990 yılında gerçekleştirebilmiştir⁶⁵. Bu dönemde Yunanistan, İspanya ve İskandinav ülkelerinin muhafazakâr partileri, taşıdıkları Hıristiyan düşünce nedeniyle bu gruba katılmıştır. Portekiz Liberal Parti ve Fransız Liberaller ve Gaullistleri de 1990’lı yılların sonunda EPP tüzüğünde yapılan değişikliklerle beraber gruba dâhil olmuşlardır⁶⁶. Sosyal demokratlara karşı, “merkez sağ” parti çatısı altında toplanan bu grup, Hıristiyan demokrat, muhafazakâr ve bazı milliyetçi grupları bünyesinde barındırır. 1999

⁶³ Hix S., Noury A.,and Gerard R. (2006), s.29-32.

⁶⁴ <http://www.socialistgroup.eu/gpes>

⁶⁵ <http://www.epp-ed.eu/home/en/default.asp>

⁶⁶ Johansson M Karl, (1997), **Transnational Party Alliances: Analysing the Hard-Won Alliance Between Conservatives and Christian Democrats in the European Parliament**, Lund University Pres, s.98; Jansen Thomas, (1998), “The Integration of the Conservatives into the European People’s Party, in David Bell, Christopher Lord (eds), **Transnational Parties in the European Union**, London, Ashgate, s.45.

yılında özellikle beşinci parlamento döneminden itibaren birçok muhafazakâr ve milliyetçi partiler EPP grubuna katılmış, sadece bazı küçük muhafazakâr ve milliyetçi gruplar UEN çatısı altında örgütlenmişlerdir⁶⁷.

Liberaller: Bu iki ana politik güç arasındaki üçüncü siyasi parti grubu Liberallerdir. 1976 yılında Avrupa Liberaller ve Demokratlar Federasyonu olarak kurulan parti, 1993 Kasımında Avrupa Liberal ve Demokrat Parti ittifakı adını almıştır⁶⁸. ALDE, Avrupa'daki liberal, merkez sağ ve demokratları bünyesinde barındıran Avrupa partisidir.

Radikal Sol: Sosyalist PES çatısı altında olmayan, komünist ve radikal solcuları çatısı altında bulunduran politik gruptur. Dördüncü parlamento dönemine kadar iki farklı grup adı altında siyasi faaliyetlerini sürdürmelerine karşın, bu dönemden sonra birleşerek tek bir parti adı altında Birleşik Avrupa Solu/Kuzeyli Yeşil Sol (EUL/NGL) olarak parlamentoda siyasi faaliyetlerini sürdürmektedirler⁶⁹.

Yeşiller ve Bölgeselleşmeciler: 1993 yazında Avrupa Yeşiller Federasyonu olarak kurulan grup, aynı zamanda tüm Avrupa kuruluşları ve benzer fikirleri savunan örgütlerle Avrupa düzeyinde işbirliği yapmaktadır⁷⁰. EFA/DPE-PP; etnik ve bölgesel konularda politika güden parti federasyonlarının bir araya gelerek oluşturdukları parti birliğidir⁷¹. Yeşiller ve çevreci partiler, kendilerine yakın fikirde bulunan merkez sol bölgeciler ve ulusalcı partilerle ittifak halindedirler. Günümüzde Yeşiller ve Özgür Avrupa İttifakı (G/EFA) ile parlamentoda birlikte hareket etmektedirler.

Anti-Avrupacılar ve Aşırı Sağ: Avrupa parlamentosunda birlik düşüncesine “muhalif” grupların bir araya geldiği oluşumdur. Anti-Avrupacılar iki farklı siyasi çizgide olabilmektedirler. Sağ veya sol. Günümüzde bu grup parlamentoda Özgürlükçüler/Demokratlar (IND/DEM) çatısı altında siyaset yapmaktadırlar⁷². Ayrıca parlamentoda herhangi bir politik aileye mensup olmayan “non-attached” üyeler de bulunmaktadır⁷³.

⁶⁷ <http://www.uengroup.org/>

⁶⁸ <http://www.alde.eu/>

⁶⁹ <http://www.guengl.eu/>

⁷⁰ <http://www.greens-efa.org/index.htm>

⁷¹ Bu ulusal partiler, 1999 yılından beri The Greens' grubun içersinde yer almaktadırlar.

⁷² <http://indemgroup.org/>

⁷³ <http://www.its-pe.eu/>

Esasen AP'deki parti sistemine bakacak olursak, "iki temel parti ve diğeri" ayrımını rahatlıkla görebiliriz⁷⁴. Bu iki temel grup Sosyalistler ve Hıristiyan Demokratlardan oluşmaktadır. Bu iki baskın grup AP'de, Birliğin politikalarını etkileyebilecek güce ve sayıya sahiptir. Özellikle Avrupa partilerinin yasal düzeyde varlıklarını kabul ettirdikleri Maastricht Antlaşmasında bu iki partinin olağan üstü gayretleri siyasi güçlerinin pekişmesine yol açmıştır.

Ulusüstü parti örgütleri, Avrupa'da demokrasinin pürüzsüz bir şekilde yürütülmesini sağlama yolunda önemli görevler başarmışlar ve yeni Avrupa arenasına adapte olmuşlardır⁷⁵. Özellikle 1990'lı yıllarda Avrupa kurumlarında yapılarını geliştirmişler ve var olan ulusüstü parti federasyonlarını yeniden yapılandırmışlardır. Avrupa partilerinin örgütsel yükselişi ile ilgili katkılar gösteriyor ki Avrupa partileri, Avrupa'nın kurumsal reformları tarihine büyük bir iz bırakmıştır⁷⁶. Avrupa partilerinin gelişmesinde etkili olan bir başka önemli gelişme de bu dönem de Parlamentonun artan yasal gücü ve aynı zamanda Avrupa Komisyonunun, Avrupa partilerine nakdi yardım için bütçe hazırlıkları yapması ve bu düzenlemelerin yasal zemine oturtulmasıdır⁷⁷.

Ortaya çıkan bu yeni durum partilerin zaten var olan politik arenada bütünleşmelerini zorunlu kılmıştır. Böylece ulusal parti liderleri daha sonra kendi parti yapılarını bu yeni kurumsal çerçeveye adapte etmeye çalışmışlardır. Bu yeni kurumsal çerçeve; Tek Avrupa Senedi (1988), Maastricht Anlaşması (1993) ve Amsterdam Anlaşmaları (1997) ile Avrupa'nın bütünleşmesi bağlamında güç kazandırırken aynı zamanda Avrupa partilerinin de güçlenmesine olanak vermiştir. Böylece bu düzenlemeler Avrupa partilerine, Avrupa karar alma sürecini etkileme yolunda yeni fırsatlar tanımıştır. Avrupa parti federasyonlarının gelişimi bugün gelinen noktada yeni güçlükler yaşamaktadır. Bunlar, Avrupa partilerinin finansmanı

⁷⁴ Hix S., Noury A. and Gerard R., (2006), s.30.

⁷⁵ Johansson K. Magnuss, (1996), "The Nature of Political Parties in the European Union", in George A. Kourvertaris&Andreas Moschonas (eds), **The Impact of European Integration: Political, Sociological and Economic Changes**, Westport, s. 32; Johansson K. Magnuss, (2004), "toward a theory of federations of political parties in multilevel Europe: at the nexus of international relations and comparative politics", in Pascal Delwit, Erol Kulahci and Cedric Van de Walle (eds), **The Europarties Organisation and Influence**, Brussels, CEVIPOL, s. 18-36.

⁷⁶ Bu katkı özellikle 1989 yılında Berlin Duvarının yıkılmasından sonra belirgin bir şekilde ortaya çıkmıştır. Bu tarihten sonra AB genişleme sürecinde önemli başarılar elde edilmiş, bu başarının sağlanmasında Avrupa siyasi partileri ve özellikle de parti liderlerinin yaptıkları toplantılar sonunda "güçlü Avrupa" tezi ortaya atılmış ve yoğun destek görmüştür. Hix S., (1995), "Parties at the European Level and the Legitimacy of EU Socio-Economic Policy", *Journal of Common Market Studies*, Vol. 33, s. 545.

⁷⁷ Lord C., (2002), "What role for parties in EU Politics?", *European Integration*, Volume 24, No.1, s39-52; Andrew Duff; (1994), "Building a Parliamentary Europe", in **Government and Opposition**, s.160.

ve partilerin anayasal statüsüne ilişkin konulardır. Avrupalı politikacılar bu sorunları ortadan kaldırarak Avrupa partilerinin, Avrupa düzeyinde daha etkin olmalarının önünü açmayı hedeflemektedirler⁷⁸.

II- AVRUPA SİYASİ PARTİLERİNİN HUKUKİ STATÜSÜNÜN BELİRLENMESİNE YÖNELİK ADIMLAR

A- Avrupa Birliği Anlaşmalarında Avrupa Partilerine İlişkin Düzenlemeler

1- Maastricht Anlaşması'ndan Nice Anlaşmasına Kadar olan Dönem

Avrupa Siyasi Partileri, Avrupa Birliği Anlaşması'na göre (Maastricht Anlaşması: madde 138A); “*Avrupa düzeyinde siyasi partiler, Avrupa Birliğinde bir aktör olarak önemlidir. Avrupa bilincini oluşturmaya ve Birlik vatandaşlarının siyasi isteklerini ifade etmesine katkıda bulunur*” şeklinde hüküm altına alınmıştır. Maastricht zirvesinde siyasi partilerle ilgili yapılan görüşmelerde parti temsilcileri arasında tartışmalar yaşanmış, siyasi partilere ilişkin maddenin biçimlenmesinde parti federasyonları arasında önemli ayrılıklar olmuştur⁷⁹. Belçika hükümeti Başbakanı ve aynı zamanda Avrupa Halk Partisi Başkanı olan Wilfried Martens, parti maddesinin antlaşma metninde bulunmasını teklif etmiştir. Hristiyan Demokratlar, Maastricht Zirvesinden birkaç gün önce Lahey'deki EPP Parti Liderleri ve Devlet Başkanları Konferansı'nda parti maddesi ile ilgili olarak toplanmışlardır. Bu toplantıda Hristiyan Demokratlar, Maastricht'te siyasi partilerle ilişkin hüküm hususunda genel bir anlaşmaya varmışlar⁸⁰.

EPP parti grubunda siyasi partilere ilişkin hüküm konusunda fikir birliği sağlayan Martens; Avrupa partilerine ilişkin bu hükmü, işbirliğinde bulunmak amacıyla Sosyalist ve Liberal parti liderlerine sunmuştur. 1 Temmuz 1991'de, EPP, PES ve ALDE liderleri ile birlikte Avrupa Komisyonu Başkanı (Jacques Delors), AP Başkanı (Enrique Baron Crespo), Avrupa Konseyi Başkanı (Ruud Lubbers) ve Başkanlar Konseyi Başkanı (Hans Van de Broek) mesaj yollayarak Avrupa siyasi partilerin yasal zemine kavuşması için destek istemiştir. Bu isteğe, Avrupa Komisyon Başkanı ile AP Başkanı açıkça ve doğrudan destek vermiştir. Üç parti başkanı, Avrupa partilerinin gelişmeleri ve Avrupa Konseyi siyasi sisteminde

⁷⁸ Pascal D., Kulahcı E. and C. Walle, (2004), s.5-14,

⁷⁹ Hix, S. and Lord, C., (1997), s. 190; Jahsen Thomas., (2006), s. 11-16.

⁸⁰ Jansen Thomas, (2006), s. 14.

içindeki partilerin durumunu tartışmak için birçok defa bir araya gelmiştir⁸¹. 18 Eylül 1990'da, yapılan böyle bir toplantı sonrası Martens; "demokrasinin doğru işleyişine yapacakları katkı ve Avrupa Birliği'nin başarısında alacakları ortak sorumluluğu" ileri sürerek, Avrupa siyasi partilerinin önemine vurgu yapmıştır⁸².

Martens, Avrupa siyasi partileri için ilham kaynağının Alman anayasası ve siyasi partiler yasası olması gerektiğini ileri sürmüştür. Dolayısıyla siyasi partilere ilişkin düzenlenen 138A maddesi, Alman Anayasası'nın 21. maddesi temel alınarak hazırlanmıştır. Alman Anayasası, siyasi partilerin temel fonksiyonunun demokratikleşme ve kamuoyu oluşturmada aracı rol üstlenme olduğunu vurgular. Böylece Avrupa siyasi partileri için düzenlenen madde ile Almanya'nın ilham veren tarihi ve federal deneyimleri arasında bir politika benzerliği yaratılmak, AB genişleme sürecinde bu deneyimi kullanmak amaçlanmıştır⁸³. Fakat düzenlenen parti maddesi yalnızca partilere yasal zeminde yer vermekten öteye gidememiş bir prensip duyurusu anlamına gelmiştir. Dolayısıyla maddenin düzenlenmesindeki eksiklikler ve Avrupa siyasi partilerinin yasallaşması hususunda ortaya çıkan beklentiyi karşılamada sınıfta kalmıştır. Wilfried Martens, antlaşma metnine konan siyasi partilerle ilgili madde incelendiğinde, siyasi partilerin yasallaşması için normatif bir düzenlemenin kurulmamış olmasını büyük bir zorluğu ortaya çıkardığını vurgulamıştır.

Maastricht Zirvesinden sonra toplanan Hükümetlerarası Konferansta, tekrar ele alınan Avrupa parti fırkasına ilişkin düzenlenlenen madde de, ne Avrupa siyasi partilerinin finansmanını ne de Avrupa seçimlerinde alacakları görev ve sorumlulukları belirtmemiştir. Hükümetlerarası Konferansta, Avrupa siyasi partilerinin önemi tam anlamıyla kavranamamıştır. Avrupa siyasi partilerinin yasal statüye kavuşması için yapılan tüm bu gayretler ve teklif edilen 138A maddesinin son biçimi, üç parti lideri ve AP Başkanı'nın beklentisinin gerisinde kalmıştır. Zirveden sonra toplanan AP, Parlamento'nun Kurumsal İşler Komitesi raportörü Dimitris Tsatsos'a Avrupa siyasi partilerine yönelik bir rapor hazırlatmıştır⁸⁴. Fakat bu teşebbüsler en azından yeni bir anlaşmaya kadar (Amsterdam Antlaşması) bir

⁸¹ Hix S. and Lord C., (1997), s. 190

⁸² Agence Europe, 19 Eylül 1990

⁸³ Hix S. and Lord C., (1997), s. 191.

⁸⁴ European Parliament (1996) Report by Dimitris Tsatos on behalf of the Institutional Affairs Committee (A4-0342/96), 10 December.

geçerlilik sağlamamıştır. Amsterdam Antlaşma metninde de Avrupa siyasi partileri ile ilgili madde, Maastrich anlaşmasındaki hükümle aynı kalmış ve partilerin rolleri ve finansmanı ile ilgili sorunu çözememiştir. Bu çerçevede, Amsterdam Antlaşması'nda Avrupa siyasi partilerinin yasal temelini kuvvetlendirmek amacıyla Parlamento düzeyinde yapılan çalışmaların yeterli olmadığı söylenebilir. Partilerin finansmanını yasallaştırmak ve seçimlerde oynayacakları rollere izin vermek açısından Maastricht Zirvesinde oybirliği ile alınmış olan siyasi karara rağmen, diplomatlar, dışişleri bakanları ve idarecilerdeki siyasi isteksizlik, konunun sürüncemede kalmasına yol açmıştır. Yine de Avrupa partileri statüsünü tasarlamak ve statünün belirlenmesine yönelik çabalar genel olarak AP'nin katkılarıyla sağlanmıştır.

Bu katkılardan en önemlisi, Anayasal İşler Komitesinin 10 Kasım 1996 tarihinde yayınladığı raporda Avrupa siyasi partilere yönelik çalışmadır⁸⁵. Bu raporda, "Birliğin bir Anayasaya kavuşması: Avrupa'yı vatandaşa yakınlaştırmak" raporuna eklenen ek madde de vatandaşın siyasette aktif olması ve Avrupa düzeyindeki siyasi partilerin yönetimine katılması hususunda kurallar çıkarılması benimsenmiştir. Rapor AP'de yoğun tartışmalara maruz kalmıştır. 27 Mart 2000'deki son komite raporunda, Hükümetlerarası Konferans için AP'nin teklifleri ışığı altında kurul kararı alınması için şu teklif sunulmuştur⁸⁶: "*Avrupa siyasi partileri Avrupa farkındalığına ve Birliğin vatandaşlarının siyasi isteklerinin açıklanmasına katkıda bulunur; Komisyon'dan gelen bir teklif üzerine, Avrupa Parlamentosu ve Konsey, Avrupa Birliği Anlaşmasının 251. maddesinde belirtilen prosedürle alakalı olarak, Avrupa partileri için finansman ayarlamaları (halk finansmanı dahil olmak üzere) ve durumu, tanınmak için gerekli olanları kabul etmelidir. Komisyon teklifi anlaşmanın yürürlüğe girdiği 12 ay içinde sunulmalıdır.*"

Bu raporda aynı zamanda AB kapsamında seçim listeleri teklifleri de yer almıştır. Partilere Parlamento üyelerinin yüzde 10'nu kapsayacak liste vermeleri ve her oy kullanan kişinin biri ulusal listede biri de Avrupa listesinde olmak üzere iki oy hakkı bulunacağı kararlaştırılmıştır. Avrupa listesi her bir vatandaşı kapsayacak şekilde teklifte yer almış bu teklif de çoğu anti-Avrupalı üyeleri memnun

⁸⁵ European Parliament 1999, Committee on Constitutional Affairs, Rapporteurs: Giorgos Dimitrakopoulos and Jo Leienen, 10 November.

⁸⁶ European Parliament 2000a, Committee on Constitutional Affairs, Rapporteurs: Giorgos Dimitrakopoulos and Jo Leienen; 27 Marc.;, *Bulletin Quotidien Europe* 29 March 2000.

etmemiştir⁸⁷. İngiliz üyeler genelde raporda ileri sürülen bu teklife şüphe ile yaklaşmışlardır. Avrupa milletvekili listeleri Avrupa partilerinden oluşacağı için, Anlaşma şartlarının Avrupa partilerinin elini güçlendireceği varsayımına karşı çıkmışlardır⁸⁸. Avrupa partileri, eğer bu düzenlenmeden yararlanabilseydi, 2004 yılında yapılan AP seçimlerinde, aday listeleri seçmede doğal bir rol oynayacaktı. Böylesi bir değişiklik Avrupa partilerinin, Avrupa seçim kampanyalarında daha etkili olmasını sağlayacak güçler dengesinin üye partilerden, Avrupa partilerine kaymasına yol açacaktı. Avrupa düzeyinde tek bir seçim sisteminin uygulanması da keza Avrupa siyasi partileri arasında daha yakın bir işbirliğine yol açacağı gibi ulusal siyasi partilerin birbirlerine parti listelerinden başvurmasını sağlamasına neden olabilecekti⁸⁹. Bu teklifler aynı zamanda Avrupa siyasi partilerinin rolünde ve görünürlüğünde etkili olmuştur⁹⁰. Avrupa partileri için hazırlanan bu teklif, Hükümetlerarası Konferansta ele alınmış, Parlamentonun onayından geçmiş olmasına karşın teklif; Avrupa partileri aleyhine değişikliğe uğramıştır. Ancak her seçmene biri ulusal biri de Avrupa listesinde olmak üzere iki oy hakkı verilmesi kararlaştırılmış ve Avrupa listeleri her üye devletten en az bir vatandaşı kapsayacak şekilde düzenlenmiştir.

Parlamento üyelerinden; Alman Hıristiyan Demokrat Elmar Brok ve Dimitris Tsatsos, Hükümetlerarası Konferansın ilk toplantısından sonra yapılan bir basın açıklamasında, "Avrupa Birliği'nin demokratikleşmesinde Avrupa partilerine ihtiyaç duyulacaktır ve Avrupa partileri vatandaşların Avrupa politikalarına katılımını sağlayıp onları organize edecektir" demiştir⁹¹. Tsatsos, Avrupa Komisyonu üyelerinin de, Avrupa bazındaki listelere göre seçilmesinin Avrupa partileri açısından iyi olacağını öne sürmüştür. Tsatsos'un Parlamento üyelerine sunduğu raporda⁹², Hükümetlerarası Konferansta Avrupa partilerine ilişkin "parti hükmü" hakkında tartışmalar olduğu ve bu konuda hükümet başkanlarının olumlu düşündüğünü belirtmiştir.

⁸⁷ *Bulletin Quotidian Europe* 29 March 2000.

⁸⁸ *Bulletin Quotidian Europe* 23 February 2000.

⁸⁹ Shirley Williams, (1991), "Sovereignty and Accountability in the European Community", in Robert O. Keohane/Stanyley Hoffmann (eds), **The New European Community: Decisionmaking and Institutional Change**, Boulder, s. 173.

⁹⁰ European Commission (2000a), "Adapting the Institutions to make a success of enlargement. Burussels, 26 January.

⁹¹ *Bulletin Quotidian Europe, EU/Institutional reform*, 17 February 2000.

⁹² *Bulletin Quotidian Europe, "Will Seixas da costa group discuss statute of political parties?"*, 4 April 2000.

Tsatsos, Hükümetlerarası Konferansta siyasi partilerle ilgili tartışmaların genelde Avrupa partilerinin finansmanı, amaçları, örgütsel yapısı ve Amsterdam Antlaşması madde 191'in yetersizliği konusunda fikirlerini sunmuştur. Tsatsos, aynı zamanda 2009 seçimlerinde Avrupa'da kapsamlı listelerin yasal temele oturtulması ihtimalini de öne sürmüştür. Böylece Avrupa partilerinin seçim kampanyalarında daha çok rol oynayacağı, dolayısıyla Avrupa partilerinin daha çok sorunla karşılaşılacağı ve bu sorunların hali hazırda halledilmesi gerektiğinin altını çizmiştir. Böylelikle Avrupa parti liderleri tarafından Avrupa siyasi partilerine ilişkin gündeme getirilen konular ve Avrupa seçimlerinde alacakları rollerle ilgili bazı önemli adımlarda fikir birliğine ulaşılmıştır. Alt komisyon'dan gelen bir teklif üzerine AP ve Konsey siyasi partiler için tanıma, bütçe ayarlamaları ve partilerin statüsü konularında uzlaşa sağlamıştır. Avrupa Sosyalist Parti lideri ayrıca bu konuyu derinlemesine Porto'daki toplantılarında tartışmıştır⁹³. Nice'te yapılacak zirve sonrası Avrupa Konseyi Hükümetlerarası Konferans görüşmelerinde, partilerin yasallaşması ve finansmanı için Amsterdam Anlaşması'nın 191. maddesinin yeniden gözden geçirilip düzenlenmesi kararlaştırılmıştır. Böylece Avrupa partilerinin yasallaşması doğrultusunda yeni bir süreç başlamıştır⁹⁴.

2- Nice Anlaşması Sürecinde Avrupa Partileri

Nice'te yapılan Hükümetlerarası Konferans, AB üyesi devletlerin, Avrupa siyasi partileri için yasal bir çerçeve oluşturmalarına giden süreci netleştirmiştir. Nice'te yapılan Avrupa Konseyi toplantısında, Avrupa düzeyindeki partilere yönelik olarak bir tüzük hazırlanması için yasa koyuculara izin verilmesi konusunda yasal bir temel hazırlanması ve bunun Amsterdam Antlaşması madde 191'e bağlı olarak yapılması kararlaştırılmıştır⁹⁵. Konsey toplantısında, Maastricht Antlaşmasında yer alan parti maddesi gözden geçirilmiş ve sonunda, "siyasi parti finansmanındaki şartlar, Avrupa Parlamentosu'nda temsil edilen her siyasi parti grubuna Parlamentodaki temsil güçleri oranında maddi yardım verilmelidir" açıklaması yapılarak Avrupa partileri için finansman kapısı aralanmıştır.

⁹³ Bu konuda Bilgi için Bkz. Ladrech Robert, (2002), "Party of European Socialists", in Karl M. Johansson & Peter A. Zervakis (eds), **European Political Parties between Cooperation and Integration**, ZEİ Studies, Baden-Baden, , s.81-96; Gerassimos Moschonas, "The party of European Socialist: the difficult "construction" of a European player", in Pascal Delwit, Erol Kulahci and Cedric Van de Walle (eds), **The Europarties Organisation and Influence**, Brussels, s,113-34.

⁹⁴ Ladrech Robert, (2002), s.82.

⁹⁵ Morlok Martin, (2002), "Constitutional Framework", in Karl M. Johansson & Peter A. Zervakis (eds), **European Political Parties between Cooperation and Integration**, ZEİ Studies, Baden-Baden, s.32-33.

Nice’te yapılan Hükümetlerarası Konferansın son bölümüne, Avrupa partilerinin statüsü konusunda bir anlaşma temeli oluşturması amacıyla ek madde eklenmiştir. Bu düzenlemenin, Avrupa Topluluğu’na her ne olursa olsun bir yetki transferi anlamına gelmediği, ulusal anayasalardan kaynaklanan kuralların geçerliliğinin tehlikeye atılmayacağı, doğrudan ya da dolaylı olarak Topluluk bütçesinin ulusal siyasi partiler için kullanılmasının yasaklandığı ve finansal düzenlemenin AP’de temsil edilen bütün siyasi güçlere eşit olarak uygulanması gerektiğini belirten açıklayıcı bir madde eklenmiştir. Bu önerinin kökeni, AP’de temsil edilen Avrupa partilerinin ortak çalışmalarına dayanmıştır.

Konferans sonucunda Avrupa siyasi partileri için hazırlanması düşünülen tüzük, Konseydeki çoğunluğun oyu ve alınan ortak karar neticesinde kabul edilmiştir. Bu karar neticesinde, Avrupa Komisyonu’ndan siyasi partilerin finansmanına ilişkin yapılan tartışmalar yeni finansal kaynakların Avrupa partilerine kaydırılması yönünde neticelenmiştir. Böylece Avrupa partisine üye ulusal partilerin, Avrupa siyasi partilerinin kaynaklarından yararlanması engellenmiştir. Bazı üye partiler, Avrupa partilerine yapılacak olan bu tarz finansman desteğine karşı çıkmışlardır. Özellikle İngiltere’de Avrupa Halk Partisi’nin henüz üyesi olmayan Muhafazakâr Parti, AB’nin, Avrupa siyasi partilerine verilmesi kararlaştırılan parasal yardımına karşı çıkmıştır⁹⁶.

Nice süreci ile beraber Avrupa partilerinin yasal statüsünün oluşturulması ve Avrupa’nın siyasal sisteminde hak ettikleri yere gelmesini sağlamaya yönelik adımlar atılmıştır. Bu amaçla Nice sürecinde, Avrupa için bir anayasa yapılmasına karar verilmiş ve bu Anayasa metninde, Avrupa partileri ayrıca düzenlenmiştir. Taslak Anayasa’nın I-46/4 maddesine göre; “Avrupa düzeyindeki Siyasi partiler, Avrupa politikasına şekil verme ve Birlik vatandaşlarının Avrupa politikalarına ilgisini çekmeye katkıda bulunurlar” ifadesi hüküm altına alınmıştır. Taslakta Avrupa siyasi partilerinin anayasal güvenceye alınması amaçlanmış ise de Anayasa taslağının AB’ye üye ülkelerde onaylandıktan sonra yürürlüğe girmesi kararlaştırılmıştır. Ancak Anayasa taslağı üye ülkelere reddedildiğinden yürürlüğe

⁹⁶ The Times, 17 February 2001.

girememiştir. Bu nedenle de, Avrupa siyasi partileri henüz anayasal güvenceye kavuşmuş değillerdir⁹⁷.

Yine de Nice sürecinde ele alınan Avrupa partilerine ilişkin düzenlemeler sonucu, Avrupa Komisyonu'na sunulan taslağa göre, Avrupa siyasi partilerinin finanse edilmesi ve Avrupa parti tüzüğü hazırlanması ve partilere AB bütçesinden yedi milyon Avro kaynak aktarılması kararlaştırılmıştır. Avrupa partilerinin bu yardımdan yararlanmaları ise bazı koşullara bağlanmıştır. Bu koşullar, AP'deki Avrupa partilerinin sahip oldukları üye sayısı, Avrupa partisinin Parlamento seçimlerinde en az beş üye devletten seçilmiş üyelere sahip olması veya son Avrupa seçiminde en az yüzde beş oranında oy elde etmiş olmasını gerektirir. Partilere yapılacak yardımın en az yüzde yirmi beşinin özerk kaynaklardan temin edilmiş olması ve yüzde yetmiş beşinin ise AB bütçesinden sağlanması kararlaştırılmıştır⁹⁸. Avrupa Komisyonu, partilerin finansmanındaki düzenlemeler hakkında alınan bu kararları, Avrupa siyasi partiler tüzüğü üzerindeki tartışmalar halledildikten sonra yürürlüğe koyulacağını belirtmiştir.

3- Avrupa Siyasi Partiler Tüzüğü

Avrupa partilerinin statüsü, Avrupa parti oluşumuna çözüm arayanlar için öncelikli konulardan biri olmuştur. En azından konuya ilişkin bir tüzük, Avrupa partileri tarafından, Şubat 1993'de Maastricht Antlaşması'nın imzalanmasından bu yana tartışılmıştır⁹⁹. Özellikle bu tartışmalar yasal anlamda Avrupa siyasi partilerinin amacını ve işlevini netleştirme ihtiyacından kaynaklanmıştır. Çünkü bu tartışmalar iktidarın bölünmesinden, anayasal sorunlara ve böylece Avrupa ve ulusal düzeylerarası güce doğrudan etkileri bakımından önemlidir. Avrupa partilerinin

⁹⁷ Nice Antlaşmasıyla başlayan AB için bir Anayasa hazırlanma süreci Aralık 2001 tarihli Laeken Zirvesinde kararlaştırılmış akabinde anayasa çalışmaları tamamlanarak Anayasa taslağı 18 Temmuz 2003 tarihinde ortaya çıkmıştır. 4 Ekim 2003'te Roma'da Hükümetler arası Konferansta ve daha sonra 12-13 Aralık 2003 tarihli Brüksel Zirvesinde Anayasa taslağı üzerinde üye ülkelerce metin üzerinde tam mutabakat sağlanamamış, Ancak 17-18 Haziran 2004 tarihli zirvede üye devletlerarasında mutabakat sağlanmıştır. Avrupa İçin Bir Anayasa Oluşturan Antlaşma Taslağı, 10 Temmuz 2003 Tarihlerinde Avrupa Konvansiyonu Tarafından Consensus İle kabul edilmiş; Roma'da Avrupa Konseyi Başkanı' na sunulmuştur. *18 Temmuz 2003 –European Convantion 850/03*; Avrupa Anayasası 25 ülkenin liderlerinin katılımıyla 29 Ekim 2004 tarihinde Roma'da AB'ye üye ülke devlet Başkanlarınca imzalanmıştır. Anayasa'nın iki yıl içinde imzacı ülkelerin parlamentoları tarafından ya da referandum aracılığıyla onaylanması kararlaştırılmıştır. Kendi anayasaları gereği 9 AB ülkesi, anayasayı referandumuna sunmuştur. Bu ülkeler, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Fransa, İrlanda, Lüksemburg, Hollanda, İspanya, Portekiz, İngiltere. Danimarka ve Polonya'dır. Anayasa taslağı Fransa ve Hollanda'da yapılan referandumlarda çıkan Anayasaya "Hayır" oylarından dolayı, Avrupa Konseyi tarafından taslak metin daha sonra görüşülmek üzere askıya alınmıştır.

<http://european-convention.eu.int/amendemTrait.asp?lang=EN>

⁹⁸ Euroopan Parliament (2000), Committee on Constituonal Affairs, Rapporteur: Ursula Schleicher, 22 March

⁹⁹ Jansen Thomas,(2006), s.16.

statüsüne ilişkin olarak 1999 yılında; Wilfried Martens (EPP), Rudolf Scharping (PES), Arnold Cassola (EFGP Genel sekreteri) ve Nelly Maes (EDU) ortak bir beyanatta bulunmuşlardır¹⁰⁰. Bu beyanatta, Avrupa Birliği ve kurumlarında demokratik hayatı yükseltmek için temel olan Avrupa siyasi partilerinin güçlenmesinde tüm Avrupa partilerinin birlikte çalışmalarının önemine değinilmiştir¹⁰¹. AB'deki siyasi grupların yanı sıra, güçlü Avrupa partilerinin, Birlikteki demokratik siyasal hayatın ve siyasi tartışmaların önemli bir unsuru olabileceği, Avrupa parti federasyonlarına ve Parlamento'ya danıştıktan sonra, Avrupa Komisyonu'nda, Avrupa siyasi partileri için tüzük hazırlanması isteği vurgulanmıştır. Hazırlanması tasarlanan bu tüzükte, Avrupa partilerinin Amsterdam Antlaşması'na göre tanınması, partilerin işbirliği yapacakları kuruluşlar ve yardım alınacak kurumların belirlenmesi konuları ele alınmıştır.

Böylece düzenlenen Avrupa Parti Tüzüğü, Hıristiyan Demokratlar, Avrupalı Demokratlar, Sosyalistler ve Yeşiller Grubu tarafından AP'ye sunulmuştur. Amsterdam Antlaşması 191. maddeye bağlı olarak hazırlanan tüzükte, "Avrupa siyasi partilerinin demokratik temellerinin sağlamlaştırılması" gereğini ortaya konmuştur. Avrupa Parti Tüzüğü, 15 Şubat 2000 tarihinde Parlamento tarafından kabul edilmiştir. Parlamento tarafından kabul edilen tüzüğe göre, Avrupa siyasi partileri, Avrupa politikalarına yön verecek belirli bir programa sahip olmalı, Parlamento seçimleri için aynı görüş ve amacı paylaşan AB'ye üye devletlerden seçilecek üyelerin en az 1/3 kadarıyla Parlamentoda temsil edilmelidir. Ayrıca, Avrupa partisine üye olan ulusal partiler, benzer koşullarla ve ulusal kanunlarla tanınıyor olmalıdır. Avrupa partilerine bireysel üyelik de (Hıristiyan Demokratlarda bireysel üyelik yolu açıktır) sağlanmalıdır. Partiler kuruluş belgesine, yazılı bir tüzüğe, demokratik olarak meşru yollarla seçilmiş yönetim organlarına, parti içi işleyişi düzenleyen demokratik ve şeffaf kurallara yer vermelidirler, şeklinde düzenlenmiştir¹⁰². Tüzükte ayrıca Avrupa partilerinin görevleri şöyle sıralanmıştır:

¹⁰⁰ ELDR Başkanı özel durumu nedeniyle bu toplantıya katılamamıştır. *Bulletin Quotidian Europe*, "EU/European political parties", 23 December 1999.

¹⁰¹ EPP News, no.18, 22 June 2000; Ayrıca, *Bulletin Quotidian Europe*, "European parties", 22 June 2000.

¹⁰² European Voice (24 February- 1 March 2000) Avusturya Freedom Party ve French National Front 'un bu konularda yapmış oldukları beyanatlara ve olumsuz davranışlardan dolayı AB fonlarından yararlandırılmamaları gerektiğini ileri sürmüştür. Bu partiler, insan hakları vb. konulardaki sert tutumlarından dolayı ayrıca bağlı buldukları partilerden de ihraç edilmişlerdir.

- Avrupa kurumları ve ulusal üye partiler arası işbirliğini kolaylaştırmak,
- Avrupa siyaseti hakkında halkı bilgilendirmek ve tutum önerileri hazırlamak,
- Birliği ve tutumlarını şekillendiren bir program tasarlamak,
- Parlamento seçimlerindeki adayların tanınmasına katkıda bulunmak,
- Konseye, Komisyona ve Parlamenter gruplara uygun olarak Parlamento kararlarını etkilemek,
- Vatandaşların siyasi isteklerini ifade eden açık oturumlar yapmak,
- Vatandaşları siyasete aktif katılımları için yüreklendirmek,

Siyasi partilere yer veren Amsterdam antlaşması 191. maddeye bağlı olarak düzenlenmiş olan tüzüğün anlamı ve amacı hakkında ancak bu bilgileri verebiliriz. Çünkü bu konu hakkında mevcut somut bir fikir birliği ya da konsensüs henüz Avrupa düzeyinde tam oluşmamıştır. Çünkü Birliğe üye ülke ulusal anayasaların siyasi partilerle ilgili maddelerinin Avrupa siyasi partilerine yer veren düzenlemeleri içermesi gerekmektedir. Ancak Birliğe üye birçok üye ülkenin kanunlarında siyasi partilere ilişkin hükümler ya yok ya da farklı şekillerde düzenlenmiştir. Siyasi parti faaliyetleri bir yandan AP'yi güçlendirirken diğer yandan da Parlamantonun artan yasal otoritesi siyasi partilerin Avrupa düzeyinde gelişiminde önemli bir rol oynamaktadır. Avrupa partileri, entegrasyon ve Avrupalı kimliğinin gelişimini destekleyen bir unsur olarak ele alındığında Amsterdam Antlaşması 191. maddesi, Avrupa politikasının hedeflerinden birini ortaya koymaktadır. Bu yüzden 191. madde Avrupa siyasi partilerine, bütünleşmelerini ve Avrupa siyasetinde önemli roller üstlenmelerini salık vermektedir. Ayrıca 191. madde açıkça, Birlik vatandaşlarının, Avrupa partileri aracılığıyla Birliğe uyum sağlamalarını ve politik amaçları doğrultusunda Avrupa kurumlarının karar alma sürecinde aktif olarak temsil edilemelerini hüküm altına almaktadır.

Avrupa Birliği yasalarının üstünlüğü ilkesine dayanarak, Amsterdam Antlaşması 191. maddesi, Avrupa partilerine ve üye ülkelerdeki siyasi partilere koruma sağlayan somut bir içeriğe sahiptir. AB yasalarının, ulusal yasalardan

üstünlüğü göz önüne alındığında, Avrupa partilerinin Avrupalılaşmasının önünde duran ulusal düzenlemeleri bertaraf ettiği görülmektedir¹⁰³. Böylece 191. madde ulusal hukukun, partilerin ve onların bölgesel yapılarının gelişiminde olumsuz etkiye bulunmamasını öngörmektedir. Sonuç olarak 191. maddenin hem AB organlarının hem de ulusal yasa koyucuların Avrupa parti sisteminin gelişimini destekleyici yasalar çıkarmaları yönünde talimatlar içerdiği görülmektedir. Bu formulasyon 20 Ekim 2004 yılında Roma’da yapılan, Devlet ve Hükümet Başkanları toplantısında ele alınmıştır. Toplantı sonrası kabul edilen Birliğin Demokratik Hayatı Sözleşmesi madde 46/4’de “Avrupa düzeyinde siyasi partileri, Birlik vatandaşlarının AB’ye ilişkin politikalarına ilgiyi artırmak ve farkındalık yaratmak” şeklinde düzenlenmiş ve aynı zamanda Temel Hakları düzenleyen ikinci kısım madde 72/2’de ise “partiler, Birlik vatandaşlarının Birlik politikalarına ilgiyi çekmeye çalışır” gibi işlevleri olacağına göndermeler yaparak Avrupa partilerine ilişkin hukuksal alt zemini oluşturulmuştur.

Siyasi partilerle ilgili hazırlanan tüzükte, siyasi partilerin finansmanı hakkında ise tam bir netlik oluşmamıştır. Bu bakımdan, tüzükte partilere ilişkin bir finansal düzenleme önerilmiş ve Avrupa siyasi partilerinin AB’den finansman desteği alabilmesinin olanaklı olduğu vurgulanmıştır. Partilere, üyelerden ve kurumlardan gelen bağışlardan oluşan kendi kaynaklarını şeffaf kurallar temel alınarak yıllık bütçelerinde gösterme zorunluluğu getirilmiştir. Partilere, bütçelerini halka açıklamak ve Avrupa Sayıştay’ına finansal kaynaklarını beyan etmek zorunluluğu getirilmiştir. Avrupa düzeyinde bir siyasi partinin kurulması ve resmi olarak tanınması Konsey tarafından oluşturulan bağımsız bir komite tarafından yapılacaktır. Partinin bu komite tarafından reddedilmesi durumunda parti bu durumu Avrupa Adalet Divanı’na bildirecektir.

Avrupa partilerinin toplu girişimi sonucu oluşturulan bu tüzüğün ardındaki niyet Avrupa Sayıştay’ından partileri ilgilendirecek kritik bir raporun¹⁰⁴ açıklanması ile askıda kalmıştır. Çünkü rapor, partilerin AB bütçesinden almış oldukları payın denetimindeki aksaklıkları göz önünde bulundurarak Parlamentodaki siyasi grupları

¹⁰³ Alman hukukundan bir örnekle durumu açıklılığa kavuşturabiliriz, Alman siyasi partiler yasasının 3. maddesinin 2.bendinin 3.satırı: "üyelerinin çoğunluğu yabancı ya da merkezi Almanya dışında olan bir kuruluşun siyasal parti olarak kabul edilmeyeceğini" belirtmektedir. Bu nedenle, Alman olmayan Avrupa Birliği vatandaşları birleşse de Avrupa siyasi partilerinin bölgesel işbirliğinin tesisinde önemli bir engel olacaktır.

¹⁰⁴ European Voice (24 February- 1 March 2000).

eleştirmiştir. Ayrıca raporda bütçeden pay alan Avrupa partilerinin bu payı nasıl kullandıklarını da irdelenmiştir. Özellikle, Avrupa Sosyalist Parti, Avrupa Liberal Demokrat ve Reform Partisi ve Avrupa Halk Partisi, Parlamentodan alınan parasal desteği, ulusal üye partileri finanse etmekte kullandığı tespit edilmiştir¹⁰⁵. Bunun yanı sıra raporda, yasallık durumuyla beraber ulusal üye partilerin ve siyasi grupların finansal bağımlılığı hakkında da eleştiriler getirilmiştir. Raporda, Avrupa Sosyalist Parti'nin, bu iki kaynaktan eşit miktarda parasal yardım aldığı saptanmıştır. Yapılan yardımın, PES'e üye ulusal partilerin üyeleri tarafından sağlandığı ortaya konmuştur. Raporun açıklanmasıyla beraber Avrupa Parti Tüzüğü temelinde, partilerin geçerli yasal bir hükme ulaşması zorlaşmıştır. Bu amaçla, Komisyon Başkanı Romano Prodi Avrupa partilerini düzenleyen Amsterdam Antlaşması 191. maddede değişiklik yapılması için bu raporu bir araç olarak kullanmış, Komisyona, tüzükte partilerin finansmanı ile ilgili maddenin değiştirilmesi yoluyla Avrupa siyasi partilerinin yasal durumlarının güçlendirilmesini teklif etmiştir¹⁰⁶. Stratejik olarak, bunun ulusal siyasi partilerin ülkelerindeki yasal sorunlardan kaynaklanmadığı, Avrupa partilerinin hukuksal gelişimi hakkında bir çerçeve oluşturulması meselesi olduğu vurgulanmıştır.

B- Avrupa Siyasi Partilerinin Statü ve Faaliyetlerine İlişkin Hukuksal Düzenlemeler

Avrupa düzeyinde siyasi partilerin konumuna hukuki açıdan bakarsak, iki soru karşımıza çıkar. Birincisi, Avrupa'daki siyasi partilerin ve siyasi faaliyetlerinin yasal konumları nelerdir? İkincisi, Avrupa siyasetinin demokratikleşmesi ve partilerin rolü yasal düzenlemeler ile nasıl desteklenebilir¹⁰⁷. Bu soruları çözümlenmenin yanı sıra, Avrupa siyasi partilerine ihtiyaç var mı sorusu da sorulabilir. Siyasi partilerin hukuki statüsü ve faaliyetlerini koruma yönünde yasal düzenlemelerin dört temel işlevi olabilir¹⁰⁸.

1. Siyasi partiler, siyasi faaliyetlerini yapmak için yasal korunmaya ihtiyaç duyarlar. Bu, kurumlaşmış siyasi güçlerin ulusal düzeyde korunması yanı sıra uluslararası korunması anlamına da gelmektedir. Partiler, siyasi faaliyetlerini yerine

¹⁰⁵ Parlamentonun parasal desteğine karşı Yeşiller Partisi önemli eleştirilerde bulunmuş, ayrıca bu konuyu Adalet Divanına dahi taşımıştır. Julie Smith, (1996), "How European are European Elections?" in John Gaffney (ed), **Political Parties and the European Union**, London: Routledge, s, 43.

¹⁰⁶ European Voice (24 February- 1 March 2000).

¹⁰⁷ Morlok Martin, (2002), s.29.

¹⁰⁸ Morlok Martin, (2002), s.30.

getirirken düşünce ve örgütlenme özgürlüklerinin de korunması gerekmektedir.

2. Çoğulcu demokrasilerde partiler seçmenlerin oyu için yarış ve iktidarı ele geçirmek için çabalarlar. Seçimlerde tüm siyasi partilerin eşit fırsatlardan yararlanmaları, çoğulcu demokrasilerin önemli ilkesidir. Demokrasinin etkinliğini sağlamak bütün partilere eşit fırsatlar vermekle mümkün olur. Farklı siyasi hedeflerin kamuoyunda varlığını kabul ederek partileri eşit mesafede durmak fırsat eşitliğinin en önemli ögesidir.

3. Siyasi parti yasalarının üçüncü düzenleyici boyutu, partiler ve üyeleri arasındaki ilişkiyi göz önünde bulundurmaktır. Eğer siyasi parti faaliyetlerinde, parti üyelerinin siyasi parti etkinliklerine katılımı yeterli düzeyde ise, parti o zaman demokratik görevlerini rahatlıkla yerine getirebilecektir. Bu yüzden, partiler demokratik alt yapılarını oluşturmalıdırlar. Yasal korumalar, ayrıca parti işlerinin demokratik bir biçimde ilerlemesini sağlayabilir. Bu yüzden yasal önlemler, partilerin değişik siyasi görüşlere açık olmalarını ve bu düşünceleri benimsemelerini sağlayabilir. Aynı zamanda, partiler üyelerinin motivasyonunu korumak ve seçimlerde seçmeni ikna etmek zorundadırlar.

4 Ayrıca bir siyasi partinin bütün toplumla olan ilişkisini göz önünde bulundurmak gerekmektedir. Partiler toplumsal ilginin, kurumsallaşmış yöntemler ve zorunlu kararlarla birleştirilmesi ve dönüştürülmesi için gerekli siyasal örgütlerdir. Partiler değişik ilgileri ve düşünceleri temsil eder. Partilerin bazı toplumsal ilgiler ve yapılarla özel bağları olabilmektedir¹⁰⁹. Özellikle partilerin fırsat eşitliğini göz önünde bulunduran bir bakış açısıyla yasanın asıl görevi özellikle mali gücün siyasete doğrudan etkisinin olmamasını sağlamaktır. Demokratik fırsat eşitliğiyle donanmış siyaset, doğrudan toplumsal (mali güç içeren) gücün siyasi güce dönüşmesini engellemek için tedbirlere ihtiyaç duymaktadır. Siyasi düzenin diğer toplumsal alt düzenlerden ayrı tutulması onun için yasal hükümlere ihtiyaç duymasındandır. Partiler, öncelikle bu dört konuda korunmaya ihtiyaç duyarlar. Bütün bunların yasalarla düzenlenip düzenlenmeme sorunu birbirinden farklı siyasi kültürlerin özel çevrelerine bağlıdır. Dolayısıyla gelişmekte olan AB'nin siyasal bir sisteminde Avrupa partilerinin hukuksal konumuna bakacak olunursa; karşımıza kurucu anlaşmalar ve sözleşmeler çıkmaktadır.

¹⁰⁹ Lipset S. M. and S. Rokkan, (1967), **Party Systems and Voter Alignments**, New York: Free Press, s.10 vd.

1- Avrupa Birliği Kurucu Anlaşmalarına Göre Siyasal Partiler

Siyasi partilerin Avrupa düzeyinde yasal anlamda tanınması ve hukuk metinlerinde yer alması ilk kez Maastricht Antlaşması (m. 138A) ile olmuřtur¹¹⁰. Bu maddeye göre, “Avrupa düzeyinde siyasal partiler Birlik’te bütünleşme faktörü olarak önemlidirler. Avrupa bilincinin oluşturulmasına ve Birlik vatandaşlarının siyasal iradesini seslendirmeye katkıda bulunurlar.” şeklinde düzenlenmiştir. Avrupa siyasi partilerine ilişkin böyle bir temel değişim 1990’lı yıllarda gerçekleşmiştir. Bu madde ile birlikte, ulusüstü bir siyasal sistem olarak tasarlanan AB’de, Avrupa partilerinin gelişimi bakımından önemli hukuki nitelik de böylece netleşmiştir. Avrupa siyasi partilerinin Maastricht Antlaşmasında yasal erevesi çizilmiş olmasına rađmen¹¹¹ önemli gelişme göstermeleri Amsterdam Antlaşmasında yapılan düzenleme ile hukuksal çerçeveye oturtulmuştur. Amsterdam Antlaşması 191. maddesi¹¹² “Avrupa düzeyinde siyasi partileri, birleşme ve bütünleşmenin önemli araçlarından sayar. Birlik vatandaşlarını politik geleceklerine yöneltmek, ilgilerini çekmek, bir Avrupa bilinci kazandırmak ve bu bilincin gelişimine katkıda bulunmak olarak partilere görev yüklenir” şeklinde düzenlemiştir. Avrupa siyasetinin demokratikleşmesine yardım etmesi bakımından görevler yüklenmiş olan Avrupa partileri, önemli örgütlerden sayılmış olarak bu düzenlemede karşımıza çıkmaktadır. Bu doğrultuda son dönemlerde hem AB’nin kurumsal yapısının belirlenmesi hem de kurumların anayasal güvenceye kavuşturulmasına yönelik olarak atılan adımlar dikkat çekmektedir.

Siyasi partilerin anayasal statüye kavuşmasına yönelik olarak Lizbon Antlaşmasında partilere ilişkin düzenleme yapılmıştır. Bilindiğizere, Avrupa Anayasasında da bu yönde bir düzenleme Roma’da yapılan Hükümet ve Devlet Başkanları Zirvesinde 29 Ekim 2004 yılında kabul edilmiş, ancak Fransa ve Hollanda’da yapılan referandumların olumsuz sonuçlanması anayasanın askıya alınmasına yol açmıştır. Anayasal süreci tekrar yrrlge koymak için 25 Mart 2007 tarihinde yayınlanan Berlin deklarasyonu ile süreç yeniden başlatılmıştır. Birliğin Demokratik Prensipleri’nin düzenlendiği II. Başlık madde 8A’nın 4. bendinde Avrupa partileri ilgili hükümler yer almıştır. Bu maddeye göre, “Avrupa düzeyindeki

¹¹⁰ Treaty on European Union; *Official Journal*, C 191, 29 July 1992.

¹¹¹ Bkz. Treaty on European Union. Bu maddenin geçmesinde özellikle 1996 yılında yapılan Hükümetler arası Konferans’da Hristiyan Demokratların yoğun kulis faaliyetleri sonucu madde nihai şeklini almıştır.

¹¹² Treaty of Amsterdam Amending The Treaty On European Union, The Treaties Establishing The European Communities And Related Acts, *Official Journal C 340*, 10 November 1997.

partiler, Avrupa siyasi bilincini oluşturmaya ve Birlik vatandaşlarının isteklerini ifade etmeye ve aynı zamanda Avrupa'nın şekillenmesine katkıda bulunurlar” şeklinde düzenlenmiştir. Böylece Avrupa Anayasası ile anayasalarda açıkça yer alan Avrupa partileri, Lizbon Antlaşmasının 1 Aralık 2009 yılında tüm üye ülkelere onaylanması neticesinde “Avrupa partilerinin” anayasal güvenceye kavuşmuş olduklarını söyleyebiliriz¹¹³.

2- Siyasi Partilerin Temel Hakları ve Faaliyetleri ile İlgili Düzenlemeler

Avrupa düzeyinde siyasi partiler için yasal düzenlemeler yapılmış olmasına rağmen bu yasal düzenlemelerde siyasi partilerden hep üstü kapalı olarak bahsedilmiştir. Dolayısıyla Avrupa düzeyindeki siyasi partilerin temel hak ve faaliyetlerinin düzenlendiği diğer yasal hükümlere bakmak gerekmektedir.

a- Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinde Siyasi Partiler

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinde (AİHS) siyasi partilere ilişkin hükümlere baktığımızda, siyasi partileri ve faaliyetlerini Avrupa düzeyinde koruma altına aldığını görürüz. İlk olarak, AİHS'nin 11. maddesindeki toplantı ve gösteri özgürlüğünün yanı sıra AİHS'nin 10. maddesindeki ifade özgürlüğü partilerin faaliyetlerinde özgürce hareket etmeleri için gerekli temel hükümleri içermektedir. Avrupa partileri bu özgürlüklerini kullanırken Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin yargılama yetkisinden ötürü de ayrıca bu haklardan yararlanabilmektedir. Ayrıca AB Antlaşmasının 19. maddesinin 2. bendine göre bu koruma Temel Haklar başlığı altında tekrarlanmaktadır. Bu yüzden siyasi partilerin en azından Avrupa düzeyinde temel hak ve özgürlükler bağlamında Avrupa yasalarınca yasal koruması olduğunu söyleyebiliriz. AB Antlaşmasının 19. maddesinin 2. bendi, “vatandaşlar Avrupa’da ve yerel seçimlerde oy kullanma özgürlüğüne sahiptirler” şeklinde düzenlenmiştir. Bu düzenleme vatandaşlara, siyasi partilerde daha etkili olabilmelerinin yolunu açmıştır. Ayrıca yabancıların da Parlamento seçimlerinde bulunduğu üye devletin vatandaşları gibi oy verme hakları olduğu düzenlenmiştir. Bu düzenlemeden ötürü

¹¹³ 21–23 Haziran 2007 tarihli AB Zirvesinde anayasal sürecin hükümetlerarası bir komisyon kurularak yeniden ele alınması kararlaştırılmıştır. 13 Aralık 2007 yılında Portekiz dönem başkanlığında Lizbonda konu AB hükümet ve devlet başkanları zirvesinde görüşülmüş ve 27 üye ülkenin başkanları tarafından imzalanarak “Lizbon Antlaşması” adı altında reddedilen Avrupa Anayasasının hükümlerinde bazı değişiklikler yapılarak yürürlüğe konmasına karar verilmiştir. Her ne kadar uzun ve sorunlu onay ve referandum süreci (2008 yılında İrlanda’daki başarısız referandum dâhil olmak üzere) ortaya görece olarak daha mütevazı bir antlaşma çıkarsa da 1 Aralık 2009 tarihinde yürürlüğe giren metnin, gene de “Anayasal Antlaşma”nın ruhuna bağlı kaldığı söylenebilir. Bu bağlamda, güçlenen bir Avrupa demokrasisinin, daha etkin karar alma mekanizmasının ve Avrupa vatandaşlarının artan katılımının çerçevesini ortaya koyan Lizbon Antlaşması, AB Bütünleşme tarihinde önemli bir dönüm noktasıdır.

AİHS'nin 16. maddesi uyarınca yabancıların siyasal etkinliklerinin kısıtlanması hükmü Avrupa Birliği vatandaşları için artık geçerli değildir. Özetlemek gerekirse Avrupa düzeyindeki yasalar en azından Avrupa düzeyinde faaliyet gösteren siyasi parti faaliyetlerini korur ve diğer bazı düzenlemelerde ise bu korumalara ilaveler yapar¹¹⁴.

Avrupa Birliği Temel Haklar Şartının¹¹⁵ (ABTHŞ) özgürlükleri düzenleyen 2. bölümünde de siyasi partilere ilişkin hükümler vardır. ABTHŞ'nin 12. maddesi 2. bendinde “birlik düzeyinde siyasi partiler, birlik vatandaşlarının siyasal iradesinin ifade edilmesine katkıda bulunurlar” şeklinde hüküm altında almış, aynı maddenin 1. bendin de dernek kurma özgürlüğünü düzenleyerek partilerin kuruluş ve faaliyetlerinin genel çerçevesini çizmiştir. Bu maddenin 1. bendinde siyasi partilere ilişkin hükümler AİHS'nin 11. maddesinden daha geniş olarak ele alınmıştır. Çünkü bu madde ile açıkça siyasi partilerin kuruluş ve faaliyetlerinin vurgulanmış olması, siyasi partilere verilen önemi vurgulamaktadır. Siyasi partilerin yasalarla koruma altına alınması hem siyasi partilerin siyasal amaçları için hem de demokrasinin yerleşmesi açısından siyasi partileri doğrudan ilgilendirir.

Şüphesiz ABTHŞ sözleşmesinin 12. maddesinin 2. bendi bu noktayı açıkça vurgular: “Siyasi partiler, Avrupa düzeyinde Avrupa Birliği vatandaşlarının menfaatlerini korumak ve vatandaşların siyasal sistemle ilgili kararlara katılmasına olanak verirler”. Bu maddenin konusu Avrupa siyasi partilerini düzenleyen Amsterdam Antlaşması 191. madde ile açıkça örtüşmektedir. Dolayısıyla bu madde de Avrupa siyasi partilerinin amaç ve faaliyetlerine ilişkin hükümlerin isleyişinin tamamen yasal bir garantisidir. Aynı Şartın 39. ve 40. maddelerinde ise siyasi partilerden ayrıca üstü kapalı bahsedilir. ABTHŞ'nda, Avrupa Birliği vatandaşlarının Avrupa Parlamentosunda ve yerel seçimlerde oy kullanmaları için aktif ve pasif hakları bulunduğu hüküm altına alınmıştır. Böylece ABTHŞ ile Avrupa Birliği Sözleşmesinin 19. maddesinin 1. ve 2. bendinde zikredilen hükümler uyum sağlamaktadırlar. Avrupa Birliği vatandaşların eşit durumlarına yapılan vurgu yaşadıkları yerdeki üye devlet vatandaşı için geçerli tüm siyasal faaliyetleri kapsamaması bakımından önemlidir.

¹¹⁴ Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, Bkz. Toprak Z., Yavaş H., Görün M., (2004), **Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi Anlaşmalarında Avrupa Konseyi**, Birleşik Yayınlar, İzmir, s. 279-300.

¹¹⁵ Avrupa Birliği Temel Haklar Şartı, tercümesi için Bkz. Toprak Z., Yavaş H., Görün M., (2004), **Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi Anlaşmalarında Avrupa Konseyi**, Birleşik Yayınlar, İzmir, s. 301-320.

b- Avrupa Siyasi Partilerinin Hukuki Temellerine İlişkin Sorunlar

Yapılan tüm yasal düzenlemeler ve Avrupa siyasi partilerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalara rağmen, Avrupa siyasi partilerinin anayasal ve yasal statüye kavuşmaları tam anlamıyla sağlanamamıştır. Avrupa düzeyinde bazı alanlarda Avrupa siyasi partileri için hala sıkıntılar devam etmektedir. AİHS ve ABTHŞ'daki hükümler incelenirse partilerin şüphesiz bazı temel hakları vardır. Ancak Avrupa partilerinin Avrupa düzeyinde etkili siyasi eylem ve faaliyette bulunmalarına ilişkin AB hukukunda çok az düzenleme mevcuttur. Avrupa partilerinin korunması ve faaliyette bulunmaları ile ilgili hükümler AB'deki diğer siyasi faaliyetlere dâhil olmanın yanı sıra üye devlet vatandaşlarına da bu faaliyetlere katılmada fırsat eşitliği sunmalıdır.

Avrupa partileri için görünen başka bir eksiklik de siyasi partilerin korunmasına ilişkin hükümlere baktığımızda, Avrupa siyasi partileri için herhangi bir "Avrupa kanunu" nun henüz olmayışdır¹¹⁶. Siyasi faaliyetlerini yapmak için yasal korunmaya ihtiyaç duyan Avrupa siyasi partileri henüz tam anlamda hukuksal bir korumaya kavuşmuş değillerdir. Bundan başka siyasi partilerin en önemli işlevi olan seçimlerde seçmenler için yarışmak ve bu yolla çoğunluğu elde ederek iktidarı ele geçirmek gibi bir konumları bulunmamaktadır. Siyasi partiler için hayati öneme haiz üyelik konusu ve üyelerle ilişki de Avrupa partilerinde henüz tam anlamıyla siyasi bir partinin üyeleri ile olan ilişkisi düzeyine gelememiştir Avrupa partilerinin Avrupa düzeyinde tüm AB vatandaşları ile olan ilişkisini göz önünde bulundurur isek bu ilişkide henüz Avrupa siyasi partilerince sağlanmış değildir. Bunlara ek olarak bütün partilere fırsat eşitliği sağlamaları için kendilerini destekleyen gruplardan finansal yardım almalarını sağlayacak bir finansman kanunu da bulunmamaktadır. Mevcut AB hukukunda bulunan düzenlemeler ise hala yeterli düzeyde değildir.

ba- Tanınma

Yasal bir yaklaşımla Avrupa siyasi partisi nedir? Hangi kurumları Avrupa partileri olarak tanımlamalıyız? Partiler için hangi kurumlar özel yasal yöntemlere tabi tutulmalıdır? Bu sorular aynı zamanda Avrupa toplumu tarafından tasnif edilmiş Avrupa siyasi parti düzenini ilgilendiren sorunun çıkış noktasıdır. Amsterdam

¹¹⁶ Justus Schönlaue, (2006), "European Party Statute: Filling the Half-full Glass?", *European View*, Volume 3, Sipring, s.144-5.

Antlaşmasının 191. maddesi hangi kurumların Avrupa siyasi partilerinin hak ve görevleri anlamında yetkisi olduğuna dair cevaplar içermemektedir. Avrupa siyasi partilerinin tanınması için şimdilik bazı prosedürlere bakarak cevap verebiliriz. Örneğin AP'ye yapılacak parti kuruluşu ile ilgili kaydolma tanınma anlamına gelebileceği gibi; partinin üye ülkelerden birine yapacağı başvuru da tanıma anlamına gelebilecektir. Ama bu tür bir yol, dezavantajları da beraberinde getirebilir. Çünkü her bir üye devletin partilere ilişkin hükümleri farklı olabilmektedir. Bu da gösteriyor ki Avrupa siyasi partilerinin tanınmasında hangi ölçütlerin önemli olduğu tanınmanın yasallık sorunuyla alakalıdır. Resmi tanıma ölçütlerinden biri partinin, birden fazla üye devlette teşkilatlanmasını zorunlu kıldığı gibi Avrupa seçimlerine kendi adaylarıyla katılması gibi önemli ölçütler, tanıma için kıstas olabilir. Bazı ulusüstü partiler AB sürecini desteklemeseler de Avrupa partisi olmalarına izin verilmektedir. Bununla beraber Birlik düşüncesine karşı olan siyasi partilerde ulusüstü bir parti oluşturma hakkına sahiptirler.

Avrupa partilerinin faaliyetleri "birlik vatandaşlarının siyasi ilgileri" doğrultusundadır. AP'de sandalye sahibi olan ve Avrupa düzeyinde etkin politika amacı güden ancak Avrupa partisi statüsünü elde etmemiş bazı birlikler/gruplar da Avrupa partisi olarak düşünülebilir. Yeni üyelik kazanmış olan ülkelerin partileri de aynı haklara ve özgürlüklere sahiptir. Avrupa partisinin, AP'de "temsil edilmesi" koşulunu içeren bir hüküm bu anlamda Avrupa partisinin tanınması anlamına gelir¹¹⁷. Bu aynı zamanda Avrupa Komisyonunun, partilerin statüsü ve finansmanı hakkındaki kararnamelelerine ilişkin bir düzenlemeyi de kapsar. Avrupa partilerine AB bütçesinde yapılan yardımlar, sadece, Parlamento seçimlerinde seçmenlerin minimum %5'inin oyunu alabilmiş partilere gitmektedir. Bu düzenlemedeki açık hükme göre yardım alma koşulu, Parlamentodaki siyasi parti grupları için geçerli olduğundan bu düzenleme dahi Avrupa partisinin tanınması kapsamında değerlendirilir¹¹⁸.

bb. Kamu Finansmanı

Avrupa siyasi partilerinin finansmanı AB için önemli bir sorun olarak hala gündemdedir. Henüz parti fonları ile ilgili tam bir düzenlemeye gidilmediğinden

¹¹⁷ Christelle Dorget, (2004), s.88-9.

¹¹⁸ Morlok Martin, (2002), s.41.

Avrupa siyasi partiler ile ilgili düzenlemelerde büyük bir boşluk vardır¹¹⁹. Nice Antlaşmasının etkisiyle “Avrupa siyasi partilerinin finansman statüleri ve yolları” nı sağlamak için Parlamento ve Komisyon birlikte karar almak için meseleyi alt komisyona havale etmişlerdir. Alt komisyonun hazırlamış olduğu rapor AP tarafından çoğunlukla kabul edilmiş ve Avrupa Birliği Resmi Gazetesinde 15 Kasım 2003 yılında duyurulmuş, ancak 15 Şubat 2004 yılında yürürlüğe girmiştir. Komisyon ve Parlamento tarafından kabul edilen Avrupa partilerinin finansman yönetmeliği yapılan tartışmalara rağmen Nice’te kabul edilen hükümlerden öte gidememiştir. Özellikle Komisyon ile Parlamento arasındaki en önemli sorun olarak siyasi partilerin finansmanı Birlik tarafından mı yoksa özel kurumlar tarafından mı yapılacağı meselesi teşkil etmiştir. Ayrıca kişisel bağışların miktarı ile ilgili limitler konusu üye ülkelerdeki farklı uygulamalardan dolayı diğer bir sorunun ortaya çıkmasına neden olmuştur¹²⁰.

Siyasi partilerin Birliğe üye ülkelerdeki farklı algılanışı bu tartışmaların temelini oluşturmuştur. Tüm bunlara rağmen mevcut Avrupa partilerinin finansmanına ilişkin çıkarılan yönetmeliğin yürürlüğe girmesiyle beraber 2004 yılında bu yönetmelikten faydalanmak için 10 Avrupa partisi Avrupa bütçesinden pay almak için başvurmuştur¹²¹. Çoğu üye devletin kendi ulusal partilerini kamu fonları yoluyla desteklemesi yeni parti finansman kurallarının yürütülmesinden dolayı eleştirilmiştir. Özellikle Avrupa partilerini desteklemenin ne denli AB Antlaşmasındaki partiler maddesi ile uyumlu olup olmayacağı aynı zamanda küçük partileri ve yeni kurulacak partileri etkileyip etkilemeyeceği bu tartışmaların merkezini oluşturmuştur. Avrupa partilerinin dezavantajı da tam bu noktada ortaya çıkmaktadır. Avrupa partileri, Avrupa politik sürecinde daha etkin rol oynamaya başladıkları zaman kamu bilinci artmaya başlayacak ve şüphesiz partiler faaliyetlerini sürdürebilmek için AB kamu fonlarından daha fazla desteklenmeye ihtiyaç duyacaklardır. Avrupa partileri hali hazırda AP’nin kendilerine sağladıkları fonlarından yararlanmalarına rağmen bu fonlar Avrupa partileri için yeterli

¹¹⁹ Justus Schönlaue, (2006), s.144-5.

¹²⁰ Özellikle bu konuda Fransız siyasi partiler, kişisel bağışın 500 Avroyu aşması durumunda partilerin bunu beyan etmelerini yıllık kişisel bağış miktarının da 12000 Avroyu geçmemesi yönünde bağışlara limit konulmasını savunmuştur. Justus Schönlaue, (2006), s.145.

¹²¹ Bu partilerden yedisi Belçika, diğer üçü Fransa, Lüksemburg ve Danimarka kanunlarına tabii, olarak kurulmuş, kar amacı gütmeyen dernek statüsündedirler. Hali hazırda Avrupa statüsünde AP tarafından kabul edilmiş bu partiler; EPP, PES, ELDR, The Green Party, European Left, European Democratic Party, Alliance for a Europe of the Nation, European Free Alliance, Alliance of Independent Democrats in Europe ve The EU Democrats. Justus Schönlaue, (2006), s.148.

finansman desteğini sağlayamamaktadır.

Avrupa partilerinin doğal gelir kaynakları arasında üye aidatı ya da bağış yolu ile gerçekleşen halk destekleri gelmektedir. Partiler için sağlanan fonlar devlet ya da Birlik organları tarafından sağlansa da gelirleri arasında miktar olarak önemli yer tutmamaktadır. Özellikle aktif bireysel üyeliği bulunmayan Avrupa partilerinin meşru bir şekilde parti olarak adlandırılıp adlandırılmayacağı ve kamu fonlarından yararlanmasının gerekip gerekmeyeceği hala tartışılan konudur. Bu durum esasında Avrupa Bütünleşmesinin doğasının demokratik olup olmayacağı ile ilgili ve eğer demokratik olursa Avrupa partilerinin alacağı rollere ilişkindir. Ancak açıkça görülyorki siyasi partiler AB demokratikleşmesinde büyük role sahiptirler. Dolayısıyla ulusal partilere göre Avrupa partilerinin meşruluğunu açıkça desteklemek ve kabul etmek AB'nin demokratik gelişiminin kilit noktalarından biri olarak deđerlendirilebilir¹²².

bc. Diğer Hususlar

Avrupa partilerin iç düzenlemeleri, demokratik kurallara göre şekillenmiş ise ancak o zaman siyasi faaliyetlerini yerine getirebilirler. Parti içi düzenlemeler demokratik olduğu sürece hem üyeleri üzerindeki etkisi hem de partinin halk tabakalarına açılması Avrupa partileri adına etkin olabilir. Bireysel haklar partideki üyeliklerle bağlantılıdır ve bu nedenle önemli bir rol oynamaktadır. Ulusal yasalar bireylerin, parti kurmasına herhangi bir sınırlama getirmediğinden ulusüstü düzeyde de mevcut kanunlar incelendiğinde bireylerin parti kurmasına engel teşkil edecek bu tür bir sınırlama yoktur¹²³.

Ayrıca Avrupa partilerinin isimlerinin korunmasına, ulusal ve Avrupa Birliği kurumları tarafından partilere eşit muamele edilmesine, partilerin radyo ve televizyonlarda yayın yapma hakkına ve bazı durumlarda temsiline değinecek olursak, ulusal yasalarla kıyaslandığıında bu alanların henüz Avrupa partileri için yasal düzenleme getirmediği görülür¹²⁴.

¹²² Justus Schönlaue, (2006), s.149.

¹²³ Morlok Martin, (2002), s.41.

¹²⁴ Morlok Martin, (2002), s.42.

III- AVRUPA SİYASİ PARTİLERİNİN BİRLİĞİN SİYASAL SİSTEMİ İÇİNDEKİ YERİ

A- Avrupa Partilerine İlişkin Tartışmalar

Siyasi partiler üzerine tarihsel analiz yapan araştırmacılar, çeşitli politikalar ve kurumlar dâhil olmak üzere, siyasi olayların ilk oluşumlarını inceleyerek konunun kuramsal boyutunu tartışmışlardır. Paul Pierson'un da belirttiği gibi¹²⁵ siyasi olayların incelenmesinde öne çıkan iki unsur vardır. İlki elde edilen bilginin tarihsel süreçle elde edilebileceğidir. Bilgi tarihseldir, çünkü siyasi gelişmenin zamanla ortaya çıkan bir süreç olarak algılanması gerektiğini açıklar. İkincisi kurumlaşdırıcıdır, çünkü geçici süreçlerin çağdaş anlamlarının; sosyal normlar, politika yapıları resmi veya gayri resmi olarak kurumların içinde bulunduğunu vurgular". Bu durum, siyasi görüşlerin nasıl baskınlaştığına ve doğrudan politik davranış ve karar verme gibi standart "oyun kurallarına" odaklanır.

Lars Svåsand "siyasi partilerin araştırma objeleri olarak, kurumsallaşma yazınında gözlemsel olaylar olarak temel bir yeri olmadığını" vurgulamıştır¹²⁶. Svåsand, partiler üzerine yapmış olduğu araştırmasında, Angela Panebianco'un parti oluşum arzlarını gözlemlediğini, Lipset ve Rokkanın ise¹²⁷, parti örgütsel gelişmelerinin ve sosyal bölünmelerin, parti sistemlerine yol çatığını ortaya koyan çalışmalarına değinmiştir. Svasand, aynı zamanda Avrupa düzeyindeki partileri ve AP parti gruplarını kurumlaştırma açısından tartışmıştır. AB'de, özellikle AP'deki siyasi grupların ortaya çıkmasındaki en önemli değişimin ve siyasi partiler arası etkileşime yol açan önemli Antlaşmanın Tek Senet-SEA olduğunu belirtmektedir. SEA'daki işbirliği usulü işaretinin sürekli artan alanlarda, kesin çoğunluk ihtiyacını doğurduğunu dolayısıyla siyasi partilerin bu doğrultuda birleşme ve bütünleşmeleri gerektiği tezini ortaya koymuştur. Ortaya çıkan bu yeni gelişme ortak karar usulünü kuran Maastricht Antlaşması tarafından da güçlendirilmiştir.

Fikirler, özellikle ilerici düzeyde, Avrupa ve ötesinde sosyal etkileşimin ortaya çıkmasıyla yer değiştirebilir. Svåsand'ın belirttiği gibi¹²⁸, AP'nin hem içinde hem dışındaki ulusüstü parti gruplarının ortaya çıkışı, özellikle parti üst düzey

¹²⁵ Pierson, P. (1998) "the Path to European Integration: A Historical-Institutionalist Analysis", in Wayne Sandholtz/Alec Stone Sweet (eds), **European Integration and Supranational Governance**, Oxford University Press, s.29.

¹²⁶ Svasand L., (2000), "The Theory of Institutionaliz and the Study of Political Parties", *Unpublished manuscript*, University of Bergen, s.11.

¹²⁷ Lipset S. M. and S. Rokkan, (1967), s.38.

¹²⁸ Svasand L., (2000), s18.

yöneticileri için sürekli genişleyen bir şansa yol açmıştır. Kurumsal teoriler, politikanın sadece bireysel tercihlerin sonucu olarak algılanamayacağını ortaya koymaktadır. Fakat bu arada, kişilerin tercihlerinin ve partilere katılma sebeplerinin büyük önemi olduğu göz ardı edilmemelidir. Bu tür tercihler sosyal bağlamda oluşur ve siyasal sistem içinde şekillenir. Kurumsal faktörlerin etkisine bakmaksızın, normları ve kuralları belirleyen bireyler vardır ve bu fırsatları yerinde değerlendiren liderler tarafından belirlenir. Svâsand, siyasi elitleri özellikle sosyal ve davranışsal açıdan inceleyerek siyasi partilerin, tarihsel kurumlaştırma ve kişisel liderliğin kombinasyonu sonucu ortaya çıkmış olduklarını vurgular. Ona göre, AB düzeyinde siyasi partilere yönelik yapılan düzenlemelerden kaynaklanan kurumsal değişim, Avrupalı federalistlerin ve küçük bir grup siyasal liderin azmi ile başarılmıştır.

Esasında AB’de siyasi partilerin birleşimi tarihi bir yeniliktir. Avrupa tarihinde, parti düzeninin gelişmesi partilerin yasal olarak tanınmasından önce gerçekleşmiştir. 1920’lerde, Alman anayasa hukukçusu Heinrich Triepel siyasi partiler için bir plan geliştirmiştir. Bu plana göre, başlangıçta partiler önemliydi ama devlet, daha ilk adımda kendini göz ardı eden partilere karşı savaşıyordu. Sonra devlet, siyasi partileri anayasasında düzenleyecek ve yasallaştıracaktı.¹²⁹ Genel olarak söylemek gerekirse yeniliklerin anayasada yerini alması bir adettir. Bu açıdan Avrupa parti yapısına ilişkin olarak Maastricht Antlaşması 138a maddesi düzenlenmiş ve yasal olarak tanınmış olmasına karşın, öğretilerde hala Avrupa partileri, siyasi anlamda tam bir siyasi parti kimliğine bürünmüş değillerdir¹³⁰. Bu nedenle anlaşmanın 138a maddesi daha çok AB’nin geleceğine yönelik bir adım olarak durmaktadır.

Siyasal partilerin Maastricht Antlaşmasıyla Avrupa düzeyinde tanınmış olması ve özellikle Amsterdam Antlaşmasında hukuksal çerçevelerinin çizilmiş olması yine de Avrupa partilerinin elde ettikleri kazanım olarak sayılmaktadır. Avrupa düzeyindeki partilerin büyük oranda AB kurumlarında almış oldukları pozisyonlara bakarak bunu söylemek doğru bir yaklaşımdır. Ayrıca parti liderleri ve parti politikalarının AB üzerindeki etkileri de bu yaklaşımı destekler niteliktedir¹³¹. Siyasi partilerin, Birlik hukukunda yasal olarak düzenlenmeleri hem Avrupa’nın

¹²⁹ Peter A. Zerkavis and Karl M Johansson, (2002), s.11.

¹³⁰ Hix S. and Lord C., (1997), s.11.

¹³¹ Hix S.and Lord, C., (1997), s.12.

bütünleşmesi hem de Avrupa'da daha güçlü bir siyasi yapının oluşması açısından önem taşımaktadır. Amsterdam Antlaşması 191. maddesi ile aynı zamanda Avrupa Topluluğu'nun siyasal düzende kurumsallaşması Birliğe dâhil olan vatandaşların doğrudan Birliğin siyasal sistemine katılımları yoluyla da öngörülmüştür. Siyasi partilerle ilgili düzenlenen bu hükümler Antlaşma metinlerine girmeden önce siyasi partiler, birlik veya federasyon olarak AP'de faaliyette bulunmuşlardır. Ancak onların ivme kazanmaları üye ülke partilerin de, AP'de Avrupa partisi çatısı ve siyasi kimliği altında birleşmeleri ile sağlanabilmiştir.

Parlamentoda, Avrupa partilerinin önemi ve sürekli gelişme göstermeleri yapılan yasal düzenlemelerle beraber artmıştır. Bununla beraber, ulusal üye partilerin, Avrupa partisinin genel politikalarını açıkça kabul edip diğer ulusal üye partilerle birlikte çalışma istekleri de Avrupa partisinin önemini artırmıştır. Aslında Avrupa partisi, kendine üye olan partiden farklı bir parti değildir. Avrupa partisine üye partilerin içsel yapıları yalnızca kendi tarihlerini değil aynı zamanda faaliyette bulunduğu ulusal devletin anayasal biçimlendirmelerini de yansıtır¹³². Örneğin üye devlette yerel gelenek ve kültürler federalse, bu kültür ve gelenek Avrupa partisine yansıtacağı gibi üye partilerin delegelerinin davranışlarında da bir farklılık yaratacaktır. Bu nedenlerden ötürü, Avrupa partilerinin kavramsal çerçevesi, gerçekte var olan bir siyasi parti tanımına tam olarak uymayabilir. Avrupa partileri açık olan Avrupa güç arenasında faaliyet göstermekte ve sürekli değişen Birliğin, değişen koşullarına maruz kalmaktadırlar¹³³.

Avrupa siyasi partileri, ulusal veya bölgesel partiler olarak nitelenebileceği gibi, Parlamentodaki siyasi gruplar bir Avrupa siyasi partisinin tamamlayıcısı da olabilir. Avrupa siyasi partilerinin tamamlayıcısı olan ulusal partiler, ulusal kanunlara uygun olarak kurulmuş bir siyasi parti olmanın yanında ulusüstü düzeydeki amacına uygun olarak da Avrupa partisine üye olmak durumundadır. Aynı zaman da, Avrupa partilerinin program ve eylemleri ulusal düzeyde faaliyet gösteren

¹³² Jansen Thomas, (2006), s.28.

¹³³ Jansen Thomas, (2006), s.29.

siyasi partiler gibi, temel anayasal ilkelere, insan hakları ve kanunlara saygılı olmalı ve bu kurallara uymalıdır¹³⁴.

Avrupa partileri, ulusal partilerden farklı bir çerçevede var olurlar. Bu kurumsallaşmış yasal çerçeve her şeyden önce Avrupa partilerinin işlevlerini etkilemektedir¹³⁵. Bu nedenle Avrupa partilerinin yasal durumları göz önünde bulundurulmalıdır. Siyasi partiler, seçimler ve parlamento tarafından belirlenen kurumsal etki kanallarında politik nüfuz elde etmek konusunda uzmanlaşmış örgütlerdir. Bu etki ulusal düzeyde politikaların belirlenmesinde siyasi partiler için en önemli girdiyi oluşturmaktadır. Avrupa düzeyinde faaliyet gösteren partilerle ulusal partiler arasındaki asıl farkı bu politikalar belirler. AP'nin nispeten ulusal parlamentolardan daha önemsiz bir rolü vardır. Avrupa politikası, Parlamento odaklı olmayan güçlü ulusal hükümetler tarafından belirlenir. Nüfuz elde etme ve bu yüzden Avrupa siyasetine meşruluk kazandırma gayretleri Avrupa düzeyinde iki ayrı saf oluşturmaktadır. AB geleceğine ilişkin kararları alan organlar, Parlamento ile birlikte, meşruluğunu ulusal parlamentolardan alan Konsey ve Karma yapısıyla Komisyon tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla Avrupa siyasetine ilişkin kararlarda bu üç organ arasında yetki dağılımı da ayrı bir problem teşkil ettiği için Avrupa partileri doğrudan siyasi etki alanlarına girememektedir.

Bugün gelinen noktada Avrupa partiler için çeşitli düzenlemeler olmasına karşın, Avrupa partilerinin çeşitli düzeylerde zorluklarla ve sorunlarla karşı karşıya oldukları bilinmektedir. Özellikle bir Avrupa parti sisteminin henüz tam olarak şekillenmemiş olması Avrupa partileri için önemli bir eksiklik¹³⁶. Avrupa siyasi parti sisteminin gelişmesi AB'nin gelişimi ile paralellik göstermektedir. Bu arada AB düzeyinde siyasal alanın tam olarak belirlenmemesi ve bütünleşme sürecinin uzun yıllara dayanması gibi nedenler parti sisteminin gelişmesine engel olan en önemli faktördür. Avrupa partilerinin, AP seçimlerinde daha çok ulusal partilerin gölgesinde kalması ve aynı zamanda AB'deki önemli görevlerin yerine getirilmesinde etkisiz olmaları başka bir sorun olarak görülmektedir. Çünkü Avrupa partilerinin faaliyetleri

¹³⁴ European Voice (24 February- 1 March 2000) Avusturya Freedom Party ve French National Front Partilerinin bu konularda vermiş oldukları beyanlar ve sergiledikleri olumsuz davranışlardan dolayı AB fonlarından yararlandırılmamaları gerektiğini ileri sürmüştür. Bu partiler, insan hakları vb. konulardaki sert tutumlarından dolayı ayrıca bağlı buldukları Avrupa siyasi partilerinde de ihraç edilmişlerdir.

¹³⁵ Luciano Bardi, (2004), "Euroepan Party Federations' Perpective", in Pascal Delwit, Erol Kulahci and Cedric Van de Walle (eds), **The Europarties Organisation and Influence**, Brussels, CEVIPOL, s.309.

¹³⁶ Luciano Bardi, (2004), s.316-7.

üye ülkelerdeki siyasal partilerin faaliyetleri ölçüsünde etkin ve etkili değildir. AP’de iktidarın kaynağının henüz Parlamentodaki siyasal partilerce kullanılmaması da bu sonuca neden olmaktadır. İktidar kaynağı önceden olduğu gibi yine ulusal hükümetler tarafından oluşturulan Konsey tarafından kullanılır. Bu hükümetlerde, ulusal parlamentolar tarafından meşrulaştırılmış ve bu meşruiyete dayalı olarak egemenlik hakkını AB organlarında yerine getirmektedirler. Bu durum Avrupa partilerin, AB’nin hukuksal gelişiminde, ulusal çerçeveye göre daha az etkili oldukları anlamına gelir. Çünkü AB’de, Konsey üzerinde yasama/yürütme vazifesi gören ulusal hükümetler, henüz AP’nun etki ve kontrol imkânlarını tam olarak genişletmiş değildir.

Avrupa partileri için temel problemlerden bir diğeri de ulusal partiler ile Avrupa partisi arasında sıklıkla ortaya çıkan iletişim sorunudur. Bu sorun, partilerin politik etkilerini ve organize bir şekilde gelişme olasılıklarını etkiler. Avrupa düzeyinde çalışan politikacıların sayısının azlığı dolayısıyla ulusal partilerin genel merkezlerinin Avrupa partisi için personel, finansal kaynak vb. olanaklar sağlamasına neden olmaktadır. Avrupa partilerinin yetersiz olanakları, farklı lisanla konuşan üyelerle iletişim sorunlarına yol açmakta bu da karşılıklı bilgi akışını tam olarak sağlanamamasına neden olmaktadır. Birliğin siyasal kararlarının Brüksel, Strasbourg, Lüksemburg gibi farklı merkezlerden alınması, gelişmelerin ve bilginin raportörlerin sayısındaki yetersizlikten ötürü Birlik düzeyinde dağıtımında zorluklar çıkarmaktadır. Ulusal düzey ile Avrupa düzeyi arasındaki bu kopukluk, Avrupa düzeyinde faaliyet gösteren siyasetçilerin faaliyetleri ile AP’de olup bitenlerin ulusal medyalarda fazlaca yer almamasına yol açmaktadır. Dolayısıyla ulusal düzeydeki partiler Avrupa partilerine nazaran bu anlamda daha iyi durumdadır. Son AP seçimleri Avrupa düzeyinde iki Avrupa partisinin (EPP ve PES), toplam sandalye sayısı %63.9’u kazandığını ve bu iki partinin Parlamentoda belirleyici olduğunu göstermektedir. Bu durum geleneksel siyasal çizgilerde yoğunlaşmanın Avrupa düzeyinde de sürdüğünün kanıtıdır. Avrupa partilerinin, AB siyasal sistemindeki hukuki konumunun belirsizliği ve finansman bakımından ulusal partilere bağımlılığını tam anlamıyla çözülmesini engellemektedir. Siyasal hayatın Avrupalılaşması sürecinde, Avrupa partilerinin önemi gelecekte daha da artacak gibi görünmektedir. Böylece Avrupa partilerinin sahip oldukları potansiyelde yerel politikacılar tarafından fark edilecektir.

Avrupa partilerinin ortaya çıkan sorunlara karşı geliştirdikleri politikalar, onların daha çok dikkate alınacağına önemli göstergelerinden biridir. Bu politikaların başarısı Avrupa partilerinin anlam ve önemini AB sürecinde daha çok kavranmasına yol açmıştır. Özellikle 1990'lı yıllarda örgütlenmelerini tamamlamış olan partiler bu başarıyı sağlamada daha da etkili olmuşlardır. Ayrıca AB politikaları oldukça karmaşık olduğundan anlamak, belirli bir görüş elde etmek, ya da belirli yargılarda bulunabilmek için ulusal kapsamda çalışan politikacılar tarafından kolayca öğrenilebilecek süreç değildir. Bunun için Avrupa düzeyinde çalışmak, bilgi ve deneyim sahibi olmak gerekir. Avrupa partisi çatısı altında Avrupa düzeyinde politika yapıcılar, ister ulusal ister bölgesel düzeyden gelmiş olsun Birlik düzeyinde kaçınılmaz olarak öncelikler geliştirmişlerdir. Dolayısıyla Birlik düzeyinde politika yapıcılar, ulusal ve Avrupa politikaları arasında iç içe geçmişlik nedeninden dolayı sıkıntı yaşamaktadırlar. Avrupa partileri bu iç içe geçmişlikten dolayı üye partilerle ilişkilerinde sorunlar yaşamaktadırlar¹³⁷.

Avrupa siyasal sürecinin bir diğer önemli özelliği heterojen yani çok düzeyli yapıya sahip olmasıdır. Ulusal devlet ile AB düzeyinde kurulmuş siyasal kurumlar kapsam ve ilke olarak oldukça büyük farklılık göstermektedir. Ulusüstü politik sistem kendini ulusal politik sistemlerden soyutlamıştır. Avrupa düzeyi etki kullanımında ikilik olarak da tanımlanır; birinci kısımda ulusal hükümetler ve Konsey, diğeri kısımda ise Avrupa Parlamentosu vardır. Kurumların özellikle de partilerin heterojen doğası kesinlikle politik sürece yön verme konusunda problemlere yol açmakta ve Avrupa düzeyinde faaliyet gösteren partilerin ulusal partilere oranla güçlenmeleri yolunda engeller teşkil etmektedir. Dolayısıyla partiler, ancak ulusal ve Avrupa düzeyleri birbirlerine sıkı sıkıya bağlandığında önemli konuma gelebileceklerdir. Toplumdaki siyasal bilinci artırmanın yolu toplumu siyasal yönelimlere doğru kanalize etmektir. AP'nin yetkilerinin ve diğer kurumlar karşısındaki gücünün artırılması bu sürece katkıda bulunabilir. Aynı şartlar Parlamento seçim sisteminin düzenlenmesi için de geçerlidir¹³⁸.

Parlamento'nun siyasal önemi göz önüne alındığında, siyasi menfaatlerin ön plana çıkarılma süreci Parlamento ve geleneksel lobicilik faaliyetleri yolu ile düşük düzeyde gerçekleşmektedir. Temsil edilen menfaatlerin hedefi, Komisyon ve

¹³⁷ Jansen Thomas, (2006), s.28.

¹³⁸ Morlok Martin, (2002), s.43.

Konseyde etkin olan ulusal politik güçleri etkilemektir. Dolayısıyla, lobiciliğin amacı, AP üyelerinden ziyade yürütme organlarını etkilemektir. Bunlara ek olarak, bu güçlerin amacı, Avrupa partilerinin etkilerinin artmasını engellemek ve seçimlerin önemini azaltmaktır. Bu gibi faaliyetler Avrupa partilerinin etkin olmalarının yolunu kapamaktadır.

Avrupa düzeyinde faaliyet gösteren partiler, AP'deki ulusal partilerin üyelerinden meydana gelen partilerdir. Sadece Avrupa Halk Partisi kişisel üyelik kabul etmektedir. Hala vatandaşların bireysel söz hakları Avrupa partilerinde sınırlı düzeydedir. Aynı derecede önemli olarak, Parlamento seçimleri ulusal seçimlere kıyasla daha az öneme sahiptir. Bunun iki önemli nedeni vardır¹³⁹. Birincisi, ulusal politikaların Avrupa seçim kampanyalarını domine etmesi ve Avrupa siyasal sorunlarının uç bir rol oynaması, ikincisi ise, Avrupa siyasetinin, geniş kapsamlı bir uzlaşmacı demokrasi anlayışına dayanması, kararların çoğunluğun oybirliği ile alınması zorunluluğudur. Uzlaşmaya yönelik bir politik anlayış yoğun parti faaliyetlerini makul olmaktan çıkarmaktadır. İşte bu gibi durumlar gelişen Avrupa siyasi partilerin önünde önemli bir açmaz olarak durmaktadır. Bu yüzden “Avrupa siyasetinde azalan bir parti politizasyonu” teşhisi kaçınılmaz hale gelmektedir¹⁴⁰. Çünkü ulusal partiler çoğu zaman çıkarlarını korumak ya da bazı özel durumlarda Avrupa partisini kullanarak AB siyasetine ilişkin kendi düşüncesine uygun kararlar alınmasına neden olabilmektedir.

B- Parti Yapılanmalarında Ulusal ve Ulusüstü Düzeyler Arasındaki İlişki ve Etkileşimler

Nasıl AB siyaseti iç politikalara bakılmadan açıklanamıyorsa parti politikalarının açıklanması, Avrupa arenasındaki gelişmelere ve parti politikalarının iç yapısına bakılmadan anlaşılabilir. AB'ye üye devletlerdeki yönetimler parti yönetimleri olduğu için politik yaşamları siyasi partilere bağlıdır. Böylece, parti dinamiklerinin uzun ya da kısa dönemde, ayrıca doğrudan veya dolaylı bir şekilde Avrupa bütünlüğüne karşı ulusal yönetimlerin siyasetlerini etkilediği kabul edilir¹⁴¹. “İki kademeli oyun” benzetmesi devletlerin aksine aktörlerin davranışlarına uyarlanmaktadır. Avrupa parti yapılanmaları, ulusüstü bir ittifak ya da ulusal

¹³⁹ Morlok Martin, (2002), s. 42.

¹⁴⁰ Jansen Thomas, (2006a), s.47.

¹⁴¹ George S., (1996), **Politics and Policy in the European Union**, Oxford: Oxford University Press, Third Edition, s. 46-55; Hayes Renshaw, H, Wallace (1997), **The Council of Ministers**, London: Macmillan, s. 24

partilerin organizasyonu olarak “iki kademeli oyun” belki de “fazla kademeli oyun” olarak görülür. Ulusal partilerin, ulusüstü parti ittifaklarına katılma istekleri, politik oyunların birbiri içine yerleşmesi yani bir anlamda karışması Avrupa partisi çatısı altında siyasi faaliyette bulunmalarına yol açmaktadır¹⁴².

Pridham, Avrupa düzeyi ve ulusal düzeyde parti hareketleri arasında ayrımlar yaparak, ulusal düzeydeki partilerin baskın olduğunu öne sürmektedir. Örnek olarak bir ulusüstü parti yapısını belirleyen, “ulusal parti ideolojisi ve geleneği, hükümeti ve muhalif tutumları, aynı zamanda ulusal politik koalisyonların ve ittifakların etkileyebileceğini” öne sürmüştür. Pridham’a göre, bir kere siyasi parti kurulduğunda, bu partiye kimliğini veren temel değerleri açıklama zor olabilir. Hayat döngüleri boyunca siyasal partiler, uzun süre ayakta kalmayı hedefleyen tüm kurumlar gibi, sosyal bölünmelerden ya da ideolojik boyutlardan derinden etkilenirler¹⁴³. Siyasi partilerin bölünme yapıları ya da ideolojik boyutlar, karşı karşıya geldikleri zaman ulusüstü partiler üzerinde zorluklar ortaya çıkarmaktadır. Lijphart bu bölünmelere ek olarak, AP’deki EPP gibi Avrupa partilerinde dini boyutun olduğu kadar sosyo-ekonomik boyut ve sağ-sol ayrımı boyutunun öneminin aynı seviyede olduğunu vurgular¹⁴⁴. AB siyasal sisteminde önemli roller oynayan siyasi partiler, AP’deki demokratik süreci kullanarak Birliğin geleceğine etkiye bulunurlar. Bu politik aktörler, ulusal düzeyde sosyal bölünmeler sonucu meydana gelmiş siyasi partilerin AP’deki “dünya görüşleri” aynı olan Avrupa parti çatısı altında politika üretirler. AP’de politika üretme sürecinde ulusal partiler artık ulusüstü partinin bir üyesi olarak hareket etmek durumundadırlar. AB düzeyinde belirlenen politikalar artık ulusal siyasi partilerin değil, Avrupa partisi ekseninde gelişir.

Avrupa partileri, AB’nin politik alanındaki pozisyonlarına geçtikleri zaman, AB politikalarının iki ya da üç boyutlu alanı içinde değil “sağ-sol” eksenini içerisinde ideolojik kimliklerinin tanımlanması gerçeğiyle kısıtlanırlar. Dahası “birleşme-bağımsızlık” boyutunda parti çıkarları yüzünden bu boyuttaki herhangi bir rekabet

¹⁴² Hayes Renshaw, H, Wallace (1997), s. 23.

¹⁴³ Pridham, G. and Pridham, P. (1981), **Transnational Party co-operation and European İntegration: The Process Toowards Direct Elections**, London: George Allen&Unwin, s.323.

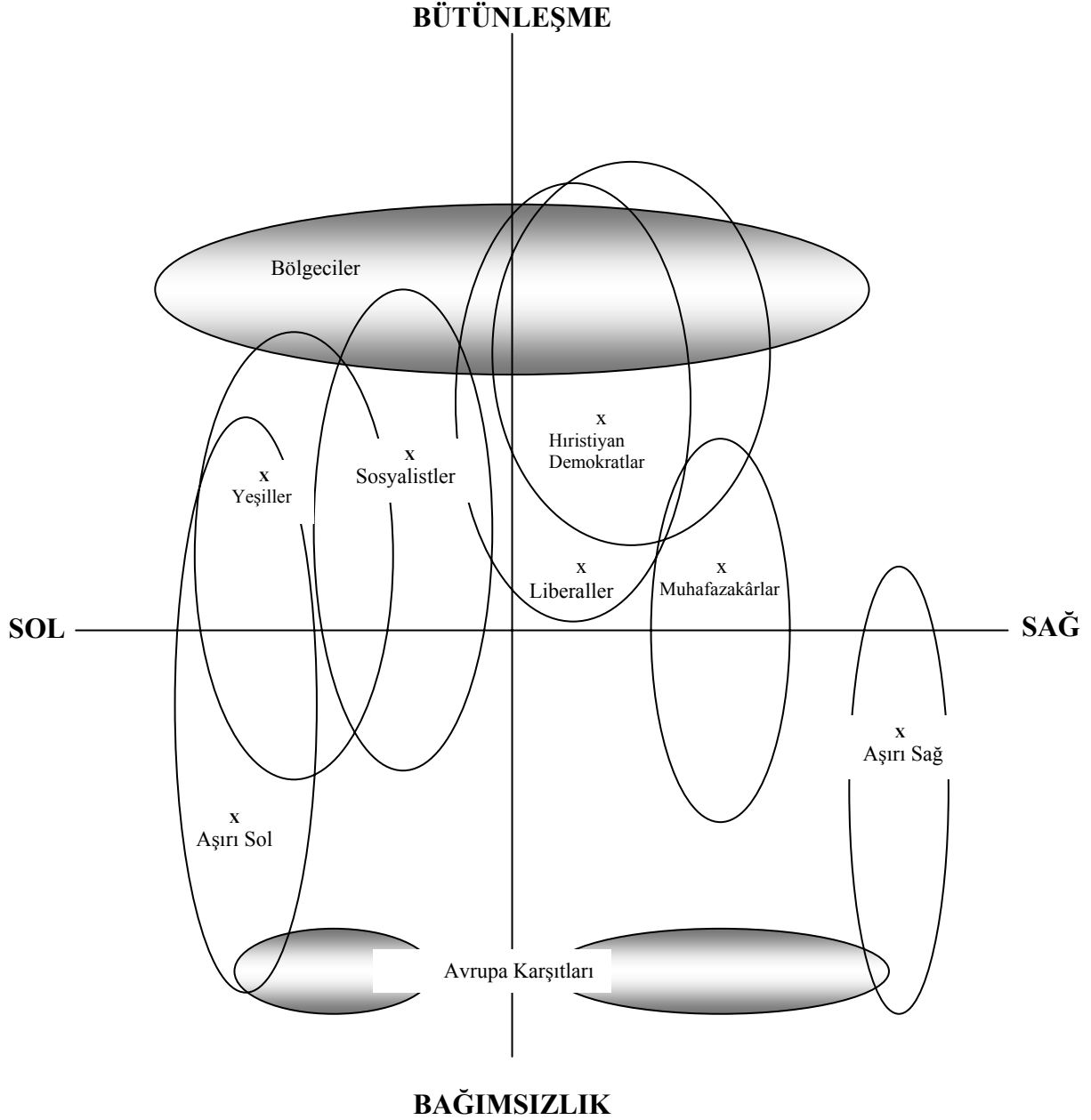
¹⁴⁴ Lijphart, A (1981), “Political Parties: İdeologies and Programs”, in Butler D (ed), **Democracy at the Polls: A Comparative Study of Competitive National Elections**, Washington, American Enterprise Institute for Public Policy Research, s.47; Ayrıca Bkz, Hix S. and Lord C., (1997), 2. Bölüm Avrupa Parlamentosundaki siyasal partileri detaylı bir şekilde ele almıştır.

girişimi, parti aileleri içersinde bölünmelere neden olabilmektedir¹⁴⁵. Bu problem, “sağ-sol” pozisyonunun ve parti ailelerinin dağılımının her üye partinin yerleşiminin “uzman kanaatleri” yoluyla hesaplandığı ve “birleşme-bağımsızlık” boyutu üzerinde parti pozisyonlarının AB’ye “iyi bir şey” ya da “kötü bir şey” olarak düşünen taraftarların sayısı arasındaki oran farkı olarak hesaplandığı şekilde gösterilmiştir. Parti ailelerinin pozisyonları göz önüne alındığında çoğunluğun Avrupa Bütünleşme taraftarı olduğunu ancak radikal sol’un, aşırı sağ’ın ve anti-Avrupacıların tamamının ulusal bağımsızlık taraftarı olduklarını ortaya koymuştur¹⁴⁶.

¹⁴⁵ Hix S., (1999), “Dimensions and Alignments in European Union Politics: Cognitive Constraints and Partisan Responses, *European Journal of Political Research*, V. 35, s.69-106.

¹⁴⁶ Gary Marks and Carole Wilson, (2005), “ National Parties and the Contestation of Europe”; in **Legitimacy and the European Union** , (eds) Thomas Banchoff and Mitchell Pi Smith, Routledge London and NewYork Publish, s.119. s.116-135; Hix S., (1999), s. 69-106.

Şekil 1- Çatışma Türlerine Tekabül eden Avrupa Partileri

Kaynak: Simon Hix, (1999), s.79.

Bölüm/parça/kısım anlamına genel parti kelimesi siyasi partileri, her şeyden önce toplumlardaki bölünmeleri, çatışmaları temsil eden kuruluşlar olarak ele alınmasına yol açmıştır. Hix, Lipset ve Rokkan'a dayanarak Avrupa Partilerini, yerel ekseninde "Bütünleşme bağımsızlık" boyutu, işlevsel ekseninde ise "sağ-sol" boyutu ile ele almıştır¹⁴⁷. Tablo analiz edildiğinde AP'deki ana partilerin dağılımının "sağ-sol" boyutu üzerinde pozisyon almış oldukları görülmektedir. Bu ana partilerin

¹⁴⁷ Hix S., (1999), s. 80.

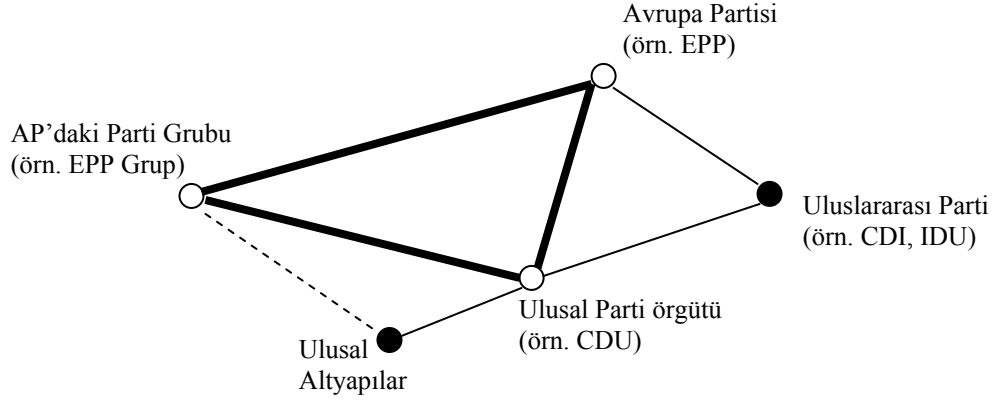
kendilerini tanımladığı ve sosyo-ekonomik boyut üzerindeki pozisyonlarından bakılarak kendi aralarındaki ve diğer partiler arasındaki ideolojik farklılıklar rahatlıkla göze çarpar. Örneğin, işçi sınıfları sosyalist partilerin geleneksel destekçileri olmalarına rağmen Avrupa düzeyinde “bütünleşme-bağımsızlık” boyutu üzerinde ayrıldıkları görülmektedir. Bunun aksine bölgeselleşmeciler ve anti-Avrupacılar “birleşme-bağımsızlık” konularında “sağ-sol” meseleleri üzerindeki daha çok birbirlerine karşıtlar. Bu teorik çerçeve bağlamında, AB politik arenasının şekli ile parti davranışı arasındaki etkileşim hakkında bazı savlar ileri sürülebilir¹⁴⁸. Bunlardan ilk ikisi kısıtlamaların yapısıyla son ikisi de partilerin AB düzeyindeki politikalara nasıl tepki vereceği ile ilgilidir. AB politik alanında iki egemen boyut vardır. Biri dikey ekseninde görüldüğü gibi Avrupa bütünleşmesine destek olanlar veya karşıt olanlar, yatay ekseninde ise “özgürlükçü-otoriter” ya da “arabulucu-serbest piyasa” üzerinde politikaların belirlendiği “sağ-sol” boyuttur. Bu alan içerisindeki sınıf ve sektör çıkarlarının konumu, dikey ekseninde partilerin farklılaşmasına kısıtlama getirmiştir.

Hix’e göre, Avrupa partilerinin sadece “sağ-sol” boyutunda rekabet etmeleri beklenmektedir. Ancak Avrupa partileri kendi iç çatışmalarını engellemek amacıyla “bütünleşme-bağımsızlık” problemlerinde farklılıkları azaltacak ve AB politikalarında şekilde de görüldüğü gibi “sağ-sol” boyutunda hareket alanı bularak politika üretecekleri varsayımı öne sürmüştür. Bu çerçeveden bakarak Avrupa partilerinin karakter olarak belli bir ulusal örneğe göre yapılanmamış oldukları söylenebilir. Çünkü Avrupa partileri merkezi devlet, bölge, topluluk düzeyi gibi bütün alanlarda homojen bir şemaya göre örgütlenmiş ulusal partilere benzememektedirler. Bununla birlikte Avrupa partileri, kendilerini kuran ve destekleyen üye partilerin mevcut, gelişmiş ve kendini kanıtlamış yapılarına saygı göstermektedirler. Bu durumda Avrupa partileri üyeleri arasında eylem birliğini, Avrupa düzeyinde organize eden siyasal federatif birimlerdir. Bu nedenle Avrupa partileri “ulusal partilerin federatif birlikleri” olarak tanımlanmaktadır¹⁴⁹.

¹⁴⁸ Hix S., (1999), s. 80.

¹⁴⁹ Hix S., (1999), s. 78.

Şekil 2: Avrupa Düzeyinde Uluslar arası Parti İttifaklarının Üçlü İlişkisi

Kaynak: K. M. Jonhansson, (1997), s.59.

Ulusal ve ulusüstü parti kimlikleri Avrupa düzeyinde giderek karışmıştır. Bu karışma yukarıdaki şekilde görüldüğü gibi “üç köşeli bir ilişki” ulusal parti, ulusüstü parti ve AP’deki parti grubu arasındaki ilişki olarak tanımlanır¹⁵⁰. AP’deki, Avrupa partileri, üyelerini ortak bir tüzük temelinde işbirliği yapmaya ve ilgili organlar tarafından hazırlanan program temelinde ortak siyaset gerçekleştirmeye çalışan ulusüstü partilerdir. Ancak, hem ulusüstü hem de ulusal temelli grupların varlığı AP’deki politikalar hakkında bazı ilginç özellikler ortaya koymaktadır¹⁵¹.

Buna göre, çoğu ulusal parti, ulusüstü partiye katılmaya karar vermesi ve temsilcilerinin politik düşünceleri ile Avrupa partisinin önceliklerinin aynı olmasını beklemektedir. Diğer bir deyimle AP’deki ulus temelli gruplardan ziyade ideolojik temelli gruplar, AP’deki gözlenebilir çatışma boyutunun iç politikada Avrupa partilerini birbirinden ayıran boyutla yakından ilişkili olması gerektiğini göstermektedir. Bu sosyo-politik versiyonlarda olduğu kadar sosyo-ekonomik alandaki sağ-sol boyutu düzeyinde de olabilmektedir. İkinci olarak, kendi Avrupa parti gruplarını oluşturan ulusal partiler, siyasi pozisyonlarını ulusal partilerinkinden farklı olmasını için uğraşmaktadırlar. Böylece, AP’deki bazı ulusüstü olmayan parti ittifaklarının varlığı ve üyelerin ulusal politik partilerin öncelikli ilkelerine sadık kalması gerçeği, siyasi konular üzerindeki ulusal çatışmaları ortaya çıkarmaktadır.

¹⁵⁰ Johansson K. Magnuss, (1997), s.59.

¹⁵¹ Hix S., Noury A. and Gerard R., (2005), “Dimensions of Politics in the European Parliament”, *American Journal of Political Science*, Vol. 50, No. 2, s.494; Hix S., (1999), s.80.

Bu duruma örnek olarak AP'deki oylama sonuçları göz önüne alındığında; parlamenterlerin ulusal çizgilerden ziyade ulusüstü parti çizgilerine oy vermelerinin daha olası olduğunu göstermiştir. Aynı zamanda, AP'deki oylamayla alakalı var olan ölçüm metotlarının uygulamaları, ana çatışma boyutunun sağ-sol olduğunu ortaya koymuştur¹⁵². Bölünmelerin en çok bu boyutlar ile belirlenmesine karşın, göze çarpan ulusal hâkimiyetin ve ulusüstü birliğin karşı karşıya geldiği Avrupa boyutu doğal olarak farklı zorluklar ortaya koymaktadır. Ulusal bir partinin kimliği incelendiği zaman, partinin ulusal boyutta ideolojisi ortaya konabilir. Dolayısıyla ulusüstü ittifaka giden ulusal parti politikalarını ve ideolojisini yansıtan Avrupa partisine dâhil olacaktır.

IV- AVRUPA PARLAMENTOSU VE PARLAMENTODA TEMSİL EDİLEN AVRUPA PARTİLERİ

A- Avrupa Parlamentosunun Yapısı ve Yetkileri

1- Avrupa Parlamentosunun Yapısı

AB'de ekonomik sınırlar giderek artan bir şekilde akışkan hale gelmiştir ve Avrupalılaşıma süreci AB kurumlarının da birçok yönden değişime uğramasına yol açmıştır¹⁵³. AB, tarihsel olarak yeni bir Avrupa gündemi içine, yani son olarak AB'de kurumsallaştırılmış devlet içi işbirliği harekâtı, İkinci Dünya Savaşının son bulması ile başlar. Yeni bir karar alma alanına geçiş, katılım şekli AP'nin de içinde bulunduğu yeni kuruluşların oluşmasına ve ulus devletlerinin yerel politikalarından farklı politik sonuçlara yol açmıştır¹⁵⁴.

Yüzyıl içinde iki büyük savaş yaşayan Avrupa'nın büyük devletleri İkinci Dünya Savaşı'nı izleyen dönemde kıtada bütünlük sağlamanın kaçınılmaz olduğu görüşünde birleşmişlerdir. Hareket noktalarını, öncelikli olarak ekonomi ve bu bağlamda ekonomik bir bütünleşme modeli oluşturmuştur. Bu modeli hayata geçirmek için 1957'de Roma Anlaşması ile Avrupa Ekonomik Topluluğu'nu (AET) kurmuşlardır. Kurucu altı Avrupa ülkesi¹⁵⁵ aynı zamanda 1952 tarihinde kurulan ve bugünkü Parlamentonun temeli olan AKÇT'nun da kurucu ülkeleridir. AP, ilk toplantısını 78 üyeye 1952 yılında AKÇT Genel Meclisinde yapmıştır. AET'nin kurulmasını izleyerek 1958'de Roma Antlaşmasına bağlı olarak Avrupa Toplulukları Parlamenterler Meclisi adını alan Genel Meclis, 1962 yılında resmen "Avrupa

¹⁵² Hix S., Noury A. and Gerard R., (2005), s. 494-511.

¹⁵³ Philomena Murray, (2004), s. 102.

¹⁵⁴ Philomena Murray, (2004), s. 103.

¹⁵⁵ Altılar olarak bilinen bu ülkeler; Batı Almanya, Fransa, Belçika, Hollanda, İtalya ve Lüksemburg'dur.

Parlamentosu” adını almıştır. Genel Meclis, 1958 yılından beri kendini Parlamento olarak adlandırmakla birlikte, “Avrupa Parlamentosu” kavramı 1 Temmuz 1987 yılında yürürlüğe giren Tek Senet’te yer almış ve hukuki metinlere geçmiştir. Böylece AP üyeleri tarafından uzun zamandır talep edilen siyasi ve hukuki haklar, AB anlaşmalarında yerini almıştır.

1979 yılında üyeleri doğrudan Topluluk vatandaşlarınca seçilen Avrupa Parlamentosu, AB’nin tek demokratik uluslararası kuruluşur¹⁵⁶. 1979 yılına kadar Parlamento üyeleri ulusal parlamentoların kendi üyeleri arasından atanan vekiller tarafından meydana gelmekteydi. Avrupa Parlamentosu, AB’nin karar alma yöntemleri ile vatandaşlar arasında hayati bağlantı sağlayan kurumu olarak görülür. AB’nin tek doğrudan seçimle seçilen kurumu olduğu için Parlamento doğrudan bütün AB halkından sorumludur. İlk doğrudan seçimlerin yapıldığı 1979’da 410 üyeli bir Parlamento söz konusu iken, Birliğe 1981 yılında Yunanistan’ın katılması ile üye sayısı 434 olmuştur. 1986’da İspanya ve Portekiz’in katılımı ile sayı 518’e yükselmiştir. Özellikle 1990’lar da AB’nin genişleme sürecinin hız kazanmasıyla birlikte ve onu izleyerek Avusturya, Finlandiya ve İsveç’in katılımı ile bu sayı 626 olmuştur. 2004 yılında, Birliğe eski doğu bloku ülkeleri, Çek Cumhuriyeti, Güney Kıbrıs, Estonya, Macaristan, Litvanya, Letonya, Malta, Polonya, Slovakya ve Slovenya’nın katılımı ile parlamentodaki üye sayısı 732 olmuştur. 7. dönem Parlamento seçimleri sonucu, Parlamento’nun üye sayısı 736 olmuştur.

Ulusal bağlılığa geçmek ve ulusüstü kuruluşlar oluşturmak için kayda değer adımların savaş sonrası dönemi, AT Kongresine ve AP’nin “bütünleşme” olarak bilinen bir devlet içi işbirliği geliştirmesine tanık olmuştur. Ulusal devletlerin bölgesel temsilinin aksine, AP’deki temsiliyet, politik gruplar olarak bilinen ya da daha genel bir tanımla parti grupları olarak bilinen siyasi partiler şeklinde hızlı bir biçimde örgütlenmiştir¹⁵⁷. AB’nin geleceği Joschka Fisher’inde söylediği gibi¹⁵⁸ 50 yıl önce Robert Schuman’ın talep ettiği bir devletler birliğinden, bugün artık bir Avrupa Federasyonu olarak tamamen parlamenter bir yapıya sahip olma yolunda ilerlediğini vurgular. Böylece AP ve Birlik içinde yasal ve yönetsel gücü etkin bir biçimde kullanacak Avrupa hükümetine doğru bir genişlemenin varlığına işaret eder.

¹⁵⁶ AB nedir? www.deltur.cec.eu.int erişim, 11/10/2006.

¹⁵⁷ Michael Marsh and Pippa Norris, (1997), “Political representation in the European Parliament”, *European Journal of Political Research*, V. 32, s.153-164.

¹⁵⁸ John Fischer, “From Confederation to Federation”, *Speech at Humboldt University*, (Berlin, 12 May 2000).

Fisher için Parlamento, hem ulus devletlerinin bir Avrupa'sını hem de halkın Avrupa'sını temsil etmek zorundadır.

Burada üç noktayı vurgulamak yerinde olur¹⁵⁹. İlk olarak, Avrupa Bütünleşme süreci zamanla çeşitli manalar taşımıştır. 1950'lerde bütünleşmenin amacı bir Avrupa Savunma Topluluğu oluşturmak iken, bu amaç 1970'lerde Avrupa Ekonomik Topluluğu ve Avrupa kapsamında yakın dış politika koordinasyonu oluşturmaya yönelmiştir. 1990'lerden sonra ise, Avrupa Bütünleşme sürecinin tamamlanmasına yönelik atılan adımlarla siyasal birliğin sağlanmasını amaçlamıştır.

AP, kolayca karakterize edilebilecek ve alışlagelmiş kalıplara kolayca yerleştirilebilecek bir kurum değildir. Çünkü Parlamentonun yetkileri ve görev alanı sık sık ulusal Parlamentolar tarafından sınırlandırılmaktadır. Bununla beraber AP, AB'nin doğrudan seçimle seçilen ve bu nedenle doğrudan halka dayalı olarak meşruluk kazanan yegâne kurumudur. AP, Birliğe üye devletlerin halklarını temsil etmektedir. Başlangıçta AKÇT, AET ve Avrupa Atom Topluluğu, ulusal Parlamentolarının temsilci gönderdikleri bir "parlamentar kurul"dan meydana gelmekteydi. Zamanla Parlamento, bu üç topluluğun bütçe makamı olarak vazife görmekteydi. Bunun dışında Konsey'e ve Komisyon'a karşı kontrol ve bilgi hakkına sahip olduğu gibi Komisyona güvensizlik verme hakkına da sahip bir kurum oldu.

Parlamentonun, AB içindeki konumu ve AP'de temsil edilen partilerin konumunu daha iyi anlayabilmek için AB organları ve bu organların birbirleriyle ilişkisini bir şekil yardımıyla göstermek daha yararlı olacaktır. Özellikle Maastrich Antlaşmasıyla kapsamlı bir şekil alan AB'de karar alma süreçleri yeniden değerlendirilmiş ve Parlamentonun yetkileri arttırılmıştır¹⁶⁰ Böyle bir yapıda kurulmuş olan AB'de kurumlar ve organların konumları ve ilişkileri de Birliğin siyasal sistemi hakkında bilgi vermektedir.

¹⁵⁹ Philomena Murray, (2004), s.103.

¹⁶⁰Treaty Establishing The European Community, Consolidated Version Of The Treaty Establishing The European Community, *Official Journal* C 325 , 24 December 2002.

politikacıların ve ulusal partilerin AP’de temsil edildiği varsayıldığında, AB bütünlüğü boyutu, bu kurumu seçmede önemli bir rol de oynamaktadır. Ancak, AB giderek artan bir şekilde pazar kontrolü, sosyal ve çevresel siyasetler, adalet ve iç meseleler gibi iç politikaların geleneksel alanlarında siyaset yaptığı için, AB politikalarında temsilcilerin bir sağ-sol boyutu şeklinde konumlanmalarını kaçınılmaz olarak ortaya çıkarmıştır¹⁶².

AP’nin sahip olduğu haklar ve yetkiler özellikler Maastricht ve Amsterdam Antlaşmaları ile genişletilmiştir. Böylece Parlamento adım adım salt bir danışma kurulu olmaktan çıkıp Avrupa düzeyinde görevleri olan giderek ulusal parlamentolarla karşılaştırılabilir yasama yetkisine sahip bir parlamentoya dönüşmeye başlamıştır. Tüm bu gelişmelere rağmen yine de tam anlamıyla ulusal parlamento düzeyinde bir yasama yetkisine henüz ulaşmış değildir. Yine de Amsterdam Antlaşması, bütün Avrupa milletvekilleri için ortak bir statü öngörmüştür. Seçilen tüm parlamenterler Avrupalı olmak durumundadır. Parlamento Genel Kurulunda oturma düzeni ulusal delegasyona göre değil, mensup olunan Avrupa parti grubuna göreler. Bu grupların arasında AB bütünleşmesine destek verenler olduğu gibi AB’ye karşı olan gruplarda bulunmaktadır. AP, seçimleri beş yılda bir yapar. Bu seçimlerde her Avrupa vatandaşının bir oy kullanma hakkı vardır. 490 milyondan fazla AB vatandaşını temsil eden Parlamento, 27 üye ülkeden gelen temsilcilerden oluşur. Son seçim 2009 Haziran’da yapılmıştır. Bu seçimler, daha 20. yy başında birbirleri ile savaşan Avrupalıların uzlaşmasının önemli bir işaretidir. AP, üye ülke ulusal partilerin Avrupa parti çatısı altında toplandıkları Parlamentoda parti gruplarından oluşmaktadır. Şu an da AP’de, dört Avrupa partisi, üç parti birlik/federasyonu grubu ve bağımsız milletvekilleri bulunmaktadır. Partiler ve sahip oldukları sandalye dağılımı şöyledir¹⁶³

¹⁶² Hix S., Noury A. and Gerard R. (2005), s.495.

¹⁶³ Birliğe Bulgaristan ve Romanya’nın katılımı ile birlikte bu ülkelerin nüfus oranlarına göre AP’ye 50 üye gönderme hakkı tanınmış ve bu 50 üye ulusal partilerin, üyesi olduğu Avrupa partilerine göre dağılmıştır.

Tablo 3: Haziran 2004 ve 2009 Dönemi İtibariyle AP'deki Siyasi Gruplar ve Sandalye Dağılımı

Siyasi Gruplar	2004 Seçimler	2009 Seçimler
Avrupa Halk Partisi(Hıristiyan Demokratlar/Avrupa Demokratları (EPP-ED)	288	265
Sosyal Demokratlar (PES)	217	160
Avrupa Liberal Demokratlar İttifakı (ALDE)	100	80
Yeşiller/Özgür Avrupa İttifakı (Greens/EFA)	43	52
Avrupa Birleşik Solu/Kuzeyli Sol (GUE/NGL)	41	33
Özgürlükçüler/Demokratlar (IND/DEM)	22	19
Uluslar İçin Birleşik Avrupa (UEN)	44	35
Bağımsızlar (NI)	30	93
TOPLAM	785	736

Bu parlamenterler Avrupa partilerine üye ulusal düzeyde örgütlenmiş parti üyelerinden meydana gelmektedir. Henüz AP seçimleri için Avrupa düzeyinde bir seçim kanunu bulunmadığından, AP'ye seçilen vekiller, ulusal seçim kanunlarına göre seçilmektedirler¹⁶⁴. Parlamento için yapılan seçimler beş yılda bir gerçekleşmesine ve parlamentonun seçim için tasarı hazırlama yetkisi olmasına rağmen hala tek bir seçim sistemi bu Parlamento üyeleri için uygulanmamaktadır¹⁶⁵. Her ne kadar Parlamento seçimleri için genel bir seçim kanunu olmasa da, genel kabul görmüş bazı ilkeler tüm üye devletler için geçerlidir. Bu genel ilkeler, gizli oy, açık tasnif, seçmen yaşı, nispi temsil sisteminin kullanılması vb. ilkelerdir. Ayrıca Maastricht Antlaşmasına göre (m-8-8E) “Avrupa Birliği'nin üyesi olan bir devletin vatandaşı eğer Birliğin başka bir ülkesinde ikamet ediyorsa ikamet ettiği yerde AP seçimleri için oy kullanabilir ve aday olabilir.” hükmünü düzenleyerek seçme ve seçilme özgürlüğünü Birlik genelinde tanımıştır. AP seçimlerinde sandalye dağılımı

¹⁶⁴ Tapio Raunio, (2002), “Party Electoral Linkage”, **European Political Parties between Cooperation and Integration**, in, Karl M. Johansson & Peter A. Zervakis (eds), ZEI Studies, Baden-Baden, s.163-190.

¹⁶⁵ Örneğin üyelerden Birleşik Krallık'ta “dar bölge çoğunluk”, sistemi uygulanırken diğer üye devletlerde “nispi temsil” sistemleri uygulanmaktadır. Borchardt, Klaus, D.,(1993) Topluluk Hukukunun ABC'si, s. 19 vd.

Amsterdam Antlaşmasına göre (m-190) belirlenmiştir. Bu kıstasın belirlenmesinde üye ülkelerin nüfusları göz önüne alınmıştır¹⁶⁶.

Tablo 4: 2009–2014 Parlamento Döneminde Ülkelere Göre AP'deki Sandalye Dağılımı (Alfabetik Sıraya Göre)

Ülkeler	Üye Sayısı	Ülkeler	Üye Sayısı
Belçika	22	Lüksemburg	6
Bulgaristan	17	Macaristan	22
Çek Cumhuriyeti	22	Malta	5
Danimarka	13	Hollanda	25
Almanya	99	Avusturya	17
Estonya	6	Polonya	50
Yunanistan	22	Portekiz	22
İspanya	50	Romanya	33
Fransa	72	Slovenya	7
İrlanda	12	Slovakya	13
İtalya	72	Finlandiya	13
G.Kıbrıs Kesimi	6	İsveç	18
Litvanya	8	Birleşik Krallık	72
Letonya	12	TOPLAM	736

AP yasama çalışmalarını üç farklı ülke şehrinde sürdürür. Bu şehirler, Brüksel (Belçika), Strasbourg (Fransa) ve Lüksemburg'dur. AP'nin genel yönetim merkezi (General Secretariat) Lüksemburg'da bulunur. Parlamento genel kurul toplantıları Ağustos ayı hariç her ay Strasbourg'da yapılır. Parlamento Komite ve parti gruplarının toplantıları ise genelde Brüksel'de yapılmaktadır. AP Başkanlığı, Ocak 2007 tarihinde seçimi kazanan Hıristiyan Demokrat Hans-Gert Pottering tarafından yürütülmektedir.

Parlamento bünyesinde ulusal partiler yer almazlar, Avrupa düzeyinde örgütlenmiş Avrupa partileri parlamentoda siyasi faaliyette bulunurlar. Avrupa parti grupları AP toplantılarında sözlü ve yazılı soru sorma, gensoru verme ve tartışma açma hakkına sahiptirler. Parlamentonun bir Başkan ve 14 Başkan yardımcısı ve bunlardan oluşan bir Divanı ve Genişletilmiş Divanı vardır. Genişletilmiş Başkanlık Divanı, Parlamento'nun temel karar alma organıdır. Genişletilmiş Başkanlık Divanı, başkan ve başkan yardımcılarının biçimlendirdiği divan; divan üyeleri ve siyasi grup

¹⁶⁶ Bu dağılım 2000 Aralık Nice Zirvesinde alınan kararla oluşturulmuştur. Burada ilginç nokta 2014 yılına kadar Parlamento Üye sayısının artırılmayacağına karara bağlanmasıdır. Anlaşılan o ki, Türkiye'nin üyelik sürecinin bu tarihten önce kesinleşmeyeceği Avrupalı siyasetçiler tarafından iyi analiz edilmiş ve anlaşma metinleri buna göre düzenlenmiştir.

liderlerinden oluşmaktadır. AP'nin Genel Kurul çalışmaları için hazırlık yapan 19 sürekli komisyonu bulunmaktadır. Bunlar Parlamento içindeki siyasi parti gruplarının üye sayısına göre belirlenir.

AB vatandaşlarının sesi olarak kabul edilen ve aynı zamanda "AB bütünleşmesinin motoru" olarak adlandırılan Parlamento, topluluk düzeyinde dengeli büyümenin sağlanması, gümrüklerin kaldırılması, işsizliğin önlenmesi gibi konularda iyeleştirmeler yapar¹⁶⁷. Komisyon üyelerinin atanmalarında ve görevden alınmalarında, önemli Konsey kararlarında onay yetkisine sahip olan Parlamento, Komisyon ve Bakanlar Konseyi'ne yazılı ve sözlü soru yöneltmektedir. Ayrıca, Birlik vatandaşları şikâyetlerini Parlamento'ya sunabilmektedirler¹⁶⁸. AP'nin ulusal politikaları uyumlaştırma, kurumsal yapının demokratikleşmesi, siyasal birliğin sorunsuz gerçekleşmesi temel amaçları arasındadır. Özellikle Parlamantonun karar alma sürecinde Komisyon ve Konsey arasına fiilen dahil edilmemiş olması bir eksiklik olarak gösterilmektedir¹⁶⁹.

2- Avrupa Parlamentosu'nun Yetkileri

Avrupa düzeyinde demokratik kontrolü yerine getiren Parlamento, toplulukta denetim, bütçe, yasama ve danışma konularında yetkili kurumdur. Topluluk bütçesinin ve yasaların hazırlanmasında yönlendirici etkisi bulunmaktadır. Yirmi yıldan daha kısa bir sürede Avrupa Parlamentosu danışman bir yapıdan çıkarak Birlikteki en güçlü demokratik kurum halini almıştır.¹⁷⁰ Artık AP, birçok ana alanda ulusal parlamentolarla benzer yasama haklarına sahiptir. AB'nin bütçesinde birçok çizgiyi değiştirebilir, Konseyin, Komisyon Başkanlığı için gösterdiği adayı veto edebilir ve Komisyonu bu konuda devre dışı bırakabilir. AP ve ulusüstü siyasi parti grupları, ulusal yasama meclislerindeki parlamenten partilerden ziyade çok farklı bir kurumsal çevrede çalışırlar. En büyük fark parlamento'ya karşı sorumlu bir Avrupa hükümetinin, Parlamento içinden çıkmamasıdır¹⁷¹. Maastricht Antlaşması AP'nin Komisyon atamasında yetkili kılmasını yasallaştırarak AP'nin rolünü genişletmiştir. Amsterdam Antlaşması Avrupa Konseyi'nin, Komisyon Başkanı adayının seçiminde

¹⁶⁷ Genç Mehmet, (1993) *Avrupa Topluluklarının Kurumsal ve Hukuksal Yapısı*, Uludağ Üniversitesi Basımevi, Bursa. s.158,

¹⁶⁸ Günöğür Haluk, (1993), *Avrupa Topluluğu Hukuku*, Eğitim Yay, No:1 Ankara, s. 17.

¹⁶⁹ Karluk Rıdvan, (2005), *Avrupa Birliği ve Türkiye*, Beta Yayınları, İstanbul, s.215 vd.

¹⁷⁰ Hix S., Noury A. and Gerard R., (2005), s. 494.

¹⁷¹ Tapio Raunio, (1999), "Second-rate parties? Towards a better understanding of the European Parliament Party Groups", in Knut Heidar and Ruud Koole (eds), *Parliamentary Party Groups in European Democracies*, Routledge, London, s-231-247.

AP'nin rolünü daha da pekiştirmiştir. Böylece bu prosedürü yasallaştırmak amacıyla Jacques Santer'in Parlamento huzuruna adaylığını sunduğu zaman yani 1994'de kullanılmaya çalışılan Parlamento yetkisi yasallaşmıştır¹⁷².

Parlamentonun AB'nin en güçlü kurumlarından Avrupa Konseyi'ni ve Bakanlar Kurulunu kontrol etmede kısıtlı olanakları vardır. Parlamentonun açıklamaları sadece Konsey'den duyma hakkı vardır. Önemli konulardan biri de Birliğin yapısında değişiklik yapan antlaşmalar için AP'nin onayına ihtiyaç olmamasıdır. Parlamento sadece anlaşmalarda değişiklikler yapılması amacıyla toplanan Hükümetlerarası Konferans'ta temsil edilir. Bakanlar Kurulu üzerindeki denetim AP'nin yasal güçleri ile sınırlıdır. Parlamento aldığı onayla, işbirliğiyle ve ortak karar prosedürleriyle AB yasamasında yer alırken, Parlamentonun yasamaya ilişkin etkisi hala, AB üye devlet parlamentolarının düzeyinden uzaktır. Birliğin yıllık bütçesini göz önünde bulundurarak Parlamento bütün bütçe ve zorunlu olmayan harcamalar üzerinde son sözü söyleme hakkına sahiptir; ancak Konsey, Birliğin yıllık harcamalarının neredeyse yarısını kapsayan tarımla ilgili zorunlu harcamalar üzerinde karar verir. Ancak çeşitli kurum içi anlaşmalar farklı AB kurumları arasında işbirliğini artırmıştır ve böylece Parlamenta gündem oluşturmada ve Birliğin yasa çıkarma tartışmaları sürecinde artı güç kazandırmıştır¹⁷³.

¹⁷² Hix S. and Lord C., (1996), "The Making of a President: the European Parliament and the Conformatim of Jacques Santer as a President of the Commission", *Government and Opposition* 31/19, s. 62-76.

¹⁷³ Avrupa Parlamentosu üzerine daha geniş bilgi için bkz. Corbert R., Jacobs F., Raunio T. and Shackleton, M. (1995) **The European Parliament**, third edition, London: Cartermill; Westlake, M. (1994), **A Modern Guide to the European Parliament**, London: Pinter; Her iki eser de Avrupa Parlamentosunu detaylı bir şekilde ele alır ve yasal gücünü analiz ederek Avrupa Birliğinin diğer organlarının karar alma sürecine yapabileceği etkiyi inceler.

Tablo 5: Avrupa Parlamentosu'nun Yasama Faaliyetine İlişkin Temel Değişiklikler¹⁷⁴

Olay/Tarih	Yönetimin Kontrolü	Mevzuatta yapılan Değişiklik
Roma Anlaşması (1958)	Komisyonu Kınama Prosedürü: AP üyelerinin 2/3'nün oyu ile Komisyonun yaptığı herhangi bir eylemden ötürü kınayabilir.	Danışma Prosedürü: Konsey, birçok kanunu çıkarmadan önce AP'ye danışmalıdır.
Bütçe Anlaşmaları (1970&1975)		Yeni Bütçe Prosedürü: AP özellikle tarım ve bölgesel harcamalara ilişkin Birliğin bütçesini değiştirebilir veya reddedebilir.
İlk Doğrudan AP Seçimleri (1979)	AP, ilk doğrudan seçimlerle birlikte, ulusal parlamento ve ulusal hükümetlerden ayrılarak yasallık kazandı.	
Tek Avrupa Senedi (1987)		İşbirliği prosedürünün takdimi: AP özellikle tek pazarın kurulmasına ilişkin yasa tasarılarını Konsey'den geçmeden önce iki kez irdeleme hakkına sahiptir.
Maastricht Anlaşması (1993)	Yeni Komisyon atama prosedürü: Avrupa Konseyi Komisyon Başkanlığına bir aday üzerinde AP' danışmak zorundadır. Komisyonun yasal süresinin yeniden düzenlenmesi: AP seçim dönemleri ile kesişmesi için düzenleme yapılması.	Yeniden karar alma prosedürü: Eğer Konsey ve AP, bir karar hakkında hem fikir olmamışlar ise Uzlaştırma komitesi tarafından toplantıya çağırılır.
4. Parlamento Açılış Konusu Temmuz 1994)	AP'nin Komisyon Başkanını seçmesi: AP, kendi üyeleri arasından Komisyon Başkanını seçer. (Jacques Santer 238 oya karşın 260 oyla Komisyon Başkanı seçilmiştir)	AP'nin Yasaları Duyma hakkı: AP, yeniden karar alma altında tek taraflı olarak önceden Konseyin almış olduğu kararları reddeder Özellikle AB yasal mevzuatına ilişkin kararları önceden duyma hakkı vardır.
Komisyonu Tenkid (Mart 1999)	Komisyonun İstifası: Sarter Komisyonu, AP'de eleştirilen bir rapor sonrası istifa etmek zorunda kalmıştır.	
Amsterdam Anlaşması -1997 (1999)	Atama prosedürünün yeniden düzenlenmesi: AP, Avrupa Konseyi'nin Komisyon Başkanlığı için adayını oylama hakkına sahiptir.	Karar alma prosedürünün yeniden düzenlenmesi: Konsey ve AP, iki meclisli sistem arasında gerçek bir ayrım kurulur.
Nis Anlaşması -2000 (2003)	Atama prosedürünün yeniden düzenlenmesi: Avrupa Konseyi AP'su tarafından seçilen Komisyon başkan ve üyelerini oyçokluğu ile seçer.	
Komisyonu Red (Ekim 2004)	Komisyon üyelerini geri çekmek: AP Başkanı Barroso AP'nin Komisyonu reddedme olasılığı olduğunu öne sürerek, Komisyonun çekilmesini iler sürdü.	

¹⁷⁴ Hix S., Noury A. and Gerard R., (2006), s.38.

Avrupa Parlamentosu üyeleri, üye devletler tarafından seçilmelerine rağmen Parlamento, kuruluşundan bu yana kendi içsel yapısını ulus-üstü ilkesi üzerine oturtmuştur. AB'nin iç kurumsal dinamiklerinin bütün olarak parlamentoya ve parlamentonun ulusüstü parti gruplarına ihtiyacı vardır. Parti gruplarının fonksiyonel etkisi iki açıdan önemlidir. Birincisi parti grupları, Parlamentoda, AB'nin iç kurumsal yapısında, yani karşılıklı karar alma sistemi içerisinde etkin rol oynalar ve ikincisi, Parlamentonun ve siyasi grupların hem güvenirliliğini hem de etkinliğini artırır.

AP'nin temel işlevi, bir siyasi güç olarak Topluluk politikalarının hazırlanması için gereken inisiyatifleri üretmek ve politikaları belirlemektir. AP'nin işlevleri arasında, araştırma komisyonları kurmak ve AB vatandaşlarının dilekçelerini incelemek gibi görevler bulunmaktadır. Birlik anlaşması uyarınca Parlamento, AB kurumlarının yürüttükleri faaliyetlerin uygulanması sürecinde gündeme gelebilecek görevi kötüye kullanma sorunlarına ilişkin olmak ve vatandaş şikâyetlerini incelemek üzere bir Kamu Denetçisi atama yetkisi de bulunmaktadır. Bütçe denetleme yetkisini ise AP, Konsey ile ortaklaşa kullanır.

Parlamentonun AB mevzuatının hazırlanmasındaki işlevi ise şöyledir: Komisyon tarafından hazırlanan mevzuat önerilerinin yürürlüğe konmasında Parlamento yetkiyi Konsey ile paylaşır. 1987 yılında Tek Sened'in kabulünü izleyerek mevzuata ilişkin yetkileri arttırılan Parlamento, Birlik Antlaşması paralelinde de önemli bazı konulardaki yönetmelik ve yönergelerin kabulünde Konsey ile eşit statüye kavuşmuştur. Yine aynı şekilde önem taşıyan bazı kararlar ve anlaşmalar (örneğin yeni üyelerin katılımı gibi) konusunda da Konsey'in, Parlamento'nun onayını alması gerekmektedir.

Parlamentonun genişleme sürecindeki işlevi ise AB'yi Kuran anlaşmada (madde 49) net bir şekilde özetlenmiştir: Maddenin parlamentoya ilişkin hükmü şöyledir: "Altıncı maddenin 1. paragrafında belirtilmiş olan ilkelere uyan her Avrupalı devlet Birliğe üye olmayı talep edebilir. Devlet, başvurusunu Konsey'e yöneltir. Konsey de Komisyon'un görüşünü ve Avrupa Parlamentosu üyelerinin salt çoğunluğu ile verilmiş olumlu oyu aldıktan sonra oybirliği ile karar verir". Bir diğer ifade ile Parlamento'nun değerlendirmeleri sonucunda salt çoğunlukla olumlu bir

karara varılmaması halinde yeni üyenin kabulü olanaksızdır¹⁷⁵. Parlamento'nun genişleme sürecindeki işlevlerinden bir diğeri de aday ülkelere ilişkin raportörlerin belirlenmesidir. Söz konusu raportörler, aday ülkelerin siyasi, ekonomik ve sosyal yapıları ile ilgili olarak toplanan bilgileri Parlamento'ya iletme görevini yaparlar. Parlamento Genel Sekreterliği tarafından aday ülkelerin gelişimi ve hazırlanma süreci ile ilgili bilgi akışının hızlandırılması amacıyla oluşturulmuş "Genişleme Görev Grubu" bulunmaktadır.

Avrupa Parlamentosu'nun şekli olarak yasama yetkisi olmamasına karşın, kurucu antlaşmalarla bazı yetkiler tanınarak, ulusal parlamentolara benzetilmeye çalışılmıştır. Amaç AP'nin bazı yetkilerle donatılarak AB'nin siyasi birlik oluşturma amacına hizmet etmektir. Ulusal parlamentolara benzetilerek AP'ye verilen yetkiler kısaca şu başlıklar altında sıralanabilir:

- Atama yetkisi (ATA m.214),
- Bütçe yapma yetkisi (Bürüksel Antlaşması m.203/8 1975),
- Yasama yetkisi, bu yetki özellikle SEA ile genişletilmiş olup şu alt başlıkları kapsar; Danışma, İşbirliği, Ortak Karar alma, Onay prosedürü,
- Siyasal Kontrol yetkisi, SEA ile getirilen bu yetkiler de, ulusal parlamentolarda kullanılan, Gensoru verme, soru sorma, parlamentoya rapor sunma, kamu denetçisi atanması, dilekçe hakkı gibi yetkileri kapsar,
- Uluslararası antlaşmalar ve özellikle Birliğe katılmaların ve ortaklık anlaşmalarının onaylanması,
- Topluluk kurumları aleyhine Adalet Divanında dava açma yetkisi (ATA m.175),
- AP'nin şekli olarak yasama insiyatifi yoktur. Bununla birlikte bir istisna olarak tek bir Avrupa seçimi için tasarı hazırlama hakkı vardır. (ABA m.190),

Her ne kadar ulusal parlamentolara benzetilerek yetkiler verilmiş olsa da AP, yasa yapma gücü hala yoktur. Çünkü yasama Bakanlar Konseyince yapılır ve alınan kararlar doğrudan yürürlüğe girer. Parlamentonun yetkileri yapılan antlaşmalarda her

¹⁷⁵Treaty Establishing The European Community, Consolidated Version Of The Treaty Establishing The European Community, *Official Journal* C 325, 24 December 2002.

ne kadar artırılsa da, karar alma gibi konulardaki yetki Konseyle paylaşıldığı için tam anlamıyla yasama faaliyetini yerine getiremez. Görünen o ki, her yeni düzenlemede AP'nin yetkileri artırılmaktadır. AB siyasi birliğini tamamlama yolunda attığı her adım sonrası AP'de bu adımlarda yasama yetkilerini artıracak görünmektedir.

B- Avrupa Parlamentosunda Siyasi Parti Grupları

Siyasi gruplar Avrupa Parlamentosu'nun içyapısının bel kemiğini oluştururlar. Siyasi grupların mevcudiyetleri, parlamentonun çalışma düzenini belirleyen tüzükte belirlenmiştir. Çalışma düzenine ilişkin tüzüğün 29. maddesi şöyle düzenlenmiştir:

- Üyeler kendi politik yakınlıklarına göre gruplara ayrılabilirler. Politik grup oluşturmak için, üyeler bir üye devletten geliyorsa gerekli olan minimum üye sayısı 29, iki üye devletten geliyorsa 23, üç üye devletten geliyorsa 18, dört ya da daha fazla üye devletten geliyorsa 14 olmalıdır¹⁷⁶.
- Bir Üye birden fazla gruba katılamaz.
- Bir politik grup kurulduğu zaman parlamento başkanı, bir açıklamayla haberdar edilmelidir. Bu açıklamada grubun ismini, üyelerini ve faaliyette bulunacağı adresi belirtmelidir.
- Bu açıklama Avrupa Topluluğunun resmi yayın organı olan *Official Journal of the European Communities*'de yayımlanmalıdır.

Siyasi gruplar finansal paylarını Parlamentosun bütçesinden alırlar. Ancak alınan bu pay AP bütçesinin %10 undan fazla olmayacak şekilde siyasi gruplara sandalye sayılarına göre dağıtılır. AP tarafından siyasi gruplara verilen bu yardımlar, Avrupa seçim kampanyaları için kullanılamaz. Siyasi grupların kendilerine ait merkez ofisleri ve çalışanları vardır. Bu çalışanlar Parlamento üyelerinin danışmanları ve Parlamento üyelerinden ayrı olmalıdır. Parlamento bütçesinden verilen bu yardımlar siyasi grupların çalışanlarına ve üyelere danışmanlık yapanlara

¹⁷⁶ Bu sayısal ölçütler, AB'nin genişlemesiyle beraber, parlamentoda üye sayılarının değişmesine neden olduğundan, her dönem değişmiştir. 2009 yılında yapılan seçim sonuçlarına göre Parlamentosun toplam üye sayısı 736'dır.

verilmek zorundadır¹⁷⁷. Siyasi grupların merkez ofisleri ve çalışanları genelde Brüksel ve Strasbourg'dadır.

Siyasi gruplara yapılan bütçe yardımı dışında parti gruplarının büyümesi zamanla bağımsız parlamento üyelerinin harcamalarında yeni kaynaklara ihtiyaç göstermiştir. Böylece siyasi gruplar aldıkları paylara ilişkin pozisyonlarını genişletmek zorunda kalmışlardır. Tüzüğe göre, komite atamaları (madde 137), parlamento liderliği pozisyonu (madde 13) ve konuşma zamanının ayarlanması gibi kurallar, gruplar arasında uygunluk ilkesine dayalı olarak düzenlenmiştir. Daha önceden ferdi üyeler için mevcut olan bazı haklar günümüzde parti grupları için ayrılmıştır. Örneğin Komisyona ya da Konseye bir soru yöneltme hakkı (madde 40) ve önem derecesi yüksek olan bir konuyu tartışmaya açma hakkı (madde 47) gibi haklar siyasi parti gruplarına tanınmış parlamenter demokrasilerde kullanılan haklardandır¹⁷⁸.

Maastricht Antlaşması ile parlamentonun çalışma düzenine ilişkin getirilen yeni düzenleme ile birlikte, genişletilmiş olan Büronun yerini alan Başkanlık Divanı, parlamento çalışmalarını organize etmekle sorumlu bir yapıya kavuşmuştur. Yapısı ve karar alma kuralı Parlamento tüzüğünün 23. maddesinde düzenlenmiştir. Bu maddeye göre,

1. Başkanlık Divanı, Parlamento Başkanını ve siyasi grupların başkanlarını içermelidir. Bir siyasi grubun başkanı kendi grubundan bir üyeyi temsil etmesi için görevlendirebilir.
2. Parlamentodaki bağımsız üyeler, oy kullanma hakkına sahip olmadan iki üyesini Başkanlık Divanı toplantılarına katılmaları için görevlendirmelidir.
3. Başkanlık Divanı, sorunlar üzerinde bir fikir birliğine varma konusunda çaba göstermelidir. Bir uzlaşmaya varılmadığı yerde sorun her siyasi gruptaki üyelerin sayısına dayalı oylamaya açılmalıdır.

Başkanlık Divanının temel görevleri ise 24. maddede belirlenmiştir. Bunlar, parlamentonun temel çalışma organizasyonu ve yasal düzenleme yapılacak konular hakkında karar almak, AB'nin diğer kurumlar ve üye ülkelerin ulusal parlamentoları

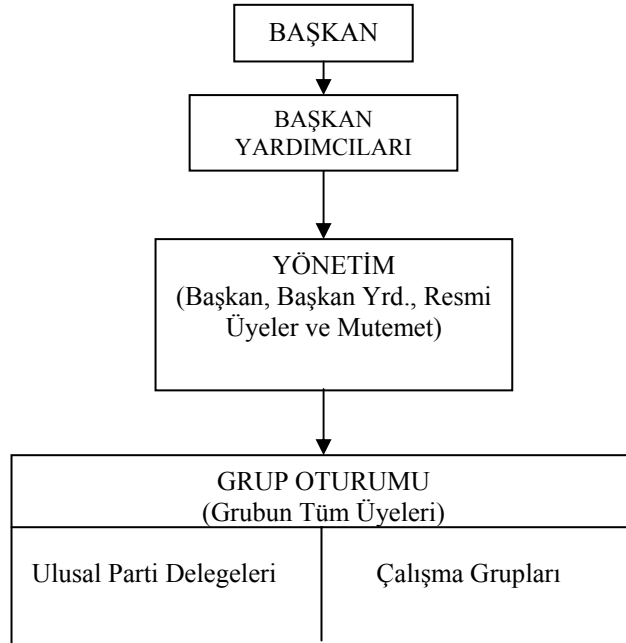
¹⁷⁷ Corbert R., Jacobs F., Raunio T. and Shackleton, M., (1995), s. 85.

¹⁷⁸ Avrupa Parlamentosu çalışma kuralları ve bu kuralların detayı için bkz. Corbert R., Jacobs F., Raunio T. and Shackleton, M., (1995), s. 86-89.

ile ilgili konularda yol haritası hazırlamak v.b gibi konuları kapsar. Başkanlık Divanının yapısı ve konferansa verilen güçler parti gruplarının güçlü konumlarını mecliste sağlamlaştırır. Parti gruplarının mevcut nüfuzu zamanla meydana gelmiştir, fakat AP'nin resmi güçleri olarak gözler önüne serilen istikrarlı değişimler AB'nin karar alma sistemi içinde artmıştır. Parlamentoda parti gruplarının egemen rolü, bugün itibari ile 27 üye devletten 736 üyeyi bir araya getiren bir yasa çerçevesinde parlamento çalışmasını verimlileştirme ihtiyacı tarafından motive edilmiştir. Böylece AP'nin siyasi grupları, Parlamentonun farklı birimlerini bir araya getiren kurumsal bir tutkal halini almıştır¹⁷⁹.

AP'deki parti gruplarının içsel yapısı ulusal yasama meclislerinde siyasi partilerin grup yapıları ile benzerlik gösterir. Avrupa partilerindeki en önemli fark ulusal parti üyelerinin varlığıdır. Bu parti üyeleri aynı zamanda ulusal parti üyeleri olmanın yanında Avrupa düzeyinde örgütlenmiş ulusüstü partinin de üyeleridirler. Yani "parti içinde parti" olarak Avrupa partileri tanımlanabilir¹⁸⁰. Aşağıdaki şekil bir Avrupa parti grubunun içsel yapısını gösterir.

Şekil 4: Avrupa Parlamentosundaki bir Siyasi Parti Grubunun Örgütsel Yapısı

Kaynak: Tapio Raunio (1999), s. 236

¹⁷⁹ Williams M., (1995), "The European Parliament: Political Groups, Minority Rights and the "Rationalisation" of Parliamentary Organization., In H. Döring (ed), **Parliaments and Majority Rule in Western Europe**, Frankfurt, s.395.

¹⁸⁰ Tapio Raunio, (1999), s.236.

Başkan, Avrupa parti grubu tarafından seçilir ve görevinde kalma süresi Avrupa partilerine göre farklılık göstermektedir. Başkan, parlamento grubunun başıdır ve grubu Başkanlık Divanında temsil eder. Parlamentodaki çoğu parti grubu bir başkanla temsil edilirken; UEN ve The Greens/EFA, iki eş başkanla temsil edilmektedir. Başkan yardımcılarının sayısı da gruplar arasında farklılık gösterir. En önemli grup içi yapı, başkandan, başkan yardımcılardan, sıradan üyelere ve Mali İşler sorumlusundan oluşan Resmi dairedir. Resmi daire büyük bir oranda grubun içsel yapısı ve yönetimiyle ilgili konularla ilgilenmekle yükümlüdür. Aynı zamanda politik hususlarda kararlar da alır. Resmi dairedeki sandalyeler üye ülke partilere, ülke nüfus sayılarına göre dağıtılır. Otomatik olarak ulusal parti liderleri Resmi dairenin üyeleri olurlar. Daha büyük ulusal parti delegasyonlarının olması durumunda delegasyonun lideri ya parti grubunun başkanıdır ya da başkan vekilidir. Aşağıdaki tablo ise her parti grubu için AP'deki siyasi partilerin lider kadrolarının tüm üyelere olan payını gösterir. Siyasi partiler arasında kayda değer farklılıklar vardır. PES ve EPP arasındaki farklılık en fazla göze çarpanıdır.

Tablo 6: Avrupa Parlamentosundaki Parti Gruplarının Yönetim ve Lider Kadroları

Parti grupları	Üye Sayıları	Başkan+Başkan Yrd.	Yönetim Üyeleri ¹⁸¹	Yönetim Üyelerinin (%)
PES	214	1+15	33	15.4
EPP	181	1+8	62	34.3
UPE	55	2+8	20	36.4
ELDR	41	1+3	20	48.8
GUE-NGL	33	1+9	11	33.3
Greens	28	2+3	6	21.4
ERA	20	1+7	9	45
EN	18	1+2	7	38.9
NA	31	-	-	-
TOPLAM	626	10+55	168	26.8

Kaynak: Avrupa Parlamentosu Üye Listeleri 28 Mayıs 1997.

¹⁸¹ Yönetim üyeleri Başkan, Başkan Yardımcıları, Mali İşler sorumlusu ve doğal üyelere meydana gelir.

Parti gruplarının her birinin iç tüzüğü vardır. Her bir grup bu içtüzükte yazılı faaliyet ve organizasyonunu belirler. İçtüzük, parti grup yapısının büyüklüğüne göre değişir. PES ve EPP gibi büyük parti gruplarının iç tüzüğü diğer gruplara göre daha detaylıdır. Bu gruplarda hiyerarşik yapılanma söz konusudur. Her bir ulusal parti kendi başkanını seçme hakkına sahiptir¹⁸². Siyasi parti gruplarının en azından büyük olanlarının Parlamentoda denetçileri vardır. Denetçiler, grubun bütün üyelerinin seçim dönemleri süresinde mecliste bulunmaları ve bütün üyelerin grubun çizgisine göre oy kullanmaları amacını gerçekleştirmede hizmet ederler. Ancak, denetçinin işi resmi onay eksikliği yüzünden zorlaşır. Parti disiplini sağlamak ulusal parlamentolarda olandan daha zordur. Sürekli grup çizgisinden çıkan temsilciler atama, komite tayinleri ya da parlamento içindeki oylamalarda bulunmadıkları takdirde parti tarafından saygı bekleyemezler ve sonunda gruplarından dışlanabilirler¹⁸³. Örnek olarak; Temmuz 1994'de Jacques Santerin Komisyon Başkanı olarak atanması yolunda EPP grubunun başkanı olan Wilfried Martens, grup çizgisine aykırı hareket edenlerin gruptan dışlanma riskini taşıdıklarını kendi grubuna açıklamıştır. Denetçinin yol gösterici olarak önemi hâkimiyetin sarsıldığı karmakarışık atmosferlerde daha iyi anlaşılır. AP hâkimiyetinde politik seçimlerin karmaşık yapısı denetçinin politik yol gösterici kaynak, karar alma sürecine kolaylık sağlayan birey ve aşırı bilgi akımı ile ilgilenen bir araç olarak değerlendirileceği anlamına gelir¹⁸⁴.

Siyasi parti grupları, Parlamentoda hüküm sürerler. AP'nin parti grupları, AB politik sisteminde önemli aktörler olarak kendi görevlerini yerine getirme konusunda yeterince birbirlerine bağlıdırlar. Bu bağlılık grup, komite temelli iş bölümü, uzlaşma ortamı yaratma arzusu, iç kurumsal gereksinimler ve gruplar içinde ideolojik yakınlıkları kolaylaştırmak içindir. AP'deki ulus-üstü siyasi gruplar zıt fikirli temelleri sağlam gruplar olabildiği gibi, bazı gruplar ise kısa ömürlü ittifaklar şeklinde olabilmektedir. Parlamentodaki küçük grupların çoğu mecliste merkezci değişimlere karşı hassas olan daha geçici ittifaklar oluştururken, ulusal yasama meclislerinde daha köklü geleneğe sahip Sosyalist ve Hıristiyan demokrat partiler, AP'de PES ve EPP çatısı altında daha sıkı bir işbirliği yapmaktadırlar. Parlamentodaki büyük gruplar genellikle bir ya da iki ulusal parti etrafında oluşmuş

¹⁸² Hix S. and C. Lord, (1997), s.60.

¹⁸³ Tapio Raunio, (1999), s.240

¹⁸⁴ Hix S. and C. Lord, (1997), s.136

küçük gruplardan, daha ‘Avrupalı’ ya da daha iyi temsil eden olarak nitelendirirler. Ancak, üye devletlerinin parti sistemleri arasındaki farklılıklar göz önünde bulundurulduğunda, Parlamentonun adil bir şekilde ulus-üstü parti gruplarına ev sahipliği etmesini beklemek kısacası gerçekçi olmamaktadır¹⁸⁵.

Batı Avrupa’daki parti sistemlerinin büyük farklılığı, AP’de politik grupların basit bir sistem oluşturmalarının önüne geçer¹⁸⁶. Avrupa parti sistemi, politik gruplar arasındaki köklü farklılıklar tarafından şekillenmiştir. Parlamentonun yapı taşlarını oluşturan EPP ve PES’in almış oldukları seçim sonuçlarına göre son yirmi yıl içinde mecliste çift kutuplaşmaya doğru yavaş yavaş bir hareket oluşmuştur. Büyük olasılıkla bu eğilim devam edecektir. Ancak, bu iki grup arasındaki ilişkiler Avrupa düzeyinde çatışmadan ziyade işbirliğine dayalıdır. Avrupa partilerinin kurumsallaşması büyük bir oranda Avrupa bütünlüğü sürecine bağlıdır. Eğer AB federal bir devlet yönünde adım atarsa, Avrupa partileri arasındaki bu işbirliği politikaları uzlaşmacı doğasını kaybedecektir. Bu çerçevede AP’de grubu bulunan partilerden bazılarına kısaca değinecek olursak, partilerin kökeni ve siyasi pozisyonu hakkında bilgi sahibi olabiliriz.

C- Avrupa Parlamentosunda Grubu Bulunan Avrupa Partileri

Bir Avrupa siyasal kültürünün ve buna uygun bilincin tedricen ortaya çıkması, bu sürecin bir özelliği olarak partiler sisteminin Avrupalılaşması yönünde etkide bulunmuştur. Bugün AP’de grupları bulunan Avrupa partileri, ideolojik bakımdan benzer temel yönelimlere sahip ulusal partilerin altında toplandıkları birer çatı organizasyonlardır¹⁸⁷.

Siyasi parti grubu, partinin iradesini parlamentoya yansıtan bir organdır. Bu bakımdan parti grubunun parti örgütüyle ilişkisi, parti örgütünden etkilenme derecesi önemli bir konudur. Bu ilişkiyi belirlemede parti örgütünün parti grubuna sağladığı maddi, siyasi ve ideolojik desteğin ölçüsü önemli bir rol oynamaktadır. Bu anlamda

¹⁸⁵ Avrupa Partilerinin, Parlamento sürecine bağlı olarak elde ettikleri konumları ve yapılarına ilişkin detaylı bilgi için bkz, Hix S. and Lord C., (1997), **Political Parties in the European Union**” adlı çalışma ile Johansson M Karl, (1997), **Transnational Party Alliances: Analysing the Hard-Won Alliance Between Conservatives and Christian Democrats in the European Parliament**; Hristiyan Demokrat ve Muhafazakâr partilere ilişkin bu çalışmada Johansson; Hristiyan Demokratlar ile Muhafazakar partilerin ulus-üstü parti yapılanmalarına ilişkin analizi ortaya koymuştur.

¹⁸⁶ Magnus N. Pedersen, (1996), “Euro-parties and European Parties. New Arenas New Challenges and New Strategies”, in S. Andersen and K. A. Eliassen (eds), **The European Union: How Democratic Is it?** London, s. 23.

¹⁸⁷ Hix S., (1999), s. 69-106.

parlamentodaki parti grubunun örgüte bağımlılığı, partiden gördüğü destekle doğru orantılıdır. Parlamentodaki grubun kamuoyundan isteklerini ve eğilimlerini öğrenmede parti örgütüne duyduğu ihtiyaç, parti grubunun örgüte karşı duyarlı olmasını sağlar¹⁸⁸. Buna karşılık örgüt, grup üzerindeki etkisinin bilincinde olarak partinin parlamento içi davranışlarını yönlendirebilir. Fakat her iki unsurun ilişkilerinde belirli bir eşiği aşmaktan kaçınmaları dengeli bir grup-örgüt işbirliği için gereklidir. Bunun için her siyasi parti, özellikle parlamentodaki üyeleri için belirli grup-örgüt ilişkisinin sağlanması için parti içi ilişkilerini belirli kurallara bağlar. Bir partinin parlamentodaki üyelerinin herhangi bir siyasal meselede parti programına ve politikalarına aykırı davranışlarını önlemeye yönelik yaptırım araçları bu kurallarda belirlenir. Dolayısıyla Avrupa partileri ve parlamento grupları arasındaki ilişkiler de parti tüzüğüne göre belirlenir.

Bu açıdan bakılınca parlamenter demokrasilerde partiler ve partilerin parlamento grupları arasındaki bu ilişki doğaldır. Böyle bir ilişkinin ortaya çıkması parti üyelerini de içinde bulunduran birçok faktöre bağlıdır. Ayrıca parlamentoda partinin muhalefette ya da iktidarda olma durumuna göre parlamento grubunun politik pozisyonu da farklı olabilecektir. Dolayısıyla bütün kurumsal yapı ve politik kültür, açık bir şekilde birbirleriyle ilişkilidir. Normalde güçlü bir grubun ardında güçlü bir parti vardır, parti büyük bir oranda grup tarafından şekillenir. Avrupa düzeyinde partiler ve grupları arasında da yukarıda değindiğimiz gibi paralel bir bağ vardır. Avrupa düzeyindeki farklılık çoğunlukla parlamento gruplarının üzerindedir. Ancak Avrupa partilerinin ne adayları seçme ne de Avrupa seçimlerinde tek başlarına rolünün olmaması bu ilişkiyi olumsuz etkilemektedir. Avrupa seçimlerinde oy kullanma hakkı vatandaşlara tanınmış olmasına karşın, seçim kampanyalarını organize etmek ve adayları seçmek üye devletlerdeki ulusal partilerin elindedir. Böyle olduğu sürece Avrupa partilerinin seçimlerde ve aday belirlemede etkisi sınırlı kalacaktır¹⁸⁹.

Bunların ötesinde, Avrupa partilerinin ulusal partiler gibi tam anlamıyla güçlü bir örgütsel yapısının olmaması, göz önünde bulundurulması gereken önemli bir husustur. Avrupa partilerinin AB politik sisteminde alacakları yasal pozisyonları tam olarak çözümlenene ve son zamanlarda olduğu gibi finansal desteğe ilişkin sorunlar

¹⁸⁸ Sarıbay A. Yaşar, (1997), **99 Soruda Siyasal Partiler**, Radikal, İstanbul, s. 22.

¹⁸⁹ Jansen Thomas, (2006a), s.53-55.

çözömleninceye kadar ulusal partilerin tamamlayıcıları olmaya devam edecekleridir¹⁹⁰. Böyle bir bağıllık, kendi içinde problem teşkil etmektedir. Çünkü Avrupa partileri ulusal partilerden meydana gelmiştir. Avrupa partilerinin etkili bir şekilde çalışmaları için gerekli olan finansal kaynakları hazır tutma konusunda ulusal partilerin istekli olmamaları Avrupa partilerinin gelişimini önemli ölçüde engellemektedir.

AP'nin ilk döneminde parlamentoda ulusal partiler bulunmadığı için parlamento grupları, kuruluştaki partileri birleştirme yolunda ilk adım için gerekli olan kaynakları ve yapıları hazırlamışlardır. Bu dönemlerde finansal ve yapısal donanım açısından katkıları, üye partilerin katkılarından daha fazla olmuştur. Parlamento gruplarının Avrupa partileri ile ilişkili özel rolü tarihsel bir gelişimin sonucudur. AP'nin oluşumundan beri, parlamento grupları Avrupa'nın nasıl çalıştığı ile ilgili gerekli bilgilerle politik şahsiyetleri bir araya getirmiştir. Bu politik şahsiyetler komşu ölkelerdeki üyelerle yakın bir işbirliği kurmanın önemi konusunda parti liderlerini ikna etmişlerdir. Bu şahıslar¹⁹¹ Avrupa partilerinin kuruluşuna parlamento çatısı altında grup kurarak ön ayak olmuşlar aynı zamanda üye ölkelerdeki partileri dışında Avrupa partisinin kurucu üyeliklerini de yerine getirmişlerdir. Bunun en önemli etkilerinden biri Avrupa partisinin AP'de güçlü bir şekilde temsil edilmesine ve gücünü bu şahısların politik rollerine bağılı olarak yapmıştır. Parlamento grupları ve partiler arasındaki ilişkinin resmi yönünün gerçek önemi, her şeyin ötesinde bu ilişkiyi ulusal partileri destekleyerek sergilemiştir. Avrupa partileri büyük bir oranda yaptıkları her şey için politik destek ve materyallere ulusal partilerin yardımıyla ulaşmıştır¹⁹².

Avrupa partilerinin en üst karar organı Kongredir. Kongrelerin toplanma zamanı Avrupa partilerinde farklılık göstermektedir. Örneğin EPP-ED ve G/EFA Kongreleri üç yılda bir, PES iki yılda bir ve ALDE yılda bir toplanmaktadır. Kongre yapıları genelde Başkanlık Divanı, parlamento grubu ve üye parti başkanları ile parti içerisinden seçilen delegelerden oluşmaktadır. Partilerin delege sayısı Avrupa seçim sonuçlarına veya partinin AP'deki siyasi gücüne göre belirlenir. Avrupa parti

¹⁹⁰ Jansen Thomas, (2006a), s.52.

¹⁹¹ Tarihe büyük iz bırakan bu Şahsiyetler; Alman Konrad Adenaur, İtalyan Alice De Gasperi, Fransız Robert Schuman'dır.

¹⁹² David Hanley, (2003), "Keeping it in the Family? National Parties and the Transnational Experience", *European View*, Volume 3, Spring, s. 37-38.

Kongrelerinin partinin statüsünü ve siyasal gücünü belirlemek, ortak bir seçim programı oluşturmak ve yönetim kurulunu seçmek gibi benzer görevleri vardır. Kongreden sonra parti yönetim kurulu veya başkanlık divanı gibi organlar yer alır. Yönetim Kurulunda Avrupa partisine üye partilerin başkan ve temsilcileri bulunur. Parti yönetim kurullarının görevi Kongre kararlarını gerçekleştirmek, partiyi dışarıda temsil etmek ve kongreler arasında siyasal yönelimi belirlemektir. Yönetim kurullarından çıkan başkanlar, örgütsel işlerde partileri dışı karşı temsil ederler. Parti içi işleri düzenleyen Parti Genel Sekreteri vardır. Sekreter üye partilerle Avrupa partisi arasındaki yazışmalar, toplantılar vb gibi konularda iletişimden sorumludur. Ayrıca Avrupa partilerinin bazılarında ulusal partilere benzer şekilde kendilerine toplumsal destek sağlayacak ulusüstü dayanışma birlikleri de bulunmaktadır¹⁹³.

Avrupa partilerini oluşturan üye partilerin tümünün, üyesi oldukları parti içindeki konumları farklı olabilir. Avrupa partisi kendisine üye olan partileri tam üye, ortak üye ve gözlemci üye statüsüne göre sınıflandırılır. Avrupa partilerinin büyükleri olan EPP, PES, ELDR ve G/EFA'nın çalışma tarzları benzer örgütsel temellerde gerçekleştirilir. Bununla birlikte somut şekillenmeleri, oylama teknikleri, oylama nisapları ve örgüt kurullarının yetkileri bakımından farklılık gösterirler. Bu partilerden her birinin Kongresi, bir yönetim kurulu (Politik Büro), bir Başkan, bir Genel Sekreter ve (G/EFA hariç) parti yönetim kongresi vardır. Bu kurulların yanı sıra komisyonlar, parti konseyleri ve uzmanlık alanlarıyla ilgili çalışma grupları da bulunmaktadır. Parlamentodaki parti grupları ulusal yasama meclislerinde çalışan parlamento partilerinden çok daha farklı bir kurumsal çevrede çalışırlar. Avrupa düzeyinde çalışan ve 1976 tarihinde tam bir Avrupa parti kimliğine sahip olan EPP'nin yanı sıra 1993'de Maastricht Antlaşmasına dayalı olarak, üç Avrupa partisi ve bir Avrupa düzeyi parti federasyonu AB siyasal sistemine etki etmek için örgütlenmiştir.

AP'deki parti grupları Avrupa partilerinin aynı zamanda organlarıdır. Örneğin Avrupa Sosyal Demokrat partinin parlamentodaki grubu Avrupa Sosyal Demokrat Parti grubudur. Benzer şekilde EPP'nin parlamentodaki grubu Avrupa Halk Partisi –Avrupa Demokratlar grubu, ALDE'nin ise Avrupa Liberal, Demokrat ve Reform Partisi parlamento grubudur. AP'deki parti grupları ile Avrupa partileri

¹⁹³ Bu birliklere örnek olarak; Hıristiyan Demokrat Öğrenci Birliği; Sosyal Demokrat Kadınlar gibi birçok dayanışma birlikleri verilebilir.

arasındaki ilişki güçlü bir işbirliğine dayanır. Ulusal üye partiler de bu üçlünün üçüncü saç ayağını oluştururlar ve kesinlikle yapının en önemli parçasıdır. PES, EPP ve ALDE, AP'deki parti gruplarının yanında aynı zamanda Bölgeler Komitesinde de parti grupları kurmuşlardır. AP'deki parti grupları Kongrelerde ve Avrupa partilerinin özel komitelerinde yer alır. Grubun başkanı grubun çalışmaları hakkında kongrede rapor tutar ve ayrıca Avrupa partilerinin yönetici komitesinin bir üyesidir. 1997'de EPP grubunun başkanı olan Wilfried Martens aynı zamanda bir parlamenter olarak, EPP'nin AP'deki Başkanıdır. Bu organların parti içersinde düzenlenmesinin amacı Avrupa partisinin daha rahat çalışması ve kararlar almasını sağlamaya yöneliktir. Parti Kongreleri tarafından alınan siyasi kararlar üye partiler, Avrupa partisinin yönetici organları ve AP parti grubu tarafından yürürlüğe konur. Avrupa partilerinin AB yasamasındaki ve üye devletlerdeki karar alma sürecindeki gerçek etkisini hesaplamak mümkün değildir. Ancak ana nokta başarıları, ulusal üye partilerin ve AB kurumlarının kararlaştırılan siyasi amaçları yürürlüğe sokma ve bu amaçlarını takip etme arzularına göre şekillenir.

AP üyelerinin çoğu parlamentoda siyasi parti gruplarından birine mensuptur. Ancak gruplardan hiçbiri parlamentoda çoğunluğa sahip değildir. Bu nedenle AB yasalarında değişiklik yapmak için, birden fazla grubun yasa değişikliğine destek vermesi gerekir. AP'deki tartışmaların çoğunda parlamentoda klasik "sağ-sol ayrımı" görülür. Bir siyasi görüşün parlamentoda temsil edilebilmesi için üye ülkelerin en az beşte birinden 16 parlamentere sahip olması gerekir. Siyasi grupların, AB bütçesinden aldıkları paylar da parlamenter sayılarına göre belirlenir. Bazı siyasi gruplar içinde görüşleri oldukça farklı gruplar da birlikte var olabilir. Örneğin EPP-ED grup içinde hem Avrupa Birliği'nde bütünleşmeye sıcak bakan Hristiyan Demokratlar hem de bütünleşmeye şüpheyle yaklaşan İngiliz Muhafazakârlar yer alır. Uluslar Avrupa'sı Birlik Grubu (UEN) içinde hem İrlanda'nın ılımlı partisi Fianna Fail'e, hem de İtalya'dan faşizme yakın görüşleriyle bilinen Ulusal İttifak'a rastlamak mümkündür.

Tablo 7: Avrupa Parlamentosu 6. Dönem Seçim Sonuçlarına Göre Avrupa Partilerinin Ülkelere Göre Kazandığı Sandalye Sayısı

Ülkeler								NI	Total
 Belçika	6	7	6		2			3	24
 Bulgaristan	5	5	5					3	18
 Çek Cumhuriyeti	14	2				6	1	1	24
 Danimarka	1	5	4	1	1	1	1		14
 Almanya	49	23	7		13	7			99
 Estonya	1	3	2						6
 İrlanda	5	1	1	4		1	1		13
 Yunanistan	11	8				4	1		24
 İspanya	24	24	2		3	1			54
 Fransa	17	31	11		6	3	3	7	78
 İtalya	24	16	13	13	2	7		3	78
 Kıbrıs	3		1			2			6
 Litvanya	3		1	4	1				9
 Letonya	2	2	7	2					13
 Lüksemburg	3	1	1		1				6
 Macaristan	13	9	2						24
 Malta	2	3							5
 Hollanda	7	7	5		4	2	2		27
 Avusturya	6	7	1		2			2	18
 Polonya	15	9	5	20			3	2	54
 Portekiz	9	12				3			24
 Romanya	9	12	8					6	35
 Slovenya	4	1	2						7

 Slovakya	<u>8</u>	<u>3</u>						<u>3</u>	<u>14</u>
 Finlandiya	<u>4</u>	<u>3</u>	<u>5</u>		<u>1</u>	<u>1</u>			<u>14</u>
 İsveç	<u>6</u>	<u>5</u>	<u>3</u>		<u>1</u>	<u>2</u>	<u>2</u>		<u>19</u>
 Birleşik Krallık	<u>27</u>	<u>19</u>	<u>12</u>		<u>5</u>	<u>1</u>	<u>10</u>	<u>4</u>	<u>78</u>
								NI	Total
Total	<u>288</u>	<u>218</u>	<u>104</u>	<u>44</u>	<u>42</u>	<u>41</u>	<u>24</u>	<u>34</u>	785

Kaynak: <http://www.europarl.eu.int/members/expert.do?language=EN>

Parlamentodaki Siyasi Gruplar

EPP: Avrupa Halk Partisi Grubu

PES: Avrupa Sosyal Demokrat Parti Grubu, (Sosyalist, Sosyal Demokrat ve İşçi Parti)

ELDR: Avrupa Liberal, Demokrat ve Reformist Parti Grubu

Greens/EFA: Yeşiller/Avrupa Özgürlük Bağlaşıklığı Grubu

GUE/NGL: Avrupa Birleşik Solu/Kuzeyli Yeşil Sol Konfederatif Grubu

UEN: Uluslar Avrupası Birlik Grubu

İND/DEM: Avrupa Demokrasi ve Çeşitlilik Grubu

NI: Bağımsız Üyeler Teknik Grubu - Karma Grup

Tablo 7’de görüldüğü gibi, çoğu AP parlamenterleri, birçok AB üyesi devletten seçilen temsilcilerden oluşan Avrupa partisinin üyeleridir. Bu ulusüstü partiler, ulusal partileri Avrupa siyaset sahnesinde temsil eder. Ancak, Parlamentonun tarihi boyunca bazı ulusal partiler kasıtlı olarak bu ulusüstü partilerden ayrı oturmayı ve Fransız Gaullist, İngiliz Muhafazakârlar ve İtalyan Komünistler tarafından yönetilmiş olan parti grupları gibi ulusal partilerce yönetilen parti grupları oluşturmayı tercih etmişlerdir. Bu grupların varlığı ise parti gruplarından çoğu üyenin daha büyük ulusüstü parti gruplarına zamanla dâhil olmayı seçmeleri ile azalmıştır. Aşağıda Parlamentoda grubu bulunan Avrupa partilerine kısada olsa yer verilecektir. Bu partilerden Avrupa Halk Partisi Çalışmamızın ikinci bölümünde geniş bir şekilde ele alınacağı için burada üstünde durulmayacaktır. Şimdilik EPP’nin parlamentoda 288 sandalye ile en büyük siyasi grup olduğunu belirtmek gerekir.

Son dönem (2009) seçim sonuçlarında ise kazandığı 265 üye ile bu konumunu sürdürmektedir.

1- Avrupa Sosyal Demokrat Parti (The Socialist Group in the European Parliament- (PES)

Sosyal demokrat ve Sosyalist partiler arasında Avrupa düzeyindeki işbirliği 1950'lere kadar uzanır. 1953 yılında toplanan AKÇT Genel Meclisinde, Topluluğa üye altı devletin sosyal demokrat parlamenterlerinin bir araya gelmeleri ile ortaya çıkmış birliktir. Parlamentoda sıkı olmayan bu birliktelik, 1974 yılında Avrupa Topluluğu Sosyal Demokratlar ve Sosyalistler Birliği (CSPEC)'in kurulması ile beraber Avrupa düzeyinde örgütsel yapıya kavuşmuştur. Böylece sosyal demokrat ve sosyalist partiler bir araya gelerek Avrupa politikalarında etkilerini artırmayı amaçlamıştır. İttifakın oluşmasında İngiliz Sosyalist partinin (CSP) önemli etkisi olmuştur. Sosyalistler, birleşmelerinde, özellikle Avrupalılaşmaya şüpheyle bakan (İngiliz, Danimarka ve İrlanda)¹⁹⁴ sol partilerinin ve aşırı sol Fransız Sosyalistlerinin ayak direnmeleri dolayısıyla bazı engellerle karşılaşmışlardır.

Sosyalistler, 1970 ve 1980'li yıllarda dünyanın geçirmekte olduğu ekonomik ve sosyal sorunlara çözüm üretme ve örgütsel çatısını oluşturma gayreti ile geçmişlerdir. AB Antlaşması ve Avrupa partilerinin önemini kabul edildiği yıl olan 1992 yılında Avrupa Sosyal Demokrat Parti (PES) adıyla yeniden şekillenen sosyalist ve sosyal demokrat partiler, ulusüstü amaçlarını bu parti çatısı altında gerçekleştirme amacına yönelmişlerdir¹⁹⁵. Sosyalist ve sosyal demokratların Ab düzeyinde bütünleşmelerinin temel amacı, Topluluğun yaşanan değişime sosyalist bakış açısıyla uyumunu sağlamaya yöneliktir. Dolayısıyla sosyalistler, temel politik araçları kullanarak Avrupa topluluklarını kendi ideolojileri etkisi altına alma gayretinde olmuşlardır. Bunun için Avrupa düzeyinde gerçek anlamda bir parti yaratma düşüncesi hayata geçirilmiştir. PES'in ortaya çıkmasından birkaç yıl sonra Avrupa Sosyalistlerinin birleşmesi, Birlik adına "tamamen pozitif" yönde etki yapmıştır¹⁹⁶. Parti, bu yolla Avrupa düzeyinde uygulamayı planlamış olduğu politikalarına tüm sosyalist ve sosyal demokrat partilerin katılmasını amaçlamıştır. Parti, bu amaçla sosyalist hareketin güçlendirilmesi, üye partiler, ulusal

¹⁹⁴ Sosyalist birleşmeye ayak direyen bu partiler İngiliz İşçi Partisi, Danimarka SD ve İrlanda İşçi Partisi bu partiler birleşme ile temsil kabiliyetinin daha az olacağını savunuyorlardı.

¹⁹⁵ Ladrech Robert, (2002), s.(83)

¹⁹⁶ Gerassimos Moschonas, (2004), s. 114.

parlamentodaki gruplar ve AP'deki PES grubu ile işbirliğini geliştirilmesi, AB için ortak politikalar kararlaştırılması ve AP seçimleri için ortak bir seçim bildirgesi hazırlama¹⁹⁷ olanağını yakalanmıştır.

Tablo 8: Avrupa Parlamentosu'nda PES Grubuna Üye Ülke ve Partiler

Ülkeler	Partiler
Avusturya	Sozialdemokratische Partei Österrische (SPÖ)
Belçika	Partie Socialiste (PS); Socialistische Partij (SP)
Danimarka	Socialdemokratiet
Finlandiya	Suomen sosialidemokraattinen Polue
Fransa	Parti Socialiste (PS)
Almanya	Sozialdemokratische Partei Deutschlands (SPD)
Yunanistan	Panellinio Sosialistiko Kinima (PASOK)
İrlanda	The Labour Party
İtalya	Uniti Nell'Ulivo İndependente-Lista İtalia dei Valori
Lüksemburg	Parti Ouvrier Socialiste Luxembourgeois Letzerburger Socialistesche Arbeterpartei
Hollanda	Partij van de Arbeid (PvdA)
Portekiz	Partido Socialista
İspanya	Partido socialista Obrero Espanol
İsveç	Sveriges Socialdemokratiska Arbetareparti (SAP)
Bulgaristan	Bulgarian Socialist Party Platform European Socialists
Birleşik Krallık	Labour Party
Çek Cumhuriyeti	Ceská Strana Sociálne Demokraticka
Macaristan	Hungarian Socialist Party (Mszp)
Letonya	Lithuanian Social Democratic Party (Lsdp) Lietuvos Socialdemokratu Partija
Malta	Partit Laburista
Polonya	Socjaldemocracja Polska Sojusz Lewicy Demokratycznej - Unia Pracy Samobrona Rzeczypospolitej Polskiej
Romanya	Partidul Social Democrat – Psd
Slovenya	Zdruzena Lista Socialnih Demokratov
Estonya	Sotsiaaldemokraatlik Erakond
Slovakya	The Party Smer-Social Democracy(Smer-Sd)

PES, AB'ye üye 27 devletten 31 ulusal partiyi çatısı altında toplamış bir Avrupa partisidir. Parti başkanı ve başkan yardımcıları iki yıllığına PES Kongresi tarafından seçilir. Kongre, partinin en üst karar organıdır ve iki yılda bir toplanır¹⁹⁸. Parti olağanüstü toplantıda yapabilir. Partiye üye ulusal partilerin başkanları düzenli

¹⁹⁷ <http://www.socialistgroup.org/gpes/index.do?lg=en>.

¹⁹⁸ Gerassimos Moschonas, (2004), s. 116

bir şekilde, özellikle de Avrupa zirvesinden önce partinin AB politikalarını belirlemek için toplanır.

Başkan, başkan yardımcıları ile tam üye, ortak üye ve gözlemci üye partilerin temsilcileri ve PES'in AP grubundaki yöneticilerinden oluşan yönetim kurulunu oluştururlar. Yönetim kurulu yılda en az dört kez toplanır ve kongreler arası dönemde güncel konularla ilgili siyasi çalışmalarını yapar ve karara bağlar. PES, özel sorunları ele almak için üye partilerin temsilcilerinden oluşan bir dizi çalışma grubunu da bünyesinde barındırır. Genişleme, istihdam ve vergi politikalarına yönelik oluşturulmuş olan çalışma grupları buna örnektir¹⁹⁹. PES, 1999 yılında yapılmış olan AP seçimlerine yönelik hazırlanmış olduğu seçim bildirisinde "21. yüzyıl için 21 ödev" başlığı altında istihdam, ekonomik büyüme, sosyal bir Avrupa yaratmak, AB'yi vatandaşlarına yaklaştırmak, sağlıklı çevre, kültürel çeşitliliği güçlendirme vb konuları ele almıştır. 2004 yılında yapılan altıncı dönem AP seçimlerinde 218 üye kazanmış olan PES, Parlamentoda ikinci büyük siyasi gruptur²⁰⁰. Son dönem (2009) seçim sonuçlarında ise kazandığı 160 üye ile bu konumunu sürdürmektedir.

2- Avrupa Liberal ve Demokrat Parti (Alliance of Liberals and Democrats -ALDE)

Avrupa Liberal ve Demokrat Parti, Mart 1976 yılında Avrupa düzeyinde daha etkin rol oynamak ve Avrupa karar alma sürecinde Liberal düşüncüyü daha etkin kılmak amacıyla, Liberal ve Demokrat düşüncedeki politikacıların Stuttgart'ta bir araya gelmeleri ve ortak hareket kararı almaları neticesinde oluşmuştur. İlk olarak Avrupa Topluluğundaki Liberal ve Demokrat partiler federasyonu olarak kurulmuş olan parti, Liberal ve Demokrat Avrupalılar adıyla 1979 yılında yapılan ilk seçimlere katılmıştır²⁰¹. 1986'da Avrupa Topluluğu Liberal, Demokrat ve Reformcu Partiler Federasyonu adını alan parti, 1993 yılında Avrupa partilerinin önem kazandığı dönemde federasyon yapılanmasından vazgeçerek, Avrupa Liberal, Demokrat ve

¹⁹⁹ <http://www.socialistgroup.org/gpes/index.do?lg=en>.

²⁰⁰ Kulaççı Erol, (2004), "The Party of European Socialist and the question of unemployment", in Pascal Delwit, Erol Kulaççı and Cedric Van de Walle (eds), **The Europarties Organisation and Influence**, Brussels, CEVIPOL, s.222.

²⁰¹ ELDR Kısa tarihçesi için Bkz, Hrbek Rudolf, (1988), "Transnational Links, the ELD and Liberal Party Group in the European Parliament", in Emil J. Kirchner (ed), **Liberal Parties in Western Europe**, Cambridge: Cambridge University Press. s. 22-31.

Reform Partisi (ELDR) olarak yeniden yapılanmıştır.²⁰² Temmuz 2004 yılında Avrupa Demokrat Parti (EDP) üyelerinin ELDR'ye katılması ile güçlenen parti yeniden isim değişikliğine giderek Avrupa Liberal ve Demokrat İttifakı (ALDE) çatısı altında AP'de birleşmişlerdir²⁰³. ALDE, Parlamentoda üçüncü politik güç olarak 27 üye ülkeden seçilen Liberal ve Demokrat 80 parlamenterce temsil edilmektedir.

Tablo 9: Avrupa Parlamentosu'nda ALDE Grubu Üye Ülke ve Partiler

Ülkeler	Partiler
Avusturya	Independent - AT
Belçika	Mouvement Réformateur Open Vlaamse Liberalen en Democraten
Danimarka	Ny Alliance Venstre, Danmarks Liberale Parti
Finlandiya	<u>Suomen Keskusta - Kyösti Virrankoski</u> <u>Svenska folkpartiet - Henrik Lax</u>
Fransa	Union pour la démocratie française
Almanya	Freie Demokratische Partei
G: Kıbrıs	Independent – CY
İrlanda	Independent –IE
İtalya	La Margherita Lista Emma Bonino Movimento Repubblicani Europei Uniti nell'Ulivo
Lüksemburg	Parti démocratique
Hollanda	Democraten 66 - Sophie In 't Veld Volkspartij voor Vrijheid en Democratie
İspanya	Convergència Democràtica Catalunya - Ignasi Guardans Cambó Partido Nacionalista Vasco - Josu Ortuondo Larrea
İsveç	Centerpartiet Folkpartiet liberalerna
Bulgaristan	Movement for Rights and Freedoms National Movement Simeon II
Birleşik Krallık	Liberal Democrat Party
Macaristan	Szabad Demokraták Szövetsége
Letonya	Darbo partija Liberalų ir centro sąjunga Lietuvos Respublikos Liberalų Sąjūdis
Malta	Partit Laburista
Polonya	Partia Demokratyczna
Romanya	National Liberal Party

²⁰² Sandström Camilla, (2002) “European Liberal, Democrat and Reform Party”, in, Karl M. Johansson & Peter A. Zervakis (eds), **European Political Parties between Cooperation and Integration**, ZEI Studies, Baden-Baden, s.98; Sandström Camilla, (2004) “The European Liberal, Democrat and Reform Party, From co-operation to integration”, in Pascal Delwit, Erol Kulahci and Cedric Van de Walle (eds), **The Europarties Organisation and Influence**, Brussels, CEVIPOL, s.159.

²⁰³ http://www.alde.eu/fileadmin/images/Photo_Library/2007/070328_50th_Birthday/booklet50-EN.pdf;

	Partidul Conservator
Slovenya	Liberalna Demokracija Slovenije
Estonya	Eesti Keskerakond Eesti Reformierakond
Litvanya	Savienība "Latvijas Ceļš"

ALDE'nin politik amacı, AB politikalarında bireysel özgürlükleri, açık fikirliliği ekonomik ve sosyal dayanışmayı, dünyayı ilgilendiren çevresel sorunlarla ilgilenmeyi, din, dil vb özgürlüklere tolerans göstermeyi ve saygı duymayı ve bu haklardan tüm Avrupa haklının yararlanmasını destekler. Partinin AB için temel vizyonu, tüm Avrupa ülkelerinde demokrasinin temel prensiplerinin hâkim olması, hukukun üstünlüğünü, insan haklarına saygılı bir devlet yapısını ve ekonomide tam bir serbestçiliğin var olmasıdır. Bunu sağlamak için parti, sürdürülebilir ekonomik gelişme, daha iyi şartlarda istihdam, tüketicilerin korunması ve girişimcilerin desteklenmesi için fırsatlar yaratmayı amaçlar²⁰⁴.

ALDE, politikalarını hayata geçirmek için özgürlük, güvenlik ve tüm Avrupa vatandaşları için adalet ve insan haklarına saygı ve her türlü ayrımcılıkla mücadele için çabalar. Bunları gerçekleştirmek amacıyla ilgili tüm uluslararası kurumlarla yapılacak işbirliğini destekler. AB kurumlarında, vatandaşları ilgilendiren tüm reformların anlaşılabilir, şeffaf, uyumlu ve açıklanabilir olmasına çalışır²⁰⁵. Ayrıca ALDE, Birleşik bir Avrupa'nın daha güçlü, adil, açık ve çok daha zengin ve refaha kavuşacağını bu potansiyelin hep birlikte çalışarak elde edilebileceğini savunur.

3- Yeşiller Grubu/Avrupa Özgür İttifakı (The Greens/European Free Alliance- G/EFA)

Esasında 1979 yılından beri AP'de bulunan ve Avrupalı Yeşiller (European Greens), bu dönemde Strasbourg'da bir araya gelerek Değişen Avrupa için barış ve Eko-politik Aksiyon Platformu (PEACE) adı altında bir platformla Ekolojik ve çevre sorunlarına duyarlı bir birliktelik oluşturmuşlardır. Küreselleşmeyle beraber, çevreyle ilgili sorunların önem kazanması, özellikle çevre sorunlarına olan duyarlılığın 1970'lerden itibaren artmaya başlaması ile beraber bu sorunlara eğilen gruplar özellikle 1980'lerin ortalarında kendilerine taraftarlar bularak ulusal

²⁰⁴ European Liberals and Democrats Past and Present, s.1;

http://www.alde.eu/fileadmin/images/Photo_Library/2007/070328_50th_Birthday/booklet50-EN.pdf

²⁰⁵ 10 Political priorities of the Alliance Liberals and Democrats for Europe, s-1-8;

http://www.alde.eu/fileadmin/webdocs/alde_point/prioritytet_en.pdf

parlamentolarda temsil edilmeye başlamıştır²⁰⁶. Diğer partilerden önemli ölçüde ayrılan Yeşiller 1990'lı yıllarda bazı Fransız, Alman ve İsveçli anti-nükleer ve çevreciler, Avrupa düzeyinde siyasi partilere ilişkin yapılan yasal düzenlemelerle beraber Avrupa Yeşil Partiler Federasyonu (EFGP) çatısı altında bir araya gelmişlerdir²⁰⁷.

Haziran 1999 Avrupalı Yeşiller (The Greens) ile Avrupa Bağımsızlar İttifakı (EFA) hem AP seçimlerinde işbirliği hem de Avrupa düzeyinde benzer politikalarda birlikte hareket etmek amacıyla birleşmişlerdir. Halen parlamentoda dördüncü büyük güç olarak bulunan Greens/EFA parti grubu AP'de, Avrupa politikalarının belirlenmesinde ortak karar almaktadır²⁰⁸.

Tablo 10: Avrupa Parlamentosunda G/EFA Grubuna Üye Ülke ve Partiler

Ülkeler	Partiler
Avusturya	Die Grüne Alternative
Belçika	Agalev Ecolo
Danimarka	De Gronnes Informationskontor Socialitik Folkeparti
Finlandiya	Vihrea Liitto
Fransa	Les Verts
Almanya	Bündnis 90/Die Grünen
Yunanistan	Prassini Politiki
İrlanda	Comhaontas Glas
İtalya	Federazione dei Verdi
Lüksemburg	Dei Greng
Hollanda	De Groenen Groen Links
Portekiz	Os Verdes
İspanya	Confederacion de Los Verdes
İsveç	Miljöpartiet de Gronne
Bulgaristan	Bulgarian Gren Party
Birleşik Krallık	Gren Party of England and Wales Scottish Gren Party
Çek Cumhuriyeti	Strana Zelenych
Macaristan	Zöld Alternativa

²⁰⁶ Walle Van de Cedric, (2004), "The European Federation of Green Parties: Rahher a Europan than an Ecologist Organisation?", in Pascal Delwit, Erol Kulahci and Cedric Van de Walle (eds), **The Europarties Organisation and Influence**, Brussels, CEVIPOL, s. 185-202.

²⁰⁷ Dietz Thomas M., (2002), "Europan Federation of Green Parties", in, Karl M. Johansson & Peter A. Zervakis (eds), **European Political Parties between Cooperation and Integration**, ZEI Studies, Baden-Baden, s.(125) 125-162; Dietz Thomas M., (2004), "Do the European Greens Matter? The problem of influencing the decision-making process in the European Union", in Pascal Delwit, Erol Kulahci and Cedric Van de Walle (eds), **The Europarties Organisation and Influence**, Brussels, CEVIPOL, s. 263-286.

²⁰⁸ <http://www.green/efa.org/>

Malta	Alternattiva Demokratika
Polonya	Forum Ekologiczne Unii Wolnosci
Romanya	Federatia Ecologista din Romania
Estonya	Eesti Rohelised
Slovakya	Strana Zelenych na Slonesku
G. Kıbrıs	Politiki Oikologon
İsviçre	Grüne Partei der Schweiz

AP’de iki ulusüstü partinin bir araya gelerek oluşturduğu grup, yılda bir kez araya gelerek AP’de izleyecekleri politikalarla ilgili çalışma toplantıları yapar. Avrupa’daki bölgesel parti temsilcilerinin ağırlıkta olduğu Avrupa Özgür İttifakı (EFA) ile Yeşiller tam bir homojenlik göstermezler. Parti içerisindeki görüş farklılıkları diğer Avrupa partilerine nazaran daha fazladır. Bununla beraber temel konularda tam bir uyum söz konusudur. Özellikle ekolojik sorunlar, demokrasi ve insan hakları ve ayrıca Parlamentonun güçlendirilmesi ve Konseye karşı ağırlığının artırılması bunlardan en önemlileridir. Grup yönetimi AP’deki diğer gruplardan farklı olarak 7 üyeden oluşur. Yeşiller/ EFA grubuna diğer gruplardan farklı olarak iki başkan, aynı yetkilerle başkanlık eder. Amaç iki parti arasında AP’de dengeyi sağlamaktır. 4 başkan yardımcısı ve 1 muhasebe işlerine bakan üyeden oluşur. Partinin tüzüğüne göre amacı, “ekolojik, demokratik, sosyal ve barışçı ilkelere dayanan bir Avrupa evi kurma” oluşturmaktadır.

Yeşiller/EFA grubu AP’de dördüncü büyük siyasi grup olarak faaliyet göstermektedir. AB’ye üye 13 üye ülkeden seçilen 52 parlamenterle AP’de temsil edilmektedir. G/EFA’nin üç temel rehber ilkesi bulunmaktadır. Ekolojik çalışmalarla ekonomik gelişmenin birlikte yürütülmesi gereğini ifade eden “*ecodevelopment*”, konuyu salt askeri boyutuyla ele almanın yanlışlığını savunan “*ortak güvenlik*” ve insan hakları ile demokratik haklarla bağlantılı olan “yeşil vatandaşlık”. G/EFA’nin 1999 AP seçimleri için hazırladığı manifesto’ya göre “Yeşil proje” üç ana noktadan oluşmaktadır²⁰⁹.

- Temel haklara ve çevreye saygılı bir toplum yaratmak,
- İşsizliği ortadan kaldırmak ve çalışma hayatında özgürlüğü artırmak,

²⁰⁹ Seiller Daniel L., (2004), “The Democratic Party of the Peoples of Europe (DPPE-EFA)”, in Pascal Delwit, Erol Kulahci and Cedric Van de Walle (eds), **The Europarties Organisation and Influence**, Brussels, CEVIPOI, s. 203-219; Faniel, Jean& Soare Sorina (2004), “the influence of democratic Party of the People of Europe-european Free Alliance on decision-making at european Union Level”, in Pascal Delwit, Erol Kulahci and Cedric Van de Walle (eds), **The Europarties Organisation and Influence**, Brussels, CEVIPOI, s. 287-307.

- Merkeziyetçilikten uzaklaşmak ve halkın karar süreçlerine doğrudan katılımını sağlamaktır.

4- Diğer Gruplar

Avrupa Parlamentosunda bulunan diğer gruplar ise Birleşik Avrupa Sol/Kuzeyli Yeşil Sol, Özgürlükçüler/Demokrasi ve Uluslar Avrupa'sı Birlik gruplarıdır. Bu gruplar özellikle AB'nin genişlemesi ile beraber birkaç marjinal ulusal üye partinin AP çatısı altında birlikte hareket etmeleri ile ortaya çıkmış sürekli olmayan yapılardır.

a- Birleşik Avrupa Sol/Nordic Yeşil Sol Konfederal Grup (European United Left/ Nordic Green Left- GUE/NGL)

GUE-NGL grubu, 1989 yılından beri AP'de sosyalist olmayan birkaç partinin bir araya gelmesi ile kurulmuştur. İtalyan Komünist Partisi CP, Birleşik Sol, İspanya, Danimarka'dan SPP ve Yunanistan'dan Synaspismos partileri Avrupa Parlamentosunda bir araya gelerek Birleşik Avrupa Solu ismi altında konumlanmışlardır. (Gauche Unitaire Europeen), 1993 yılında AB genişleme sürecine bağlı olarak Nordic ülkelerinin birliğe girmesi ile GUE grup buna bağlı olarak üye sayısını artırmıştır. Sol Parti (VP) İsveç, Sol İttifak (Vas) Finlandiya, Sosyalist Halk Parti (SF) Danimarka ayrıca İsviçre ve Finli diğer komünist partiler de Avrupa Parlamentosunda Nordic Green left (NGL) çatısı altında 1995 yılında birleşmiş ve GUE grupla birlikte hareket etmeye başlamışlardır. Böylece parlamentodaki grubun adı Birleşik Sol/Nordic Yeşil Sol Konfederal grup ismini almıştır. AP'de 33 milletvekili ile temsil edilen grup, 1999 seçimlerinde üye partilerin başarılı sonuçlar almasıyla sandalye sayısını 49 yükseltmiş ve parlamentoda beşinci büyük parti ailesi konumuna gelmiştir. 2004 yılında 10 yeni üyenin birliğe katılması ve akabinde yapılan seçimler ile birlikte GUE/NGL grubu 16 doğal üye ve 4 ortak üye parti siyasi faaliyetlerini sürdürmektedir²¹⁰.

Partiye üye ülkeler ve ulusal partiler aşağıdaki gibidir:

Üye Partiler/Members Parties

Cyprus Progressive Party of Working People (AKEL)

Czech Republic Komunistická strana Čech a Moravy ÚV KSCM,

Finland Vasemmistoliitto (VAS)

²¹⁰ <http://www.guengl.org/showPage.jsp?ID=39>

France Parti Communiste Francais (PCF)
Germany Partei des Demokratischen Sozialismus (PDS)
Greece Kommunistiko Komma Elladas (KKE)
Greece Synaspismos
Ireland Sinn Féin
Italy Partito della Rifondazione Comunista (PRC)
Italy Partito dei Comunisti Italiani (PdCI)
Netherlands Socialistische Partij (SP)
Portugal Partido Comunista Português (PCP)
Spain Izquierda Unida (IU)
Sweden VänsterPartiet (V)
Finland Vasemmistoliitto (VAS)
Ortak Üye Partiler/Associate Member Parties
Norway Socialistisk Venstre Parti (SV)
Portugal Bloco de Esquerda (Left Bloc)
Luxembourg Déi Lénk
Switzerland Parti Suisse du Travail (POP)
Parties with MEPs as Associate Members of the Group
Denmark Folkebevaegelsen mod EU

GUE/NGL Konfederal grubu, kendisine üye olan partilerin öz kimliklerine saygılı ve vermiş oldukları politik taahhütler arasında bir ayrım yapmayan işbirliği formudur. Partinin genel eğilimine aykırı olmamak koşulu ile kişisel üyelik yolu açıktır ve üye partiler arasında bir ayrım yapmaz. Grup, tüm siyasi partilere açıktır. Grup, Avrupa bütünleşmesine karşı olmamakla beraber, uygulanmakta olan bütünleşme fikrine karşı çıkar. Öncelikle Avrupa'nın yüz yüze olduğu temel sorunların (istihdam, eğitim, ekonomi, çevre, eşit vatandaşlık hakkı gibi çok önemli konuların) çözülmesi ve ülkeler arasındaki gelişmişlik dengelerinin düzenlenmesi gerektiğini belirtir. Özellikle ekonomik açıdan güçlü AB üyesi ülkelerin güdümünde bir bütünleşmenin mümkün olmadığını bu nedenle eşit haklar çerçevesinde bütünleşme gerektiğini destekler.

Grup, Maastrich Antlaşması çerçevesinde tanımlanan demokrasinin eksik olduğunu savunur ve neo-liberal politikaların bütünleşmeyi sağlayamayacağı

üzerinde durur. AB düzeyinde bölgeselleşmenin desteklenmesini, bu doğrultuda Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) gibi örgütlerle işbirliğinin artırılmasını, buna karşın NATO (Kuzey Atlantik İttifakı) ve Batı Avrupa Birliği (BAB) gibi örgütlerle işbirliğinin gereksiz olduğunu vurgularlar. Kalıcı barışın silahlı kuvvetler ve bu tarz örgütlerle sağlanamayacağı, bölgeselleşme ve etnik hakların verilmesi ile barış ve huzurun daha rahat sağlanacağını belirtirler. Doğrudan demokrasinin uygulanması ile tüm Avrupa'da ırkçılık, yabancı düşmanlığı ve ayrımcılık gibi haksızlıkların ortadan kalkacağını bunun için güney ve kuzey tüm dünyanın ekonomik sosyal ve kültürel olarak eşit düzeylere gelmesini, hak ve adalet çerçevesinde politikalar üretilmesi gerektiğini savunan politikaları destekler.

b- Özgürlükçüler/Demokrasi Parlamento Grubu (Independence/Democracy-Indemgroup)

Özgürlükçüler/Demokrasi grubu AP'nda 25 Temmuz 2004 yılında kurulmuştur. Kuruluş amacı, AB bütünleşmesine karşı ve bu yönde yapılan tüm anlaşmaların geçersiz kılınmasıdır. Bu amaçla tüm AB kurumlarının ortadan kaldırılmasını ve AB'nin parçalanmasını isterler. Temelde demokrasiyi savunmalarına karşın AB'nin tüm vatandaşları temsil yeteneği olamayacağını her ülkenin kendi kendini yönetmesi gerektiği tezini savunurlar. Grup, Kongre, Büro ve Başkanlık şeklinde örgütlenmiştir. Parti iki başkan tarafından temsil edilir. Başkanlar parlamento ve parlamento dışında yetki ve görev paylaşımı yaparak görevlerini yerine getirirler. Grup iki yıl altı ayda bir Kongresini düzenler ve bu kongrede başkan, başkan yardımcısı, Mali işler sorumlusu ve denetmeni seçer. Başkanlık üyeleri grup adına yetkiyi kullanır²¹¹. Şeffaflık grubun en önemli konularındandır. Grup 10 farklı ülkeden 33 parlamentere sahiptir. Bu ülkeler; Çek Cumhuriyeti (1), Danimarka (1), Yunanistan (1) , Fransa (3), İrlanda (1), Hollanda (2), İsveç (3), İngiltere (10), Polonya (7). İtalya (4)'dir. Grup Başkanı, Nigel Farage (UKIP) ve Jens-Peter Bonde (JuniBevægelsen- Mod Unionen)'dir. In/Dem grubun politik öncelikleri, Avrupa anayasasının ve getirmiş olduğu kurumların reddedilmesi, tek bir Avrupa'nın yaratılmasının engellenmesi, geleneklere ve kültürel değerlere saygı gösterilmesi, egemen devletlerarası işbirliği, demokrasi ve özgürlüklerin geliştirilmesi, ulusal farklılıklar ve ilgilere saygı duyulmasıdır.

²¹¹ In/Dem Group Status adopted 29 June 2004, <http://indemgroup.org/16/>

c-Uluslar Avrupa'sı Birlik Grubu (Union for Europe of the Nations-UEN)

UEN grup, altı ulusal partinin bir araya gelmesi sonucu 1994 yılında kurulmuştur²¹². 1999 yılında bu altı ulusal partinin tek çatı altında birleşme yönündeki kararları doğrultusunda UEN Avrupa düzeyinde Avrupa medeniyetinin temelini teşkil eden bireye saygıya dayalı özgürlük, dayanışma ve eşitlik ilkeleri doğrultusunda yeniden yapılanmıştır. UEN göre AB ideali ancak gelenek, egemenlik, demokrasi ve Avrupa halklarının kimliklerine saygı duyularak gerçekleştirilebilir. Bu amaçla UEN, AB'nin dünyada istikrar yaratacak güce kavuşması amacını ve halklar arasında diyalogu destekler. Buna göre UEN şu ilkeler doğrultusunda Avrupa düzeyinde politikalar gütmektedir.

- Farklı kültür kimlik ve dillerin korunup saygı görmesi ve demokratik temellere vurgu yapılarak korunması;
- Bireyler ve topluluklar arasında dayanışmayı destekleyerek halklar arasında eşitliğin sağlanmasını amaçlar.
- Halkların meşru çıkarlarının korunması, yaşlıların, ekonomik bakımdan güçsüz durumda olanların eğitim ve ekonomik fırsat eşitliğinden yararlanması;
- Yaşam kalitesinin savunularak çevrenin korunması, hayvan sağlığı, kırsal ve şehirleşmekte olan kesimin geliştirilmesi, bölgesel farklılıkların korunması;
- KOBİ'lerin ve zanaatkarların desteklenmesi ve işçilerin refah seviyelerinin artırılarak insan hak ve onuruna uygun gelir elde etmesi;
- Irkçılık ve ayrımcılığın önlenerek insan hak ve özgürlükleri bağlamında bölgesel ve dünya ölçeğinde korunması;
- Avrupa'da AB'ne üye devletlerin dış politika hususlarındaki önceliklerini kendilerinin belirlemesi, ortak bir tavır alınması mümkün olduğunda bunun Birleşmiş Milletler (BM), NATO, AGİT ve benzeri diğer çok taraflı kuruluşlarla gerçekleştirilmesi.
- Uluslar arası sorunlara ortak çözüm amacıyla AB ve ABD'nin sıkı işbirliğine gitmesi gibi politikalara öncelik vermektedir.

²¹²“Political groups of the European Parliament”
http://en.wikipedia.org/wiki/Political_groups_of_the_European_Parliament

Avrupa siyasi parti yapısının ortaya çıkışı, hukuki temellerine ilişkin tartışmalar ve parlamentoda siyasi faaliyetlerine ilişkin yapılan analizlerden sonra Hıristiyan demokrasinin doğuşu ve bir siyasal parti olarak Avrupa düzeyinde örgütlenişinin incelemesine geçebiliriz. Bu bölümde din devlet ilişkilerini belirlenmesine yönelik olarak kısa tarihi seyir ele alındıktan sonra Hıristiyan demokrasinin doğuşu ve fikri temelleri ele alınacaktır. Bu doğrultuda Hıristiyan demokratların Avrupa Bütünleşme sürecinde etkin olmak amacıyla Avrupa partisi kurma girişimleri ve partinin örgütsel yapısı, yetkili organları ve bu organların sorumlulukları ile partinin Ab düzeyindeki konumu ve üye partilerin partiye üyelik durumları ortaya konulacaktır.

İKİNCİ BÖLÜM

HIRİSTİYAN DEMOKRASİNİN DOĞUŞU VE AVRUPA DÜZEYİNDE SİYASAL BİR PARTİ OLARAK ÖRGÜTLENMESİ: AVRUPA HALK PARTİSİ-EPP

I- HIRİSTİYAN DEMOKRASİNİN DOĞUŞU VE AVRUPA POLİTİKASINDAKİ YERİ

A- Avrupa'da Din-Devlet İlişkisi ve Demokrasi

Kişisel/toplumsal özgürlük olan dini düşüncenin toplumsal yaşamda dolayısıyla kamu alanında nasıl şekilleneceği sorunu tarihsel süreç içerisinde önemi korumuş ve korumakta olan bir problemdir. Dini inançlar kaçınılmaz olarak bireyin yaşam biçimini ve düşüncelerini etkilemektedir. Siyasetin öznesi konumundaki bireyin bu yaşam biçimi benzer şekilde siyaseti de etkilemektedir. Nitekim dinin etkisi bir grup içindeki iktidar ilişkilerinden tüm toplumdaki iktidar ilişkilerine kadar yaygın bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Konuya tarihsel süreç içinde göz attığımızda dini fikirlerin asırlar boyunca siyasi düşüncüyü ve idealleri, dolayısıyla da siyasi pratikleri etkilediği görülmektedir. Örneğin yasama-yürütme ve yargı erklerinden oluşan kuvvetler ayrılığı prensibinin Hıristiyanlığın teslis inancından türediğine ilişkin görüşler, seçim sandığıyla günah çıkarma bölmesinin benzerliği, cumhurbaşkanının sorumsuzluğu anlayışının Tanrısal temelli olması vb inançlar dinin toplumsal düzene etkisinin derinliğini göstermektedir²¹³. Bu etki, düşünce ötesinde Avrupa toplumlarında yapısal değişimine neden olmuş; Batıda din/kilise ile iktidar arasındaki çatışma ve mücadele demokrasinin gelişiminde ve iktidarın sınırlanmasında önemli katkılar yapmıştır.

Roma imparatorluğu döneminde, devletle barışık olarak kurulu düzenin bir parçası olan Kilise, imparatorluk zayıflayınca dini ve dünyevi alanın ayrılığı anlayışından vazgeçerek cismani iktidar olan devlet örgütü içerisinde öne çıkmıştır. Böylece dünyevi iktidara karşı üstünlük sağlayan kilise, büyüyüp geniş topraklara sahip olduğu gibi ekonomik alana da yayılmıştır. Bu ilişki önce kilise ile devletin birbirinin ortağı, sonra rakibi ve en sonunda da dinin özerkliğinin sağlanması şeklinde ortaya çıkmıştır²¹⁴. Din ve devlet arasında ortaya çıkan ve daha çok Kıta Avrupa'sında kanlı savaflara yol açan iktidarın kaynağının kullanımına yönelik bu

²¹³ Yılmaz AYTEKİN, (2001), **Çağdaş Siyasal Akımlar: Modern Demokrasilerde Yeni Arayışlar**, Vadi, Ankara, s.131.

²¹⁴ Yılmaz AYTEKİN, (2000), **Modern Demokrasi: Gelişim ve Sorunları**, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara, s.96-98.

tartışmalara siyasi otoriteye ayak direyen Kilise/dinde reform girişimlerine neden olmuş ve böylece demokrasiye ve hürriyete giden yolda siyasal otorite, dini etkisi altına almıştır²¹⁵.

Aslında demokrasiye giden yolda din-devlet ilişkileri tarihsel süreç içinde ve Avrupa toplumların özelliklerine göre değişik faktörlerin de etkisiyle Kıta'da farklılıklar göstermiştir. Bu çerçevede yapılan sınıflandırmalar daha çok Hıristiyanlık (siyasi Katoliklik) merkeze alınarak yapılmıştır. Yani bugün AB ülkelerinde din-devlet ilişkileri Hıristiyanlığın devletle ilişkilerinde aldığı şekle göre belirlenmiştir. Bu bağlamda din-devlet ilişkilerinin aldığı şekiller, din ve devlet arasında süregelen ilişkiler, devlet için bir problem teşkil ettiği kadar din açısından da içinden çıkılmaz bir hal almıştır²¹⁶.

Batı ortaçağı boyunca süre gelen din-devlet ilişkilerine yönelik tartışmalar artık günümüz Avrupa'sında, Kiliseye bağlı devlet yerine kilise-devlet ayrımı yaklaşımını getirmiş, yine de kilise-devlet ilişkileri Avrupa'da değişik şekiller ve biçimler kazanmıştır. Bu ilişkiler, devletin anayasası ve Hıristiyanlığın bu anayasalardaki konumuna, üye ve yöneticilerinin devlet politikasındaki yerine, kilisenin öncelikleri ile dünya ve Kiliseye egemen olan fikirlere göre şekillenmiştir. Dolayısıyla din ve siyaset arasındaki ilişkilerin mekanizması artık, asıl olarak dini örgütlerin siyasal karar verme sürecine etkilerinde ve dini grupların oy verme davranışlarını etkileme çabalarında kendini göstermektedir²¹⁷.

Din-devlet ilişkileri, Aydınlanma ile başlayan ve 19. yy. kadar süren devrimlerden sonra yavaş da olsa çözülmeye başladığı bilinmektedir. Bu dönemlerden itibaren şekillenmeye başlayan Batı demokrasileri, din ve siyaset konusunda aynı süreçten geçmemiş olsalar dahi, son yıllardaki tarihleri demokrasi adına benzer eğilimleri taşıdıklarını göstermektedir²¹⁸. Bu eğilimler, egemenliğin meşruiyeti, halkın siyasal kararlara katılımı ve hukuk devleti prensibiyle üstlenilen siyasal otorite hemen hemen tüm Batı Avrupa ülkelerinde benzer demokratik ilkelerdir. Burada önemli bir konu dikkat çekmektedir. Modern siyasal sistem, kendini demokratik sistem içerisinde meşrulaşırken artık dine dayanmamakta, bunun

²¹⁵ Davie Grace, (2005), **Modern Avrupa'da Din**, (çev: Akif Demirci), Küre Yayınları, İstanbul, s. 16-7.

²¹⁶ Jacques Robert, (1997), **Batı'da Din-Devlet İlişkileri: Fransa Örneği**, (çev. İzzet Er), İzayınıcılık, İstanbul, s.17-39.

²¹⁷ Köktaş M. Emin, (1997), **Din ve Siyaset, Siyasal Davranış ve Dindarlık**, Vadi Yayınları, Ankara, s. 44.

²¹⁸ Köktaş M. Emin, (1997), s. 52.

yerine demokratik mekanizmanın işleyişine dayanmaktadır. Bununla beraber demokratik değerlerin kökeni sorgulandığında ise önemli bir kesim bunu Hıristiyan inancına dayandırmaktadır²¹⁹.

Batıda din ile siyasal sistem arasında belirli bir ilişki söz konusudur. Bu ilişkide örgütlü kiliseler, siyasal sistemi etkiledikleri gibi aynı zamanda ondan etkilenirler. Kiliseler, siyasal sistem için hem bir girdi faktörü hem de sistem tarafından şekillendirilen çevrenin çıktısının parçasıdır; toplumsal ilgi ve politik kararlar arasındaki dolaşımın aktif ve pasif unsurudurlar²²⁰. Dolayısıyla günümüzde din ile parti tercihi ve siyasi katılım arasında ilişki artık Avrupa’da normal görülmektedir. Örneğin Katoliklerin siyasetle daha fazla ilgilendiği, Katolik ülkelerde Hıristiyan demokrat partilerin genelde güçlü iken Protestan ağırlıklı ülkelerde merkez-sağın, muhafazakâr partilerce tutulduğu bilinmektedir²²¹. İngiltere’de ise ulusal Anglikan Kilisesi genelde muhafazakârları; buna karşılık non-konformist Protestan kilisesi önceleri Liberal partiyi, sonraları ise İşçi partiyi desteklemektedir. Hıristiyan Demokrat partilerin, kilise ve dinle yakın ilişki içinde olduğu, amaçlarının halkı Hıristiyanlaştırmak olmakla birlikte bunu Hıristiyan monarşisine dönmek veya kilise hiyerarşisinin egemenliğine dönmek şeklinde değil, kiliseye bağlılık temelinde yükselen demokratik hareketle sağlamaya yöneldiği görülmektedir²²². Hıristiyan Demokrasinin doğuşu bu ilişkinin doğrudan bir sonucu olarak değerlendirilmektedir²²³. Katolik ve Protestan ülkeler arasındaki bu farklılık bugün her şeyden önce parti sistemlerinde kendini göstermektedir. Örneğin Almanya’da, Hıristiyan Demokrat Birlik-CDU’nun kuruluşunda kilisenin ve dinin önemli rolünün bulunduğu, üye yapısı çoğunlukla Katolik olduğu, ayrıca kilisenin Hıristiyan demokratların örgütsel alt yapı eksiklerini gidermede önemli yardımlarda bulunduğu bilinmektedir²²⁴.

²¹⁹ Köktaş M. Emin, (1997), s. 52.

²²⁰ Köktaş M. Emin, (1997), s. 54.

²²¹ Hıristiyanlığın farklı yorumundan dolayı Orta çağda din -devlet ilişkilerine yönelik düşünsel arka planı her iki mezhepte farklılık göstermektedir. Katoliklik, görece olarak demokratik mekanizmayı kabul etmekle birlikte din devlet ayrımını kabul etmemektedir. Buna karşılık Protestanlığın devlete ilişkin görüşleri dogmatik olmayıp, tarihsel bir öğrenme sürecine dayanmaktadır. Köktaş M. Emin, (1997), s.55.

²²² Yılmaz AYTEKİN, (2001), s.134.

²²³ Dumons Bruno, (1999), “Between Religion and Politics”, *Contemporary European History*, Vol.8, Cambridge University Press, s.143.

²²⁴ Bazı Avrupa ülkelerinde siyasal sistem ve sistemin kilise ile olan ilişkilerine yönelik ayrıntılı bilgi için bkz. Köktaş M. Emin, (1997), s.59-77.

Dinler ve dini inançlar ile demokratikleşme arasındaki ilişkiye dikkat çeken Huntington'da, Batı Hıristiyanlığı ile demokrasi arasında yakından ilişki olduğunu, modern demokrasinin, ilk önce ve canlı olarak Hıristiyan ülkelerde geliştiğini tespit etmiştir²²⁵. Avrupa'da özellikle demokrasinin önce Protestan ülkelerde geliştiğini sonra ise İspanya, Portekiz, İtalya ve Güney Amerika gibi Katolik ülkelerin demokrasiye geçmiş olduklarına değinir. Hıristiyan kiliseler ile imparator arasındaki çatışmanın yani iki erkin birbirinden ayrılma sürecinin demokrasinin kapılarını açtığını göz ardı edilmemektedir. Hatta Protestanlık demokratik bireyciliği desteklerken; aynı zamanda da toplumun dini anlayışını güçlendirmiş, bunun karşısında Katoliklik ise, bir yandan salt tek-erkliliğe dayanırken diğer yandan da gizemli bir yaşam anlayışı getirerek toplumsal düzenle arasında uzunca bir süre kopukluk oluşturmuştur.²²⁶ Bu nedenle din-devlet çatışması ve gerginliği de Protestan ülkelerde Katolik ülkelere göre daha az yaşanmıştır. Katolik Kilisesinin, liberal demokrasiye çarşı çıkışının nedenleri siyasi yapı ve yaşam kuramlarında bulunmaktadır. Genellikle papalar ve din adamlarınca geliştirilen bu kuramlar, kilise açısından tartışılmaz, resmi nitelikte kuramlar olarak görülmüştür. Bu kuramların baskın öğeleri, laik siyasi yapıya karşı çıkışları, demokratik düzenleri eleştirmeleri, tanrısal bir yaşam biçim ve düzenini örgütlemeleri, gelenekçi anlayışları içinde toplumsal değişmelere karşı çıkmalarıdır²²⁷. Görüldüğü üzere modernleşme ve sanayileşmeye rağmen, günümüzde dinin etkisi hala yok olmamıştır. Bu etki siyasi hayatta da görülmektedir. Hatta aydınlanmanın rasyonel insanı yerine, dinin yeniden canlanma sürecini yaşadığı, dini motiflerle hareket eden insanların var olduğu ve dini etkinin arttığı gözlenmektedir. Bu çerçevede postmodernist akımların dinin geri dönüşüne ve canlanışına eşlik ve işaret ettiği de ifade edilmektedir.

Bugün demokrasilerde din ve devlet alanının birbirinden ayrı değil ama bağımsız ve özerk alanlar olması kabul edilmekte ve demokrasiyle ikisi arasında katı ayrılık yerine ılımlı bir ayrılık anlayışı yerleşmiş bulunmaktadır²²⁸. Yine de bazı ülkelerde belirli bir dine veya mezhebe ait olmayanların devlet başkanı olamamasından, bazı haklardan yararlanamamasına kadar pek çok engel olduğu da

²²⁵ Samuel P. Huntington (1993), **Üçüncü Dalga: Yirminci Yüzyıl Sonlarında Demokratlaşma**, çev. Ergun Özbudun, Türk Demokrasi Vakfı, Ankara, s.70-81.

²²⁶ Tourine Alain, (2002), **Demokrasi Nedir?**, (çev. Olcay Kural), YKY, 3. Baskı, İstanbul, s.250.

²²⁷ Çetin Özek, (t.y), **Devlet ve Din**, Ada Yayınları, s.80.

²²⁸ Yılmaz Aytekin, (2000), s.104.

bilinmektedir²²⁹. Bu durumda laiklik uygulaması devlet ideolojisi şekline sokulmadığı zaman, azınlık durumdaki din ve dini görüşe sahip kişilerin korunmasında önemli rol oynamaktadır. Dolayısıyla, Hıristiyan dininin egemen olduğu ülkelerde dini düşünceye dayalı siyasal akımlar ve siyasal partiler güçlü bir şekilde yer almaktadır. Bu düşünceye dayalı olarak Avrupa düzeyinde kurulmuş Hıristiyan Demokrat partilerde politikalarını bu düşünceye göre şekillendirmekte ve Hıristiyan demokrasi anlayışının hem üye ülkelerde hem de Birlik düzeyinde yaygınlaşmasında önemli katkı sağlamaktadırlar.

B- Hıristiyan Demokrasi'nin Doğuşu ve Avrupa Politikasındaki Yeri

Avrupa da siyasi partiler üzerine yapılan tarihsel araştırmalar özellikle sosyalist, sosyal demokrat partiler ve bu partilerin ideolojileri üzerine yoğunlaşmıştır. Aksine siyasi Katoliklik ve Hıristiyan demokrasi üzerine yapılan çalışmalar 20. yüzyıla kadar ilgi odağı olamamıştır. Araştırmacılar sol ve sosyalist partiler üzerine tarihsel çalışmaların yapılması temelde dört faktöre bağlamışlardır²³⁰. Birincisi, sosyalizm ve sosyal demokrasinin 19. yüzyıldan 20. yüzyılın başlarına kadar örgütsel ve ideolojik olarak sürekliliğin olması, dolayısıyla çalışmaların uzun zaman boyutu içerisinde analizinin yapılmasının kolay olmasıdır. İkincisi, sol partilerin adet haline getirmiş oldukları ideolojik tartışmaları, yazılı programlarını olması gibi etkenlerle bu partilerin tarihsel analizinin kolayca yapılmasına izin vermesi. Üçüncüsü, sol partilerin kendilerini hem ulusal hem de enternasyonalist olarak görmeleri ve örgütlenmelerini bu yönde yapmaları, özellikle 1 ve 2. enternasyonalist toplantılarda alınan kararlar neticesinde bu yönde örgütlenme isteği. Son olarak sosyalist ve sosyal demokrat partiler, 19. yüzyıl da demokrat ve liberal partiler gibi kendi oluşum süreçleri ile toplumsal yapıda yapacakları politikalarını açıkça beyan etmeleri bu partilerin tarihsel analiz çalışmalarını kolaylaştırmaktadır. Böylece tarihçiler ve siyaset bilimciler bu faktörlere bağlı olarak tercihlerini bu yönde kullanmışlardır. Hâlbuki son yüz yıldır Hıristiyan demokrasi, Avrupa siyasal arenasında siyasi bir düşünce biçimi olarak son derece etkili olmuştur²³¹. Ne varki, tamamen dini bir yapılanma göstermemesi, büyük ölçüde seküler bir görünüme sahip olmasının yanısıra sınırları belirli kesin kategorilere de uymaması Hıristiyan demokrasinin

²²⁹ Yılmaz AYTEKİN, (2000), s.105.

²³⁰ Kaiser WOLFRAM, (2004), "20.yy da Avrupa'da Hıristiyan Demokrasi", *Journal of Contemporary History*, Vol.39 (1), London, s.127.

²³¹ Kalyvas N. STATHIS, (1996), *The Rise of Christian Democracy in Europe*, Cornell University Press, s.1

tanımlanmasını uzun süre güçleştirmiştir. Diğer taraftan Hıristiyanlığın da siyaseti aşan bir inanç yapısına sahip olması bu zorluğu artırmıştır²³². Bu faktörlere bağlı olarak Hıristiyan demokrasi üzerine karşılaştırmalı çalışmalar ancak 1990'lardan itibaren kıta Avrupa'sında ortaya çıkmıştır²³³.

19. yüzyılda Avrupa'da ortaya çıkan Hıristiyan demokrasinin iki temel hedefi vardır; Bir yandan kapitalist sistemin ve sanayileşmenin yaratmış olduğu kötülükleri giderecek adil bir sistem bulmak, öte yandan kiliseden uzaklaşan insanları kiliseye yöneltecek yeni bir program ve dünya görüşünün esaslarını çizmektir²³⁴. Böylece Hıristiyan demokrasi, Avrupa'da sanayileşmenin yaratmış olduğu ve kitlelerin çekmiş oldukları zorlukların giderilmesi, toplumsal huzur ve barışı bozmasının önüne geçecek çareleri bulmak amacıyla siyasal bir ideoloji olarak ortaya çıkmıştır. Bu dönemde kitlelerin “yola getirilmesi” ihtiyacı ve kitle demokrasisinin yaygınlaşması, Hıristiyan inançlarla demokratik politikaların buluşmasına neden olmuştur. Hıristiyanların (Katolik) politik tercihleri, temsili demokrasinin ilk dönemlerinde, işçi sendikalarına destek verilmesi ile başlamıştır. Bu destekle kilise, değer ve inançlarını temsili demokrasinin nimetlerinden faydalannak suretiyle geniş kitlelere ulaştırmayı amaç edinmiştir. Kısa süre içerisinde Katoliklerin politik duruşları aşırı siyasi uçlara doğru yönelmeye başlamıştır. Aşırı sağ Katolik düşünceye sahip kilise entelektüelleri ve muhafazakâr toprak sahipleri arasında demokratik devletin, Kilise ve Hıristiyan değerlere düşman olduğu inancı yaygınlaşmıştır. Diğer taraftan Katolik solun radikalleri ise, işçi sınıfının sosyal ve ekonomik kurtuluşunun Hıristiyan teolojinin zorla kabul ettirilmesiyle mümkün olacağını savunmaya başlamışlardır. Her iki yaklaşımın ara yolu ise, teolojik prensiplerle, demokratik yönetimlerin kaynaştırılması ve bu yolla Hıristiyan demokratik düşüncenin, bu iki fikri düşünce üzerinde birleşmesiyle sağlanabileceği görüşüdür²³⁵.

Fikri âlemdeki bu tartışmalara Katolik dünyasının merkezi Vatikan'ın katılması Papalık genelgeleri ile olmuştur. Yayınlanan Papalık genelgeleri ile sanayileşmenin getirmiş olduğu zorlukların üstesinden nasıl gelineceği, toplumun

²³² Timothy Sherrat, (2004), Christian and Democrat? The trans-Political Chracter of Christian Democycacy, www.catholicsocialscinetists.org/cssrIX/kraynaksymposioum.pdf, s.1.

²³³ Kalyvas N. Stathis, (1996), s.2-20.

²³⁴ Daver Bülent, (1968), **Çağdaş Siyasal Doktrinler**, Sevinç Matbaa, Ankara, s.77.

²³⁵ Malcolm Noel, (1996), “Conservative Realize and Christian Democracy” in Kenneth Minogue (ed), **Conservative Realism**, London, s.50-51.

manevi motivasyonun artırılması ve sosyo-ekonomik dengelerle yeniden şekillendirilmesi tavsiye edilmiştir. Böylece dini motifli işçi hareketleri teşvik edilmiş, modern medeniyetin ve toplumsal alanların tamamında Hıristiyan değerlerin gerekleri vurgulanmıştır.²³⁶ Hıristiyan demokrasi ile bağdaşan fikirler ilk olarak 1830 yılında Fransa’da ortaya çıkmıştır. Bu fikirler daha sonra Avrupa’nın Katolik ülkelerinde hızla yayılmıştır. Fransa’daki 1848 İhtilali ile daha duygusal ve sosyal bir Hıristiyanlık anlayışı başlamış ve Hıristiyan demokrasi kavramının daha geniş kitlelerce desteklenmesi için ortam yaratılmıştır. Bu dönemde Hıristiyan demokrasi kavramı Roma Katolik Hiyerarşisi ile demokrasi arasında bir uzlaşmayı işaret etmiştir.

Bu gelişmeler olmakla birlikte, Hıristiyan demokrasi ifadesi ilk olarak 1891 yılında Papa 13. Leon’un piskoposlara yönelik olarak yazdığı ‘Rerum Novarum’ (Yeni Şeyler) adlı dini bildiri ile Katolik kilisesinin sosyal sorunlar karşısındaki resmi tutumunu açıkladığı genelgede yer almıştır. Bu bildiri ile Papa, işçi sınıfının içinde bulunduğu yoksulluktan duyduğu derin üzüntüyü ifade etmiştir. Bu bağlamda, işçi ücretlerinin düşürülmesini haklı gösteren liberal ekonomik politikaları eleştirmiş, aynı zamanda özel mülkiyet hakkının temel hak ve özgürlüklerden olduğunu ve bu özgürlüklerin kanunlarca korunması gerektiğini vurgulayarak; sosyalist prensiplere karşı tavır almıştır²³⁷. Papa, işçi sınıfının içinde bulunduğu zor koşulların varlığına işaret ederek özellikle Katolik işçilerin, işçi sendikaları bünyesinde birleşmeleri gerektiğinin altını çizmiştir. Bu bildirin ardından tüm Avrupa’da Hıristiyan demokrasi kavramı çerçevesinde çeşitli çalışmalar ve sosyal-politik hareketler ortaya çıkmıştır. Papa 13. Leon’un mektubu Hıristiyan demokrasiyi tümüyle “sosyal-yardımsever” bir anlayış çerçevesinde sınırlandırmıştır²³⁸. Yani, Papalığın bildirisinde demokrasi ile yine de temkinli bir uzlaşma ortaya konmuştur. Bu durumdan şunu anlayabiliriz ki; Hıristiyan demokrasi anlayışı 19. yüzyılda dini-politik, dini-sosyal bir hareketin tasarlanması şeklinde, kilise ve demokrasi arasındaki uzlaşmayı sağlamak amacıyla ya da demokrasinin farklı bir Hıristiyan biçiminin gelişmesi amacıyla ortaya çıkmıştır.

²³⁶ Nemoianu Virgil, (2002), “Compassionate Conservatism and Christian Democracy”, *The Intercollegiate Review*, Fall, s.46

²³⁷ Malcolm Noel, (1996), s.52

²³⁸ Pope Leo XIII Rerum Novarum (Roma, 1891), İngilizceye Çevirisi J. J. Wynne tarafından 1903 yılında yapılmıştır. Aktaran; Anthony Trawick Bouscaren, (1949), “The European Christian Democrats”, *the Western Political Quarterly*, Vol.2, No.1, s-62.

Vatikan'ın 1901 tarihli Graves de Communi genelgesi de, aynı sorunlar üzerine eğilmiş özellikle, ekonomik sorunlara dönük sosyalist bakış açısının barındırdığı tehditler konusunda Katoliklerin uyarılması gerektiği üzerinde durmuştur. 1929 yılında yaşanan Dünya ekonomik buhranına yönelik olarak Vatikan, önemli bir genelge dahe yayınlamıştır. 1931 yılında yani Rerum Novarum'un 40. Yıl dönümünde Papa XI. Pius, "Quadragesimo Anno" (40 Yıl Sonra) adlı dini bildiri ile 13. Leon'un fikirlerini yeniden ele alınmıştır. Papa, bu bildiri ile hem önceki bildiriye tekrarlamış hem de yükselen komünizm karşısında Hıristiyan dünyanın nasıl tutum alması gerektiğini açıklamıştır. Bildiride, sosyalizm ve bireycilik, özellikle kapitalizm şiddetle eleştirilmiş, toplumun manevi değerlerinin aşındığı bu temel değerlerin Hıristiyan dünya görüşü ile yeniden inşasına gerek olduğu vurgulanmıştır. Genelgenin özellikle sosyalizm ve liberalizm karşısındaki farklı tutumu, faşist teorisyenlerin ilgisini çekmiştir. Genelge, Von Papen'in de övgüsünü almış ve böylece Nasyonalist politikalarla benzerliği vurgulanarak kitlesel desteğin önü açılmıştır²³⁹.

Kökenleri 19. yy kadar uzanan Hıristiyan demokrasi düşüncesi asıl toplumsal ve politik alanda kendini göstermesi ise İkinci Dünya Savaşı sonrasında olmuştur. Özellikle Hıristiyan düşünce, Britanya, İskandinavya ve İberya yarımadası dışındaki Avrupa ülkelerinde hızla yayılmıştır²⁴⁰. 1948 yılına gelindiğinde beş Avrupa ülkesinde Hıristiyan demokratik düşünce (Avusturya, Hollanda, Fransa, İtalya, Belçika) ya tamamıyla iktidar olmuş ya da iktidara ortak pozisyona gelmiştir²⁴¹. Savaş öncesi Avrupa'nın muhafazakâr partileri, Faşistlerin ve Nazilerin Avrupa'da egemen olmasına yardım eden siyasal güçler bu ülkelerde savaş sonrası dönemde gözden düşmüşlerdir. Çoğu Avrupa ülkesinde, faşizme karşı direnişe ön ayak olan Komünistler, savaş sonrasında Fransa ve İtalya'da iktidarı ele geçirme noktasına gelmişlerdir. Almanya'da ise komünizm iç tehdit olmaktan ziyade dış tehdit olarak algılanmıştır. Tüm bu sebepler özellikle de kapitalist Amerika'nın, Avrupa'da yendiği faşizmden sonra düşman gördüğü diğer ideolojik güç olan komünizme karşı yeni tedbirler almasına neden olmuştur. Politik hayatta etkili bir alternatif arayışında Hıristiyanlık bu noktada hayati bir rol oynamıştır. Almond'un belirttiği gibi, "savaş

²³⁹ Malcolm Noel, (1996), s.56.

²⁴⁰ Hale William, (2005), "Christian Democracy and the AKP: Parallels and Contrasts", *Turkish Studies*, Vol. 6, No. 2, s.293-310.

²⁴¹ Almond Gabriel (1948), "The Christian Parties of Western Europe", *Journal of Politics*, Vol. 1, No.1, ss.31-2.

sonrası Avrupa kaosu içerisinde Hıristiyanlık (Katolik kilisesi) tek varlık gösteren, hem komünist olmayan hem de Nazilere destek vermeyen kurum olarak ayakta kalan yegâne politik güç” olarak geleceğin Avrupa’sının şekillenmesinde önemli konuma gelmiştir²⁴².

İkinci Dünya Savaşı’nda faşizmin yenilgisi ve geleneksel sağ parti ve grupların itibar kaybına uğraması, Avrupa’nın birçok yerinde, ılımlı sağ hareket için gayet uygun olan bir politik boşluk doğurmuştur. Faşizmle ortaklıktan tamamen soyutlanmış ve Nazilerle işbirliği sonucu lekelenmemiş yeni partiler Hıristiyan değerler ekseninde oluşturulmuştur. Böylece Hıristiyan demokrasi, savaş döneminde Nasyonal sosyalist ve faşist rejimlere muhalif olanların, bu partilere kaydedilmesi ile siyasal bir gerçeklik olarak canlandırılmıştır. Özellikle, Vatikan’ın savaş öncesinde Katolik düşüncede egemen olan demokrasiye karşı güvensizliğini terk etmesi ve Vatikan’ın düşüncesine en yakın doğal politik form olarak demokratik hükümetleri yasallaştırması bu noktada etkili olmuştur²⁴³. Papa 23. John’un 1961 yılında “Mater et Magistra”²⁴⁴ adıyla yayınladığı genelge ile Katolik Kilisesi, sosyal problemler karşısındaki tutumu kesin olarak belirlenmiştir. Bu genelgedeki temel fikirler, hürriyet prensibinden fedakârlık etmeden sosyal problemlere çare bulmak üzerine yoğunlaşmıştır. Mülkiyet hakkının kutsal olduğu, fakat insanca yaşam için yeterli ücretin gerektiği belirtilmiş, böylece Kilise, sosyal refah devletinin gerçekleşmesi gerektiğine vurgu yapmıştır.

Ancak Katolik Kilisesinin bu yönde karar alması tüm Avrupa’da etkili olamamıştır. İspanya, Portekiz ve Latin Amerika’nın bazı bölgelerinde varolan faşist rejimler, bu ülkelerdeki Katolikler tarafından desteklenebilmiştir. Tüm bunlara rağmen Batı Avrupa’da Katolikler, kendilerini liberal-demokratik düşünce ekseninde şekillendirmiş ve politik bir güç olarak siyaset sahnesinde önemli görevler yüklenmişlerdir. Bu dönemde, Avrupa’da Hıristiyanlık, Hıristiyan demokrat partiler vasıyasıyla siyasal planda canlı siyasi faaliyet göstermiştir. Hıristiyan geleneksel değerlerin yanında, liberal-demokratik değerlerle Fransa’da Cumhuriyetçi Halk Hareketi (MRP), Almanya’da Hıristiyan Demokrat/Sosyal Birlik (CDU-CSU) ve

²⁴² Almond Gabriel (1948), s.749.

²⁴³ Paolo Pombeni, (2000), “The Ideology of Christian Democracy”, *Journal of Political Ideologies*, Vol. 5, No. 3, s.297.

²⁴⁴ Papalık genelgeleri (Encyclical) isimlerini genelgenin ilk sözcüklerinden almakta olup Mater et Magistra “Ana ve Efendi” anlamına gelmektedir. Mater et Magistra genelgesinin konusu Hıristiyanlık ve sosyal gelişimdir.

İtalya'daki Demokrat Hıristiyan (DC, PPI) gibi partiler, demokrasiyi savunmakla beraber, sosyal alanda işçi sınıfının durumunu düzelterek reformlar yapılmasının kaçınılmaz olduğu konusu üzerinde ısrarla durmuşlardır. Özellikle 1960'larda bu politikaları uygulayan Hıristiyan demokrat partiler, Avrupa'da baş gösteren komünist akımlara karşı geliştirdikleri sosyo-ekonomik politikalar ile başarılı olmuşlardır.

Buna karşın savaş sonunda Sovyet komünizminin askeri başarısı, Doğu Avrupa ülkelerinde sosyalist fikirlerin yükselmesine yardım etmiş ve bu durum Batı Avrupa ülkelerinde de sosyalizmin pozisyonunu güçlendirmesine yol açmıştır. Güçlenen sosyalizmin karşısına Batı'da ılımlı sağı temsilen Hıristiyan demokrasi çatısı altında Katolikleri, anti-sosyalistleri ve anti-komünistleri bünyesinde toplayan Hıristiyan demokratik hareket köklenmiştir²⁴⁵. Liberal bireycilikle sosyalist kolektivizm arasındaki derin farkın bilincinde olarak, siyasi yelpazenin merkezinde yer almayı hedefleyen bu hareket, sosyal refah politikalarını, Hıristiyan değerlerini, eğitimi ve kültürel konuları öne çıkarmıştır²⁴⁶. Avrupa'nın Katolik ülkelerinde daha güçlü bir biçimde kendini gösteren Hıristiyan demokrasi, devletin geç inşa edildiği coğrafyalarda da taraftar toplamıştır. Bu alanlar sanayileşmesini tamamlayana kadar, Katolik sosyal doktrin bu bölgelerde çoktan oluşturulmuştur. Dolayısıyla, köylülere ve işçi sendikalarından siyasi destek almada zorluk çekilmemiştir²⁴⁷.

Savaş sonrası Hıristiyan Demokrat partileri birçok önemli açıdan savaş öncesi benzerlerinden ayrılırlar. Çeşitli direnç hareketlerinde önemli siyasi roller oynayan çoğu gençlerden oluşmuş²⁴⁸ savaş sonrası partiler öncelikle mezhepsel olmamışlar, demokratik değerlere sahip çıkmışlardır. Bu şahıslar, sosyalistlerle ve diğer yapısal partilerle işbirliği içerisinde Batı Avrupa'da kanunlara bağlı hükümeti muhafaza etme, ekonomik refahı ilerletme ve barışı Atlantik toplumunun bir parçası olarak sürdürmede önemli rol oynamışlardır. Hıristiyan Demokrat partileri, Liberal, Sosyalist ve Komünist politik gruplaşmalardan ayıran sosyal ve politik yönleri, bu düşüncenin heterojen olmasından ileri gelmiştir. Bu partilerin birçoğu, Amerika'daki

²⁴⁵ Okutan M. Çağatay, (2006); "Adalet ve Kalkınma Partisi: Muhafazakâr Demokrat mı, Hıristiyan Demokrasinin Müslüman Versiyonu mu", *DEU Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C.8, Sayı.1, s.312.

²⁴⁶ Xrefer (2003): 1 www.xrefer.com

²⁴⁷ Vandermotten Christian, (2000) "An Electoral Geography of Western Europe" *Geojournal*, S.52, s.1001.

²⁴⁸ Özellikle savaş sonrası oluşacak yeni Avrupa'da bu gençler önemli siyasi roller üstlenmişlerdir. Bu gençlerin en önemlileri İtalya'da De Gasperi ve Vuillermin; Fransa'da Bidault de Menthon ve Teitgen; Almanya'da, Kaiser, Hermes ve Jos Müler; Belçika'da Deschuyffaleir, Behogne ve Sergers; Hollanda'da Thyssen; Avusturya'da Figl ve Gruber'dir.

iki parti sistemine benzer nitelikte kıta Avrupa’da uzunca süre siyaseti şekillendiren hâkim parti konumunda kalmışlardır²⁴⁹.

1- Hıristiyan Demokrasi: Kimlik, İdeoloji

Toplumun büyük oranda Katolizm tarafından şekillendiği kıta Avrupa ülkelerinin politik tarihlerinin bir ürünü olan Hıristiyan demokrasi, İngiltere’deki politik geleneğe ve özellikle Anglo-Sakson ülkelerdeki politik düşünceye oldukça yabancı kalmıştır. Buna karşın Batı Avrupa’da Hıristiyan demokrasiye dayalı politikalar güden politikacılar (Adenauer, Schumann, De Gasperi), Avrupa’nın birleşmesi yolundaki gayretleri ile bugünkü tablonun ortaya çıkmasına neden olmuşlardır. Totaliter rejimlerin yıkıcılığı ve şoven milliyetçiliğin Avrupa’ya yaşatmış olduğu acılar bu düşüncelerin terk edilmesine bireyin refah ve mutluluğunun devletten önce geldiği anlayışına yol açmış ve bu yönde yeni bir Avrupa kurma düşüncesi gelişmiştir²⁵⁰.

Savaş sonrası Avrupa politikalarını yön veren sağ ve sol ideolojiler, özellikle işçi-işveren arasındaki çekişmede Hıristiyan demokrasinin duruşu, farklılık yaratmıştır. Hıristiyan demokrasi, klasik kapitalist liberaller ile insanın ahlaki doğasını önemsemeyen “materyalizmi” reddetmiş, kapitalizm ve devlet sosyalizmi arasında “bir üçüncü yol” olarak politika üretmiştir. Hıristiyan demokrasinin egemen olduğu ülkelerde devlete, sınıf tartışmasının yerine, sermaye ve işçi sınıfı arasında dayanışma ve uzlaşmayı sağlaması bir görev olarak yüklenmiştir²⁵¹. Özellikle savaş sonrası yıllarda Fransa ve İtalya’daki Hıristiyan Demokrat hükümetler, büyük ölçüde uluslaşmayı ve Katolik işçi sınıfları ile ittifaklar kurarak kısmen komünist baskıları ortadan kaldırmayı hedeflemişlerdir²⁵². Almanya’da ise ancak CDU-CSU iktidarı döneminde, “tekelliliğin, özgür rekabetin ve sosyal adaletin sağlanması yoluyla kapitalizmin aşırılıklarını kısıtlayarak bir sosyal pazar ekonomisi” geliştirilmiştir²⁵³.

²⁴⁹Anthony Trawick Bouscaren, (1949), s-59-73.

²⁵⁰Emiel Lamberts, (1997), “General Conclusions”, in Emiel Lamberts (ed), **Christian Democracy in the European Union 1945-1995**, Leuven University Press, s.481.

²⁵¹Kersbergen van Kees, (1994), “The Distinctiveness of Christian Democracy”, in David Hanley (ed), **Christian Democracy in Europe: A Comparative Perspective**, London and New York: Pinter, s. 33; Anthony Trawick Bouscaren,(1949), s.60.

²⁵²Robert Leonardi and Douglas Werman, (1989), **Italian Christian Democracy: The Politics of Dominance**, Basingstoke: Macmillan, s.28-35.

²⁵³David Broughton, (1994), “The CDU-CSU in Germany: Is There Any Alternative?”, in David Hanley (ed), **Christian Democracy in Europe: A Comparative Perspective**, London and New York: Pinter, s.106; Pridham Geoffrey, (1977), **Christian Democracy in Western Germany: The CDU/CSU in Government and Opposition, 1945-1976**, London: Croom Helm, s.31-32.

Hıristiyan demokraside, toplumun şekillenmesinde önemli yeri olan kültürel ve ahlaki değerler açısından muhafazakâr düşünce ve merkez-sağ politikalar arasında farklılıklar mevcuttur. En önemli ayırt edici fark dini bilgilerin devlet okullarında herkese verilmesi gerektiği ve devletin bu yönde okullar kurması ve din eğitime doğrudan karışmasını gerektiği savıdır. Hıristiyan demokratların, devletin dini eğitime destek vermesi gerektiği tezi birçok Avrupa ülkesinde uzunca yıllar tartışma konusu olmuş özellikle Fransa'daki tartışmalar Hıristiyan demokratlar arasında ayrılıklara yol açmıştır²⁵⁴. Hıristiyan demokratların önem verdiği diğer önemli bir konu ise aile kurumudur. Özellikle aile kurumunun dağılmamasına Kilise ve dolayısıyla Hıristiyan demokratlar sıcak bakmamışlardır. İtalya'da 1970'lerde ortaya çıkan boşanma krizine Hıristiyan Demokratlar ve Katolik kilisesi şiddetle karşı çıkmış, konuyu halk oylamasına kadar götürmüşlerdir. Ancak oylamadan çıkan sonuç Hıristiyan Demokratların isteği dışında gelişmiş, ayrıca kürtaj konusuna dahi oylamada sınırlı da olsa izin çıkmıştır²⁵⁵.

Hıristiyan demokratlar tarafından ortaya konan bir kimlik iddiası da kendi partilerinin klasik sağ-sol partilere olan karşıtlıklarını yansıtır olmalarıdır. Hıristiyan demokrat düşünce toplumu herhangi bir sosyo-ekonomik kategoriye ayırmaz. Etkili bir parti olarak oldukça kısa ömürlü olan Fransız Cumhuriyetçi Halk Harekâtı (MRP)'nin bu amaca ulaştığı görülür. MRP, seçmenleri içerisinde hiçbir sosyal sınıfa ayrıcalık ve imtiyaz hakkı tanımayarak tümünü Hıristiyan değerler kapsamı altında tek bir kategoride değerlendirmiştir²⁵⁶. İtalyan Hıristiyan Demokratlarda bu ayırım belirgin olarak görülmesi bile toplumu kategori çerçevesinde ele almamışlardır. Almanya'da CDU-CSU toplumun farklı kesimlerinden çiftçiler, iş sahipleri, tüccar-esnaf ve endüstri işçilerinden yoğun destek görmüştür²⁵⁷.

²⁵⁴ Yves-Marie Hilaire, (1997), "The Influence of Christian Democracy in the Sphere of Religion, Morality and Culture in France", in Emiel Lamberts (ed), **Christian Democracy in the European Union 1945-1995**, Leuven University Press, s. 432; Anton Rauscher, (1997), "The Influence of Christian Democracy on Socio-Cultural Policy in Western Europe", in Emiel Lamberts (ed), **Christian Democracy in the European Union 1945-1995**, Leuven University Press, s. 42.

²⁵⁵ Martin Clark, (1996), **Modern Italy, 1871-1995**, 2nd Edition, London and New York: Longman, s. 381-3.

²⁵⁶ Peter Van Kemseke, (1997), "The Societal Position of Christian Democracy in France, ", in Emiel Lamberts (ed), **Christian Democracy in the European Union 1945-1995**, Leuven University Press, s. 175.

²⁵⁷ Wolfram Kaiser (2003), "Christian Democracy in France and Europe post 1945", s.1-7.

<http://www.port.ac.uk/special/france1815to2003/chapter9/interviews/filetodownload.18263.en.pdf>

Conway Martin (2003), "the post 1945 Reconstruction of France and Western Europe", s.1-5.

<http://www.port.ac.uk/special/france1815to2003/chapter9/interviews/filetodownload.31505.en.pdf>

Hıristiyan demokrasi kavramı için sıkça getirilen eleştiri ideolojisinin tanımlanmasının güç olmasıdır. Aslında Hıristiyan demokrat partiler için sıklıkla “kitle partisi (catch-all parties)” terimi kullanılır²⁵⁸. Hıristiyan demokrasiyi ayrıcalıklı kılan en temel özellik Fransız MRP ve Alman CDU partisinde kendini göstermiştir. Bu partilerde, kendini Hıristiyan değerlere adanmış olanların vermiş oldukları açık destek yanında Katolikler ve Protestanlar birlikte politik arenada çalışmışlardır²⁵⁹. Özellikle Almanya’da CDU’nun önde gelen liderlerinin Protestan olması dikkate değerdir. Bu açıdan bakılınca Hıristiyan demokratlar için kullanılan “mezhepsel değiller” veya “herhangi bir kilise tarafından destek görmezler” savı uygulamada geçerli değildir²⁶⁰. Uygulamada Hıristiyan demokratlara destek Fransa ve İtalya’da Katoliklerden; Almanya’da ise daha çok Katolik ve Protestan topluluktan sağlanmaktadır²⁶¹. Esasında bu ülkelerdeki Hıristiyan demokrat partilerin destekleyicileri sadakat bağlamında sadece Hıristiyan değil, ağırlıklı olarak Katolik oldukları bilinmektedir.

Hıristiyan demokrat partiler, Batı Avrupa’da kuruldukları dönem belirli sosyal sınıfın desteğinden ziyade, toplumun büyük kesiminden taraftar bulmuşlardır. Özellikle işçi sınıfının, Hıristiyan demokrat partilere vermiş olduğu destek Hıristiyan demokrasi düşüncesinin başarısı sayılmaktadır. Hıristiyan demokrat hareketin toplumun tüm kesimlerine doğru örgütlenmesi, gençlik örgütleri, işçi, çiftçi ve kadın örgütlenmeleri bu başarılarının elde edilmesinde önemli etken olmuştur²⁶².

Hıristiyan demokrasininin önemli temel taşlarından birisi devlet nasıl organize edilir, toplumun alması gereken şekil, politika nasıl yürütülmelidir ve devlet ne için olmalıdır sorularına cevap üretmektir. Bu düşüncenin kalbinde etik olarak Tanrıdan önce, topluma karşı politik sorumluluğu bulunan insanoğlu yatmaktadır. Bu Hıristiyan demokrasininin temel şeklidir. Diğer bir deyişle, ana nokta özel bir grubun kaygıları ya da özel bir sınıfın çıkarları değil, tüm toplumun çıkarı temel alınmaktadır. Hıristiyan demokrat düşünce ekseninde örgütlenen partilerin, kendilerini insanlığa adanmaları ve özelde Hıristiyan değerleri temel görmelerinin nedeni Hıristiyanlıktır. Hıristiyan düşünce, birey ve toplum arasında uzlaşmalar

²⁵⁸ Kersbergen van Kees, (1994), s. 31-40.

²⁵⁹ Jean-Marie Mayeur, (1997), “Democracy of Christian Inspiration in France”, in Emiel Lamberts (ed), **Christian Democracy in the European Union 1945-1995**, Leuven University Pres, s. 79.

²⁶⁰ Anthony Trawick Buuscaren (1949), s.59-61.

²⁶¹ Peter Van Kemseke, (1997), s175-183; Martin Clark, (1996), s. 329.

²⁶² Peter Van Kemseke, (1997), s. 176; David Broughton, (1994), s. 107.

sağlayıp bütün sınıfların ve grupların farklı çıkarlarını ve eğilimlerini ortak bir noktada birleştirmeye çalışır. Bu uzlaşmanın oluşturulması, Hıristiyan demokrasininin tutumunda önemli bir element olarak ortaya çıkmıştır²⁶³.

Aynı şekilde Hıristiyan demokratlar federalizmi, çeşitlilikle birlikte, birlik gereksiniminin bağlayıcı metodu olarak nitelendirirler. Böylelikle Avrupa Birliği'ni merkezileştirilmiş bir otorite olarak görmemekteler ve Avrupa'nın birleşmesine önemli katkılar sağlamışlardır. Çünkü savaşın Avrupa'da yaşattığı acıların, yalnızca işbirliği ve her milletin kendi kimliklerine saygı duyarak çözüleceğine inanmaktadırlar. Avrupa devletleri arasında doğan bütün politik, sosyal ve ekonomik problemlerin uluslararası bir yapının kurulması ve problemlerin ancak bir dayanışma ruhuyla çözüme kavuşturulmasını savunmaktadırlar.

Birlik ve dayanışma, Hıristiyan kiliselerinin öğretilerinden etkilenmiş olan Hıristiyan demokrat ilkenin iki temel taşıdır. Hıristiyan demokraside, Katolik öğretisi özel bir öneme sahiptir. Böylece Hıristiyan demokratlar kendilerini siyasetin tam ortasında bulmuşlardır. İlmli çözümler getirmeyi ve radikalizmin her hangi bir şekline ölçülü bir yaklaşım sergilemeyi tercih ederler. Bu tutum, yeni fikirlere karşı saygıyı ve yeni durumlara karşı esnekliği de içermektedir. Bu durum, Hıristiyan demokratlar için bütün cevaplara sahip oldukları iddiası nedeniyle bir ideolojinin ardından gitmedikleri anlamına gelir. Hiç kimsenin mükemmel olmadığını bilirler ve bu Hıristiyan demokratların özellikle kendileri için doğruluk payı çok yüksek bir bilgidir. Öncelikleri, insanların ihtiyaçlarını karşılayan çözümler üretmektir ve bu yüzden toplumsal destekleri yüksektir. Hıristiyan demokrasisi doğası gereği, hem sosyalizme hem de liberalizme karşı olan politik bir hareketin ışığında geliştiğinden; Avrupa ülkelerindeki Hıristiyan demokratların tarihsel tecrübeleri farklılık göstermektedir Avrupa düzeyinde Hıristiyan demokrat kimliğinin farklı anlayış ve uygulanışı, tarihsel gelişimi nedeniyle farklıdır. Hıristiyan demokrasininin farklı bireysel açıları ve gelenekleri değer görür ve farklı yerlerde farklı şekillerde değerlendirilmektedir²⁶⁴. Ayrıca Hıristiyan Demokratlar, değişen şartlara göre politikalarını farklılaştırmışlar; farklı eğilimler gerçekleştirmişlerdir. Bu durum

²⁶³ Ruthan F. Gerrard (1997), "Christian Democracy in Western Europe: an idea whose time has passed?", *International Journal of Social, Economics*, Vol. 24, No. 10, Washington University Press, s.1103; Jansen Thomas, (2006), s.80.

²⁶⁴Uluslararası Hıristiyan Demokrat gelenek sözü, NEİ örgütünün kurulduğu ve Hıristiyan Demokratların temsilcilerinin iki yılda bir toplandıkları örgütün üst kongresinde kullanılan terimdir.

Hıristiyan demokrat harekette sadece teorik planda kalmamış aynı zamanda fiilen uygulanmıştır²⁶⁵.

Avrupa'daki Hıristiyan demokrat partilerdeki Hıristiyan düşünceler ve ilkelerin temelinde, kitlelere, Hıristiyan ilke ve değerlerine bağlılık vurgusu yapılır. Bu vurgunun temelinde, Tanrı'nın her şeyin yaratıcısı ve bütün iyiliklerin kaynağında görülmesi yatmaktadır. Danimarka'da Hıristiyan Halk Parti (CPP), insan ilişkilerinde Hıristiyan değerleri esas alırken, Almanya da CDU, Hıristiyan dünya görüşünün sorumlu politikalar için ahlaki temel sağladığını ifade etmektedir. Bu ılımlı yaklaşımların dışında, dini değerleri radikal düzeyde ilke edinen partiler hem Avrupa'da hem de dünyanın diğer bölgelerinde bulunmaktadır. Güney Afrika da Hıristiyan Demokrat Parti (CDP) ve Yeni Zelanda da Hıristiyan Halk Parti (CPP), kamu politikalarının İncil ilkeleriyle yeniden düzenlenmesi sözünü vermektedir. İngiltere de Hıristiyan Halk İttifakı (CPA) ise Hıristiyan demokrasiden aldığı ilhamı tamamen İncil İlkelerine bağlamaktadır. CPA, dinin bireyin özelinde kalmaması, bütün yaşamın Hıristiyan kurallar çerçevesinde düzenlenmesi gerektiğini ileri sürmektedir²⁶⁶.

Yukarıda sözü edilen Hıristiyan Demokrat partilerin hepsinde aileye kutsallık, ahlaklı olmak gibi değerler için Hıristiyanlık dinine atıf yapılmaktadır. Bu bağlamda pornografi, homoseksüellik ve kürtaj reddedilmekte, evliliğin devlet tarafından yasalarla düzenlenmesi ve aile kurumunun desteklenmesi öngörülmektedir. Aile yararına vergi reformu talep etmeye kadar varan duyarlılığın temelinde sağlıklı toplum inşasının gerekliliği yatmaktadır. Hıristiyan demokratlara göre, toplumda barış ve huzur için güçlü aile yapısı gerekir. Aynı şekilde toplumsal düzenin sağlanmasında hayırseverliğin kurumsallaştırılması gerekliliği üzerinde durulmakta; zengin ile yoksul arasındaki uçurumun bu şekilde daralacağı öngörülmektedir. Hıristiyan demokratlar, devletin bu yolda atılacak adımları desteklemesini gerekli görmektedirler. Ayrıca, emekçi kesimin sömürülmemesi, devlet müdahalesinin özel mülkiyeti engelleyici ve serbest piyasa ekonomisini tahrip edici bir yönünün olmaması istenmektedir²⁶⁷. Günümüzde Hıristiyan demokrasinin bu ilkeleri Latin Amerika'dan, Berlin duvarının yıkılması ile eski Komünist ülkeler

²⁶⁵ Ruthan F. Gerrard (1997), s.1105; Anthony Trawick Bouscaren (1949), s. 61.

²⁶⁶ Okutan M, Çağatay, (2006); s.312.

²⁶⁷ Roberto Papini, (1997), **The Christian Democratic International**, Rowman&Littlefield Publishers, New York&London, s. 161.

olan Polonya, Romanya, Macaristan, Slovakya gibi doğu bloğu ÷lkelerine kadar yayılan hâkim siyasal düşünce olmuştur²⁶⁸. Bu bölgelerdeki Hıristiyan demokratik düşünce ise daha çok Fransız MRP, Almanya'daki CDU-CSU ve İtalya'daki (DC) Hıristiyan Demokrat partiler ekseninde şekillenmiştir.

Hıristiyan Demokrat partilerde öne çıkan dinsel vurgu, herkesime hitap edecek siyasal hareketler olarak konumlanmalarına yol açmıştır. Merkez sağda yer alan ve sosyalizm karşıtı politikaları destekleyen bu partiler tarafından ideolojik plana alınmış olan Hıristiyan demokrat düşünce, Hıristiyan medeniyetinin dünyaya sunduğu değerler temelinde buldukları ÷lkelerin bütün yurttaşlarına ve gruplarına aynı mesafede olmaya özen göstermektedir. Farklılıkları, ortak değerler yoluyla harmanlamayı hedefleseler de, belirleyici faktörün dini ilkeler olduğu açıktır. Hıristiyan demokrasi hareketinin kullandığı dilin karakteri bile bunun en önemli göstergesidir. Dolayısıyla, Hıristiyan demokrat partilerin kitle partisi konumu “catch-all party”, savunulan değerlerin kitlelere yaygınlaştırılması için en uygun yöntem olarak benimsenmiştir²⁶⁹.

2- Hıristiyan Demokrasinin Avrupa ÷lkelerindeki Gelişimi

Hıristiyan demokrasinin Avrupa'da farklı gelişmesinin temelinde bazı Avrupa ÷lkelerindeki mezhepsel farklar ve ulusal devlet kiliselerin var olması yatar²⁷⁰. Örneğin Britanya'da ve İskandinavya'da devlet kiliseleri egemendir. Polonya ya da İspanya gibi ÷lkelerde Kilise son zamanlara kadar hem sosyal anlamda hem politik anlamda güçlü ve etkili olmuştur. Bu ÷lkelerin hiç birinde Hıristiyan kilisesine ilişkin kurum ve konumları korumaya yönelik politik hareketler oluşturma isteği olmamıştır. İlginçtir, aynı durum güney-doğu Avrupa ÷lkeleri için de geçerlidir. Burada, Ortodoksluğun farklı kültürel ve sosyal konumlar yaratmış olması ve ulusal bağımsız kiliseler, herhangi bir zamanda istekli bir şekilde siyasi gücü elinde bulunduranlara karşı politik harekette rol almamışlardır²⁷¹.

Özellikle savaş sonrası dönemde Hıristiyan demokrasi, dinsel eğitim ve Kilisenin koruması ile birlikte; Avrupa'nın bütünleşmesi ve sosyalist olmayan refah devleti anlayışına yönelik politik öncelikler geliştirmiş ve etkili olmuştur. Önemli bir

²⁶⁸ Adrain Karatnycky, (2001), “Christian Democracy Resurgent: Raising the Banner of Faith in Eastern Europe”, *Foreign Affairs*, Vol. 77, No. 1, s.13-18.

²⁶⁹ Kersbergen Van Kees, (1994), s.31.

²⁷⁰ Church History, <http://www.anglican.org/church/ChurchHistory.html>

²⁷¹ Jansen Thomas, (2006), s.79.

şekilde Hıristiyan demokrat partiler, Kilise'den farklı olarak bu politikaların uygulanması konusunda ısrarcı olmuşlardır. Benzerliklere rağmen, bazı Hıristiyan demokrat partilerin ulusal düzeyde oynadıkları roller, diğer partilerle ilişkileri ve iç yapılanmaları bakımından bazı önemli farklılıklara sahiptir. Örneğin, Belçika'nın Hıristiyan demokrat partileri PSC/CVP ve İtalyan DC, kalabalık üyelere sahip kitle partisi konumunda iken; Alman CDU/CSU, başlangıçta kurucularına ve politikalarına sıkıca bağlı az üyeye sahip olmuştur. Fransa ve Hollanda'daki Hıristiyan demokrat partiler, bazen merkez sağ partilerle veya bazen de sosyalist partilerle koalisyon yapma eğiliminde olabilmektedirler. İtalya ve Almanya da merkez sağ partilerin, nasyonal sosyalizm ve faşizm geçmişleri nedeniyle güçsüz olmaları, Hıristiyan demokrat partilerin bu ülkelerde güçlü olmalarına yol açtığı bilinmektedir²⁷².

Avrupa ülkelerindeki Hıristiyan demokrat partiler, çoğunlukla gizli hareketlerin dışında istikrarlı bir şekilde gerek iç gerekse dış politikaların belirleyici gücü olmuşlardır. Bu ülkelerdeki partiler, genellikle Katolik mezhebi ekseninde kurulmuşlardır²⁷³. Bu tür hareketler, modern devlette, dünyevi ya da din dışı eğilimlere karşıt bir tepki olarak doğmuştur. Hıristiyan demokratlar uzun dönem politikanın dışında kalma tavırlarından vazgeçerek, sosyalizm ve liberalizmle uyumlu kendi sosyal konumlarını geliştirmişlerdir. Bu yolda, kendilerini hükümet sorumluluğunu devralmaya yönelik olarak hazırlamışlardır. Katolik kilisesinin ve üyelerinin modern devlet ile uzlaşması bu nedenle hem mümkün hem de daha kolay olmuştur. Yönetimde elde ettikleri tecrübeler ve sorumluluklar bu partilerin politika üretmede daha da etkin olmasına yol açmıştır. Aksine İngiltere'de ve İskandinavya'da ise Hıristiyan düşünce, liberalizm ve sosyalizm arasındaki çatışmada yerini, burjuva partilerini desteklemek şeklinde konumlandırmıştır. Bu ülkelerde Hıristiyan düşünce kendini muhafazakâr hareket içerisinde geleneksel

²⁷² Ruthan F. Gerrard (1997), "Christian Democracy in Western Europe: an idea whose time has passed?", *International Journal of Social, Economics*, Vol. 24, No. 10, Washington University Press, s.1111; Wolfram Kaiser (2003), s.2.

²⁷³ Genelde Avrupa'da Hıristiyan demokrasi ekseninde şekillenen partiler Hıristiyan ismini kullanmaktan çekinmemişlerdir. Buna rağmen isminde Hıristiyan geçmemesine karşın Avusturya'da ÖVP, Fransız MRP gibi Hıristiyan demokrat partiler ülkelerinin toplumsal ve siyasal hayatlarında önemli işlevler görmüşlerdir. Bu partilerin ortaya çıkışı, gelişimi ve politikaları için bkz; Bruno Bethouart, (2004), "Entry of the Catholics into the Republic: The Mouvement Republicain Polulaire in France", in Michael Gehler and Wolfram Kaiser (eds), in **Christian Democracy in Europe Since 1945**, Volume 2, Routledge, London, s.85-99; Dieter A. Binder, (2004), "Rescuing the Christian Occident and Europe in US: the People's Party in Austria", in Michael Gehler and Wolfram Kaiser (eds), in **Christian Democracy in Europe Since 1945**, in Michael Gehler and Wolfram Kaiser (eds), Volume 2, Routledge, London, s.139-154.

sosyal düzeni, değerlerini ve devlet kurumlarını korumaya adanmıştır. Bu ülkelerde, Kıta Avrupa'daki Hıristiyan demokrat partiler gibi değer yargıları açısından aynı seçmen sınıflarına hitap ve temsil etmelerine karşın, kendi politik tutumlarında, parti programlarında ve tarzlarında birçok yönden farklılıklar olmuştur.

Nitekim Almanya, Fransa ve İtalya'daki bütün Hıristiyan demokrat partiler, merkez sağ konumda yer alırlar ama bildirgelerindeki ilk ifadeler Hıristiyan ilkelerin yaygınlaştırılması gereği üzerinedir. İtalyan DC'de olduğu gibi Hıristiyan demokrat partilerin tümü, farklı sektör ve sınıflardan oy ve üye peşine düşen ve bu şekilde Hıristiyan değerlerin yaygınlaşmasını hedefleyen siyasal hareket görünümünde olmuşlardır. Sol'a yönelik geleneksel düşmanlıklarına rağmen, sosyalist partilerle koalisyonlara gitmelerindeki temel amaç bu hedefin gerçekleştirilmesi için tüm fırsatların kullanılmak istenmesinde yatmıştır²⁷⁴.

Ancak burada göz önünde bulundurulması gereken bu üç ülkedeki siyasi hareketlerin aynı yörünge etrafında ortaya çıkmış olmasına karşın gelişimleri farklı bir seyir izlemiştir. Fransa'da Kasım 1944'de Maurice Schuman'ın liderliğinde kurulmuş olan MRP, aynı yıl Charles de Gaulle'nin önderliğindeki geçici hükümete katılmıştır. 1946 yılında De Gaulle'nin istifasının ardından yapılan genel seçimlerde aldığı destekle MRP birinci parti konumuna gelmiştir. Ancak partinin De Gaulle olan fikrinsel ayrılıkları ve sonrasında partinin 4. Cumhuriyet anayasasına karşı oy kullanması De Gaulle yollarının ayrılmasına neden olmuştur. MRP içerisindeki Katoliklerin büyük çoğunluğu De Gaulle'nin 1947 yılında kurduğu Fransa İçin Birlik Partisine (RPF) katılması ile beraber MRP büyük güç kayıp etmiştir. De Gaulle'nin liderliğindeki RPF Hıristiyan demokrasi düşüncesinin bu ülkedeki konumunda belirleyici etkiye sahip olmuştur. Böylelikle Hıristiyan demokrat ilkelerin gelişiminde Fransız düşünürler tarafından oynanan önemli role rağmen savaş sonrası kurulan MRP aynı dönemde kurulan diğer Hıristiyan Demokrat partilere nazaran siyasi ömrü kısa sürmüştür²⁷⁵.

Yaklaşık yarım yüzyıldan fazla süredir Almanya'nın merkez-sağ partisi konumundaki CDU-CSU partilerinin tarihi Fransız MRP'den farklı gelişmiştir. Batı

²⁷⁴ Hıristiyan Demokrat partilerin Sosyalist partilerle kurdukları koalisyonlara iki farklı örnek için bkz, Miriam A Golden and Eric C. Chang (2001), "Competitive Corruption" *World Politics*, no:53, July, s. 605; Ruth Bradley, (1999), "Chilean Elections: Future Promise and Past Pain", *the Washington Quarterly*, Auyumn, s.181.

²⁷⁵ Jean-Marie Mayeur, (1997), s.80-5.

Almanya'nın ayrı işgal bölgelerinden olan CDU liderlerinin ilk ulusal toplantıları 1945 yılında gerçekleşmiştir. 1947 yılında Bavyera eyaletinde kurulan CSU'da ayrı bir parti olmasına rağmen bir "çalışma birliği" adı altında tüzük değişikliği yaparak CDU ile ortak hareket etme kararı almıştır²⁷⁶. CDU-CSU resmi olarak farklı siyasi partiler olmasına rağmen Bundestag'da tek bir grup oluşturmuş ve federal seçimlerde birlikte kampanya yürüterek tek bir parti gibi hareket etmişlerdir. 1963 yılına kadar Konrad Adenauer başkanlığındaki CDU-CSU küçük merkezîyetçi partilerle yaptığı koalisyonlarla 1944–1966 yılına kadar siyasal gücü elinde bulundurmuştur²⁷⁷. Sosyal Demokratlarla kısa ömürlü bir koalisyondan sonra 1982 yılına kadar muhalefete geçen parti, Helmut Kohl önderliğinde 1982–1998 döneminde yeniden iktidar koltuğuna geçmiştir. 1998–2006 döneminde yeniden muhalefet olan parti Angela Merkel önderliğinde yeniden Almanya'nın siyasi hayatına yön veren konuma gelmiştir²⁷⁸.

İtalya'daki Hıristiyan demokrat hareketin gelişimi de Fransa ve Almanya'daki gelişime paralel seyir etmiştir. DC'nin ilk lideri olan Alice De Gasperi'dir. DC partisi 1945–1993 yılları arasında İtalyan siyasi hayatına hâkim olmuştur. Ancak İtalya'daki politik hayatta son dönemler meydana gelen değişimler DC'nin güç kayıp etmesine ve siyaset sahnesinden silinmesine yol açmıştır²⁷⁹. Hıristiyan Demokratlar İtalya'da yeniden bir araya gelmeye ve Hıristiyan Demokratlar Merkezi/Birliği çatısı altında birleşme çabalarına rağmen açık bir şekilde daha önceden ellerinde tuttıkları güçten şimdilik mahrum görülmektedirler²⁸⁰.

Hıristiyan demokrasi, Avrupa muhafazakârlığı içerisinde bir siyasi düşünce biçimi, bir gelenek olarak tanımlanmaktadır. Bu özelliğinin yanı sıra, bugünün Hıristiyan demokrat partilerinin Hıristiyan işçi sendikaları ve Roma Katolik Kilisesi ile de kuvvetli bağları olduğu söylenebilir. Avrupa Bütünleşmesi açısından baktığımızda ise, Avrupa'daki Hıristiyan Demokrat partilerin başından beri

²⁷⁶ Pridham Geoffrey, (1977), s.36-44.

²⁷⁷ Pridham Geoffrey, (1977, Bölüm, 2-3.

²⁷⁸ Ulrich Lappenküper, (2004), "Between Concentration Movement and People's Party: The Christian Democratic Union in Germany", in Michael Gehler and Wolfram Kaiser (eds), **Christian Democracy in Europe Since 1945**, Volume 2, Routledge, London, s.139-154.

²⁷⁹ İtalyan Hıristiyan Demokrat partinin 1945-1988 yılları arasındaki tarihçesi için bkz. Robert Leonardi and Douglas Werman, (1989), **İtalyan Christian Democracy: The Politics of Dominance**, Basingstoke: Macmillan, , bölüm 3.

²⁸⁰ Martin Clark, (1996), **Modern Italy, 1871-1995**, 2nd Edition, London and New York: Longman, s. 413-21.

bütünleşmeyi kuvvetle desteklemiş olduklarını görürüz. Buna ek olarak Avrupa Halk Partisi (Hıristiyan Demokratlar) Avrupa'nın geleceği konusunda federalist bir yaklaşımdan yanadır ve aynı zamanda Atlantik İttifakını da desteklemektedir.

Günümüz Avrupa'sında özellikle Almanya, Fransa, İtalya, Hollanda, Belçika'da yerleşmiş bir Hıristiyan anlayış olduğunu görebiliriz. Hıristiyan demokrat partiler Hıristiyan demokrasi anlayışının bugün Avrupa'daki güçlü temsilcileridir. Bu ülkelerde yerleşmiş bir Hıristiyan demokrasi geleneğinin var olmasının yanında 2004 yılında AB üyesi olan 10 yeni üye ülkede, köklü bir Hıristiyan geleneğinin olmaması bir eksiklik olarak görülmekle birlikte özellikle Polonya, Macaristan, Çek Cumhuriyeti ve Slovakya'nın Hıristiyan demokrasi anlayışını diğer yeni üyelere nazaran daha fazla içlerinde barındırdıkları bilinmektedir. Tüm bunlara ek olarak, Hıristiyan demokrasinin AP'deki güçlü konumu gelinen noktada Hıristiyan demokrasinin başarısını kanıtlamıştır²⁸¹.

Hıristiyan demokrasinin sosyal ve ekonomik politikaları açısından farklılıkları olması, ülkelerin farklı değer ve tarihsel süreçlerinden kaynaklanır. Almanya ve diğer ülkelerdeki Hıristiyan demokrat partiler, özellikle 1980'lerde Amerika ve İngiltere'de ortaya çıkan yeni sağ hareketlerden etkilenmiş olmalarına karşın bu aşamada Hıristiyan demokratları neyin muhafazakârlardan ayırdığını söylemek zorlaşmıştır²⁸². İlk dönemlerinde orta sınıf ve işçi sınıfının desteğiyle iktidar olan Hıristiyan demokrat hareket Avrupa'daki muhafazakâr düşünceden kendini ayıran özelliklerini yavaş yavaş kayıp etmektedir²⁸³.

Hıristiyan demokrasi, tarihsel olarak sadece savaş sonrası yeniden oluşum dönemi boyunca değil, Avrupa kıtasında demokratik seçimlerin var olmasıyla beraber ortaya çıkmıştır. Hıristiyan demokrasinin doğuşunun öncü bir politik güç olarak ortaya çıkması ise şüphesiz savaş sonrası Avrupa politikasında oynadığı önemli rolle şekillenmiştir. Bu döneme kadar, Hıristiyan demokrat partiler sıradan partiler olarak Avrupa'da hüküm sürmüşlerdir. Bu durum AKÇT'nun ve sonrasında AET'nin altı kurucu devletinde egemen politik güç olarak siyaset sahnesinde yer

²⁸¹ Bugün Avrupa Parlamentosu içindeki en büyük grup Hıristiyan Demokrat (EPP-ED) gruptur.

²⁸² David Broughton, (1994), s.112.

²⁸³ Emiel Lamberts, (1997), s.480.

almaya başlamaları ile deęişmiştir²⁸⁴. Bu dönemde birçok lider popüler dış politikayı ve Avrupa’da birlikte hareket etmeyi savunan Hıristiyan demokratlar liderlerin var olması ve bu liderlerin duygu ve düşünceleri bugünkü tablonun şekillenmesine neden olduğu gibi Avrupa Hıristiyan demokrasisinin başarısında önemli katkılara imza atmasına yol açmıştır. Hıristiyan demokrasi ilk ortaya çıktığı dönemlerde demokrasiye bakışı, tanrısal bir etkiden doğan gerçek, yani bütünüyle dini öncüllere dayanan siyasi bir fikirdi. Bununla birlikte günümüz Hıristiyan demokrasi için bu tanımlama oldukça sınırlı kalmaktadır. Bugün Hıristiyan demokrasi çok geniş kitleleri kendine çekmeyi başarmış siyasi bir anlayış konumuna gelmiştir. Artık Hıristiyan demokrasi soyut bir kavram olarak anlaşılabilir. Ancak, bir hareket tanımı ya da politik bir program, temsil ettiği insanlarla uyum içinde çalışan bir parti hareketi olarak Avrupa bütünleşme sürecinde hem önemli konumunu hem de ağırlığını sürdürmektedir.

II- HIRİSTİYAN DEMOKRASİNİN AVRUPA DÜZEYİNDE ÖRGÜTLENMESİ: AVRUPA HALK PARTİSİ

A- Uluslararası Hıristiyan Demokratik İşbirliğinin Kurulması 1- 1925–1945 Dönemi

Hıristiyan demokrat partilerde, komünist ya da sosyalist parti yapılarının aksine, ulus-üstü parti yapılanmasına gidilmesinde uluslararası bir gelenek ilk dönemler tam anlamıyla olamamıştır. Dolayısıyla ulus-üstü düzeyde, Hıristiyan demokrat ulusal partilerin ulus-üstü yapılanması kolay gerçekleşmemiştir. Bu süreci inceleyen Roberto Papini böyle bir işbirliğinin özümsememesini çeşitli faktörlerin bileşimine bağlamıştır²⁸⁵. Hıristiyan Demokrat güçler arasındaki işbirliğinin gelişimi ulusal farklılıkları, tutuculukları, belirli bir sosyal grup kimliklerinin olmayışı gerçeği ve son olarak genelde ideolojik zayıflıkları ve özellikle uluslararası birlik ve dayanışma düşüncesinin yüksek düzeylerde olmaması gibi faktörlerin Hıristiyan Demokratların uluslar arası birleşme ve dayanışma kurmalarını engellediğini belirlemiştir.

Hıristiyan demokrasi düşüncesine sahip ilk ciddi adım Don Luigi Sturzo tarafından İtalya’da atılmıştır. Sturzo 1919’da İtalyan Halk Partisi’ni (PPI) kurmuştur. Bu grubun meydana gelişi, XV. Pope Benedict’in “*Non expedit*” adlı

²⁸⁴ Roberto Papini, (1997), s.2.

²⁸⁵ Roberto Papini, (1997), s.19-20.

genelgesinin yürürlükten kaldırmasından sonra olmuştur. *Non expedit*, Katoliklerin, yerel yönetimlerde boy göstermelerini ve toplumsal kurumlarda yapılan çalışmalara katılmalarını teşvik etmiş; böylece seçimlerde Katoliklerin yer almaları gerektiği ilkesini ortaya koymuştur. Bu genelgeye dayalı olarak siyasal yaşamda boy göstermeye başlayan Katolikler, İtalya’ da 1919 ve 1924 yıllarında yapılan seçimlere katılmış ve toplam oyların %20’sini almıştır. Ayrıca, PPI, bu dönemde koalisyon hükümetlerinde de yer almış; ilk önce Liberallerle daha sonra Musolini hükümetiyle koalisyon ortağı olmuştur. Özellikle Musollini yönetimine verilen destek ve rejimin otoriter tutumu yüzünden Hıristiyan Demokrat çoğunluk, PPI’i ve özellikle Sturzo’yu kınamışlardır. Musollini hükümetine verilen bu destek yüzünden parti içinde ortaya çıkan tartışmalar ve iç sorunlar Kasım 1926’da partinin dağılmasına yol açmıştır²⁸⁶.

Birinci Dünya Savaşı’nın hemen sonrasındaki yıllarda Sturzo, Avrupa’da Hıristiyan düşünceye sahip partilerin Avrupa düzeyinde güçlü bir işbirliğinde bulunması için çalışmış ve uluslararası kongreler düzenlemiştir. Avrupa’da ilk uluslararası Hıristiyan (Katolik) Demokrat Parti Kongresi 1925 yılının Aralık ayında Paris’te yapılmıştır. Bu Kongreye, Belçika, Almanya, İtalya, Fransa, Hollanda, Lüksemburg, Avusturya, İsveç, Çekoslovakya, Macaristan, İspanya, Portekiz ve Letonya’dan Hıristiyan demokrat partiler katılmıştır. Yapılan bu ilk kongre sonucunda Hıristiyan Demokrat Partilerin Uluslararası Sekreterliği, “Secretariat International des Partis Democratiques d’Inspiration Chretienne (SIPDIC)” kurulmasına ve yakın bir gelecekte toplanmasına karar verilmiştir. Sturzo’nun çabaları sonucu kurulan SIPDIC, ilk ulus-üstü Hıristiyan Demokrat parti kongresi niteliğinde olmuştur. Parti üyeleri arasında Fransız Demokratik Halk Partisi ile Alman Zentrum Partisi, Versay anlaşmasına bağlı ciddi gerilimler yaşamışlardır. İlk ulus-üstü Hıristiyan örgütlenme olan SIPDIC, Almanya’da Nazilerin yükselişine karşı tutarlı bir cevap vermede yetersiz olmuş ve lideri Sturzo, SIPDIC’e karşı anti-faşist tutumu yüklemek istememiştir.

SIPDIC’in Avrupa düzeyinde yapılmasını kararlaştırmış olduğu yıllık kongrelere rağmen; Hıristiyan demokratlar arasındaki fikir ayrılıkları ve buna bağlı

²⁸⁶ Pascal Delwit, (2004), “The European People’s Party: Stages and analysis of a transformation”, in, Pascal Delwit, Erol Külahçı and Cedric Van De Walle (eds), **The Europarties Organization and Influence** CEVIPOL, Brussels, s.138.

olan karşılıklı güvensizlik sorunu bu örgütün doğuştan güçsüz olmasına yol açmıştır. Yine de SIPDIC bünyesinde oluşturulan sekreterlik bürosu sayesinde Hıristiyan etkisindeki ulusal partiler bu yolla ulus-üstü düzeyde birbirlerini daha iyi tanıma fırsatını elde etmişlerdir. Bu varoluş yılları süresinde elde edilen bilgi ve tecrübe uluslararası gelişimlere katılma ve etkin olmalarına yol açtığı gibi gelecekte AB için birlikte çalışmalarının temelini oluşturmuştur. İkinci Dünya Savaşı sonunda kendini gösterecek olan bu birliktelik ve kardeşlik bağları Sturzo'nun temellerini atmış olduğu bu ilk uluslararası örgütlenme sayesinde olacaktır. İlk uluslararası Hıristiyan demokratik örgütlenme olan SIPDIC, 1939'da politikadan çekilmiştir²⁸⁷.

2- 1945–1976 Dönemi: Hıristiyan Demokratların Başarısı

İkinci Dünya Savaşı'nın başlamasıyla birlikte dağılan Hıristiyan demokratik birlik, savaşın sona ermesinden sonra ve Hıristiyan düşüncenin yükselişine bağlı olarak 1946'da ulus-üstü düzeyde yeniden örgütlenme yoluna gitmiştir. İkinci Dünya Savaşı'nın hemen sonrasında, Hıristiyan demokratlar arasında iki yönelim kendini göstermiştir. Bir tarafta, İsveç Hıristiyan Demokrat parti liderliğinde, Katolik partilerin uluslararası işbirliğini sağlayacak olan “Yeni Uluslar arası Örgüt- NEI – Nouvelles Equipes Internationales) Birliğinin 1947 yılında kurulmasına karar verilmiştir²⁸⁸. Bu örgütün, Avrupa Hıristiyan (Katolik) demokrat partilerin şemsiye kuruluşu olması kararlaştırılmıştır. NEI'nin ilk kurucu meclis kongresi 1947 yılında Belçika Başbakanı Pau Van Zeeland başkanlığında Belçika'da yapılmıştır. NEI örgütü, birleştirici esnek bir yapı olarak kurulmamış, politik işleri ve Hıristiyan (Katolik) demokratlar arasında örgütlenmeyi destekleyen kişilerden meydana gelmiştir. Savaş sonunda ortaya çıkan büyük kayıplar ve Avrupa'nın yeniden inşa edilmesi fikri ve özellikle Amerika'nın bu yöndeki çalışmaları NEI'nin kurulmasında önemli olmuştur. NEI örgütü ilk Kongresinde, Avrupa düzeyinde insan haklarına saygı, özgürlük ve barış için ekonomik ve sosyal düzeyin Avrupa'da yeniden ve hızlı bir şekilde ülkeler düzeyinde karşılıklı olarak kurulmasını kararlaştırmıştır. Bu temel amaçlar üzerinde hareket eden NEI, 1948 yılında Avrupa tarihinde önemli bir adım

²⁸⁷ Roberto Papini, (1988), *L'Internationale democrate chretienne. La cooperation internationale entre les partis democrates chretiens de 1925 a 1986*, Paris, Les editions du Cerf. s 39-40.

²⁸⁸ Alt Başlığı “International Union of Christian Democrats” dır. Wolfram Kaiser, (2004), “Transnational Christian Democracy: From the Nouvelles Equipes Internationales to the European People's Party”, in Michael Gehler and Wolfram Kaiser (eds), *Christian Democracy in Europe Since 1945*, Volume 2, Routledge, London, s.221.

olan ve Lahey’de toplanan ünlü Avrupa Kongresi’nin (Congress of Europe) toplanmasına yönelik hazırlık çalışmalarına katılmış ve önemli roller üstlenmiştir.

Diğer tarafta ise Hıristiyan demokratlar arasında 1948’den itibaren her yıl Cenevre’de yapılan ve Avrupa’nın geleceğine yönelik olarak NEI örgütüne katılmak istemeyen bazı ulusal parti ve liderlerin bir araya geldikleri yönelim bulunmaktadır²⁸⁹. Özellikle bu toplantılara NEI hareketine katılmayan Fransız MRP Hareketinin önemli liderlerinden biri olan Fransız Georges Bidault ve belirli bir grup Alman politikacı önderlik etmiştir. Temelde bu görüşmelerde, Sovyet dünyasında yükselen komünist harekete yönelik Hıristiyan demokratlar arasında birlikteliğin nasıl ve hangi şartlarda sağlanacağına yönelik konular tartışılmıştır. Toplantılar sonucunda Hıristiyan demokratlar, Avrupa’nın birleşmesine yönelik çabaların desteklenmesini ve bu yolda çalışmaların hızlandırılması gereği üzerinde uzlaşmışlardır. Jean-Marie Mayeur bu durum ile ilgili olarak “anti-komünizm, Avrupa düşüncesinin temel bir parçası haline gelmiştir. Hıristiyan demokrat partilere özgü değildir, fakat bu partiler özellikle Doğu Avrupa’daki kardeş partilerin kaderine duyarlı oldukları için onları desteklemek istediklerini” belirtmiştir. Dahası, bu anti-komünizm XII. Pope Pius tarafından onay görmüştür ve Kilisenin desteğini de almıştır²⁹⁰. Bu bakış açısı ile düzenlenen görüşmeler sonunda toplantılara liderlik eden politikacıların gelecek için umut ettikleri Franco-German barışını sağlama fırsatı elde edilmiş; böylece Alman-Fransız sorunu giderilerek bugünkü AB’nin kurulmasına yönelik temeller Cenevre görüşmeleri sonunda atılmıştır²⁹¹.

Her iki yönelimin temelinde, Hıristiyan demokratların, Avrupa’da yükselen komünizm hareketine karşı birlikte hareket etme düşüncesi vardır. Avrupa Toplulukları arasında kurulmak istenen birlikteliğe Hıristiyan demokratlar tarafından verilen bu destek Sovyet Birliğine karşı kararlı bir cepheyle aynı yönde yer almıştır. Bu ışık altında, Hıristiyan Demokrat liderler, Alman Konrad Adenauer ve İtalyan Alcide De Gasperi, kendi ulusal politika sistemlerindeki güçlerini, Fransız Robert Schumann’ın katkıları ile birleştirerek Avrupa düzeyinde birlikte ve dayanışma içinde karar verici duruma getirmişlerdir²⁹².

²⁸⁹ Michael Gehler (2004), “The Geneva Circle of West European Christian Democrats”, in Michael Gehler and Wolfram Kaiser (eds), **Christian Democracy in Europe Since 1945**, Volume 2, Routledge, London, s.207-216.

²⁹⁰ Pascal Delwit, (2004), s.138.

²⁹¹ Roberto Papini, (1988), s. 82-83.

²⁹² Pascal Delwit, (2004), s.139.

Ulusal liderlerin desteği ve Hıristiyan demokrat partiler arasındaki işbirliği ve örgütsel ağların oluşturulması, Avrupa'nın politik alanında meydana gelen büyük değişimden kaynaklanmıştır. Avrupa düzeyindeki bu ilişki uluslararası seviyede, Hıristiyan demokratik işbirliğinin yeniden tesis edilmesine ön ayak olmuştur. 1956 yılında yapılan hazırlık görüşmeleri sonunda Hıristiyan demokratları tek bir çatı altında birleştirecek uluslararası bir örgütü kurma fikri ortaya çıkmıştır. Bu yönde atılan adımlardan bir tanesi 1958 yılında Paris'de tertiplenmiş, ancak toplantı sonuç vermemiştir. Konu Şili, Santiago'da 1961 yılında yapılan Hıristiyan demokrat partiler Kongresinde tekrar ele alınmış ve Kongre sonunda Hıristiyan Demokrat Dünya Birliği'nin (CDI) kurulmasına karar verilmiştir²⁹³.

Uluslararası alanda işbirliklerini kuran Hıristiyan demokratların Avrupa düzeyinde örgütlerini kurması, esnek yapılı bir örgütten daha sağlam temellere dayalı bir politik kuruma geçişi öngören zor bir dönem içinde olmuştur. Jean Chesnaux bu yavaşlamayı Fransız MRP'nin, NEİ'ye parti olarak katılmak istememesine bağlamıştır²⁹⁴. AKÇT Genel Meclisi kurulduğu yıldan, 1958 yılında Genel Meclis yerini Avrupa Parlamentosuna bıraktığı döneme kadar Parlamentoda, Hıristiyan Demokratlar tam anlamı ile Avrupa düzeyinde bir çatı örgüt oluşturamamışlardır. Partiler arası düzenlenen on atlı Kongrenin sonucunda 1965 yılında Hıristiyan demokrat liderler, Avrupa'nın geleceğine yönelik amaçlarını daha detaylı bir ulus-üstü örgüt çatısı altında gösterebilecekleri noktasında anlaşma sağlamışlardır. Böylece Avrupa Hıristiyan Demokrat Birliği (EUCD – European Union of Christian Democrats) 1965 yılında Avrupa'daki Hıristiyan demokrat partileri çatısı altında toplayan bir birlik olarak kurulmuştur. Örgütün kurulmasında Alman ve İtalyan Hıristiyan demokrat partiler etkili rol almışlardır. EUCD'nun Konfederal bir yapı şeklinde kurulması kararlaştırılmış ve aynı zamanda Hıristiyan demokrat doktrini çerçevesinde Avrupa düzeyinde partiler arası iletişim ve strateji geliştirmek üzere konumlanmıştır. Böylece Avrupa düzeyinde tüm Hıristiyan demokratları bünyesinde toplayan EUCD örgütü AP'deki Hıristiyan Demokrat grubu da resmen tanımıştır²⁹⁵. AKÇT'yi kuran altı üye devletin Hıristiyan Demokrat üyeleri de Parlamentoda, gelişmelere bağlı olarak NEİ örgütünün fesih edilmesine karar vererek Avrupa

²⁹³ Örgütün ismi 1982'de, Uluslararası Hıristiyan Demokratlar (CDI) olarak değiştirilmiştir.

<http://www.epp.eu/subsubpagina.php?hoofdmenuID=1&submenuID=3&subsubmenuID=9>.

²⁹⁴ Chesnaux Jean, (1997), "Les democrates chretiens au niveau de l'Union europeenne", in Emiel Lamberts (ed), Christian Democracy in the European Union, 1945-1995, Leuven university Pres, s. 451

²⁹⁵ European People's Party Group, 30. Annual, 1953-1983, s. 6.

Hıristiyan Demokrat grup çatısı altında faaliyet göstermeye karar vermişlerdir. Böylece ulusal partiler, EUCD çatısı altında birleşmişler ve ilk başkanlığına İtalyan Mariano Rumor'u (DC-I) Genel sekreterliğe ise Leo Tindemans (CVP-B) seçmişlerdir²⁹⁶. Bu örgüte katılmada ilk dönemler Fransız partileri çekimser kalmışlardır.

1970 yılında Avrupa Topluluğu üye devletlerinin Hıristiyan Demokrat Parti Genel Sekreter ve Başkanlarının (EUCD başkan ve genel sekreteri dâhil) daimi olarak toplanması ve "Politik Komite"nin kurulması kararlaştırılmıştır. Kurulan Politik komiteye, Avrupa politikası ve işbirliğinde koordinasyonu geliştirmesi görevi verilmiştir. 1973–1974 yıllarında EUCD'nin lider kadrosu değişmiş, Kai von Hassel (CDU-D) Başkan, Arnold Forlani (DC-I) Genel sekreter olarak seçilmiştir. 1975 yılında EUCD, kendi içinden bir çalışma grubu oluşturmuş ve bu çalışma grubuna AET'ye üye ülke partilerini tek çatı altında toplayacak bir "Avrupa Partisi" kurma girişimi başlatma ve partinin kuruluş taslağını hazırlama görevini vermiştir.

B- Avrupa Partisi Kurma Girişimi

Avrupa düzeyinde esnek bir örgüt çatısı altında faaliyet gösteren Hıristiyan demokratlar amaçlanan hedeflerini gerçekleştirmede yapılan tüm çalışmalara rağmen yine de yetersiz kalmışlardır. AET'ye üye ülke Başkanlarınca gerçekleştirilen ve 1969 yılında toplanan Hague zirvesinde, AP için doğrudan seçim yapılması yönünde karar alınması ve bu çalışmaların sonuçlarının 1974 Paris zirvesinde değerlendirildikten sonra seçimlerin 1978 yılında yapılmasına karar verilmesi (seçimler 1979 yılına ertelenmiştir) Hıristiyan demokratlar için yeni bir dönemin başlamasına neden olmuştur. Bu kararla birlikte Avrupa Topluluğuna üye Hıristiyan demokrat partiler arasında işbirliğinin bir Avrupa parti çatısı altında kurulması fikri ortaya çıkmıştır. Ayrıca Hıristiyan demokrat partiler bu yolla ulusal politikaları arka plana iterek kurulacak olan Avrupa parti çatısı altında uluslararası politikada daha etkin olmanın yolunu açmak istemişlerdir. Parlamento için doğrudan seçim yapılması fikri, Avrupa düzeyinde faaliyet gösterecek olan Avrupa parti yapısının önünü açtığı gibi ayrıca akademik ve politik çevreler Avrupa parti kavramı üzerine bu dönemde çalışmalara odaklanmıştır. Bu tarz bir yapılanmanın Avrupa da demokratik sürece

²⁹⁶ <http://www.epp.eu/subsubpagina.php?hoofdmenuID=1&submenuID=3&subsubmenuID=9>

katkı yapacağı beklentileri yoğunlaşmış, bunun ötesinde Avrupa partilerinin, Avrupa politikaları üzerinde oynaması düşünülen roller de önem kazanmıştır.

Bu dönemde Hıristiyan demokratlar için iki önemli gelişme ortaya çıkmıştır. Birincisi Avrupa Topluluğu'nun ilk genişleme süreci ile birlikte İngiltere, İrlanda ve Danimarka'nın birliğe katılımları, Hıristiyan demokratların Parlamentoda genişlemesine yol açmıştır. İngiltere ve Danimarka'nın muhafazakâr partileri ki bu süreç, Parlamentoda gruplarını kurmuşlar ve Hıristiyan demokratlarla işbirliği içerisine girmişlerdir. İrlanda'nın Fine Geal partisi ise doğrudan Hıristiyan demokrat birliğe katılmıştır. İngiliz İşçi Parti'nin, Parlamentoda Sosyalist gruba katılması, Hıristiyan demokratların parlamentoda çoğunluğu kayıp etmesine yol açmıştır. Hıristiyan Demokrat Birliğe, muhafazakâr partilerin katılması ile beraber EUCD'de Hıristiyan düşünce ile Muhafazakâr düşünce arasında Demokratik Merkez "Democratic Centre" tartışmaları başlamıştır. Benelux ülke partileri ve İtalyan Hıristiyan demokrat parti Muhafazakâr düşünce taşıyan partilerle birlikte kurulacak bu fikre sıcak bakmamışlar, Hıristiyan düşünce ekseninde olmayan partilerin ne AP grubuna ne de EUCD örgütüne katılmasını istemişlerdir.

İkincisi önemli gelişme ise bu dönemde, Sosyalistlerin ve Liberallerin uluslar arası işbirliklerini kurmuş olmaları yanında hala Hıristiyan demokratların böylesi bir örgütü tam olarak oluşturmamış olmalarıdır. 1972 yılında Liberaller, 1974 yılında ise Sosyalistler, Avrupa düzeyinde Konfederasyonlarını kurmuş olması, Hıristiyan demokratların Parti kurma fikrinin hızlanmasına yol açmıştır. Bu koşullar altında EUCD başkanı, Parlamento grup başkanı, ulusal parti başkanları Avrupa Topluluğu'nda özellikle Sosyalist ve Liberallerin ulus-üstü örgütlerine benzer bir örgüt kurmak için toplantılar düzenlemişlerdir. Bu amaçla AT'ye üye olan ülke parti üyelerinden seçilen bir "politik komite" kurulmasına ve komitenin EUCD'nin bir organı olmasına karar verilmiştir. Çünkü Topluluğa üye olmayan ülke partilerinin sürece katılmak istememeleri veya kaçınmaları bu kararın alınmasında etkili olmuştur²⁹⁷. 1973 yılından itibaren aralıklı olarak toplantılar düzenleyen bu Komite,

²⁹⁷ Bu komite'de "structure d'accueil" AT'ye üye ülkeden 12 parti bulunmaktadır. Bunlar; Belçika'dan Christelijke Volkspartij (CVP) ve Parti Social Chretien (PSC); Almanya'dan Christlich Demokratische Union (CDU), ve Christlich Soziale Union (CSU); Fransa'dan Centre des Democraties Sociales (CDS); İtalya'dan Democrazia Cristiana (DC) ve Parti Chretien Social (PCS); Lüksemburg'dan Südtiroler Volkspartei (SVP); İrlanda Fine Gael (FG), Hollanda'dan Anti-revolutionaire Partij (ARP); Christdelijk Historische Unie (CHU) ve Katholieke Volkspartij (KVP) temsil edilmiştir. Üç Alman Hıristiyan parti EPP çatısı altında "Christen Democratisch Appel (CDA)" olarak birleşmiştir.

AET'ye üye Hıristiyan demokrat partiler arası işbirliğini artırmak için siyasi parti kurmak ve bu partinin tüzüğü ve politikaları çerçevesinde Avrupa düzeyinde faaliyette bulunmayı amaçlamıştır.

Politik komite 29 Nisan 1976 tarihinde Paris'te yapılan toplantı sonunda "Avrupa Halk Partisi, Avrupa Topluluğunda Hıristiyan Demokrat Partiler Federasyonu" adı altında bir Avrupa partisi kurulmasına karar vermiştir. 1976 Temmuz'unda yapılan toplantıda üyeler, Leo Tindemans'ı parti başkanlığına seçmiş, partinin statüsü ve iç tüzük kurallarını kabul etmişlerdir²⁹⁸. Böylece AP seçimlerine hazırlık yapmak amacıyla Politik komite tarafından kurulan örgüt ilk kez kendini "parti" olarak adlandırmış ve ilk Kongresini 1978 yılında Brüksel'de gerçekleştirmiştir²⁹⁹. Yapılan bu Kongrede partinin, Parlamento seçimlerinde izleyeceği program belirlenmiş ve parti Genel Sekreterliğine Fransız Jean Seitlinger getirilmiştir. Kongre sonunda AP'deki Hıristiyan demokrat grup ismi Avrupa Halk Partisi-EPP olarak değiştirilmiş ve 1979 yılında yapılan Parlamento seçimlerine parti, Avrupa Halk Partisi, Avrupa Topluluğunda Hıristiyan Demokrat Partiler Federasyonu Grubu (Hıristiyan Demokratlar) adı altında iki isimle katılmıştır. Parlamentoda, EUCD çatısından farklı olarak bir parti altında birleşmenin amacı, Hıristiyan Demokrat gruplarının varlığını AET'ye üye dokuz devletteki Hıristiyan düşünceyi Avrupa düzeyinde daha etkili kılmak olarak ortaya konmuştur. EPP'nin Avrupa düzeyindeki amacı açıkça kuruluş tüzüğünde belirtilmiştir. Buna göre parti, "idealimiz ve amacımız olan etkin örgütlere sahip olarak Avrupa Birleşmiş Milletlerinin başı olmak" amacıyla yola koyulmuştur.

EPP'nin ortaya çıkması, sembolik de olsa Avrupa Federasyonu partileri için zor bir dönem yaşanmasını engellemiştir. EPP'nin kuruluşu için yapılan ön hazırlıklar esnasında partinin ismi ve partiye üyelik konularında Hıristiyan demokratlar arasında anlaşmazlıklar yaşanmıştır. Bu iki sorun "Avrupa Partisi" olma noktasında partiyi, Hıristiyan demokrat olmayan "non-Christian democratic parties" partilere açık olup olmayacağı sorununu gündeme getirmiştir. Alman CDU/CSU, muhafazakâr partileri dışlamayacak bir isim tercih edilmesini hatta onların üye olmaları gerektiğini bile önermiştir. Buna karşın Parlamentodaki Hıristiyan demokrat çatısı altındaki Benelux, Fransız ve İtalyan Hıristiyan demokrat partileri, "Hıristiyan

²⁹⁸ ACDP IX-007-052, Politik Buro reunion 8 July 1976 Luxembourg.

²⁹⁹ Roberto Papini, (1997), s. 112.

Demokrat” ismine ilk dönem sıcak bakmışlardır. Bu partiler Büyük Koalisyon (Grand coalition) fikri ile sosyalistlerle ulusal düzeyde ittifak yapmaktan çekinmemişlerdir. Çünkü ulusal düzeyde bu düşünceye sahip partilerle yaptıkları koalisyon denemelerini Avrupa düzeyinde de devam ettirmek istemişlerdir.

Aslında, bu isim tartışmasının ardında³⁰⁰ İrlanda, Danimarka ve Büyük Britanya’nın AET’ye katılması ve bu ülkelerdeki muhafazakâr partilerin Parlamentoda Hıristiyan demokrat açık kimliği altında faaliyet göstermek istememelerinden kaynaklanmıştır. Çünkü bu ülkelerden gelen gruplar Hıristiyan demokratik geleneğe uygun değillerdi. Böylece EPP’nin ilk dönemler gelişimi tutucu hatta liberal eğilimli gruplara karşı bile sert olmuştur. Yeni üye ülke partileri, parti isminin İskandinav ve İngiltere’deki dinsel anlamıyla karıştırılabilecek Hıristiyan kelimesini değil de “halk partisi- *volkspartei*” parti isminin kullanılmasını istemişlerdir³⁰¹. EPP’nin kurulmasında Martens ve Lucker çok önemli roller üstlenmiş politikacılarıdır. Bavyera’dan CSU partisi üyesi Lucker, Hıristiyan demokratlar ile muhafazakârlar arasında bir ittifakın önemine inanmıştır. AB’nin geleceğinin ancak EPP’nin uygulayacağı politikalara muhafazakârların vereceği destek ile sağlanabileceği fikrini ileri sürmüştür³⁰².

20 Şubat 1976 tarihinde yapılan Politik komite toplantısında partinin statüsüne ilişkin alınan karar üyeler arasında kabul edilmiş olmasına karşın, parti ismi ile ilgili uzlaşa da kolay sağlanamamıştır. Partinin ismi Avrupa Halk Partisi mi yoksa Hıristiyan demokrat kelimesi ile beraber mi anılacak tartışmalarına İtalyan ve Benelux Hıristiyan Demokrat liderleri karşı çıkmış ve isimde Hıristiyan demokrat ifadenin ısrarla geçmesini savunmuşlardır. Çünkü partinin temelini Hıristiyan ideolojinin oluşturduğunu, partiye üye olacak ulusal partilerde de bu ideolojinin

³⁰⁰ Partinin ismi ile ilgili birçok öneri getirilmiştir. Parti Populaire Europeen, Democratie Chitienne Europeenne, Parti Populaire Democrate-Chretien Europeen, Parti Social Europeen pour le progres; bkz, Hecke Van Steven (2006), “On the Road towards Transnational Parties in Europe: Why and How the European People’s Party was Founded”, in Wilfried Martens (ed), **Transnational parties and European Democracy**, *European View*, s. 156.

³⁰¹ Jansen Thomas, (1997), “the dilenma for Christian Democracy. Historical identity and/or political expediency: opening the door to conservatism”, in Emiel Lamberts (ed), **Christian Democracy in the European Union, 1945-1995**, Leuven University Pres, s. 45.

³⁰² Weidenfeld W., (1982), “The German Christian Democrats”, in Roger Morgan&Stefano Silvestri (eds), **Moderates and Conservatives in Western Europe: Political Parties, the European Community and the Atlantic Alliance**, London, s.74.

aranması gerektiğini belirtmişlerdir. Böylece Avrupa Bütünleşmesinde bu ideolojinin hâkim olması gerektiği tezi öne sürülmüştür³⁰³.

Lücker, Hıristiyan demokratlar arasında süren bu tartışmaların iki farklı örgüt kurularak ve bu örgütlerin Demokratik Merkez (democratic centre) çatısı altında birleşerek giderilmesi yönünde fikri önerisi getirmiştir. Ancak bu fikir, Politik komite tarafından desteklenmemiştir. Uzun ve tartışmalı toplantılardan sonra Komite Halk Partisi “People’s Party” terimi üzerinde uzlaşmaya varmıştır. “People’s Party” teriminin seçilmesinde Alman CDU/CSU partinin, Muhafazakâr partileride Avrupa partisi çatısı altına alma yönündeki talebi etkili olmuştur. Çünkü parti isminde geçecek Hıristiyan demokrat ifadeye, Katolik olmayan partilerin olumlu bakmayacağı düşünülmüş ve partinin muhafazakâr ve liberallere de açık olması noktasında hareket edilmiştir. Bununla beraber Benelux partilerinden KVP ve CSV, İtalyan DC, Fransız CDS, tarihsel süreç ve Hıristiyan demokrasi düşüncesine bağlılık gibi özel nedenlerden dolayı parti isminde “Hıristiyan Demokrat” kelimesinin geçmesinde ısrar etmişlerdir. Böylece parti, kuruluş aşamasında yaşanmış olan bu sorunlar etrafında Avrupa Halk Partisi (Hıristiyan Demokratlar) adı altında iki isimle faaliyetlerine devam etmiştir. Bu durum, 1990’larda parti tüzüğünde yapılacak olan düzenlemeye kadar devam etmiştir³⁰⁴.

İsim etrafındaki bu tartışmalar dışında kuruluş aşamasında partiye üyelik konuları da önemli sorunlardan biri olmuştur. Avrupa partisine, Topluluğa üye ülke partileri mi yoksa üye olmayan ülke partileri de mi katılacak sorunu tartışılmıştır. Bu sorun etrafındaki tartışmalar 28 Ekim 1976 tarihinde yapılan EPP Politik Büro toplantısında ele alınmıştır. Bu toplantı sonucunda EPP’ye, Topluluğa üye olmayan hiçbir partinin ne “bağlı üye” ne de “gözlemci üye” olamayacağına karar verilmiştir. Bunun nedeni olarak EPP tüzüğünde henüz ortak üye “associated membership” ve gözlemci üye “observer status” terimleri olmadığından Topluluğa üye olmayan partilerin EPP’ye üye olamayacakları öne sürülmüştür³⁰⁵.

Bu dönemde EPP, merkez parti konumunda olmasına karşın, EUCD, EPP’nin bir yan kolu gibi kalmıştır. Ancak her iki ulus-üstü parti arasında resmi bir işbirliği

³⁰³ Jansen Thomas, (1998), “The integration of the Conservatives into the European People’s Party”, in David Bell, Christopher Lord (eds), **Transnational Parties in the European Union**, London, Ashgate, s. 45.

³⁰⁴ 1992 Atina Kongresinde parti tüzüğünde yapılan değişikliklerle beraber parti yalnızca “Avrupa Halk Partisi” adını kullanmaya başlamıştır.

³⁰⁵ Hecke Van Steven (2006), s. 157.

ve ilişki ilk dönemler kurulamadığından bu iki organizasyon arasında daha sonra bölünme ve ayrılma gibi sorunlar ortaya çıkmıştır. Muhalif gruplar bu sorunları öne sürerek ilk aşamada EPP'nin güçsüz kalmasına ve seçimlerde beklenen başarıyı sağlamasına engel olmuştur³⁰⁶. EPP'nin kurulmasındaki verilere bakınca ilk göze çarpan Alman Hıristiyan demokratların, muhafazakâr ve liberalleri de Avrupa parti çatısı altına alma girişimi görülmektedir. Böylece EPP ve EUCD yapılanmasında “demokratik merkez” çatısı altında bir örgütlenme amaçlanmıştır. Bu amaçla Alman Kaiuwe von Hassel başkanlığında 1977–1978 yıllarında bu konuyu çözümlenmek maksadıyla bir çalışma grubu oluşturmuştur. Bu çalışma grubu sosyalist olmayan ve anti-kolektif partilerle Avrupa’da işbirliği kurulmasını desteklemiştir. Bu öneri EPP'nin farklı misyonu nedeni ile kabul edilmemiştir. Yine de Alman Hıristiyan demokratlar bu öneriyi destekleyen bazı partilerle farklı bir örgüt kurama girişimi başlatmışlardır. Çünkü Alman Hıristiyan demokratlara göre EPP'nin kabul edilen tüzüğü, muhafazakârları EPP çatısı altına alma noktasında kısıtlamalar getirmiştir. Alman Hıristiyan demokrat parti liderleri EPP dışında geniş bir Avrupa Merkez Sağ partiler ittifakı kurmak için 1975 yılında Salzburg yakınlarındaki Klesheim’de toplanmışlardır. EPP'nin kuruluşunu doğuran sürece paralel olarak Almanlar, kurmak istedikleri partinin tüzük ve manifestolarını hazırlamışlardır. Konrad Adenauer-Stiftung, partilerin manifestolarını karşılaştırmış ve liderlerin birbirleri ile görüşmelerini sağlayarak katkıda bulunmuştur³⁰⁷. Çalışma grubu, yeni bir örgüt Avrupa Demokratik Birliği (EDU) adı altında farklı bir siyasi partiyi Nisan 1978’de Klesheim’de kurulmasını sağlamıştır. On sekiz ulusal partiden meydana gelen EDU kendini Hıristiyan demokratların, tutucuların ve kolektivist olmayan (non-collectivists) partilerin ortak dayanışması şekline bürünmüş bir yapı olarak oluşturmuştur. Partinin kurulmasında Alman CDU-CSU ve İngiliz Muhafazakâr Parti, önemli rol oynamıştır³⁰⁸.

EDU'nun kurulması esasında İtalyan, Fransa ve Benelux Hıristiyan demokrat partilerin katı ve sert tutumları, EPP açısından bir başarısızlık sayılmıştır. Bu partilerin AB'nin geleceğine yönelik temel amaçlarını yalnızca Hıristiyan demokratlar arasında kurulacak bir işbirliği ile olması fikri EDU'nun kurulması ile

³⁰⁶ Seiler Daniel-Luise (1978), *Les partis politiques en Europe, Paris, PUF*, s. 103. Aktaran Hecke Van Steven (2006), s.158.

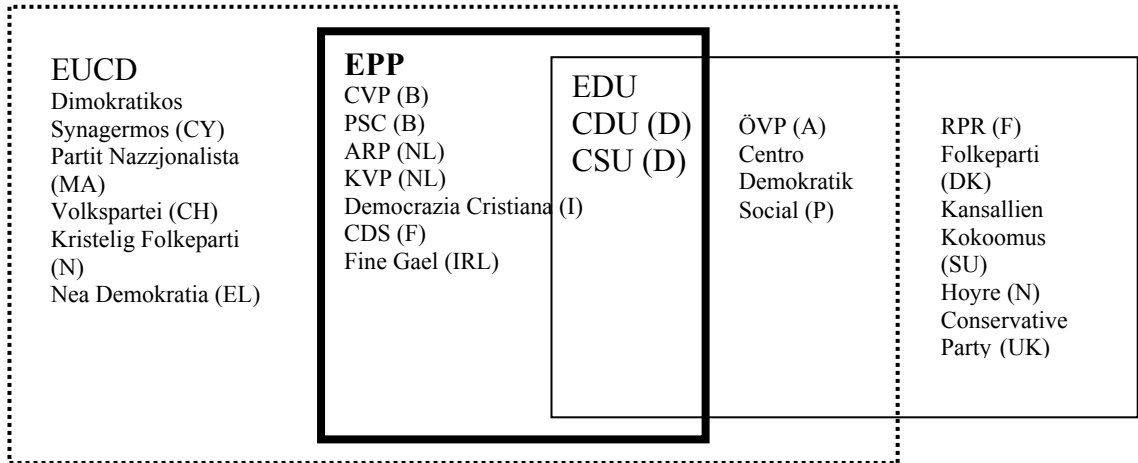
³⁰⁷ Hecke Van Steven (2006), s. 158.

³⁰⁸ Pascal Delwit, (2004), s. 141.

birlikte sekteye uğramıştır. EDU'nun kurulma zamanı dikkate alındığında ilk EPP Kongresinin hemen sonrasında olması dikkate değerdir. EPP kurulan bu yeni örgütü provokasyon amaçlı olarak değerlendirmiş olsa da kendi düşüncesinin yanlışlığını göremediğinden; ilk dönemler AB sürecinde Hıristiyan demokratlar arasında bu ayrışma kaçınılmaz olmuştur. Yine de Hanley, EPP'yi göz önünde bulundurarak AB düzeyinde, Hıristiyan demokratların Birlik fonksiyonunun başarısını vurgular. EPP yanlış bir adla ortaya konulmuş ve farklı bir örgüt olan EDU kurulmuş olmasına rağmen Hanley; EPP'nin, AB kurumları içerisinde karar alma işlemlerinde kayda değer bir oranda işbirliğinin oluşmasını sağlayan aynı sosyal altyapıdaki hemfikir kesimlerin ortak çalışmalarına yol açan ayrıcalıklı bir forum olduğunu belirtmiştir³⁰⁹.

EDU'nun kurulması ile birlikte Hıristiyan demokratlar arasındaki çıkmaz tamamlanmış ve ilk ilk kurban EUCD örgütü olmuştur. EUCD'ye üye partiler ya EPP ya da EDU'nun üyeleri konumuna gelerek EUCD'nin işlevselliğini yitirmesine yol açmıştır. Hıristiyan demokratların parti ismi ve üyelik konusundaki farklı yaklaşımları sonucu Avrupa düzeyinde üç farklı bu dönemde örgüt ortaya çıkmıştır. Aşağıdaki şekilde bu durum açıkça görülmektedir.

Şekil 5- 1978 yılında Avrupa düzeyinde ortaya çıkan Hıristiyan Demokrat Örgütlenme

Kaynak: Hecke Van Steven (2006), s.159.

EPP ve EUCD arasındaki ilişkiyi en aza indirmek amacıyla 1983 yılında Alman Thomas Jansen, her iki örgütün Genel sekreteri olarak atanmıştır³¹⁰. Böylece Hıristiyan demokratlar açısından Avrupa'da iki örgüt kalmıştır. EPP ve EDU, EUCD

³⁰⁹ Hanley David, (1994), "Introduction: Christian Democracy as a Political Phenomenon", in David Hanley (ed), **Christian Democracy in Europe: A comparative Perspective**, London and New York: Pinter, s. 9; Roberto Papini, (1997), **The Christian Democrat International**, Rowman&Littlefield Publishers, p.130.

³¹⁰ EPP Grubu, 30th Annual, 1983, s. 44.

ise belirsizliğini 1990'lara kadar korumuştur. 1980'lerde Avrupa Halk Partisi'nde hüküm süren gerginlik, Avrupa'nın yapılandırılmasındaki duraklama ile birleşince, Hıristiyan olmayan demokratların bu partinin içine girmesi engellemiştir. Yine de dikkate değer olan Yeni Yunan Demokrasi Partisi (ND) istisnasının belirtilmesi gereklidir. Yunan siyasi sahnesinin merkez sağında yer alan parti, EPP grubuna 1981 yılında kabul edilmiştir³¹¹. EPP, Avrupa düzeyinde oluşan bu anlaşmazlığa karşın Hıristiyan demokrat işbirliğinin geleneksel örgütü olarak varlığını korumuştur. 1980'li yıllarda devam eden bu karşılıklı anlaşmazlıklar 1990'larda Maastrich Antlaşmasına "parti" maddesinin eklenmesi ile son bulmuştur. Hıristiyan demokratlar bu maddeye dayanarak yeniden bir araya gelme ve ayrılıkları giderme fırsatı yakalamışlar. Bu fırsatı yeniden doğuş "rebirth" olarak değerlendirmek isteyen parti yöneticileri, Avrupa düzeyinde, politikaların belirleyicisi olma konusunda anlaşmışlardır³¹². Böylece parti, geçmişinde yaşamış olduğu tecrübeleri dikkate alarak hem parti ismi hem de partiye üyelik konularını gündeme almış ve EPP çatısı altında bileşmenin yolunu açarak Avrupa'nın en geniş katılımlı partisinin ortaya çıkmasına yol açmıştır. Avrupa'nın çoğunluğunu temsil etme rolünü takiben, muhafazakâr partiler, temelde EPP çatısı altında ve EPP tüzüğü, ideolojisini kabul ettikleri takdirde EPP'ye katılmalarının yolu açılmıştır³¹³. Böylece EPP'nin ve Hıristiyan Demokrat camianı yeniden yapılanma süreci 1990'ların sonunda hızını artırmıştır.

Parti örgütlenmesinde genişlemeye gitme ihtiyacı Hıristiyan demokrat gruplardan oluşan EPP, muhafazakâr ve kendi liberal görüşlerini savunan partilere kapısını açmıştır. Bu süreç içerisinde 1999 yılında AB genişlemesinin, EPP'nin farklı yapılanmaya gitmesinde etkili olduğu söylenebilir. Genişlemeden sonra artık Avrupa düzeyinde Hıristiyan demokrat işbirliğine dayalı iki farklı örgütlenmenin devam etme olasılığı kalmadığından EUCD'nin kendini fesh etmesi bir zorunluluk olmuştur³¹⁴. 1999 yılında EUCD ve EPP'nin iki paralel kuruluş olarak birlikte var oluşu sona ermiştir. Esasında bu iki örgüte 1993'ten beri aynı başkan, Wilfred Martens ve aynı Genel Sekreter Thomas Jansen tarafından yerine getirildiği bilinmektedir. Yine de, bu dönemde EUCD'nin üyesi olan bütün partiler EPP'nin

³¹¹ Jansen Thomas, (1998), s.47.

³¹² Hecke Van Steven (2006), s. 159.

³¹³ EPP Hükümet Başkanları ve Parti Başkanları Toplantısında parti tüzüğünün yeniden düzenlenmesine ilişkin karar almışlardır. EPP Bulletin, Bruksel, June 1991, no. 2, s. 3.

³¹⁴ Pascal Delwit, (2004), s.140.

üyeyi değildi veya EPP'nin üyeyi olanlar EUCD'nin üyeyi değildi. Sonuçta EUCD'nin EPP katılması ile bu sorunlarda ortadan kalkmıştır³¹⁵.

Aynı dönemde, EDU ile EPP arasındaki birleşme görüşmeleri hızlanmıştır. Aslında, Nisan 1999'daki Berlin Konferansı'nda EDU, EPP gibi kendi merkezlerini ve genel sekreterliklerini aynı binada (Brüksel) toplamaya karar vererek ilk adımı atmıştır. EPP'nin üyeyi olmadan EDU çatısı altındaki partiler, İngiliz Muhafazakâr Parti, Fransız RPR, Çek ODS gibi ulusal partiler EPP'ye doğrudan katılmışlardır. Böylelikle EPP ve EDU yakın bir işbirliği halinden sıyrılarak birlikte politika yapma düzeyine geçmişler. 2001'in yılında EPP Berlin Kongresinde, EDU Başkanının, EPP bünyesine katılmasına ve EDU Genel sekreterinin, EPP'nin Genel sekreter vekili olmasına olanak sağlayan yasal değişiklikler üzerinde anlaşmaya varılmıştır. Ayrıca her iki organizasyonca yürütülen çalışma gruplarının birleştirilmesi kararı alınmış ve eyleme konulacak politikalarda işbirliği sağlanması amaçlanmıştır³¹⁶. Bu iki partinin birleşmesi EPP'deki güç ve ideoloji dengesindeki değişiklik nedeniyle kolay olmuştur. Geleneksel olarak İtalyan Hıristiyan demokrat partinin çöküşü ve ülkesinde yaşadığı ayrılıklar EPP üzerinde hâkimiyetini yitirmesine neden olmuş; bu durum EPP'de Alman Hıristiyan demokratların elini güçlendirmiştir. Bu yüzden EPP'ye muhafazakâr ve liberal düşünce eksenindeki partilerin katılmasının yolu açılmıştır³¹⁷.

Kimlik ve üyelik konusundaki anlaşmazlıklarını bu yolla çözen EPP 1990'ların sonlarında Avrupa'da meydana gelen değişimlerle beraber ideolojik tutumunu da değiştirmiştir. Bunun pek çok nedeni vardır³¹⁸; öncelikle partiye katılan her yeni üye partinin bu değişime direnen muhalif güçlerin zayıflamasına yol açmıştır. Yine bu dönemde Hıristiyan demokrat partilerin, ulusal ölçekte bir politik gerileme döneminin girmiş olması da bu değişimde etkili olmuştur. Özellikle Hıristiyan demokrasinin kalbi olan Benelux ülkeleri ve İtalya'daki Hıristiyan demokrat partilerin durumu buna örnektir. Ayrıca AB'nin merkez ve doğu Avrupa'ya doğru genişlemesi, EPP'nin yeni ideolojik pozisyon ve politikalara

³¹⁵ Hanley David, (2002), "Christian Democracy and the Paradoxes of Europeanization: Flexibility, Competition and Collusion", *Party Politics*, Vol.8, No.4, s. 474.

³¹⁶ "A Union of Values", Final text agreed at XIV EPP Berlin Congress , http://www.epp.eu/dbimages/pdf/encong_values.pdf

³¹⁷ Kohler Beate&Barbara Myrzik, (1982), "Transnational Party Links", in Roger Morgan&Stefano Silvestri (eds), *Moderates and Conservatives in Western Europe: Political Parties, the European Community and the Atlantic Alliance*, London, s. 204.

³¹⁸ Pascal Delwit, (2004), s.135 vd.

yönelmesine, orta ve doğu Avrupa ülkelerinin “halk yönetimli” partileri bünyesine almasına yol açmıştır.

III- AVRUPA HALK PARTİSİ ÖRGÜTSEL YAPISI

Avrupa Halk Partisi-EPP, Avrupa partileri içinde en geniş katılıma sahip, 39 ülkeden 74 ulusal partiyi bünyesinde barındıran bir Avrupa partisidir. Parti, Avrupa politikasına yön veren 19 hükümet ve devlet başkanı (13 AB üyesi, 7’si AB üyesi olmayan ülkeler), 9 Avrupa Komisyonu üyesi (Başkanı dâhil), ve AP grubunda 2009 seçim sonuçlarına göre kazandığı 265 üye ile kıta üzerinde politik güce liderlik eden konumdadır³¹⁹. Hıristiyan demokrasi anlayışı çerçevesinde merkez sağ politikalar güden EPP, kökenini Avrupa kıtasının medeniyet ve tarihinin derinliklerinden alan ve Avrupa projesinin başlamasına önayak olan bir Avrupa partisidir.

Avrupa’nın bütünleşmesini kolaylaştırmak için uluslararası rol üstlenen ve bu yolda kendini adayın Hıristiyan demokrat liderler savaş sonrası dönemde Alman-Fransız yakınlaşmasına ve Avrupa’da yeni işbirliklerin ortaya çıkmasına neden olmuşlardır. Bu liderlerin atmış olduğu sağlam temeller üzerine 1976 yılında kurulan EPP, Hıristiyan demokratların Avrupa düzeyinde birleşmesine vesile olmuştur. EPP, Avrupa düzeyinde, ulusal partilerin bir araya gelerek oluşturdukları bir Avrupa siyasi partisidir. Dolayısıyla, ulusal partiler, ulusal sorunlarını ve politikalarını bir tarafa bırakarak EPP çatısı altında “Avrupa politikası” için çalışırlar. Bununla beraber EPP, Hıristiyan demokrat düşünce ekseninde modernleşme, ekonomik liberalleşme gibi politikalar konusunda Atlantik ötesi işbirliklerini de geniş olarak desteklemektedir. Hıristiyan demokratlar geleneksel olarak birleşmiş bir Avrupa’nın az ya da çok federal bir Avrupa’nın oluşumunu isterler. Gerçekten Avrupa, hemen hemen 1950’lerde Hıristiyan demokratlar için bir tür “kutsal/dinsel” bir görev olmuştur³²⁰. Ayrıca, Hıristiyan demokratların “kurucu babaları” Adenauer, Schuman, De Gasperi, Bech ve diğerlerinin miras bıraktığı Hıristiyan demokratik değerlerle bugünün politikacıları, Avrupa’nın ekonomik bütünleşmesine gayret etmekte ve bu konuda Avrupa Sosyalist Partisi (PES) ile çekişmektedirler.

Avrupa düzeyindeki siyasi partilerin “Avrupa politikasına şekil verme ve Birlik vatandaşlarının Avrupa politikalarına ilgisini çekmelerine” yönelik düzenlenen

³¹⁹ <http://www.epp.eu/hoofdpagina.php?hoofdmenuID=1>

³²⁰ Wolfram Kaiser (2003), s.3.

Maastrich 138A, Amsterdam 191, Avrupa Anayasası Md I-46/4, Lizbon Antlaşması II-8A/4) temeli üzerine kurulan EPP; Avrupa toplumunu, Hıristiyan demokratik görüşe yöneltmek ve insanlığın Hıristiyan değerlere bakışını değiştirmek, Birliğin özgür insanları olarak Federal bir Avrupa Birliği yaratmak ve vatandaşların kendi sorumluluklarının farkında olarak demokratik katılım kanallarına teşvik etmek amacıyla kurulmuş olan bir “Avrupa Partisi”dir³²¹. Uluslararası alanda tanınma ve yasallık kazanmak için kurulan partinin kısaca adı; PPE/EVP/EPP’dir. Hıristiyan demokrat, merkez-sağ ve Hıristiyan demokrasi ile hemfikir partilerle, Avrupa’nın inşasında rol oynayan atalarının sorumluluğun bilincinde olarak Avrupa düzeyinde bir organizasyon olarak politikalarını yaymayı amaçlamaktadır. European People’s Party (EPP), Europeen Volksparteien (EVP) ve Partido Popular In Europeen (PPE) adıyla Belçika kanunlarına tabii olarak kurulmuş olan parti, Avrupa düzeyinde ulusal siyasi partilerin ittifakla çatısı altında toplandıkları Avrupa partisi olarak Rue d’Arlon 67 Brüksel merkezinde siyasi faaliyetine devam etmektedir.

Parti, Avrupa düzeyinde üyeler arası işbirliğini artırmak, teşvik etmek, yakınlaştırmak ve üyelerin amaçlamış oldukları politikaları Avrupa düzeyinde yerine getirmek amacıyla kurulmuştur. Bunun için aynı düşüncedeki fikirleri organize ederek; cesaretlendirmek, özgür ve bütünlükçü demokrasiye ulaşmak, temel insan hak ve hürriyetlerine dayalı demokratik bir düzen kurmak için çalışmaktadır. Parti, AB’nin temel kurumlarından biri olarak, Avrupa’da federal bütünleşme ve birleşmenin tüm süreçlerini desteklemeyi bir görev olarak ele alır. Bunları yerine getirmek, geliştirmek, desteklemek ve tüm bu aşamalarda demokratik kurallar çerçevesinde hareket etmek EPP’nin temel görevidir. Parti, tüm yasal yolları Avrupa düzeyinde kullanmakla yetkilidir. Ulusal üye partiler kendi ülkelerindeki siyasal sorumluluk çizgilerini EPP doğrultusunda oluştururlar ve ancak ulusal alanda kendi ulusal kimliklerini temsil ederler. Buna karşın, ulusal partiler Parlamentoda, EPP çatısı altında temsil edilirler. EPP üyesi ulusal partiler, AP’ye, Bölgeler Komitesine, Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisine seçilecek üyelerin listelerini EPP’ye bildirmek ve göndermekle zorunludur.

EPP demokratik, şeffaf, etkili ve yerinden yönetim “subsudiyarite” ilkelerine ağırlık veren federal bir Avrupa önermektedir. Vizyonunu, tüm Avrupa ülkelerini

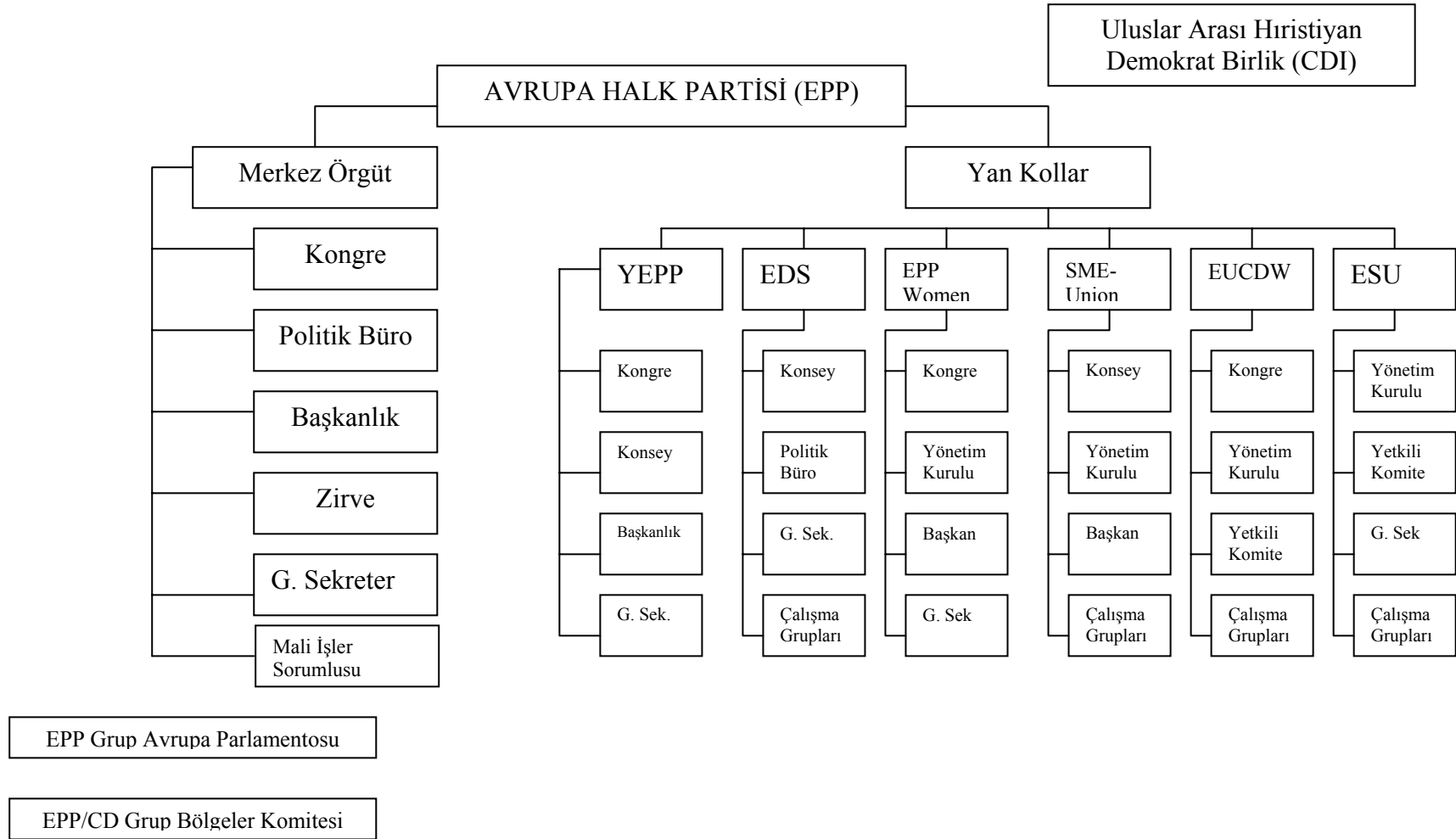
³²¹ By-Laws of the International non-Profit Association “European People’s Party”, approved by the EPP Congress on 31 March 2006, s.1-2.

kapsayan, Avrupa üzerinde bölgeleri ve her türlü farklılıkları kabul eden karşılıklı saygıya dayalı özgür bireyler oluşturmak olarak ortaya koymuştur. Böylece EPP, tüm Avrupa vatandaşları için barış dolu bir gelecek ve Avrupa üzerindeki tüm zenginliklerin üye ülkeler arasında paylaşılmasını, sürdürülebilir ekonomik politikalar ekseninde büyüme ve çevrenin korunmasını temel alan bir anlayışla Avrupa düzeyinde siyasi faaliyet gösteren bir partidir.

A- Merkez Örgüt

Avrupa Halk Partisi'nin organları Kongre (the Congress), Politik Büro, (Political Bureau), Başkanlık Divanı (Presidency), Parti Üst Zirvesi (Summit), Genel Sekreter (General Secretary) ve Mali işler sorumlusundan (Treasurer) oluşmaktadır. Aşağıdaki şekilde EPP'nin örgütsel yapısı verilmiştir. Şekilden de anlaşılacağı üzere parti Avrupa düzeyindeki tüm faaliyetlerini yetkili organlar ve toplumun hemen her kesimini kapsayan yan kolları vasıtasıyla yürütmekte olan bir siyasipartidir.

Şekil 6- Avrupa Halk Partisi Örgütsel Yapısı

Bu organların bileşimi ve nasıl atandıkları, görev paylaşımı ve yetkilerin kimler tarafından kullanılacağı parti yasası tarafından belirlenir. Parti yasasında 1979 yılında yapılan önemli değişikliklerle EPP'nin kuruluş yasasının ortaya çıktığı görülür³²². Partinin Genel Sekreteri tarafından yürütülen parti yasa çalışmaları, 1988 yılına kadar devam etmiştir. Ortaya çıkan tasarı, partinin Dublin'de yapılan Kongresinde kabul edilmiş ve böylece parti "Avrupa Partisi" kimliğini yasal olarak kazanmıştır³²³. Kabul edilen parti yasası ile partinin karar alma mekanizması kolaylaşmış ve Avrupa düzeyinde yetkileri genişletilmiştir. Parti yönetim komitesi, yapılan bu değişiklikleri memnuniyetle karşılamış, böylece parti yönetimi daha demokratik temsil hakkı elde etmiştir. Ulusal üye parti delegelerinin komite yerine geçmeleri memnuniyet yaratmış, bunun da ötesinde, partinin yapısı güçlendirilmiş, önemli parti organları ve kurulların parti içi seçimlerle oluşturulmasına karar verilmiştir. Bu yeni düzenlemelere göre, EPP'nin siyasi hareket alanı genişletilmiş ve üye partilerle işbirliğinde daha uyumlu ve hızlı çalışmasına olanak sağlanmıştır. Bu düzenlemeler yolu ile parti başkanının ve genel sekreterliğin daha otonom organlar olmasının yolu açılmıştır.

1- Kongre (the Congress)

Partinin en üst karar organı olan Kongre, üç yılda bir toplanır. Her dönem parti Kongresi farklı AB üyesi ülkede gerçekleştirilir. Partinin Avrupa'da izleyeceği genel siyaset ve politikalar Kongre'de belirlenmektedir. Parti kurulduğu 1976'dan 2008 yılına kadar 16 Kongre gerçekleştirmiştir. Bu Kongreler, EPP'nin siyasi program ve imajının gelişiminde önemli rol oynamıştır. Kongre'de tartışılan ve çoğunluğun oyu ile kabul edilen parti programı tüm üye partileri bağlayıcı hükümdedir. Parti programı EPP başta olmak üzere ulusal üye partiler ile AB kurumları içerisindeki tüm Hıristiyan demokratlar tarafından kabul görür.

Kongre aşağıdaki yetkilere sahiptir³²⁴:

- EPP'nin siyasi programının hazırlanması ve kabul edilmesine karar verme,
- Tüzük değişikliklerine karar verme,

³²² Programme and Statute, Vol. 1, the EPP Documentation series, Second Edition, Brussels, 1984.

³²³ The EPP faced a new political landscape and published "A federal constitution for the European Union", 1990 Congress VIII in Dublin.

³²⁴ Internal Regulations of the International Non-Profit Association "European People's Party", approved by the EPP Political Bureau on 8 June 2006, s.2.

- Başkan, Başkan yrd, Genel Sekreter ve Mali İşler Sorumlusunu seçme,
- EPP'nin feshine karar verme olarak belirlenmiştir.

Geniş katılımı amaçlayan Kongre, demokratik esaslara göre çalışmaktadır. Kongre'nin delege sayısı üye partilerin temsilci sayılarına göre değişkenlik gösterebilmektedir. Avrupa düzeyinde bireysel üyelik kabul eden EPP'ye ü bireysel üye için başvuran şahısların üyeliğine Kongre'de karar verilir.

Kongre'nin yapısı aşağıdaki gibidir;

- EPP Başkanlık Divanı üyeleri,
- Doğal üye ve ortak üye parti başkanları,
- Doğal üye ve ortak üye partilerin temsilcileri,
- Parti üyesi AB üye devlet ve hükümet başkanları,
- Eğer doğal parti üyesi ise Avrupa Konseyi başkanı,
- Avrupa Parlamentosu başkanı (EPP üyesi ise),
- Avrupa Parlamentosunda EPP gruba bireysel üye olmuş şahıslar,
- Parti'nin Yan Kolları Başkan ve üyeleri,
- EPP'nin doğal parti üyesi ise Avrupa Komisyonu üyeleri,
- Batı Avrupa Birliği (BAB), Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) ve Kuzey Atlantik İttifakı (NATO), Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclis Başkanı ve Bölgeler Komitesi'nin EPP/CD grubuna üye parti başkanları,

Kongre'de doğal üye ve ortak üye partiler, Bölgeler Komitesi'nin EPP/CD grup üyeleri, AP'deki EPP grubunun bireysel üyeleri ayrı ayrı temsilcidirler. Politik Büro, Kongrenin olağanüstü toplanmasına karar verirse, partinin tüm üyelerinin katılmasını kararlaştırabilir. Doğal üye ve ortak üye partilerin her birinin üye sayıları, Politik Büro üyeleri sayısına uygun olarak hesaplanır. Eski üyeler bu hesapta dikkate alınmaz. Doğal üye ve ortak üye partiler en az üç delege hakkına sahiptirler. EPP'nin Bölgeler Komitesi grubu ve Yan Kolları Kongrede 6 üye ile temsil edilir.

Kongre Başkanı ayrıca partinin önceki başkan ve genel sekreterini, partinin taraftarlarını/destekleyicilerini ve diğer partilerden temsilcileri, Kongreyi izlemeleri

için misafir olarak davet edebilir. EPP Kongreleri normalde herkese açıktır. Buna Kongre, Başkanlık Divanı ricası üzerine basit çoğunlukla karar verilir. Ayrıca Kongrenin televizyonlarda yayınlamasınada karar verilebilir. Kongre organizasyonu, EPP Başkanlığı tarafından zaman zaman oluşturulan prosedürler ve kanunlar çerçevesinde yapılır. 1986 yılında Hague’de yapılan Kongre’ye kadar, Kongre’de kabul edilen belgeler için yönetimin oybirliği ile karar vermesi gerekmektedir. Bu Kongre’de alınan karar ile Kongre dokümanlarının kabulü için oy çokluğu ile karar verilmesi kararlaştırılmıştır³²⁵. Lüksemburg’da yapılan VII. Kongre’de parti yasası veya tüzüğüne ilişkin değişiklikler bu karar neticesinde oyçokluğu prensibine dayalı olarak sonuçlandırılmıştır³²⁶.

1992 yılında Atina’da yapılan Kongre’de partinin, Avrupa’da izleyeceği genel siyaset ve Kongreye danışmanlık yapması amacıyla çalışma gruplarının oluşturulması ve bu yönde kurallar düzenlenmesi kararlaştırılmıştır³²⁷. Buna göre, oluşturulan çalışma grupları üç yılda bir yapılan Kongreye kadar bazı konularda yetkili kılınmıştır. Çalışma grupları, Kongrenin yapısına uygun olarak oluşturulmuş, böylece çalışma grupları yapacakları çalışmaları ve tasarıları Kongre’ye sunmakla görevli kılınmıştır³²⁸. AB’nin genişleme sürecine bağlı olarak özelleştirme, uluslararası güvenlik ve savunma, hukuksal düzenlemeler, AB’nin Orta ve Doğu Avrupa, Latin Amerika ile ilişkileri gibi konularda çalışma grupları oluşturulmuştur. Ayrıca partinin Avrupa seçimlerine hazırlanmasına yardımcı olan siyasi program ve seçim komitesi çalışma grupları da mevcuttur. Bir konu ya da bir sorun derinlemesine bir çalışma gerektirdiğinde EPP, bu sorunla ilgili uzman kişilerle parti temsilcilerinin çalışma gruplarında buluşmasını organize etmektedir.

Kongre bünyesinde oluşturulan Çalışma Grupları, Başkanlık Divanı üyelerinin de içinde bulunduğu Kongreye bağlı parti organıdır. EPP üye partilerinin temsilcileri, nihai olarak Politik Büronun onaylamış olduğu önerileri ve stratejik alanlardaki temel politika ve pozisyonlar geliştirirler. Çalışma grupları yuvarlak masa tartışmaları, konferans düzenlemeleri ile ilgili diğer önemli işlerden

³²⁵ The EPP focused on “Economic Development and Environmental Problems”, 1986 Congress VI in the Hague EPP-Bulletin, Report by the Secretary- General of the European People’s Party, no 5 June 1986.

³²⁶ 1988 Congress VII in Luxembourg prepared for another European Election and approved the document “On the Side of the Citizens”, EPP-Bulletin, Report by the Secretary- General of the European People’s Party, no 5 July 1988.

³²⁷ The EPP discussed, drafted, and approved the EPP “Basic Programme”, 1992 Congress IX in Athens.

³²⁸ Internal Regulations of the International Non-Profit Association “European People’s Party”, Approved by the EPP Political Bureau on 8 June 2006, s.4.

sorumludurlar. Eğer alışma grupları üyeliklerinden biri boşalırsa Başkanlık ve Genel Sekreterlik ortaklaşa EPP'ye üye partiden bir üyeyi boşalan üyelik için atamasını yapmakla yetkilidir. Atanan üyenin alışmaları yetersiz kalırsa bu üyenin üyeliği Başkanlık tarafından düşürülebilir. Yeni atama hakkı yine Başkanlık ve Genel Sekreterliğindedir. EPP'de mevcut olan çalışma grupları řunlardır³²⁹.

a- Avrupa Politikası

EPP Başkanı veya Başkan Yardımcısının başkanlığında toplanan ve Avrupa seçim kampanyalarının organizasyonu ve politikaların geliştirilmesinden sorumlu çalışma grubudur. Avrupa politikası çalışma grubunun belirlemiş olduğu program ve politikalar Ayrıca, EPP'ye üye partilerin ulusal düzeydeki seçim çalışmalarının koordinasyonu ve seçim kampanya programlarına da yön vermektedir.

b- Ekonomik ve Sosyal Politika

Ekonomik ve Sosyal Politika alışma grubu, Avrupa düzeyinde Ekonomik ve Sosyal gelişmelerle ilgili temel konularla ilgilenir. Parti, Lizbon sürecinde özellikle üzerinde önemle durulması gereken nüfus, araştırma ve geliştirme gibi önemli konulara eğilmiş ve bu politikaların EPP tarafından öncelikli olarak desteklenmesi gerektiğine odaklanmıştır.

c- Genişleme ve Partiye Üyelik

Genişleme ve partiye üyelik çalışma grubu, aday ülkeler ve AB'nin genişleme stratejisi ile ilgili çalışmalar yapar. Bu alışma grubu tüm kıta Avrupa'sındaki gözlemci ve ortak üye partiler ile partiye yeni üye olmak isteyen ulusal partilere kolaylaştırıcı ve teşvik edici vekâlete sahiptir. Bir üye EPP'ye kabul edildiğinde aynı zamanda AP'deki gruba ve diğer organizasyonlara da kabul edilmiş olmaktadır.

d- Ortak Tarım Politikası

Ortak tarım politikası çalışma grubu, tarım politikasının yanı sıra sürdürülebilir gelişme ile ilgili konular ve tüketicinin korunması konuları ile uğraşır.

e- Yabancılar ve Güvenlik Politikası

Bu alışma grubu, partinin kıtalar arası ilişkileri ve karşılıklı işbirlikleri yanında, tüm Avrupa'nın yabancı ve savunma politikaları ile ilgili konularda EPP adına görev yapar.

³²⁹ <http://www.epp.eu/subsubpagina.php?hoofdmenuID=1&submenuID=1&subsubmenuID=7>

Çalışma grupları Kongre'ye yapmış oldukları önerileri tasarı olarak sunarlar. Tasarılar, Kongre üyelerinin üçte birinden (1/3) az oy alırsa reddedilir, üçte ikiden (2/3) fazla oy alırsa kabul edilir. Üçte iki (2/3) den az oy alan tasarılar bir sonraki Kongre'de tekrar görüşülmesi için Komisyona havale edilir. Komisyonun alacağı karar neticesinde gündeme gelip gelmeyeceği kararlaştırılır. Parti içi düzenin kaliteli bir işbirliğini ortaya koyması için kabul edilmiş olan bu kural partide uzlaşma ile karar alınmasına katkı sağlamıştır. Özellikle farklı görüşlerin birbirini anlayışla karşılaşması öncelikle partide bütünlüğün sağlanması açısından önemlidir. Böylece EPP, Avrupa düzeyinde temel problem teşkil eden konularda bir uzlaşma merkezi ve ulusal partiler arasında bir denge konumundadır. Dolayısıyla üye partiler arasında ortaya çıkabilecek sorunlar, farklı ülkelerden üye olan partilerin ortak kararları neticesinde, Avrupa düzeyinde tek bir çatı altında çözüme kavuşturulur. Kararlar alınırken üye partiler arasındaki dil, ırk vb. farklılıklar göz ardı edilerek ortak hareket edilir. EPP üyesi ulusal partiler, farklılıklara rağmen Avrupa düzeyinde tek bir politika izlemenin zorluğunu böylece göğüslemiş olurlar.

Ulusal bir partinin Kongresi ile karşılaştırıldığında, EPP Kongresi çok canlı ve renkli değildir. Ayrıca Kongre zamanı ve çalışma olanaklarının sınırlı olması, özellikle üyelerin lisanlarına yönelik tercüme uzun ve sıkıcılığı Kongre'nin heyecansız ve zevksiz geçmesine yol açmaktadır. Bunu aşmak için EPP, Kongre metinlerinin önceden delegelerin dillerine çevrilmesi yolunu denemiş, ancak finansal zorluklar nedeniyle tam anlamıyla uygulayamamıştır. Jansen, bu ve benzeri sorunların, Avrupa parti Kongrelerinden beklenen performans ve ilerlemelerin son derece resmi ve sığ kalmasına neden olduğunu belirtmiştir³³⁰.

2- Politik Büro (Political Bureau)

Politik Büro, EPP'nin stratejik organıdır. Başkan tarafından yönetilen Politik Büro, partinin en önemli karar organıdır. Politik Büro, parti ve parlamento grubu arasında yapılacak görüşmeleri ve alınan kararları yerine getirir. Partinin tüzel kişiliği, Politik Büro tarafından temsil edilir. Kurul'dan meydana gelen Politik Büro da kararlar çoğunluk yöntemiyle alınır. Bu karar Wilfered Martens'in Başkan seçilmesi ile alınmış artan işbirliği ve parti içinde uzlaşmanın sağlanması noktasında

³³⁰ Jansen Thomas, (2006), s.87.

atılmış önemli bir adım olmuştur³³¹. Politik Büro'nun üç tür üyesi olup bunlardan ilki EPP'nin idari kadrolarında bilfiil yer alan üyelere, İkinci grupta vekiller ve delegeler, üçüncü grupta ise oy hakkı bulunmayan üyeler yer alır. Buna göre Politik Büro'yu oluşturan ve EPP'nin idari kadrolarından gelen üyeler parti tüzüğü'nün 15. maddesinde düzenlenmiştir³³². Bunlar;

- Avrupa Parlamentosundaki EPP grubu üyeleri,
- Başkanlık Divanı üyeleri,
- Doğal veya ortak üye niteliğindeki partilerin başkanları,
- EPP Yan Kolların Başkan veya Başkan vekilleri,
- Doğal üye partinin Avrupa Parlamentosu üyeleri, Avrupa Komisyonu üyeleri ve Bölgeler Komitesi Başkanlık divanı üyeleri,
- Avrupa Konseyi (Council of Europe), BAB, AGİT ve NATO Parlamenterler Asamblelerinde ve Bölgeler Komitesinde yer alan EPP grup başkanlarıdır.

Bu gruba mensup olan üyeler yukarıdaki görevlerinin sona ermesiyle birlikte EPP Politik Büro üyeliğinden ayrılmış sayılırlar.

Politik Büro ikinci grupta yer alan vekil veya delege niteliğindeki üyeler şu kategorilere ayrılırlar:

- Doğal ve ortak üye niteliğindeki partilerin temsilcileri (temsilcilerin oy hakkı temsil ettikleri üye partinin EPP içindeki ağırlığıyla doğru orantılıdır),
- EPP'nin Bölgeler Komitesindeki grubunun temsilcilerinden (Bunların oy ağırlıkları da Başkanlık Divanı tarafından belirlenir) oluşmaktadır.

Temsil ettikleri delegasyonun ilgili kurumdaki görev süresinin dolmasıyla birlikte bu üyelerin de Politik Büro'daki görev süreleri dolmuş sayılır. Politik Büro'nun terkihi Genel Sekreterlik tarafından AP'nin bir yasama döneminde iki kez olacak şekilde yasama dönemi başında ve ortasında belirlenir.

Politik Büro'nun üçüncü gruptaki üyeleri ise,

- EPP'nin Genel Sekreter yardımcıları,

³³¹ Jansen Thomas, (2006), s.88.

³³² By-Laws of the International non-Profit Association "European People's Party", approved by the EPP Congress on 31 March 2006, s.6.

- Avrupa Parlamentosu, Avrupa Konseyi, BAB, AGİT ve NATO Parlamenterler Asamblelerinde ve Bölgeler Komitesinde yer alan EPP grup Genel sekreterleri,
- Gözlemci statüsündeki üye partilerin her birinden gelen iki delegeden oluşmaktadır.
- Ayrıca Başkanın önerisi üzerine Politik Büro danışma amaçlı olarak kurum dışından kişileri davet edebilir. Politik Büro'yu oluşturan üçüncü gruptaki üyelerin oylamalarda oy hakkı bulunmamaktadır.

Politik Büronun görev ve fonksiyonları parti tüzüğü 16. madde de şu şekilde düzenlenmiştir³³³.

- EPP'nin faaliyetlerini siyasal programı doğrultusunda düzenleyerek eylemde birlik sağlamak,
- Kongreyi, gündem, tarih ve toplanılacak yeri açıkça belli ettikten sonra toplantıya çağırarak. Kongreyi toplantıya çağırma, Politik Büro adına Başkanın sorumluluğundadır.
- EPP Kongresi taslak belgelerini onaylamak ve tartışmak. Başkan olağan Kongre'de görüşülmek üzere kabul edilmiş gündem, toplantı yeri ve tarihini yazılı olarak sunmak durumundadır. Bununla birlikte, Kongre iç düzenlemelerinin bir kopyasını delegelere, Kongre toplanmadan 4 hafta önce göndermek zorundadır. Ayrıca Başkan, delegeleri organizasyonla ilgili düzenlemelerden haberdar eder.
- Politik Büro, olağan dışı Kongre kararı alabilir. Olağan dışı Kongre kararı, AP'deki EPP grup veya en azından 1/3 doğal üye ve ortak üye parti üyelerinden gelebilir. Olağan dışı Kongre kararını Politik Büro üç hafta içinde yerine getirmeli ve toplantı yeri ve zamanını bildirmelidir. Eğer olağan dışı toplantıya çağırma tüzük ve yönetmeliklere uygunsa ve toplantıya çağırılanlar çoğunluğu sağlamışlarsa, Kongre'nin toplanmasına karar verilir. Kanuna uygun verilen önergede yeterli çoğunluğa ulaşılmış olmalıdır. Kongre'nin olağan dışı toplanmasına yönelik verilen bir önergeye geçerli bir

³³³ By-Laws of the International non-Profit Association "European People's Party", approved by the EPP Congress on 31 March 2006, s.6.

tedbir konulabilir. Tedbir Kongre Başkanlık divanı veya en az 7 doğal üye ve ortak üye partilerin (bunlar ayrı ülkelerden olmalı ve Parlamentoda EPP gruba üye olmalıdır) verecekleri önergeyle Kongre'nin olağan dışı toplanmasına tedbir koyabilirler. Eğer Kongre'nin olağan dışı toplanmasına geçerli bir tedbir konulmayacaksa, Başkan, EPP Başkanlık Divanına danışarak, olağan dışı Kongre'nin gündemine ve tarihine ilişkin kararı açıkça beyan eder. Kongre'nin olağan dışı toplanmasına ilişkin şartlara ait süre ve ihbar parti tüzüğüne uygun olmalıdır.

- Politik Büro, Başkanlık Divanının tavsiyesi üzerine Genel sekreter yardımcılarını seçer,
- Ulusal parlamentolarda yer alan gruplarla, üye partiler arasındaki ilişkilerin organize bir biçimde ve sistemli temeller üzerinde devam edilmesini sağlar,
- Yıllık hesapları ve parti bütçesini kabul eder,
- Üyelik başvurularını değerlendirir ve ortaklık ilişkilerinin yürütülmesini sağlar,
- Parti üyeliklerini iptal eder,
- Üye partiler tarafından ödenen yıllık üyelik aidat oranlarını belirler,
- Başkanlık divanının önerisi üzerine onursal başkan(lar)ın seçilmesi ve Hesap uzmanlarının atanması gibi birçok görev ve fonksiyonu yerine getirir.

Belirli konu ve sorunlar üzerinde çalışan Politik Büro, daimi komisyonlar ve geçici nitelikli çalışma grupları oluşturabilir. Bu komisyon ve çalışma grupları, ilgili komisyon veya grubun başkanının kararı üzerine yine Politik Büro tarafından fesih edilebilir.

Başkanın daveti üzerine Politik Büro yılda dört kez toplanır³³⁴. Toplantılar genelde Brüksel'deki parti merkezinde gerçekleştirilmektedir. Gerektiğinde olağanüstü toplantı da düzenlenebilir. Politik Büro, toplantı zamanını en az iki hafta önceden üyelere yazılı olarak bildirilir. Üyelerin çoğunluğunun toplantıda hazır bulunması halinde nisap sağlanmış olur. Nisabın sağlanamaması halinde düzenlenen

³³⁴ By-Laws of the International non-Profit Association "European People's Party", approved by the EPP Congress on 31 March 2006, s.7.

ikinci toplantıda aynı gündemin bulunması halinde nisap sağlanamasa da toplantı gerçekleştirilir. Tüm oylamalar mevcut üyelerin mutlak çoğunluğuyla alınır. Oyların eşit çıkması durumunda Başkanın oyu belirleyici olur. Genel sekreter veya genel sekreter vekili toplantı tutanaklarını hazırlar. Her bir toplantıyı takip eden 4 hafta içinde tutanaklar tüm parti üyelerine ulaştırılır.

Görevi parti birliğini korumak ve aktif olarak Avrupa düzeyinde belirlenen parti siyasetini yürütmek olan Politik Büro, ulusal partilerden gelebilecek istek ve arzuları görüşüp karar bağlar ve bu kararın ulusal düzeyden gelmiş olmasına bakılmaksızın onun, Avrupa düzeyinde etkin kullanımı olup olmadığını kararlaştırır. Bu yolla alınan kararlar Avrupa perspektifinden bakılarak kararlaştırılacağı için ulusal partilerin çatışmasına engel olmaktadır. Neticede Politik Büro, ulusal partilerin Avrupa düzeyinde daha etkin olmalarının yolunu açarak onların kendi aralarında çatışmalarını engeller.

Politik Büro, normal şartlar altında kapalı oturumla toplanır. Bununla birlikte delegelerin onda biri (1/10) veya Başkanlık Divanının ricası üzerine yapılacak oylamayla basit çoğunlukla halka açık toplantı kararı alınabilir. Politik Büro, Kongreler arasında işleyen bir yapıdır ve yapısal reform önceliğine sahip olarak daha sık toplanır. Politik Büro delegeleri, EPP grubu ve üye partilerin AP'deki vekil sayılarıyla orantılı olduğundan EPP'nin seçim başarıları nedeniyle çok sayıda üyeye sahip olmuş gün geçtikçe büyümüş ve hantal bir yapı haline gelmiştir. Özellikle 1990'lı yıllarda Birlik düzeyinde meydana gelen değişimlere ayak uydurmada yetersiz ve yavaş kaldığı görüldüğünden Parti, bu değişime daha hızlı adapte olmak için başka bir forum ve yetkili organ olarak Parti Zirvesi'ni (Summit) kurmuştur.

3- Başkanlık/Başkanlık Divanı (The Presidency)

EPP, yürütme organı olan Başkanlık Divanı tarafından idare edilir. Başkanlık Divanı bir Başkan, onursal başkan(lar), on adet Başkan yardımcısı, EPP'ye mensup olması halinde Avrupa Parlamentosu Başkanı, Parlamentoda EPP grubu Başkanı, Mali işler sorumlusu ve Genel Sekreterden oluşur. Başkanlık Divanı üyelerinden Politik Büro tarafından seçilen onursal başkan(lar) ve AP Başkanı dışında, Başkan ve Başkan yardımcıları gizli oyla ve ayrı ayrı olarak üç yılda bir düzenlenen Parti

Kongresinde seçilirler³³⁵. Parti Başkanı, Kongre’de öncelikle seçilir. Başkan daha sonra Kongre’ye seçilmek üzere bir Genel Sekreter önerir. Yalnız doğal ve ortak üye partiler bu pozisyon için aday gösterilebilir. Yapılan seçimde geçerli oyların salt çoğunluğunu alan aday seçimi kazanır, çekimser oylar sayımda dikkate alınmaz.

Başkan, Başkan yardımcısı ve Mali işler sorumlusu da aday gösterilerek seçilebilirler. Aday gösterme seçim öncesindeki yedi gün içinde Genel Sekreterlik tarafından Kongre’ye yazılı olarak yapılmalıdır. Başkan ve Genel Sekreter üye partiler adına aday gösterme yetkisine sahiptirler. Tüm doğal ve ortak üye konumundaki partilerin seçimlerden üç gün öncesine kadar bu konuda bilgilendirilmesi gerekir. Başkanlık Divanı üyeleri istediklerinde istifa edebilirler, ancak bu durumu Başkanlık Divanına taahhütlü mektupla önceden bildirmeleri gerekir. Ayrıca görevleri Kongre tarafından re’sen sona erdirilebilir. Bir makamın boş kalması halinde Politik Büro yeni bir üye seçebilir. Bu seçimi takip eden Kongre toplantısında bu atama onaylanır ve görev süresi belirlenir. Başkanlık Divanında görev yapan üyeler yeniden seçilebilirler. Başkanlık Divanı üyelerinin görev sürelerinin sona ermesi halinde yeni üyelerin seçimi için Kongre’nin toplanması çağrısında bulunulur. Kongre’nin toplanamaması halinde yeni Kongre toplanana kadar görevlerine devam etmek zorundadırlar.

Başkanın önerisi ve gündemin gerektirdikleriyle uyumlu olarak şu kimseler Başkanlık Divanı toplantılarına davet edilebilirler:

- Üye partilere mensup Avrupa Komisyonu üyeleri,
- Avrupa Konseyi BAB, AGİT ve NATO Parlamenterler Asamblelerinde ve Bölgeler Komitesinde yer alan EPP grup başkanları,

Aşağıdaki kişiler sürekli olarak Başkanlık Divanı toplantılarına davet edilir:

- EPP’nin Genel Sekreter vekilleri ve yardımcıları,
- Avrupa Parlamentosundaki EPP grub Genel Sekreteri.

Başkanlık divanının üyeleri görevleri için ayrıca maaş almazlar. Ancak Politik Büro gerektiğinde bu durumun aksine karar alabilir. Başkan, görevlerini

³³⁵ By-Laws of the International non-Profit Association “European People’s Party”, approved by the EPP Congress on 31 March 2006, s.4.

yerine getiremediği durumlarda yerine vekil atayabilir. Başkanlık Divanının görevleri parti tüzüğü'nün 12. maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre³³⁶;

- Politik Büro'nun aldığı kararların uygulanmasını sağlamak,
- Yıllık hesapları ve bütçeyi hazırlamak,
- EPP'nin siyasal platformlarda sürekli temsilini sağlamak,
- Genel Sekreterliğin işlerini gözlemlemek, özellikle de bütçe yönetiminde,
- EPP'nin siyasi program dâhilindeki bildirimleri hazırlayıp yayınlamak,
- Politik Büro için Genel Sekreter vekilleri adaylarını belirlemek,
- Politik Büroya onursal başkanlık yapacak adayların önerilmesini sağlamaktır.

Başkanlık Divanı üyelerinin yılda en az sekiz kez toplanması gerekir. Toplantı planlanan tarihten en az iki hafta önce yazılı olarak Başkanın çağrısıyla yapılır. Üyelerin çoğunluğunun sağlanması halinde nisap gerçekleşmiş olur. Toplantıda nisabın sağlanamaması halinde aynı gündemle ikinci bir toplantı düzenlenir. Kararlar mutlak çoğunlukla alınır. Başkanlık Divanının tüm üyeleri bir oya sahiptir. Toplantı tutanakları Genel Sekreter veya Genel Sekreter vekili tarafından tutulur.

Başkanlık Divanı üyeliği kişisel bir görevdir, üye kendi yerine bir başka kişiyi vekil olarak Başkanlık Divanı toplantısına gönderemez. Bir yıl içinde toplantıların en az yarısına katılmayan bir üyenin üyeliği düşer. Başkanlık Divanı toplantıları fiilen bir arada yapılabileceği gibi video veya telekonferans usulleriyle de gerçekleştirilebilir.

Başkanlık Divanına, Parti Başkanı başkanlık eder. Başkan, partiyi içte ve dışta temsil eder. Başkan Kongreye, Politik Büroya, Parti Zirvesine ve üye partilerin başkanlarına başkanlık eder. EPP'nin siyasi başarısı, Başkanın siyasi yetenek ve becerilerine, AB sürecinde izleyeceği politik inisiyatife bağlıdır. Başkan, partinin lideridir. Başkan, üye partiler arası işbirliği ve uzlaşmayı sağlar. Başkanlık parti yasasında bulunan sembolik bir kurumdur. 1990 yılındaki değişiklikle beraber Başkanlık, bağımsız bir organ konumuna gelmiştir. Böylece Başkan, EPP'nin siyasi

³³⁶ By-Laws of the International non-Profit Association "European People's Party", approved by the EPP Congress on 31 March 2006, s.5.

duruşunu, idari karar alma ve mali durumlarda Genel Sekreterin denetlenmesi gibi fonksiyonel görevlerin verilmesi ile partinin en üst denetim organı haline gelmiştir. 1990 yılına kadar iki yıl için seçilen Başkan yapılan değişiklikle Kongre’de üç yılda bir seçilmektedir³³⁷. Ayrıca Başkan ile beraber Genel Sekreter, Mali işler sorumlusu ve Başkan yardımcıları da seçilir. Bu seçimler parti içi yarışmayı ve ayrıca Başkanın siyasi gücünün artmasına yol açmıştır. Böylece parti içi diplomatik süreç yerine 1990’larda demokratik sürecin yerleşmesi söz konusu olmuştur.

4- EPP Zirve (EPP Summit)

Partinin politik açıdan önemli bir diğer organı da EPP Zirve’sidir. EPP liderinden, hükümet başkanlarından, koalisyon hükümetlerindeki parti liderlerinden, Avrupa Komisyo başkanı (ya da başkan yardımcısı) ile doğal üye partiye mensup ise AP Başkanı ile EPP Genel Sekreter ve Genel sekreter vekillerinden oluşur. EPP Zirvesi, Avrupa Konseyi Zirvesi başlamadan önce, bu zirveye hazırlık yapmak amacıyla toplanır. Böylesi önemli toplantılardaki amaç, resmi olmayan, kişisel ve güvenilir bir atmosferde farklılıkları ortadan kaldırmak, genel bir politik pozisyon geliştirerek birlikte ortak tavır oluşturmaktır. EPP Zirveleri alışlageldiği gibi, Brüksel’de ki Bouchout Kalesinde yapılır. Zirve, EPP Kongrelerinin yapılış tarzı ve genel durumu içerisinde toplanır. Hâlbuki Zirve’nin üye parti liderleri için daha geniş bir forum olması tasarlanmış, bu amaçla Zirve’ye karşıt görüşteki parti liderleri de EPP Başkanı tarafından davet edilebileceği vurgulanmıştır³³⁸. EPP gerek örgütsel yapısıyla, gerekse karar alma ve Avrupa Konseyi Zirvesi öncesi yaptığı hazırlıklarıyla siyasi rakipleri için bir model olmuştur³³⁹.

EPP Zirvesi, Avrupa Konseyi’ndeki EPP üyesi hükümet ve devlet başkanlarının alacağı pozisyonu, partinin işbirliğini yönlendirecek politik kararları ve partinin stratejileri üzerine öneri hazırlar.

³³⁷ “A Federal Constitution for the European Union” the text is printed in the EPP Bulletin. Repoert of the Secretary- General of the European People’s Party n.5/6- December 1990.

³³⁸ Özellikle Bu zirveye, İngiliz Muhafazakâr Party’nin katılması için yapılan tüm davetlere O dönem parti başkanı olan John Major iştirak etmemiştir.

³³⁹ The EPP Bulletin EPP 1992, Partinin Sosyalistlere ve Liberallere göre daha dinamik bir tarza sahip olduğu ve bu partilerin kendi organizasyonlarını kurarken EPP’nin örgütsel gelişiminden faydalandıkları vurgulanmıştır.

EPP Zirvesi aşağıdaki üyelere oluşur;

- EPP Başkanlık Divanı üyeleri (Başkan, Başkan yardımcısı, Avrupa Parlamentosu Başkanı, Parlamentoda EPP grubu Başkanı, Mali işler sorumlusu ve Genel Sekreter),
- Avrupa Konseyi'nde EPP'ye mensup hükümet ve devlet başkanları, Avrupa Komisyonu Bşk, Bşk yardımcısı, EPP'nin doğal üyesi olan partilerin başkanları,
- AB üye devletlerdeki koalisyon hükümetlerindeki EPP'nin ortak üye parti başkanları,
- AB üye devletlerdeki EPP'nin doğal üyesi olmayan muhalefet parti liderleri (bunlar EPP Başkanının daveti üzerine zirveye katılırlar) oluşmaktadır. Başkan, gerekli gördüğü kişileri de EPP Zirve toplantısına davet etme hakkına sahiptir. Başkan, EPP Zirvesi'nin genel talimatları ve sonuçlarını Politik Büro'ya rapor eder.

Partinin kuruluşundan itibaren üye parti liderleri geleneksel olarak konferanslar şeklinde bir araya gelmişlerdir. Ancak AB'nin genişleme süreci ile beraber AB Konseyi'nin almış olduğu yeni şekille birlikte parti bu yeni duruma kendini uyarılma ihtiyacı duymuştur. Özellikle Alman Helmut Kohl'ün Başkan olduğu dönem bu toplantıların gerekliliği fark edilmiş ve Hıristiyan demokratlar önceliği Avrupa Konsey Zirvesine vermişlerdir. Politik Büro'nun yapısı ve üye sayısındaki artış, Avrupa Konsey Zirvelerinden önce toplanıp bu zirveye yönelik kararlar almada yavaş kalınmasına ve partinin Avrupa Konsey Zirvelerinde etkin olamamasına yol açmıştır. EPP Zirvesi'nin asıl amacı, AB Konseyindeki hükümet ve devlet başkanlarını Avrupa Konsey Zirvesine hazırlamak olduğu için, hükümet temsilcilerinin nispeten küçük ve resmi olmayan bir ortamda iletişim kurabilmelerini sağlamaktır³⁴⁰.

Devamlılık ve istikrar için EPP Başkanı hem Politik Büro ve Parti Zirve toplantılarına başkanlık eder hem de Zirve toplantılarının sonuçlarını Politik Büro'ya taşır. EPP Zirve toplantıları “doğal olarak üzerinde anlaşılan EPP'nin AB siyasetinde

³⁴⁰ Johansson K. Magnus (1997), **Transnational Party Alliances: Analysing the Hard Won Alliance between Conservatives and Christian Democrats in the European Parliament**, Lund: Lund University Press, 3. bölüm

izleyeceği konuları özetleyen belgelerdir”. Genellikle EPP Zirve toplantılarının sonuç bildirimleri hakkında kamuoyuna bilgi vermek EPP Başkanı’nın görevidir. AB Konseyi’nde EPP’nin en çok üye ile katıldığı Zirve toplantısı “Corfu” da gerçekleşen Avrupa Konseyi’nden önceki, Haziran 1994 EPP Zirve toplantısıdır³⁴¹. Jansen, bu Zirveleri, parti liderleri arasındaki samimi ilişkiye, ilk isimlerini kullanan ve birbirleriyle direkt konuşan “parti arkadaşlarına” yol açtığını, dolayısıyla “yakın ve gayri-resmi” olarak tarif etmiştir. Böylece liderler Zirve’de, diğer üye ülkelerdeki problemleri tartışırken bu konuda ortak duyarlılık geliştirilerek daha doğal davranabilmektedirler. EPP web sitesinde bu Zirvelerin “ resmi olmayan, kişisel ve güvenli bir ortam yarattığını ve bu ortamda zorlukların probleme dönüşmeden üstesinden geldiğinin altı çizilmiştir.

Halen EPP’nin siyasi program ve alacağı pozisyonlarda son söz ulusal siyasetçi ve partilerin elindedir. EPP Başkanı bir konu çoğunluk tarafından oylandığında içgüdüsel bir politikacı yaklaşımı ile hareket etmektedir. Bu kesinlikle konunun özüne ve üye partilerin hassasiyetine bağlıdır. Zaten Kongre’nin kararlarını çoğunluk ilkesiyle almasının temelinde bu düşünce yatmaktadır. Bu prensip, EPP kurulduğu günden beri uygulanmıştır. Bir röportajda EPP Başkanı Martens, “görev yaptığım tüm Zirve toplantılarında, karar alma ve anlaşma temelinde ulusal partiler ve liderler arasında ortak zeminin oluşmasına çalıştım” demiştir³⁴². Dolayısıyla EPP Başkanı’nın ifadesinde vurguladığı gibi çoğunluk görüşüyle alınan kararlar sayesinde EPP, AB düzeyinde politikalarını daha rahat uygulama imkânına sahip olmuştur.

5- Genel Sekreter (General Secretary)

Genel Sekreter, parti organları tarafından alınan kararları yerine getiren EPP’nin dinamik organlarından biridir. Genel Sekreterliğin desteğiyle partide ilgili toplantılar düzenlenir, üye partilerle, yan kollar ve parlamento grubu ile EPP arasında işbirliği ve iletişim Genel Sekreterlik tarafından sağlanır. Genel Sekreter, Başkanın tavsiyesi üzerine Kongre tarafından seçilir. 1983 yılından itibaren EPP Genel sekreterleri aynı zamanda EUCD’nin Genel sekreterlik görevini de yerine getirmiştir. Bunun temel sebebi, AB üyesi ülkeler ile AB üyesi olmayan ülkelerdeki Hristiyan demokratlar arasındaki işbirliğinin bu yolla sağlanmasına yönelik düşüncenin hakim olmasıdır. EPP’nin ilk Genel Sekreteri, 1978–1983 yılları arasında aynı zamanda

³⁴¹ Jansen Thomas, (2006), s.88.

³⁴² Jansen Thomas, (2006), s. 131

Fransız ulusal meclisi üyesi olan Jean Seitlinger tarafından yerine getirilmiştir. Daha sonra seçilen Genel Sekreterler ağırlıklı olarak Alman politikacılar olmuştur. Özellikle Genel Sekreterin, Avrupa sorunları karşısındaki tutumu, bakış açısı ve deneyimi EPP'nin 1990'lı yıllarda tüm muhafazakâr ve liberal görüşlere kapısını açmasına yol açmıştır.

Esasında Genel Sekreterlerin aynı zamanda ulusal bir parlamento üyesi olması parti açısından tatmin edici olmamıştır. Bu durumun yaratmış olduğu olumsuzluk nedeniyle Genel Sekreterlerin parlamenter görevleri olmaması ve kendini tamamıyla görevine vermesi için CDU lideri Helmut Kohl'ün baskılarıyla Thomas Jansen hem EPP hem de EUCD'nin Genel Sekreteri olarak atanmış ve bu görevi 1983-1994 yılları arasında başarıyla sürdürmüştür³⁴³. Jansen'e göre Genel Sekreter, EPP ile ilgili alacağı kararlarda özgür olmalı, üye partilerin isteklerine, bireysel isteklere ve parlamento grubunun isteklerine karşı kendi konumunu güçlendirmelidir. Bu teminat onu Başkan'ın yetkilerini kullanırken yalnızca Başkan'a karşı sorumlu tutmalıdır. Böylece Genel Sekreterin, EPP'nin örgütsel gelişimi, partinin gelecekte alacağı şekille ilişkin kararlarında baskı altında olmayacağı savını ileri sürmüştür. Genel Sekreterlik, 1990'lı yıllardan sonra partinin ana organı konumuna gelmiştir. Parti ile ilgili tüm işlem ve eylemlerde Genel Sekreter, kavramsal ve dinamik bir anlayışla üye partilerden gelen görüşleri bütünleştirerek Avrupa vizyonu için çalışmıştır³⁴⁴. Parti de tam zamanlı olarak görev yapan Genel Sekreterin faaliyetleri arasında şunlar yer alır:

- Genel Sekreterliğin idari işleri ve diğer organlar tarafından alınan kararların uygulamaya konması,
- Üye partiler ve Parlamento grubu arasındaki ilişkilerin düzenlenmesi ve gözetimi,
- Organların gündemlerinin Başkanlıkla işbirliği ve iletişim içinde belirlenerek toplantıların organize edilmesi, tutanakların tutulup saklanması,
- Bütçe yönetimi,

³⁴³ Jansen Thomas, (2006), s. 225-7.

³⁴⁴ 1999'dan sonra Genel Sekreter olan Antonio Lopez ve Alessandro Agag özellikle W. Martens'den sonra bu konuda öncelik almışlar ve ulusal üye partiler üzerinde önemli etkilerde bulunmuşlardır.

- Her yılın başında Politik Büro'ya sunulmak üzere yıllık faaliyet raporunun hazırlanması gibi faaliyetleri yerine getirmektedir.

Genel Sekreter ayrıca Başkanlık Divanı kararlarının uygulanmasından, hukuki işlemler ve davalarda EPP'nin savunulmasında görev alacak avukatların atanmasından sorumludur.

Avrupa politikalarının karmaşıklaşması ve AB genişlemesi ile beraber EPP, Genel Sekreterlik kurumunu bu gelişmelere bağlı olarak düzenlenmiş ve genişletilmiştir. Özellikle EPP'nin üye sayısının artması, üyeler arasında daha hızlı iletişim kurulması, toplantıların organize edilmesi, sorunların parti üst yönetimine aktarılması, lisan ve tercüme gibi sorunlar bu değişikliği zorunlu kılmıştır. Bu doğrultuda Genel Sekreterlik kurumu oluşturulmuş; bu doğrultuda genel sekreter yardımcıları atanmış ve görev paylaşımına gidilmiştir. Genel Sekreter yardımcıları, parti tüzüğü 12. ve 19. maddeleri uyarınca Genel Sekreterin önerisi, Başkanın oluru ve Politik Büro tarafından üç yıl için seçileceği hüküm altına alınmıştır. Böylelikle yeniden yapılandırılan Genel Sekreterlik Kurumu, profesyonel memurlardan oluşan bir kurum halini almıştır. Bu kurumda, komitelere ve dış ilişkilere yönelik yardımcılıklar oluşturulmuştur. Komitelere yönelik oluşturulan genel sekreter yardımcılığı ile partinin AP ve AB içerisindeki komitelerine danışmanlık yapmak amaçlanmış, Dış İlişkiler genel sekreter yardımcılığı ile de EPP'nin kıtalararası ve AB dışındaki Hristiyan demokratlarla karşılıklı ve ikili ilişkiler organize etme görevi verilmiştir³⁴⁵. Yardımcılar bu görevi yerine getirirken Genel Sekreterinin gözetim ve denetiminde altında görev yaparlar tüm sorumluluk Genel Sekretere aittir.

6- Mali İşler Sorumlusu (Treasure)

EPP'nin finansmanı ile ilgili konularda görevli bir Mali İşler Sorumlusu bulunmaktadır. Genel Sekreterin hazırlayıp Politik Büronun onayına sunduğu bütçenin yürütülmesi ve denetlenmesinden sorumludur. 1980'li yıllardan sonra partinin büyümesine bağlı olarak mali sorunlarda artış yaşanmıştır. Özellikle, üye partilerden toplanan aidatlarının yetersiz olması, aidatların üye partilerin gücüne göre belirlenmemesi gibi sorunlar EPP bütçesinin yeniden disipline edilmesini zorunlu

³⁴⁵ Approved by the EPP Political Bureau "Internal Regulations of the International Non-Profit Association European People's Party", on 8 June 2006.

kılmıştır. Bu sorunlar 1993 yılına kadar parti içinde devam ede gelmiştir. 1993 yılında Partinin Finansal yapısı ile ilgili temel kurallar belirlenmiştir. Böylece partinin finansman yapısı sistematik ve işbirliği dâhilinde kaynakların etkin dağılımı yoluna gidilmiştir.

Parti kaynaklarını yerinde kullanması için Mali İşler Sorumlusu ve Genel Sekreter, Politik Büro ve Başkanlık Divanı tarafından görevlendirilir. Mali İşler Sorumlusu her yılsonunda partinin bütçe ve kesin hesabını Politik Büro'nun onayına sunar. Aynı zaman da Mali İşler Sorumlusu partinin gelirleri-giderleri, üye aidatları, hibeler ve diğer gelirlerin toplanması ve defterlere işlenmesinden sorumludur.

B- Avrupa Halk Partisi Yan Kolları

1950'lerin başlarında uluslararası genç bir organizasyon olarak kurulmuş olan Hıristiyan Demokratlar, Avrupa Topluluğu bünyesinde kendi fikirleri doğrultusuna örgüte destek olunması ve fikirlerin toplumun diğer kesimlerince de benimsenmesi amacıyla Yan Kollar kurmaya başlamıştır. Esasında Hıristiyan demokratlarca 1960'larda kurulan Avrupalı Genç Hıristiyan Demokratlar (EYCD) örgütü aynı zamanda NEI örgütü ile ilişki halinde konumlanmış, ancak sonrasında gençlik örgütü Hıristiyan Demokrat İşçi Birlikleri ile siyasi işbirliğini geliştirmiştir³⁴⁶. EPP'nin 1976 yılında kurulması ile beraber Yan Kollar, ulusüstü düzeydeki bu yeniden yapılanmaya ayak uydurmak ve yeni düzende daha aktif olabilmek amacıyla örgütsel yapılarını kurmuşlardır. Bu dönemde Avrupa'da kurulmuş olan ve EPP ile ilk işbirliğini başlatan örgüt, Hıristiyan Demokrat Kadın Birlikleri olmuştur.

EPP'nin ulusüstü düzeyde faaliyet göstermesiyle beraber hem ulusal üye partiler hem de bölgesel yan kuruluşlar arasındaki işbirliği daha yoğun bir hal almıştır. Tüm bu işbirliği çalışmaları ulusal sınırların ötesinde işbirliğine duyulan ilgiden meydana gelmiştir. Kadın ve gençlik örgütlerinden başka her bir EPP üyesi ulusal parti, kendi sorumluluk sınırları dâhilinde çalışınlar diye belirli bir kategori altında ulusüstü düzeyde kurulmaya başlanan bu işbirliğine bağlanmak durumunda kalmışlardır. Böylece, Hıristiyan Demokrat İşçiler Avrupa Birliği (EUCDW) ve Küçük ve Orta Boy İşletmeler Birliği (EMW) uzun bir siyasi işbirliğine sahip olsunlar diye EPP içerisinde güçlü konumda olan Alman ve Belçika siyasi

³⁴⁶ Jansen Thomas, (2006), s.117.

partilerinin baskısı sonucu ulusüstü ölçekte kurulan Yan Kollar olarak ortaya çıkmıştır.

EPP'nin böylesi organizasyonlarla kurduğu ilişki ve onların var olmasına yönelik ilgisi, Avrupa düzeyinde bireyler ve gruplarla doğrudan işbirliğine duyulan ihtiyacın artmasından kaynaklanmıştır. Politik şahsiyetlerin artan bilgi ve deneyimleri, Avrupa sorunlarına daha yakın ilgiye gereksinim olması, bu yöndeki bir gereksinim farklı ülkelerden gelen partilerin EPP ile birlikte yeni bir işbirliği kurmalarına dayanışma ve karşılıklı güvене dayanan fırsatlar sonucu ortaya çıkmıştır. Bu işbirliği, üye partiler üzerinde olumlu bir etkiye sahip olmuş ve Yan Kollar arasındaki işbirliğinin “Avrupa Partisi” çatısı altında bulunması yönünde karar alınmıştır. Üye partilerin ulusal ölçekteki ilgili yan kollarının doğrudan EPP'nin yan kolları olması yanında, özel üyeliğe dayalı ve bireysel üyelik yolunun açık olduğu bu işbirliğinde, insanların ilgi duydukları alanlarda aktif olması ve partiler arası işbirliğinin güçlenmesi amaçlanmıştır. Yan Kollardan gelecek olan katkılar genellikle bu grupların özel isteklerine yoğunlaşmış ve ulusüstü ölçekte EPP'de ileriye doğru bir konsensus oluşumuna katkı sağlamıştır. EPP, Yan Kollardan gelen bu ilgileri her zaman dikkate almış ve bu yönde kararların EPP tarafından kabul edilmesine yönelik lobi çalışmalarına yoğunlaşmıştır.

EPP tarafından resmi olarak tanınmış olan Yan Kollar, parti tüzüğü IV başlıkta düzenlenmiştir. Buna göre³⁴⁷;

- Yan Kollara üye olacak ulusal örgütlenmeler, (ulusal parti yan kolları) genellikle EPP'nin üyesi olan ulusal parti ile bir işbirliğinde olmalı, en azından da Birliğe üye ülkede faaliyette bulunmalı,
- Yan Kolların faaliyeti, temsil hakkının kim tarafından yapılacağı ve sorumlulukların kime ait olacağını ortaya koyan temel bir tüzüğe sahip olmalı,
- Yan Kolların faaliyet ve pozisyonları, EPP program ve politik öncelikleri temel alınarak hazırlanmalıdır.

³⁴⁷ Internal Regulation of the International non-profit Association “European People’s Party”, Draft of 29 March 2006, s.4.

Bu temel koşulları yerine getiren Yan Kollar, Politik Büro tarafından tanınmaktadır. Böylece parti tarafından tanınan Yan Kollara, parti organlarına katılmak için bazı olanaklar sağlanır. Örneğin, EPP bütçesinden belirli bir pay aktarılır. Yan Kollar, kendi iç düzenlerini ve faaliyetlerini kendi tüzük ve yasalarına göre yapmaktadırlar³⁴⁸. Partiden farklı olarak, Yan Kollar politik fonksiyonlara sahip değillerdir. Yan Kolların varoluş nedeni parlamento seçimlerine katılmak ve çoğunluğu elde ederek iktidara gelmek değildir. Asıl amaç insanlara kendi dünya görüşlerini ve tarihlerini anlatmak ve bu yolla EPP'ye Avrupa düzeyinde siyasi katkı vermektir. Dolayısıyla öncelikli şey, işbirliğini öncelikle kendi aralarında güçlendirmek, daha sonra farklı kamuoyu düşüncelerini kendi düşüncelerine yöneltmek, düşüncelerini geniş kesimlere ulaştırmak ve anlaşılmasını sağlamak bu yolla ulusal düzeydeki ilgileri ulusüstü düzeye çekmeye uğraşmaktır³⁴⁹.

EPP'nin tanımış olduğu Yan Kollar, faaliyetlerinde ve isimlerinde EPP ile ilgilerini açıkça gösteren ifadelerle yer vermekle yükümlü kılınmıştır. Genel kural olarak EPP tarafından tanınan Yan Kollar, doğal üye ve ortak üye partilerin ulusal ölçekteki Yan Kollarıdır. Yine de EPP Yan Kol üyesi olmak isteyen ulusal ölçekteki ulusal partinin Yan Kolları, EPP Başkanlık divanına tanınmak için yazılı başvuru yapılmalıdır. Başvuru dilekçesinde, örgütün sahip olduğu üye sayısı, ilgi alanı, tüzük ve programına ilişkin detaylı bilgiler bulunmalıdır. Başkanlık Divanına yapılan başvuru en geç bir ay içinde incelemeler yapıldıktan sonra, başvurunun kabul veya reddine ilişkin yazı ile beraber Politik Büro'nun onayına sunulur. Politik Büro, kararını vermeden önce başvuru sahibi örgütün üst düzey yöneticilerini dinlemek hakkına sahiptir.

EPP tüzüğüne göre Avrupa düzeyinde örgütlenmiş ve tanınmış olan Yan Kollar şunlardır; EPP Kadın Kolları (EPP Women's Association), Avrupa Demokrat Öğrenciler (EDS), Avrupa Yaşlı Vatandaşlar Birliği (ESCU), Avrupa Hristiyan Demokrat İşçiler Birliği (EUCDW), Küçük ve Ortaboy Girişimciler Birliği (SME-UNION) ve Avrupa Halk Partisi Gençlik Kolları (YEPP)'dir.

³⁴⁸ EPP Yan Kolları aynı zamanda EUCD üyesi olmak zorundaydılar. Aslında kadın ve gençlik kolları faaliyetlerini her iki ulus-üstü parti ile paylaşmaktaydılar. Bu durum EUCD'nin kendini fesih edip EPP'ye katılması ile son bulmuştur.

³⁴⁹ Jansen Thomas, (2006), s.118.

1- Avrupa Halk Partisi Gençlik Kolları (Youth of European People's Party- YEPP)

EPP'nin kurumsal olarak tanıdığı Yan Kolların her biri, partinin gelişimi, büyümesi ve yaşamını sürdürmesine çeşitli yönleriyle katkıda bulunmaktadır. Her gençlik organizasyonu, süreç içerisinde ortaya çıkan değişimler nedeniyle aktif personelin sürekliliği konusunda sıkıntı yaşayabilmektedir. Ancak EPP'nin gençlik kadroları, her zaman dinamik bir özelliğe sahip olmalarının yanı sıra, üye partilerin gençlik organizasyonlarına yönelik olarak da EPP bilincinin yayılması konusunda dikkate değer bir katkı sağlamaktadır. İlk Avrupalılık deneyimlerini Avrupalı Genç Hıristiyan Demokratlar (EYCD) bünyesinde edinmiş olan Avrupa Halk Partisi Gençlik Kolları (YEPP) 1997 yılında kurulmuştur. 35 ülkeden Hıristiyan demokrat ve merkez sağ partilerden 50'ye yakın genç organizasyonu bünyesinde toplayan YEPP, Avrupa düzeyinde örgütlenmiş en geniş gençlik kuruluşudur³⁵⁰. EPP'nin temel politikaları ekseninde tüm Avrupa'da gençler arasında geleceğin Avrupa'sını inşa etmek amacıyla karşılıklı iletişim ve tartışma formu ekseninde faaliyette bulunmaktadır. Bu amaçla Avrupa düzeyinde Hıristiyan dünya görüşünü etkin kılmak, EPP'nin program ve politikalarını geniş kesimlere yaymak misyonunu güden YEPP, bir milyondan fazla üyeye sahiptir. Avrupa düzeyinde sağlanan bu katılım sayesinde YEPP'e üye olan bu genç insanlar, yaşlarının ilerlediği dönemlerde bile aktif siyasetin içinde yerlerini almakta ve bunların büyük bir kısmı ise EPP bünyesinde politik faaliyete katılarak Avrupa'nın geleceğini kendi fikirleri etrafında şekillendirmektedirler.

YEPP Kongre, Konsey ve Yönetim Kurulundan meydana gelen organlar vasıtasıyla temsil edilir. Yılda iki kez düzenlenen Kongreler, düzenli yaz okulları, seminerler ve olağan yürütme kurulu toplantıları yanı sıra gençleri bir araya getiren çok sayıda parti, eğlence vb. faaliyetler organize edilir. Bu tarz etkinlikler vasıtasıyla YEPP, kendi dünya görüşünü daha kolay yayma imkânı elde etmektedir. Ayrıca örgüt, ilkesel olarak ayda iki kez İngilizce ve Fransızca gazete çıkarmaktadır. YEPP, EPP'nin diğer Yan Kolları ve liderleri arasında bir iletişim kanalı olarak da hizmet vermektedir.

³⁵⁰ <http://www.yepp-eu.org/>

YEPP, açıkça görüldüğü şekliyle çok geniş faaliyet alanı ve organizasyona sahip olmasına karşılık sınırlı bir bütçe ile faaliyetlerini yerine getirmektedir³⁵¹. Ulusal üye partilerin Yan Kolları bütçe ve fonlar açısından ulusal üye parti merkezine bağımlı durumdadırlar. Bu nedenle Avrupa organizasyonlarının finansmanına katkıları çok düşük düzeylerde gerçekleşmektedir. Bazı ülkelerde gençlere yönelik politika eğitimleri ya da gençlik çalışma ağları faaliyetlerinin hizmetine sunulmuş fonlar bulunsa da bu tür fonlar Avrupa düzeyinde ve uluslararası alandaki faaliyetlere katkı anlamında oldukça sınırlı bir güce sahiptir. Bundan dolayı gençler, kendi organizasyonlarının ve faaliyetlerinin finansmanı konusunda EPP ve diğer mali destekçilerin vereceği katkılara bağımlı durumdadırlar. Bununla birlikte gençler, EPP'nin kendilerine tanıdığı yetkiler yolu ile varolmak adına bu tür fırsatları ne şekilde kullanacaklarını iyi bilmektedirler³⁵².

2- Avrupa Hıristiyan Demokrat İşçiler Birliği (European Union Christian Democrat Worker-EUCDW)

EUCDW, 18 ülkeden 24 üye kuruluşu içeren bir işçi örgütü olup EPP çatısı altında yer almaktadır. Ücretli çalışanların resmi temsilcisi olarak tanınan bir EPP örgütü olan EUCDW, Hıristiyan demokrat değerler çerçevesinde sendikal faaliyetler yürütmektedir³⁵³. AP üyesi Elmar Brok başkanlığındaki EUCDW şu amaçları taşımaktadır³⁵⁴:

- Hıristiyan-sosyal işçileri birleştirerek demokratik bir Avrupa'nın siyasal birliği için faaliyette bulunmak;
- EPP'nin Hıristiyan-sosyal öğretiler doğrultusunda kuramsal ve örgütsel gelişimini desteklemek;
- EPP, Avrupa Parlamentosu ve Avrupa çapında faaliyet gösteren işçi sendikaları nezdinde işçi çıkarlarını temsil etmek ve savunmak;
- Avrupa'daki işçi hareketlerinde Hıristiyan-sosyal değer, ilke ve politikaların yaygınlaşıp kabul görmesi için çalışmak;
- Hıristiyan bakış açısına sahip diğer işçi kuruluşlarıyla işbirliği yapmak;

³⁵¹ Jansen Thomas, (2006), s.119.

³⁵² Jansen Thomas, (2006), s.119.

³⁵³ <http://www.epp.eu/subsubpagina.php?hoofdmenuID=1&submenuID=4&subsubmenuID=122>

³⁵⁴ EUCDW Annual Report 2005, http://www.eucdw.org/Website_2005/en/publicaties_en/2005_EN.pdf

- Yayınlar ve diğer benzeri araçlarla Hıristiyan-sosyal eğilimli fikirlerin yayılmasını sağlamak;
- Bölgesel ve ulusal düzeyde Hıristiyan-sosyal işçi birliklerinin kurulmasını teşvik etmektir.

EUCDW'nin çalışma yöntemi, YEPP'nin çalışma yöntemi ile benzerlik göstermektedir. Lider yapıları, geçerli politik yönlendirmeler ve politik sorunlar hakkında tartışma ve karar alma süreçlerine yönelik olarak işbirlikleri ve organizasyonlarla düzenli olarak bir araya gelirler ve seminerler düzenlerler. Politik konuları şekillendirmek amacıyla iki yılda bir organize ettikleri Kongreler söz konusudur. Çok geniş ulusal üyeliklere sahip olmaları bağlamında EUCDW, bazı imkânlarla ve fırsatlara sahip olması beklenebilir. Uygulamaya bakıldığında YEPP'den daha az başarılı olduğu görülmektedir. Alfred Bertrand ve Hans Katzer gibi nüfuzlu ve etkili kişilerin önderliğinde olmasına karşın EUCDW, çok zor şartlarda ve çok uzun bir sürede, 1980'in çalkantılı dönemlerinde kurulmuştur. Örgüt, her şeyden önce başarısız koalisyonlardan kaynaklanan liderlik problemlerinden olumsuz anlamda etkilenmiştir. Örgüt içerisinde fikir birliği sağlanması konusunda ciddi sıkıntılar hala sürmektedir.

3- Avrupa Halk Partisi Kadın Kolları (EPP Women's Association)

1981 yılında yapılan Politik Büro toplantısında alınan karar doğrultusunda kurulmuş Yan Kollardır biridir. EPP Women's örgütü, Hıristiyan dünya görüşünü toplumun tüm kesimlerine aktarılması (özelde kadınlara) Avrupa'nın birleşme sürecin de kadınlara görevler yüklenmesi ve sorumluluklarının bilincinde olması temel anlayışı çerçevesinde kurulmuştur³⁵⁵. EPP Women's, üye partilerin kadın kolları arasında sürekli bir ilişki ve işbirliğini amaçlamaktadır. Kurulduğu dönem YEPP ve EUCDW'den farklı olarak Kadın Kolları bir sekreteryaya sahip olmamıştır. Örgüt yapısında yapılan değişiklikle EPP Kadın Kolları, üyeleri arasında işbirliğini artırmak amacıyla Genel Sekreterlik oluşturulmuştur.

Avrupa düzeyinde yaşanan gelişmelere bağlı olarak EUCD ve EDU üyesi kadın kolları, EPP'nin çatısı altında 1992 yılında birleştirilerek yeniden şekillendirilmiştir. Bu birleşme Avrupa Topluluğu'nun genişleme sürecinde de

³⁵⁵ Statutes of the the EPP-WOMEN's organization adopted on 6 September 1981, amended on 7 March 1996 and 13 January 2000, 27 April 2006, http://www.epp-women.org/images/dbimages/docs/statutes_en.pdf

açıkça vurgulanmıştır. EPP Women's, EPP'ye üye Avrupa düzeyindeki partilerin resmi yan kollarının ulusüstü örgütlenmesidir. Ms. Doris Pack başkanlığında Avrupa düzeyinde kadın-erkek eşitliğinden, kadınların siyasal ve sosyal yaşamda yer almalarına ilişkin parti politikalarında etkinliğini sürdürmektedir. EPP Women's üye yapısı tıpkı EPP'deki gibidir. Örgüte üye olmak isteyen herhangi bir organizasyonun EPP'nin politik programını ve tüzüğünü tanıyor ve kabul ediyor olması gerekmektedir. Örgütün üye yapısı da partiye benzer şekilde doğal üye, ortak üye, gözlemci üye ve bireysel üyelik şeklindedir. EPP Women's Kongre, Genel Kurul ve Yönetim Kurulu şeklinde organlar vasıtasıyla temsil edilir, yönetilir³⁵⁶.

4- Avrupa Demokrat Öğrenciler (European Democrat Students- EDS)

Avrupa Demokrat Öğrenciler (EDS), Hıristiyan demokrat ve muhafazakâr öğrencilerin gençlik örgütü olarak Avrupa'nın 37 ülkesinde örgütlenmiş aynı zamanda EPP ile ilintili bir yan kuruluştur. Temel amacı Hıristiyan ve muhafazakâr düşünce ekseninde özgürlük, demokrasi, insan hakları, birleşmiş bir Avrupa'nın, EPP'nin program ve politikaları doğrultusunda oluşmasıdır. EDS, 1961 yılında Viyana'da Hıristiyan Demokrat ve Muhafazakâr Öğrenciler "The international of Christian-Democrat and Conservative Students" adı altında kurulmuş bir işbirliğine dayanır³⁵⁷. 1975 yılında AT'ye katılan yeni üye ülkelerde örgüt isminde kullanılan Hıristiyan ifadesinin yanlış anlaşılmalara yol açmaması düşüncesiyle örgüt isminde yalnızca "demokrat" ibaresinin kalması yönünde adım atılmış ve örgütün ismi Avrupa Demokrat Öğrenciler olarak değişmiştir. 1970'lerde Avrupa Gençlik Formu olarak AT organizasyonlarına katılmaya başlayan kuruluş, 1990'lı yıllarda eski komünist ülkelerdeki Gençlik örgütleriyle işbirliğine gitmiştir. EDS'de dört tür üyelik bulunmaktadır. Bunlar, doğal üye, ortak üye, bağlı/işbirliği halinde (affiliate) üye ve gözlemci üye statüsünde üyeliklerdir³⁵⁸.

EDS'nin iç yapılanması tıpkı EPP'de olduğu gibidir. Örgüt; Konsey, Politik Büro, Sekreterlik ve Çalışma gruplarından oluşur. Örgüt kış ve yaz aylarında geleneksel olarak üniversitelerde toplantı ve eğlence faaliyetleri düzenler. Konsey toplantıları her yıl farklı bir Avrupa kentinde gerçekleştirilerek tüm öğrencilerin

³⁵⁶ EPP Women Statues Article 5, s. 2.

³⁵⁷ http://www.edsnet.org/new/index.php?option=com_content&task=view&id=25&Itemid=40

³⁵⁸ www.edsweb.org

katılımını amaçlar. Ayrıca öğrenci ziyaretleri, dil okullarındaki öğrencilerle ilgilenme ve kamplar düzenleme gibi faaliyet ve görevlerle uğraşır.

5- Küçük Ve Ortaboy Girişimciler Birliği (Sme-Union)

EPP'ye bağlı Hıristiyan-demokrat, muhafazakâr ve liberal iş çevrelerini ve politik kuruluşları çatısı altında buluşturan bir ağ niteliğindeki SME-Union'un temelleri 1970'lerde atılmış olan Avrupa Orta Sınıf Birliği (Europaeische Mittelstandsunion) örgütüne dayanır. SME-Union, 1996 yılında yapılan EPP Kongresinde ulusüstü ölçekte tanınmış ve kurulmuş EPP Yan Kollarından biridir³⁵⁹. Temel amacı AB politikalarının daha çok KOBİ yönelimli olmalarını teşvik etmek, KOBİ'lere yönelik lobi çalışmaları yapmaktır. Bu bağlamda KOBİ'ler serbest ekonomik ve sosyal düzene bağlı demokratik bir siyasal yapının temel unsurları olarak görülmektedirler. KOBİ birliği bu doğrultuda serbest piyasa ve yerinden yönetim ilkelerinin işleyişi ve teşviki için çalışır. KOBİ Birliği ayrıca Avrupa Parlamentosu nezdinde bu yönde kararlar alınması amacıyla lobi faaliyetlerinde bulunur. SME-Union'un şu alt çalışma grupları mevcuttur³⁶⁰:

- KOBİ Global: Küresel düzeyde KOBİ destek politikaları üzerinde çalışan merkez sağ eğilimli bir düşünce kuruluşudur.
- KOBİ Kadınlar: Kadın girişimciliğini desteklemeyi amaçlayan bir oluşumdur.
- KOBİ Enerji: Ucuz, çevre dostu ve güvenilir enerji kaynaklarının yaygınlaşmasını amaçlar.
- KOBİ Merkez: Merkezi Avrupa ülkelerinde KOBİ geliştirme faaliyetlerine yoğunlaşan bir çalışma grubudur.
- KOBİ Uzay ve Savunma: KOBİ'lerin bu önemli alana aktif katılımlarını sağlamayı amaçlar.

6- Avrupa Yaşlı Vatandaşlar Birliği (European Senior Citizen Union-ESCU)

1995 yılında Madrid'de kurulan Avrupa Yaşlı Vatandaşlar Birliği (ESCU), 1996 yılında EPP tarafından Yan Kol olarak tanınmıştır. Böylece ESCU, 1990'lı

³⁵⁹ SME-Union of the EPP 10 Years Anniversary 1996-2006, s. 60.

<http://www.sme-union.org/docs/>

³⁶⁰ SME-Union of the EPP 10 Years Anniversary 1996-2006, s.84-91.

yılların ikinci yarısından itibaren Hıristiyan insan anlayışı görüşünü yaşlılar düzeyinde teşvik etmek üzere kurulmuştur³⁶¹. Bu değerler aynı zamanda Hıristiyan demokrasinin temelleri hakkından da önemli ölçüde fikir vermektedir. Buna göre temel amacını ileriye dönük eylemlerle bir “aktif vatandaşlar toplumu” meydana getirmek olarak belirleyen ESCU’nun dayandığı temel ilkeler şu şekilde özetlenebilir³⁶²:

- Hıristiyanlığın “insan” anlayışı eylemlerimizin temel ölçüsünü, ayarını teşkil etmelidir,
- Etik değerlerle ekonomik ve sosyal gereklilikler arasında uyum sağlanmalıdır,
- Bireyle toplum arasındaki ilişkilerde özgürlüğün yanı sıra hesap verebilirlik de önemli yer tutmalıdır, dolayısıyla insanlık haysiyeti, özgürlük ve toplumsal sorumluluk dengeli bir bütün teşkil etmelidir;
- Aile, toplumun temel yapıtaşı olarak korunup kollanmalı ve gelişimi teşvik edilmelidir,
- Devlet, vatandaşlar ve sosyal gruplar arasında dengeli bir yetki ve sorumluluk dağılımı sağlanmalıdır;
- Gönüllü faaliyetler desteklenmelidir,
- Herkes için istihdamın ön koşulu serbest girişim desteklenmelidir,
- Nüfusun yaşlanmasıyla gelen dezavantajlar yaşlıların tecrübeleriyle iş yaşamına destek olmaları vasıtasıyla minimum düzeye indirilmelidir,
- Yaşlılıkta eğitim, yaşlılar için bir güçlenme biçimi ve ömür uzatıcı bir eylem olarak görülmelidir,
- Yaşam kalitesini yükseltmeyi amaçlayan çalışmalar etik değerleri de göz önünde bulundurmalıdır,
- Emeklilik, sağlık, refah harcamaları gibi sosyal politika tedbirleri birbirleriyle yakından ilgili olup bunlar tüm kesimler için eşitlik ilkesi göz önünde

³⁶¹ The History of the Origins of the ESCU, s. 63, http://www.eu-seniorunion.info/en/background/ESU_origin-en.pdf

³⁶² <http://www.eu-seniorunion.info/en/background/magna-charta.htm>

bulundurulacak şekilde sağlanmalı, minimum yaşam standartları herkes için temin edilmelidir,

- Basın ve medya özgürlüğü kültürel değerleri, etiği ve insan onurunu dikkate almalıdır,
- Sermaye, toplumsal pazar ekonomisi doğrultusunda değerlendirilmelidir,
- Dayanışma ve adalet, kiliselerin ve diğer hükümet dışı kuruluşların aktif katılım ve katkılarına gerektirir,
- Kuşakların birbirini daha iyi anlaması için tüm kuşakların özellikle de yaşlıların aktif siyasal katılımının sağlanması gereklidir şeklinde belirlenmiştir.

ESCU organları, Kongre, Yönetim Komitesi, Yönetim Kurulu, Denetim Kurulu ve Hakem kurulundan oluşmaktadır. Organların nasıl oluşacağı, görev ve yetkilerinin hangi organlar eliyle kullanılacağı ESCU'nun tüzüğünde belirlenmiştir.³⁶³

C- Avrupa'da Avrupa Halk Partisi'nin Mevcut Konumu **1- Avrupa Halk Partisi'nin AB Kurumlarıyla İlişkisi**

a- Avrupa Konseyi (European Council)

AB Anlaşması, madde D uyarınca “Avrupa Konseyi, Birliğe gelişimi için gereken itici gücü sağlar ve genel siyasi hedefleri bu gelişim için belirli bir konuma yerleştirir”. Yetki, resmi olarak bu şekilde belirlenmiş olmakla birlikte, gerek kapsam, gerekse fiili etkinlik ve işlevlerin yoğunluğu büyük ölçüde daha geniş bir alana yayılmış ve farklılaşmış durumdadır. Birlik için anlamı göz önünde bulundurulduğunda, Avrupa Konseyi'nin en önemli rolü, yapıyı kuran mimar olmasıdır. Konsey, aldığı kararlarla Birliğin oluşumunu temel bir doğrultu dâhilinde belirlemiştir. Avrupa siyasi işbirliğinin kuruluşunu başlatan 1969 yılındaki *La Haye Zirve* Konferansından siyasi alanları açık bir biçimde Topluluk anlaşmalarına ya da Birliğin sütunlarına entegre eden Amsterdam Antlaşmasının önemli unsurlarının kabul edilmesine kadar devlet ve hükümet başkanları Batı

³⁶³ Statutes of the European Senior Citizen's Union (ESCU), s.5-9, Adopted at the VI Congress of the ESCU held on 30/09/07 in Pulheim and endorsed by the Executive Committee on 12/06/08 in Brussels, <http://www.eu-seniorunion.info/en/services/Statut-080612-en-w.pdf>

Avrupa'nın sorunlarını AB/AT için ortak görev alanı olarak tanımlamış ve bu sorunlarla baş etmenin tarz ve yollarını belirlemişlerdir³⁶⁴.

Avrupa Konseyi'nin üyeleri her üye ülkenin kendi ulusal anayasaları uyarınca en üst düzeydeki siyasi karar birimlerinden oluşur. Hükümet başkanları, başbakanlar ve şansölyeler yanında Fransa ve Finlandiya'nın kendi ulusal prosedürleri gereği devlet başkanları da hazır bulunur. Avrupa Konseyi'nin üyeleri arasında Avrupa Komisyonu Başkanı da bulunur. Avrupa düzeyinde en dinamik ve en büyük siyasi parti olan EPP Avrupa Konseyi ile olduğu gibi tüm temel AB kurumlarında etkili siyasi faaliyet yürütmektedir. Partinin ulusüstü düzeyde ilişkide bulunduğu kurumlar, Avrupa Konseyi (13 EPP hükümeti), Avrupa Komisyonu (9 EPP Komiseri), AP (265 EPP Üyesi) ve Bölgeler Komitesi grubundaki üyeleri içerir. EPP, aslında hemfikir olduğu politik güçler ve ortak üye partileri sayesinde Avrupa politikası ve AB'nin genişleme politikalarıyla aktif olarak ilgilidir. Bununla birlikte, EPP, Avrupa Anayasası dâhil olmak üzere Lizbon Anlaşmasına tüm Avrupa'da "evet" denmesi için çalışmakta ve anayasayı savunmaktadır. EPP, AB genişlemesi ve Avrupa'nın komşuları ile ilişkilerinin geliştirilmesi politikalarını desteklemekte, aynı zamanda bu ülkelerin partilerini ortak veya gözlemci parti olarak bünyesine kabul etmektedir. AB üyesi ülkelerin hükümetlerinde EPP üyesi siyasi partiler ağırlıktadır. Günümüzde AB üyesi 27 üye ülkenin 13'ünde EPP çatısı altındaki parti başkanları ya iktidarda ya da iktidar ortak pozisyondadırlar. Bu durum, aynı zamanda hükümet başkanlarının yer aldığı Avrupa Konseyinde EPP'nin ne kadar güçlü olduğunun kanıtıdır³⁶⁵. Avrupa Konseyi'ndeki EPP üyesi 13 hükümet Başkanı, Avrupa Birliği karar alıcıları olarak önemli kararların alınmasında çok etkili rol oynamaktadırlar. Her Avrupa Konseyi Zirvesinden önce toplanan EPP Zirvesinde, Konsey'de izlenecek yol ve rota belirlenir. Avrupa Konseyinde, EPP'nin oynadığı rol her zaman önemli ve dikkate değerdir³⁶⁶.

³⁶⁴ <http://www.epp.eu/subsubpagina.php?hoofdmenuID=3&submenuID=44&subsubmenuID=60>

³⁶⁵ <http://www.epp.eu/subpagina.php?hoofdmenuID=3&submenuID=44>

³⁶⁶ David Hanley, (2004), "At the heart of the decision-making process? The European People's Party, in the European Union", in, Pascal Delwit, Erol Külahçı and Cedric van De Walle.(eds), **The Europarties Organization and Influence** CEVİPOL, Brussels, s. 250-252.

b- Avrupa Komisyonu

Avrupa Komisyonu, Avrupa Birliği'ni yöneten ve işleten kurumsal üçgenin üçüncü ayağını oluşturmaktadır. Üyeleri, AP'nin onayına bağlı olarak üye devletlerarasındaki bir anlaşmayla beş yıllık bir süre için atanır. Komisyon, Parlamento'ya karşı sorumludur ve eğer Parlamento kendilerine karşı bir gensoru yöneltirse tüm Komisyon'un istifa etmesi gerekir. 2004 yılından bu yana Komisyon, her üye devletten gelen bir temsilciden oluşturmaktadır. Komisyon, yetkilerini belli ölçüde bir bağımsızlıkla kullanır. Görevi, ortak çıkarları korumak olduğu için hiçbir AB üyesi hükümetten talimat almaması gerekir. 'Antlaşmaların Bekçisi' olarak, Konsey ve Parlamento tarafından benimsenen tüzük ve yönergelerin üye devletlerde uygulanmasını temin eder. Avrupa Komisyonu, Avrupa Birliği'nin bağlayıcı kararlarının hazırlanmasında, ortaya konmasında, uygulanmasında ve kontrol edilmesinde merkezi bir organdır. Hak ve görevleri kurucu anlaşmalarla tespit edilip hükme bağlanmıştır. Avrupa Birliği Anlaşması'nda (birinci sütun), Avrupa Komisyonu diğer görev ve yetki alanları yanında üç başlıca işlevle donatılmıştır:

Komisyon, inisiyatif konusundaki tekel niteliğindeki rolü vasıtasıyla bütünleşmenin motoru haline gelmektedir. Konsey ve Avrupa Parlamentosu, hukuki düzenlemeleri ancak Komisyon'un tavsiyesi üzerine gerçekleştirebilmektedir.

Komisyon, yürütme organı olarak, yetki alanı çerçevesinde uygulamaya ilişkin bağlayıcı kararlar alabilmekte ve uluslararası anlaşmalarda Birliği temsilen pazarlıklara girişebilmektedir. Anlaşmaların koruyucusu olarak anlaşmalardan doğan hukukun uygulanmasını denetlemektedir.

Temel AB politikalarını yerine getiren Komisyon'da, EPP her zaman bu kurumla ve kurumun çalışmalarıyla yakından ilgilenmiştir. Bu nedenle, EPP, Komisyona atanan delegelerin parti politikalarıyla uyumlu olmasına önem verir. Özellikle Komisyon Başkanlığı seçimleri parti için çok önemlidir. Son seçimlerde parti üyesi Jose Manuel Barroso, Avrupa Komisyonu başkanı olarak atanmıştır. Şu an komisyonda EPP'nin toplam 9 delegesi bulunmaktadır³⁶⁷.

³⁶⁷ <http://www.epp.eu/subsubpagina.php?hoofdmenuID=3&submenuID=44&subsubmenuID=77>

c- Avrupa Parlamentosu

Avrupa Parlamentosu, AB en demokratik kurumu olmasının yanı sıra, ayrıca partinin parlamento grubunun etkinliklerinin merkezidir. 1999 ve 2004 parlamento seçimlerinde ortaya çıkan duruma bakıldığında EPP-ED parlamento grubu seçimlerden büyük başarı elde etmiştir. EPP-ED grup Temmuz 2004 seçimlerinde 785 sandalyeli parlamentoda 288 sandalye kazanmış politik gruptur. Haziran 2009 seçimlerine ittifaksız giren EPP seçimden büyük zaferle ayrılmış ve 265 sandalye kazanmıştır. EPP politik ailesinde merkez-sağ temsilciler, muhafazakârlar ve ağırlıklı olarak Hıristiyan demokrat partilerden oluşur. Parlamento grubunun başkanlığını Joseph Daul sürdürmektedir³⁶⁸. EPP grup, AP'de Hıristiyan demokratlar ve muhafazakar demokratların parlamento grubunun adıdır. Parlamentodaki sandalye sayısı itibarı ile (%37) en büyük politik gruptur.

d- Bölgeler Komitesi

Maastricht Antlaşması ile oluşturulan Bölgeler Komitesi, üye ülkelerin tavsiyeleri doğrultusunda Konsey tarafından beş yıl için atanan toplam 222 yerel ve bölgesel yetkiliden meydana gelmektedir. Eğitim, gençlik, kültür, sağlık, sosyal ve ekonomik bütünleşme gibi bölgesel çıkarları etkileyen alanlarda Konsey ve Komisyon, Bölgeler Komitesi'ne danışır. Komite ayrıca bu alanlarda kendi inisiyatifi doğrultusunda görüş beyan edebilir. Amsterdam Antlaşması'nın ardından Bölgeler Komitesi'nin daha başka alanlarda da (çevre, sosyal fon, mesleki eğitim, sınır-ötesi işbirliği ve ulaştırma) görüşü alınmaktadır. Nice Antlaşması uyarınca, 5. genişleme dalgasının ardından Bölgeler Komitesi'nin üye sayısı 344 olarak belirlenmiştir. Üye devletlerin bölgesel sorunları ile ilgili olarak Konsey ve Komisyon'a danışmanlık hizmeti vermekle görevli Bölgeler Komitesi'nin en önemli işlevi, AB vatandaşlarına en yakın kamu kuruluşlarını AB karar alma süreçlerine dahil etmesidir. Komite, bölgesel ve yerel yöneticilerin temsilcilerinden oluşmaktadır ve coğrafi anlamının yanı sıra siyasi bölgeyi de ifade etmektedir³⁶⁹. Üyeleri bölgesel ve yerel kuruluşların temsilcileri arasından dört yıllık süre ile seçilen bu komitenin çalışanlarının bağımsızlığı önemli bir konudur. Lizbon Antlaşması ile getirilen değişiklikler doğrultusunda üyelerin beş yıl, Başkanı'da iki buçuk yıl için seçilmesi öngörülmektedir.

³⁶⁸ <http://www.epp.eu/subsubpagina.php?hoofdmenuID=3&submenuID=44&subsubmenuID=78>

³⁶⁹ Bölgeler Komitesi (Committee of the Regions); <http://www.ikv.org.tr/sozluk2.php?ID=1003>

EPP, Avrupa Birliği'nin bölgeler ve yerel yönetimler komitesinin gelişmesinde destek olan ve Avrupa politik gücünün öncüsü olarak bu komitenin desteklenmesi taraftarıdır. Partinin, Avrupa için federal vizyonu yerinden yönetim "subsidiyarite" ilkesini etkili bir şekilde yerine getirmektir. Bu ilke, Bölgeler Komitesinde en büyük grup olan EPP tarafından korunmakta ve himaye edilmektedir. Bölgeler Komitesinde EPP grubun hedefi, bölgeler komitesini etkilemek ve artan rolünde itici güç olmaktır. EPP, Bölgeler Komitesindeki Hıristiyan Demokrat (CoR) Birliği etkili ve güçlü bir şekilde (Avrupa'nın karakteristik ve çeşitliliğini, bölgesel kültürel ve politik farklılıkları koruyarak) destekler. Bu nedenle, EPP'nin Bölgeler Komitesindeki grubu, Avrupa'da yerel ve bölgesel yönetimlerin güçlendirilmesi için Bölgeler Komitesinde etkili çabalar içerisindedir. Buna ek olarak grup, ulusal yetkililerle karşılıklı işbirliğini EPP çatısı altındaki üye siyasi partilerden destek alarak Bölgeler Komitesinde önemli işler yapmaktadır³⁷⁰.

e- Avrupa Konseyinde EPP (the Council of Europe)

1949 yılında kurulan kıta Avrupa'nın en eski politik organizasyon olan Avrupa Konseyi, batı ve merkez Avrupa'dan 21 üyenin bulunduğu toplam 47 üye devletten oluşan büyük bir organizasyondur. Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisinde Hıristiyan demokrat gruplar, meclis kurulduğu yıldan itibaren etkin olarak bulunmaktadır. Parlamenterler Meclisinde EPP grubun öncelikleri, Hıristiyan demokratik değerler ekseninde demokratik, temel hak ve özgürlüklerin tüm Avrupa'da etkin kılınması için işbirliği ve dayanışmayı geliştirmek ve desteklemektir. EPP/CD Grup Avrupa Konseyi'nin Parlamenterler Meclisinde 170 üyeyi barındıran en büyük gruplarından biridir. EPP'nin politik önceliklerini bu yolla Avrupa'nın tamamında etkin kılmak amacıyla Belçika (CD&V) partisinden Luc Van Der Brande (2005) başkanlığında Parlamenterler Meclisinde, EPP/CD grup adı altında politik faaliyetlerine devam etmektedirler³⁷¹.

³⁷⁰ <http://www.epp.cor.europa.eu/>

³⁷¹ Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisinde EPP/CD grup için detaylı bilgi için bkz. http://assembly.coe.int/ppe/index_e.htm

Ayrıca EPP, Avrupa İşbirliği ve Güvenlik Örgütü, BAB ve NATO gibi uluslar arası örgütlerde yüksek düzeyde temsilciler bulundurulur ve toplantılarına iştirak eder³⁷².

2- Avrupa Halk Partisine Üye Ulusal Partiler

EPP hem AB üye ülkeleri hem de AB aday ülkeleri ve Avrupa Konseyi'ndeki ülkelerden partileri doğal üye, ortak üye ve gözlemci üye statüsünde bünyesinde barındırır. Birlik üyesi ülkeler doğrudan ya doğal üye ya da ortak üye olarak parti çatısı altında siyasi faaliyette bulunurken; AB aday ülkeler ile AB aday olmayan Konsey'deki üye ülke partileri gözlemci statüsünde partiye üye olabilmektedirler. AB aday ülkelerden Hırvatistan'dan Croatiaoan Democratic Union (HDZ) ve Türkiye'den Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) Gözlemci parti statüsünde EPP üyesi ve aynı zamanda ulusal parlamentolarda çoğunluğu elinde bulunduran iktidar partileridir. AB'ye aday olmayan diğer Avrupa ülkelerden Arnavutluk'tan Democratic Party (DP), Ukrayna'dan People's Party our Ukraine (MSNU) partileride gözlemci statüsünde olan EPP üyesi ulusal siyasi partilerdir. Bu partilerin hükümet başkanları EPP zirvesine katılarak politikaları ile ilgili görüşmelerde bulunmakta ve ülkelerindeki siyasi konuları paylaşmaktadırlar³⁷³.

Tüm Avrupa kıtasında Birliğe üye olsun olmasın Hıristiyan demokrat ve muhafazakâr partileri bünyesinde toplamış olan EPP, günümüz Avrupa politikalarına yön veren konumdadır. Aşağıda EPP'ye üye ulusal partiler listesi ve partilerin EPP içerisindeki üyelik durumları verilmektedir. Hemen hemen tüm kıta Avrupa ülkelerinden üye partinin bulunduğu böylesine büyük bir Avrupa partisinin kaçınılmaz olarak Avrupa politikalarını belirleyici güç ve konumda olduğu söylenebilir.

Tablo 11- Avrupa Halk Partisine Üye Ulusal Partiler³⁷⁴:

Parti Adı	Ülkesi	Parti Konumu
New Democrat Party	AL (Arnavutluk)	Gözlemci Üye
Democratic Party of Albania	AL (Arnavutluk)	Gözlemci Üye
Austrian People's Party	AT (Avusturya)	Doğal Üye
Party of Democratic Action (SDA)	BA (Bosna-Hersek)	Gözlemci Üye
HDZBiH	BA (Bosna-Hersek)	Gözlemci Üye
PDP	BA (Bosna-Hersek)	Gözlemci Üye

³⁷² <http://www.epp.eu/subsubpagina.php?hoofdmenuID=3&submenuID=48&subsubmenuID=160>

³⁷³ <http://www.epp.eu/subsubpagina.php?hoofdmenuID=3&submenuID=48&subsubmenuID=61>

³⁷⁴ <http://www.epp.eu/memberparties.php?hoofdmenuID=3>

Centre démocrate Humaniste	BE (Belçika)	Doğal Üye
CD&V	BE (Belçika)	Doğal Üye
United Civil Party	Belarus	Gözlemci Üye
Belarusan Popular Front	Belarus	Gözlemci Üye
Democrats for a Strong Bulgaria	BG (Bulgaristan)	Doğal Üye
Union of Democratic Forces	BG (Bulgaristan)	Doğal Üye
GERB	BG (Bulgaristan)	Doğal Üye
Democratic Party	BG (Bulgaristan)	Doğal Üye
Agrarian People's Union	BG (Bulgaristan)	Doğal Üye
Christlichdemokratische Volkspartei	CH (Switzerland)	Ortak/Bağlı Üye
Democratic Rally of Cyprus	CY (Kıbrıs)	Doğal Üye
Krestanka a Demokraticka unie	CZ (Çek Cum.)	Doğal Üye
Christlich-Soziale Union	DE (Almanya)	Doğal Üye
Christlich Demokratische Union	DE (Almanya)	Doğal Üye
DET KONSERVATIVE FOLKEPARTI	DK (Danimarka)	Doğal Üye
Kristendemokraterne	DK (Danimarka)	Doğal Üye
Isamaa ja Res Publica Liit, Pro Patria and Res Publica Union	EE (Estonya)	Doğal Üye
Partido Popular	ES (İspanya)	Doğal Üye
Unio Democràtica de Catalunya	ES (İspanya)	Doğal Üye
Suomen Kristillisdemokraatit	FI (Finlandiya)	Gözlemci Üye
Kansallinen Kokoomus	FI (Finlandiya)	Doğal Üye
Union pour un Mouvement Populaire	FR (Fransa)	Doğal Üye
VMRO-DPMNE		Gözlemci Üye
United National Movement	Gürcistan	Gözlemci Üye
NEA DEMOKRATIA (NEA ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ)	GR (Yunanistan)	Doğal Üye
Demokratski Centar/Democratic Centre	HR (Hırvatistan)	Gözlemci Üye
Hrvatska Seljačka Stranka	HR (Hırvatistan)	Ortak/Bağlı Üye
Hrvatska Demokratska Zajednica	HR (Hırvatistan)	Ortak/Bağlı Üye
Christian Democratic People's Party	HU (Macaristan)	Doğal Üye
Magyar Demokrata Fórum	HU (Macaristan)	Doğal Üye
Fidesz - Magyar Polgári Szövetség	HU (Macaristan)	Doğal Üye
Fine Gael	IE (İrlanda)	Doğal Üye
Südtiroler Volkspartei	IT (İtalya)	Gözlemci Üye
UDC - Unione dei Democratici Cristiani e dei Democratici di Centro	IT (İtalya)	Doğal Üye
POPOLARI UDEUR	IT (İtalya)	Doğal Üye
Forza Italia	IT (İtalya)	Doğal Üye
Homeland Union - Lithuanian Christian Democrats	LT (Letonya)	Doğal Üye
Chrëschtlech Sozial Vollekspartei	LU (Luxembourg)	Doğal Üye
New Era	LV (Litvanya)	Doğal Üye
Tautas Partija	LV (Litvanya)	Doğal Üye
Christian Democratic People's Party	Moldova	Gözlemci Üye
Partit Nazzjonalista	MT (Malta)	Doğal Üye
Christen Democratisch Appèl (CDA)	NL (Hollanda)	Doğal Üye
Kristelig Folkeparti	NO (Norveç)	Gözlemci Üye
HOYRE	NO (Norveç)	Ortak/Bağlı Üye
Platforma Obywatelska	PL (Polonya)	Doğal Üye
PSL	PL (Polonya)	Doğal Üye
Partido Social Democrata	PT (Portekiz)	Doğal Üye
Democratic-Liberal Party	RO (Romanya)	Doğal Üye
Romániai Magyar Demokrata Szövetség	RO (Romanya)	Doğal Üye

Partidul National Taranesc Crestin Democrat	RO (Romanya)	Doğal Üye
Kristdemokraterna	SE (İsveç)	Doğal Üye
Moderaterna	SE (İsveç)	Doğal Üye
Slovak Democratic and Christian Union - Democratic Party	SK (Slovakya)	Doğal Üye
Strana Madarskej koalície	SK (Slovakya)	Doğal Üye
Christian Democratic Movement	SK (Slovakya)	Doğal Üye
Slovenian Democratic Party	SL (Slovenya)	Doğal Üye
Slovenian People's Party	SL (Slovenya)	Doğal Üye
Nova Slovenija - Krscanska ljudska stranka	SL (Slovenya)	Doğal Üye
Partito Democratico CristianoSammarinese	SM (San Marino)	Gözlemci Üye
Justice & Development Party (AKP)	TR (Türkiye)	Gözlemci Üye
People's Movement of Ukraine	UA (Ukrayna)	Gözlemci Üye
People's Union "Our Ukraine"	UA (Ukrayna)	Gözlemci Üye
Batkivshchyna	UA (Ukrayna)	Gözlemci Üye
Alliance of Hungarians in Vojvodina	Y1 (Sırbistan)	Gözlemci Üye
Democratic Party of Serbia	Y1 (Sırbistan)	Ortak/Bağlı Üye
G17 PLUS	Y1 (Sırbistan)	Ortak/Bağlı Üye

D- Bir Avrupa Partisi olarak Avrupa Halk Partisi

Avrupa Halk Partisi, Maastricht Anlaşmasında ve sonraki düzeltmelerinde Avrupa parti maddesini desteklemiştir. Başlangıçta EPP'nin Hıristiyan demokrat kurucuları, EPP'yi gelecekte Avrupa Birliği'nin alacağı şekle göre bir Avrupa siyasi partisi olarak tasarlamışlardır³⁷⁵. 2000'li yılların başında EPP Başkanı Wilfred Martens, "Nis Antlaşmasının, Avrupa siyasi partiler statüsü için Avrupa partileri arasında yeni bir uzlaşmayı sağlandığını belirtmiştir. 1976 yılında kurulduğunda amacını ve faaliyetlerini uluslararası bir parti olarak düzenlemiş olan EPP, bu anlaşma ile amacını gerçekleştirmiştir. Bu açıdan bakılınca partinin kurucu babalarının, Avrupa partilerinin kazanmış oldukları statüye göre hem işlevsel hem de Avrupa siyaset vizyonu geniş idealistler oldukları göze çarpmaktadır. Savaş yorgunu Avrupa'nın tarihsel geçmişine dayalı olarak kurulan EPP'nin temel amacı, Avrupa bütünlüğünün sağlanması ve politik öncelikler üzerinde tüm Hıristiyan demokratların tek çatı altında toplanmasına neden olmuştur. Hıristiyan demokratların koyu Avrupalı yaklaşım, böylelikle Avrupa düzeyinde genel politikaları belirleyen bir partinin gelişim ve oluşum temelini sağlamıştır.

Tüm bu gelişmeler olmakla beraber, EPP'nin gelişimi, Hıristiyan demokratlar arasında yaşanan içsel problemlerden dolayı kolay olmadığını bir kez daha vurgulamak gereklidir. Bu problemler, özellikle partide güçlü kişilerin tutumları,

³⁷⁵ Peter A. Zerkavits and Karl M. Johansson, (2002), s.51-78.

ayrıca partinin ilke ve kurallarının getirmiş olduğu sınırlamalardan kaynaklanmıştır. İlk dönemler partinin, muhafazakâr partilerle olan ilişkileri ve AB genişleme süreci bu ilişkinin yeniden gözden geçirilmesine yol açtığı gibi Hıristiyan demokrasisi düşüncesine esaslı bir ikilem getirmiştir. EPP'nin bu değişim döneminde politik gücü ve Avrupa politikalarında ana pozisyonunu devam ettirmek adına ideolojik ve örgütsel yapısında değişimlere gitmek durumunda kalması, parti içinde sorunların çözümüne yönelik arayışları kaçınılmaz kılmıştır. Ayrıca parti tüzüğünde yapılan değişikliklerle, parti içi yönetimde yarışma sisteminin getirilmiş olması, partide iç bölünmelere hız kazandırmıştır. Tüm bu sorunlara karşın Hıristiyan demokratlar güç, organizasyon ve bunların ikisi arasındaki etkileşim hususunda bilinçli olmuşlar ve etkili bir biçimde, AB'nin kurumsal çevresini kendi amaçlarına göre şekillendirmeye gayret etmişlerdir. Böylece AB siyasetini belirleme ve yönetiminde önemli rol oynamışlardır. Bu rolde hem partinin politik stratejisi hem de parti organizasyonun önemli etkisi olmuştur.

Bir Avrupa partisi bütünleşme, işbirliği ve yakın etkileşim aşamalarının ötesine geçmiş ulusüstü parti organizasyonunun kurumsal bir şeklidir. Bu analitik çerçevede bütünlüğünü sağlamış bir Avrupa siyasi partisine üye olmak isteyen ulusal partiler, üye olma konusunda özgür otoriteye sahiptir. Ulusal partiler Avrupa çapında uygulanacak politikalarda Avrupa parti organizasyonu içerisinde faaliyet göstereceklerinden bunu göze almak zorundadırlar. Avrupa siyasi partisinde, parti içi kararlar çoğunluğun oyunu gerektirdiği gibi ortak bir kimliğin oluşmasını zorunlu kılmaktadır. Bu açıdan bakılınca EPP bu kriteri taşıyor mu ve bir Avrupa partisi olarak yeterli mi sorusu akla gelmektedir.

Bu soruyu cevaplamaya çalışırken federal benzerliklerden yola çıkılabilir. Aslında EPP, tüzüğünde de belirttiği üzere, kendini ideolojide ve yapıda federalist bir parti olarak tanımlamaktadır. Partinin kuruluş amacında da belirtildiği üzere kendisini bir parti, bir halk partisi, bir Avrupa partisi, bir Hıristiyan demokrat parti ve bir federal parti olarak ortaya koymuştur. Federal benzerlik, EPP'nin farklı özelliklerinde sıklıkla görülür. EPP'nin bir dönem Genel Sekreterliğini yapmış olan Jansen, "EPP'nin federal bir parti olduğunu, ortak siyasi görüşe varmak için üyeler arasında fikir birliği ortamı oluşturma hususunda yaptıkları özel katkıları, bölgesel ve ulusal üyelerin bireysel özelliklerine saygı duyulduğunu vurgulamış; böylece ortak bir

siyaseti tanımlama amacıyla partilerin pozisyonları ve katkılarının kontrol edilmesinin EPP'nin ana görevi olduğunu" belirtmiştir³⁷⁶. Partinin federal olmasının en önemli göstergesi partiye üye ulusal partilerin kimliklerini muhafaza etmelerinden de anlaşılır. Yine de ulusal partiler, isterlerse ulusal düzeyde EPP amblemini ya da logosunu kullanma hakkına da sahiptirler. Lodge ve Herman, 1979 yılında yapılan AP seçim kampanyasında "Alman CDU ve İtalyan DC partilerin, EPP'nin bayrağını ve amblemini yerel ve bölgesel seçimlerde kullandıklarını tespit etmişlerdir"³⁷⁷. Ayrıca Alman CDU ve CSU'nun kendilerini EPP'nin bölgesel birlikleri olarak gördükleri" yönünde ulusal medyalarında beyanatlar vermiş olmaları EPP'nin federal yapısına vurgu yaptıklarını gösteren kanıtlardır³⁷⁸.

AB'nin Genişleme süreci ile beraber Avrupa siyasi partilerinin önemi gittikçe artmaktadır. Tüm bu gelişmelere karşın Avrupa partilerinin önündeki en önemli problem ulusal siyasi partilerin gücünün etkisinde olmalarıdır. Ulusal siyasi partiler için uygulanan ölçütler aynı kaldığından Avrupa partileri tam anlamıyla "parti" vasfını yerine getirememektedir. Bu konuda Avrupa partileri arasında farklılık mevcuttur, fakat siyasi fonksiyon dâhilinde her ne olursa olsun bu farklılık tam anlamıyla siyasi partilerin geleneksel işlevlerini yerine getirmesine yardımcı olmamaktadır. Birlik düzeyinde yapılan değişiklikler ve yasal süreç gelecekte bu alandaki çalışmaların odak noktasının Avrupa siyasi partilerinin "parti" statüsüne ulaşmasına yönelik olacağını göstermektedir. Öyleyse EPP gibi Avrupa partilerinin bütünleştirici işlevleri nelerdir. Bunlardan biri belki de en önemlisi Avrupa partilerinin, ulusal partilere politika oluşturmada koordinasyon görevi sağlamasıdır. Bu işlevi yerine getirmek amacıyla Hıristiyan demokratlar, Avrupa bakışı konularına odaklanmak için EPP gibi bir ulusüstü organizasyon kurmuşlardır. Böylece kendi aralarında ortaya çıkabilecek Avrupa meseleleri üzerine sorunlar, Zirve ve Kongre organları vasıtasıyla çözümler üretmektedirler. Bu organlarda sorunlara ilişkin değişik bakış açılarının görüşülmesi ve tartışılması sağlanmaktadır. Avrupa ile ilgili siyasi karar alma mercilerinin EPP çatısı altında bir araya getirilmesi bu bakımdan hayati önemdedir. EPP içinde alınan bu kararlar, AB sürecinde partiyi üst düzeyde

³⁷⁶ Jansen Thomas, (2006), s. 109-110.

³⁷⁷ Lodge J. and Valentine H., (1982), **Direct Elections to the European Parliament: A Community Perspective**, London: Macmillan, s. 187.

³⁷⁸ Weidenfeld, W., (1982), "The German Christian Democrats", in Roger Morgan & Stefano Silvestri (eds), **Moderates and Conservatives in Western Europe: Political Parties, the European Community and the Atlantic Alliance**, London, s. 92.

temsile yönelmiş; siyasi bir aktör olarak sorumluluk almasına ve sürekli genişlemesine öncülük etmiştir. İlk dönemler Avrupa düzeyinde faaliyet gösteren politikacıların bir araya gelmelerinin arkasında ticari meselelerin önemli rol oynadığı bilinmektedir. Ancak gelinen noktada değişen şartlar ve Avrupa düzeyinde siyasi meselelerin öneminin artması ulusüstü parti çatısı altında bir araya gelme ve kendi ideolojilerine uygun karar almalarına yol açmıştır. Böylece Avrupa partilerinin siyasi işlevleri önem kazanmıştır. Bununla birlikte siyasetçiler, Avrupa siyasetiyle birlikte kendi ülkelerindeki siyasi oluşumları hakkında birçok şey öğrenme fırsatını yakalamışlardır.

Üye ülkelere ilişkin bütünleyici bir fonksiyon olarak ele alındığında da koordinasyon işlevi en önemli işlev olarak düşünülmektedir. Koordinasyon işlevi, EPP'yi bir anlamda uluslar altı kavramına göre daha açıklayıcı bir kavram olarak görüldüğü belirtilmiştir³⁷⁹. EPP eski Genel Sekreteri Velle, koordinasyon işlevinin altını çizmiştir. 1997 yılında yapılan bir röportajda Velle, ulusal partiler arasında yapılan işbirliği ve sağlanan anlaşmaların EPP koordinasyonu sayesinde gerçekleştirildiğinin önemine değinmiş; Hıristiyan demokratların uluslararası düzeyde EPP çatısı altında toplanmalarının önemini vurgulamıştır³⁸⁰. Ulusal siyasi partiler açısından EPP'nin koordinasyon işlevi, Avrupa seçimleri açısından da gayet açıktır. Parlamentonun ilk seçimlerini inceleyen Lodge ve Herman, Avrupa partisi çatısı altında üyelerin fikir özgürlüklerine kavuştuklarını ve meslektaşlarıyla ulusal siyasi koşullar konusunda uzlaştıklarını belirlemişlerdir³⁸¹. Yine de bu dönem EPP, koordinasyon sağlamada ve Hıristiyan demokrat bazı politikacıların öne sürdüğü fikirlerde ilk dönemler pasif kalmış, önemli siyasi toplantıları yönlendirmeden yetersiz olmuştur. İncelemelerinde Lodge ve Herman, EPP'nin bir demokrasi fonksiyonu olduğunu ve bir bakıma Birliğe üye yedi ülkede halkın seçimlere, uluslar altı bir konumla yoğunlaştığı vurgulanmıştır. Fakat bu dönemde ulusal boyuttaki politikalar ulusüstü anlayışın önüne geçmiş ve organizasyonun ruhuna zarar vermiştir. EPP'de koordinasyon işlevi ile seçimlerdeki işlevini birbirinden ayırmak zordur. Çünkü Avrupa düzeyinde kararların alınması ve politikaların belirlenmesi EPP'nin ana hedefidir. Pridham'ın deyiimiyle, "EPP'nin daha demokratik bir yapıya

³⁷⁹ Hanley David (1994), "The European People's Party: towards a new party form?", in David Hanley (ed), **Christian Democracy in Europe: A Comparative Perspective**, London and New York: Pinter, s. 195.

³⁸⁰ Welle Klaus (1997) "Annual report of the EPP secretary-general at the political bureau meeting of 13 February 1997, EPP News, s. 90.

³⁸¹ Lodge J.&Valentine H, (1982), s. 170.

sahip olmadığı açıktır. Fakat birçok tutumu demokrasiden esinlenmiştir. Periyodik olarak Avrupa düzeyindeki siyasi meselelerde büyük rol oynadığı bilinmektedir. Bu yapısıyla EPP bir politik komite ya da siyasi ağ olarak AB siyasi sistemi içerisinde önemli bir siyasi aktör olarak değerlendirilmektedir³⁸².

EPP'nin teşkilat bazında ve ideolojik boyutta bazı sorunları hala mevcuttur. EPP'nin yeni kimlik tanımı ve AB'nin genişleme sürecinde etkisini artırmak amacıyla üye sayısındaki artış ve buna bağlı olarak üye partilerle EPP arasındaki bağlantı bu boyutlarla yakın ilişki içerisinde. EPP, halen bir Hıristiyan demokrat ve federal bir parti organizasyonu mu? ya da kimliğini tekrar mı tanımlıyor? Böylesine genişleyen bir Avrupa siyasi partisi nasıl bir arada tutulabilir? ve hangi şekilde AB üzerindeki etkisini tamamen somutlaştırmak için etkili bir iletişim sağlayabilir? Bu tip sorunlar EPP'nin geçmişte Hıristiyan demokratlarla aynı ideolojiyi paylaşmayan partilere kapısını açması süreci ile daha da belirginleşmiştir. EPP'nin ideolojik çekirdeği Hıristiyan demokrat düşüncede yatmaktadır. Hıristiyan düşüncede ideoloji, insanın topluluk içinde erimesini ve bireysellikle grup psikolojisi arasında bir oluşumun meydana gelmesini öngörür. Hıristiyan demokrasisiyle Avrupa'nın federal yapısı iç içe olduğundan, EPP, ulusüstü federal bir parti olarak konumlanmıştır³⁸³.

EPP, iki ideolojik prensibini her zaman ön plana çıkarmaktadır. Bunlar; insanlığın Hıristiyan görüşü ve bundan kaynaklı Hıristiyan demokrat kavramı etrafında şekillenmesi ve Avrupa'da özgür ve sorumluluk sahibi vatandaş ekseninde Birleşik Avrupa kurma prensibidir³⁸⁴. Bu prensipler, Katolik sosyal öğretilerde dünya savaşlarından alınan tecrübelerle sabitlenmiştir. Tarihsel açıdan bakılınca da Hıristiyan demokrat düşüncedeki ulus anlayışının sınırlanması fikri nedeniyle EPP, Avrupa'da birlik ve federasyon ruhunu yansıtmada büyük güven duygusu yaratmıştır³⁸⁵. 2001 yılında yapılan EPP Berlin Kongresinde, Parti önceleri kullanmış olduğu Avrupa Birleşik Milletler deyişini, Federal Avrupa Birliği'ne dönüştürerek, ismin olası yanlış yorumlarını da ortadan kaldırmıştır. Böylece sadece muhafazakâr

³⁸² Pridham Geoffrey (1982), "Christian Democrats, Conservatives and Transnational Party Cooperation in the European Community: Centre-Forward or centre-Right?", in Zig Layton (ed), **Conservative Politics in Western Europe**, London; Macmillan, s. 331.

³⁸³ Burgers Michael, (1989), **Federalism and European Union**, London/New York: Routledge, s.5.

³⁸⁴ Bu iki temel prensip EPP tüzüğü'nün kabul edildiği EPP Dublin Kongresinde ele alınmıştır. The text is printed in EPP-Bulletin. Report of the Secretary- general of the EPP, n.5/6- December 1990.

³⁸⁵ Kunz Rainer (1980), "Christian Democrat Parties", in Theo Stammen (ed), **Political Parties in Europe**, London:Allen&Unwin, s.238.

partiler arasında değil halk yönelimli partilerinde EPP'ye bakışlarında büyük bir değişim olmuştur. Kongreden sonra EPP artık Hıristiyan demokrat organizasyon olarak varlığını devam ettirmeyeceğini liberal ve tutucu kesimlerinde partiye kabul edilmesi gerektiği fikrini kabul etmiştir. Böylece EPP'de üç ideolojik boyut ortaya çıkmıştır. Bunlar; Din, sosyo-ekonomik durum ve Avrupa'dır. Bu boyutlar kilise, yönetim, sağ-sol gibi bölünmüşlükleri yansıtmaktadır. Örneğin üye partilerden Benelux ve İtalyan partiler sosyo-ekonomik durumlara dikkat çekerken, Alman CDU/CSU bariz bir şekilde serbest piyasa ekonomisinin önemini vurgulamaktadır. EPP, bu değişik fikirleri bir arada barındırmak için Almanya'nın da üzerinde durduğu serbest piyasa ekonomisi gibi bir formül geliştirmiştir. Bu farklılıklar Avrupa'da sosyal model ve sosyal güvenlik adlı tartışmaları da beraberinde getirmiştir³⁸⁶.

1970'lerden beri Hıristiyan demokrasi ve EPP'nin ekonomiye ilişkin bakışında sürekli bir değişim görülmüştür. Bu sadece yeni muhafazakâr partilerin EPP'ye üye olmalarından değil aynı zamanda EPP'deki ideolojik tutumdaki değişimden de kaynaklanmıştır. Ayrıca İspanyol Halk Parti (PP), İtalyan ve Benelux Hıristiyan demokrat partilerin, Alman CDU/CSU partilerine karşı EPP'de politika üretmede en güçlü ulusal partiler olarak çıkması da etkili olmuştur. EPP'nin kimlik ve siyasi emelleri söz konusu olduğunda Avrupa boyutu en fazla önemi taşımaktadır. Fakat muhafazakâr partiler giderek Avrupalılaşımlarına rağmen birleşik bir Avrupa devletine karşı çıkmaktadırlar. Bu durum 1993 yılında yürürlüğe giren Maastricht Antlaşmasına karşı EPP üyesi Portekiz Merkez Hıristiyan Demokrat Sosyal (CDS) partisinin tavır alması ve üyelik ücretini vermemesi ile ortaya çıkmıştır. CDS'nin, Avrupa'nın federal vizyonunda yer alamayacağı kararı, EPP'nin siyasi argümanına uymadığı gerekçesiyle kabul görmemiştir. EPP Başkanı Martens bir konuşmasında, EPP'nin kimliğini korumaya çalışırken içine düştüğü ikilemi açıkça ortaya koymuştur. Konuşmasında Martens, Hıristiyan demokratların, Birliğin kurucusu altı üye devlet içinde güçlüyken, ilk genişlemeden bu yana durumun değiştiğini belirtmiştir. Mevcut durumda ve gelecekte EPP'ye üye olacak partileri özümsemek için EPP'nin genişlemesini savunmakla beraber; EPP'nin Hıristiyan demokratik

³⁸⁶ Hix S., (1994), "The Study of the European Community. The Challenge to Comparative Politics", *West European Politics*, (17:1), s.15-17

değerlere sahip çıkması gerektiğini ve kimliğini korumasının önemli olduğunu” söylemiştir³⁸⁷.

Avrupa düzeyinde örgütlenmiş diğer Avrupa partileri gibi EPP’de örgütsel organizasyonunu tam olarak sağlamış değildir. Özellikle ilk dönemler merkez teşkilatında yetersiz personel eksikliği yüzünden parlamento grubu ile iletişimde sorunlar yaşanmıştır. AB’nin genişlemesiyle beraber EPP’de organizasyonunu yeniden yapılandırmak için çeşitli girişimleri olmuştur. Amacına uygun düzletme 1990’larda neticelenmiştir. AB genişlemesiyle beraber 1995 yılında Birliğe yeni katılan üye ülke partilerin, EPP ile çalışma yönündeki istençleri parti içerisinde eleştirilere rağmen gerçekleşmiştir. Bu bağlamda EPP’deki tartışmalarda etkin olan Normandiyalı muhafazakâr partilerinde EPP çatısı altında birleşmelerini savunan üye partiler olmuştur. Böylece EPP, Avrupa düzeyinde ulusal partilerin sadece bir bürosu olmakla kalmayıp, Avrupa düzeyinde karar alıcı duruma gelmesi düşünülmüştür. EDU’nun, EPP çatısı altına girmiş olması ile birlikte Hıristiyan demokratlar ve muhafazakârlar arasında fikir birliği böylece sağlanabilmiştir. Ancak partiler arasındaki tutum farklılığı EDU’nun kurulmasında ortaya çıkan tartışmalara kadar uzanır ve ayrıca farklı politik partiler arasındaki yönetsel ve ulusüstücülük arasındaki çatlağın bir göstergesidir. Dahası kendilerini ifade ve organize etme bağlamında kuzey-güney ayrılığı gün yüzüne çıkmıştır. Genişleme ile beraber EPP’ye yeni katılan Kuzeyli ülke partileri ile birlikte parti içerisinde ideolojik ve örgütsel bazda bazı çatışmalar yaşanmıştır. Ayrıca kaçınılmaz olarak dil problemleri kadar kültürel ve toplumsal yaşantılardaki farklılıklar, partide sorunlara yol açmaktadır. Bu farklılıkları aşmak için Hollandalı Hıristiyan Demokrat Parti (CDA) ve İsveç İlimli Parti’deki politikacılar, belli başlı inisiyatifler oluşturma gayretine girişmişlerdir.

EPP’deki diğer bir yapısal problem ise ulusal üye partiler ile kurulan bağlardır. Parti içerisindeki tartışmalarda üye partilerin kendi iç sorunları doğrudan Avrupa partisine yansıyabilmektedir. Bu durumda gösteriyor ki EPP, üye partilerin iç çatışmalarının kurbanı olabilmektedir. Bunun en açık örneği Hıristiyan demokrat partinin gücünü kayıp ettiği İtalya’da irili ufaklı partilerin EPP’ye kabul edilmesi esnasında yaşanmıştır. Partide güçlü konumlarını yitiren Hıristiyan demokratların

³⁸⁷ Martens Wilfried (1992), Speech to the EPP’s Athens Congress”, 11 November 1992.

karşı çıkmasına rağmen EPP'ye üye olan İtalyan Forza partisi ile ilgili EPP'de yoğun çatışma ve tartışmalar olmuştur. Diğer önemli bir sorunda Avusturya'da ortaya çıkmıştır. Partide Avrupa bakışının iç politika önceliklerinden önce geldiğine ilişkin karar ve söylemler olmasına rağmen, EPP üyesi Avusturya Halk Partisi (ÖVP)'nin aşırı sağcı bir parti ile koalisyon yapması parti içinde huzursuzluklara neden olmuştur. Bu problem EPP içinde yoğun tartışmaların olmasına, zamanını ve enerjisini harcamasına yol açmıştır. EPP'de güçlü pozisyona sahip Belçika, Fransa ve İspanyol üye partiler tarafından bu durum düşmanlıkla karşılanmış ÖVP'nin ihraç edilmesine yönelik teklifler dahi olmuştur³⁸⁸.

Doğal olarak ulusal üye partilerin bakış açıları ile EPP yöneticilerinin bakış açıları farklıdır. Ulusal partiler, EPP'nin istedikleri güçte bir Avrupa partisi olmasını beklerken, ulusüstü bir partinin otoritesinin genişlemesine ve ast-üst şeklinde yapılanmaya sıcak bakmamaktadırlar. Ancak EPP Başkanı, şahsi meselelerin etkisini en aza indirme konusunda önemli roller üstlenmektedir. Parti bürokrasisi, EPP grubu ile ilişkilerde olduğu kadar AB kurumları, parti üyelerinin bürokrasisinde de yardımlaşmayı sağlama konusunda fikir birliği oluşturmada önemli görevler üstlenmiştir. Bu bağlamda, EPP'nin örgütsel yapısı, parti içi ve partiler arası işbirliği kuran ve bağlantıyı sağlayan bir şebeke ağ kurumu olarak açıklanabilir. EPP bir Avrupa partisi olarak günün koşullarına ayak uydurmuş, modern iletişim teknikleri kullanan ve kendi web sitesini kuran bir konuma gelmiştir. 1995 yılında bazı dillerde ilk kez yayımlanan ve partiye ilişkin bilgilerin yer aldığı "EPP News" bülteni bir Avrupa partisi için önemli işlevler görmektedir. Bu yolla ilgililer partiye ilişkin çalışma, makale ve araştırmalara kolaylıkla erişilebilmektedirler. EPP ayrıca Avrupa seçimlerinde ulusal, bölgesel ve yerel seçimlerde elektronik oylamayı bir seçenek olarak sunmuştur. Avrupa düzeyinde EPP genel seçmenler ve alt kademelerdeki parti çalışanları tarafından önceleri ya fark edilmemiş ve ya da ulusal partilerin baskısı altında kalmışlardır.

Bu durumu ortadan kaldırmak için EPP bölgesel, yerel ve ulusal parti üyelerinden daha çok yardım talebinde bulunmuştur. 1992 yılında yapılan Atina Kongresinde EPP Genel Sekreteri Jansen, Kongreye sunduğu raporda, yetersiz kaynaklardan ve EPP grubuna bağlı olan ulusal partilerin destek vermemesinden

³⁸⁸ Pascal Delwit (2004), s.152.

duyduğu üzüntüyü dile getirmiştir. EPP’de fikir birliği sağlamak ve farklı fikirleri bağdaştırmak için EPP üyesi partilerin tarihi ve kültürel farklılıklarını dikkate alarak sorunların üstesinden gelmeye çalıştıklarını belirtmiştir. Yine Jansen, Haziran 1992 yılında yapmış olduğu bir söyleşide şunları belirtmiştir. EPP, ulusal parti federasyonu olduğu ve hep bu yapıda kalacağı için ulusal partilerin ne yapması ve nasıl düşünmesi gerektiği konusunda merkezi bir karar alamamaktadır. Parti yöneticilerinin ana rolü aktörler arasında birliği sağlamaktır, fakat çoğu üye parti, ulusal ölçekte taşralı olduğu için iki tarafta da çalışanlar arasında iletişim problemi doğmaktadır. Avrupa düzeyinde çalışanların tutum ve davranışları sürekli değişirken üye partilerde bu durumun hemen gerçekleşmediğinden karşılıklı ve ileri düzeyde iletişim sorunu ortaya çıkmaktadır.

Önemli bir sorun olarak finansman sorunu zaten Avrupa partilerinin gelişim süreci boyunca önemini korumuş bir problem olarak durmaktadır. EPP’de diğer Avrupa partileri gibi yeterli finansman desteğini henüz sağlayamamıştır. Başkan Martens bir görüşmede, EPP’nin siyasi bağımsızlığı hakkındaki bir soruya şu şekilde cevap vermiştir. Hala parti %70 oranında üye partiler %30 oranında AP’de sahip olduğu sandalye dağılımına göre AB bütçesinden finanse edilmektedir, dolayısıyla ulusal partiler hala EPP’de güçlü konumda olduklarından EPP tam anlamıyla siyasi faaliyetlerinde etkin değildir. Ayrıca Avrupa seçimlerinde EPP’nin hala ulusal partilerin kampanyalarına bağlı olması, bir siyasi parti olarak bağımsız olmadığının göstergesidir³⁸⁹. Eğer Avrupa düzeyinde tek dereceli seçim kanunu ve buna bağlı olarak Parlamentoda Avrupa partilerinin konumuna yönelik gelişmeler sağlanabilirse; EPP siyasi partiden beklenen tüm işlevleri yerine getirebilecektir. Tam anlamıyla olmasa da Avrupa düzeyinde örgütlenmiş diğer Avrupa partilerine karşın EPP, Avrupa için öngördüğü politik programı ve geniş örgütlenme ağı ile bir Avrupa partisi konumunu yine de hak ettiği söylenebilir.

Bu değerlendirmeden sonra, Avrupa düzeyinde örgütlenmesini tamamlamış bir Avrupa partisi olan EPP’nin Avrupa vizyonu için belirlemiş olduğu temel siyasi programına ve 2004–2009 yasama dönemine ilişkin öncelikli politikaların incelemesine geçebiliriz.

³⁸⁹ Pascal Delwit, (2004), s.154.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

AVRUPA HALK PARTİSİ TEMEL SİYASİ PROGRAMI ve 2004–2009 YASAMA DÖNEMİ EYLEM PLANI

Avrupa Halk Partisi, 1992 yılında Atina Kongresi'nde kabul etmiş olduğu temel siyasal program ve politikalara dayalı olarak Avrupa düzeyinde siyasi faaliyetlerini sürdürmektedir. Parti, her yasama dönemi seçimlerinden önce toplanan Parti Kongresi'nde kabul edilen eylem planları çerçevesinde, AB düzeyinde uygulanacak politika ve programını belirlemektedir. Her seçim dönemi öncesi eylem planı belirlenmesine rağmen, bu eylem planları büyük oranda aşağıda detayları olan temel siyasi programa dayalı olarak belirlenmektedir. Bu bölümde partinin temel siyasi programı ve 2004–2009 yasama döneminde Birlik düzeyinde uygulanması düşünülen öncelikli politikalar ele alınacaktır.

I- AVRUPA HALK PARTİSİ TEMEL PROGRAMI

Avrupa Halk Partisi, Avrupa'da değişen koşullara uygun olarak 1992 yılında Atina'da toplanan Parti Zirvesi'nde Birliğin geleceğine ilişkin temel siyasal programını belirlemiştir. Bu toplantının amacı, soğuk savaşın sona ermesi ile birlikte Avrupa'da uzun ve kalıcı bir barışın nasıl tesis edileceği ve bu yolda ulus-üstü birliğe gidiş sürecinde partinin önemli roller üstlenmesini sağlayacak yöntemleri belirlemek oluşturmaktadır³⁹⁰. Atina'da kabul edilen siyasal programını beş temel esas çerçevesinde belirlemiş olan EPP'nin öncelikleri arasında yeni bir Avrupa toplumu yaratmak ve AET'den AB'ye geçiş sürecinde etkin olmak göze çarpmaktadır. Bu süreçte, Hıristiyan demokratların politik temelleri ve referans değerlerine önem verilmiş ve AB'nin Hıristiyan demokrasi düşüncesine uygun olarak şekillenmesi yönünde siyasal program oluşturulmuştur. AB'nin kurumsal ve yasal gelişimi göz önüne alındığında parti politikalarının ne denli yerinde ve başarılı uygulandığı görülmektedir.

A- Yeni bir Avrupa Toplumu Yaratmak

EPP, Avrupa ve dünyanın geçirmekte olduğu değişimi dikkate alarak bu değişimde, Avrupa ulus devletleri ve toplumlarının uyum sağlamakta olduğu yeni koşullar ve uyum sağlama yöntemleri ile ilgili değerlendirmelere yer vermiştir.

³⁹⁰ Bu bölümde ele alınan politikalar, 1992 yılında toplanan Parti Zirvesinde oybirliği ile kabul edilmiş Temel Siyasal programdan alınmıştır. Basic Programme adopted by the IXth EPP Congress, Athens, November 1992. http://www.epp.eu/dbimages/pdf/athene-BASIC_PROGRAM.pdf

EPP'ye göre bu değişimde Avrupa toplumu, yeni bir kimlik arayışı içerisinde. Doğu ve Batı arasındaki çatışmaların sonu, anlaşmalar ve işbirliği için yeni fırsatlar olduğu kadar yeni başlangıçların da olduğu bir belirsizlik dönemi ortaya çıkarmıştır. Bu belirsizlik dönemi, EPP ve üyeleri olan Hıristiyan demokratlara yeni fırsatlar sunmuştur. EPP, Birliğin genişleme ve bütünleşmesine yönelik ortaya çıkan bu yeni fırsatları yakalamak ve uygulamak gayreti içinde politika geliştirmiştir.

Ayrıca EPP, Avrupa demokrasilerinin politik sisteme ve bu politik sistemin temellerine meydan okuyan büyük bir değerler krizi sürecinden geçtiğinin altını çizmektedir. Hıristiyan demokratlar, bu tehlike, kışkırtmaların ve krizden kaynaklanan toplumsal yön kaybını farkındadırlar. Hıristiyan demokratlar, bunların üstesinden gelmek için çözüm sağlama çabası içerisine girmiş, hıristiyan temel değerleri ve istikametlerine işaret eden ilkeler doğrultusunda hareket etme çabası göstermişlerdir. EPP'ye göre, merkez ve doğu Avrupa'da toplum için bir model olan Marksizm-Leninizm'in hükümsüzlüğüne bakılmaksızın, ideolojilerin sonu gerçekten de gelmiş değildir. Daha doğrusu, ideolojiler arasındaki rekabet farklı düzeylerde vuku bulmaktadır. İlk bakışta EPP, liberal ideolojinin birçok avantajının var olduğunun altını çizmektedir. Piyasa ekonomisi, diğer sistemlerin ulaşmayı başaramadığı mevcut standartların gelişimine olanak sağlamıştır. Ancak, yine de zayıf yönlerinin olduğunu bilincinde olarak EPP, serbet piyasa ekonomisinin sadece sosyal boyutu göz önüne alınarak yeniden düzenlenmesi taraftarıdır.

EPP, AB'nin geçirmiş olduğu dönüşüm sürecinde "ekolojiye" de vurgu yapmaktadır³⁹¹. Ekolojik yaklaşım, hayat kalitesini geliştirmek için insana "en iyisi" adına mücadele ederek pozitif bir katkı sağlamaktadır. Ancak bu yaklaşım, sonuç itibariyle yaratılış saygınlığına katkıda bulunmayan insanoğlunun kendini gerçekleştirme ve özgürlüğünün sınırlandırılmasıyla sonuçlanan bütün teknolojik ve ekonomik ilerlemelere karşı olan değiştirilemez değerleri doğa ve dünyaya verme kışkırtması yatmaktadır. EPP, komünizmin çöküşüne en tehlikeli cevabın yersiz bir ulusal ideolojiden geleceğini düşünmektedir. EPP'ye göre vatanseverlik ve özel bir topluluğa ait olma duygusu bireyin var oluşunun özüdür ve yasaldir. Ancak

³⁹¹ EPP, bu konu ile ilgili olarak Parlamento'da bir komite oluşturmuş ve AB'nin, Dünya'nın geri kalan bölümüne liderlik yapması amacıyla yeni teknolojiler, yenilenebilir enerji kullanımı, güneş enerjisinden faydalanma, iklim değişikliğinin önlenmesi gibi alanlarda çalışmalar ve politikalar üretme görevini bu komiteye yüklemiştir. Temporary Committee on Climate Change, http://www.eppgroup.eu/policies/clim/default_en.asp

milliyetçilik, katı hale dönüştüğünde özellikle demokratik devlet ve azınlık hakları gibi sorumlulukları inkâr ettiğiinde artık kabul edilebilir olmaktan çıkmaktadır.

Hıristiyan demokratlar, yanıltıcı olan bu ideolojilerin zayıf taraflarını görürken, toplum içinde problemlere sade bir yararçı yaklaşım anlayışını da kabul etmemektedirler. Daha insancıl bir toplum arzulayan kişilere geçerli bir cevap vermek isteyerek, toplumun, yalnız başına materyalist ihtiyaçların karşılanmasıyla sınırlandırılmayacağı, kendi bütünlüğü içerisinde insanların ihtiyaçları ve bu ihtiyaçların tamamen yeni bir toplum çerçevesi içerisinde karşılanması gerektiğinin bilincindedirler. Bu bakımdan yatırımcı sosyal devlet ve sosyal refahın sağlanması için gelirin, toplumun alt kesimlerine doğru aktarılması EPP için hayati öneme sahiptir.

B- Yeni Tehditlerin Üstesinden Gelme

1990'lı yıllarda meydana gelen ani değişimler EPP'ye göre, Avrupa toplumunu, kendi içsel tutarlılığını tehlikeye atan birçok çelişkili gelişmeyle yüz yüze getirmiştir. EPP, Avrupa'daki demografik gelişme ve değişmelerin yeni bin yılda, Avrupa için farklı bir meydan okuma derecesine ulaşacağını savunmaktadır. Dünyadaki büyük çaplı göç hareketleri gelişmemiş bölgelerdeki aşırı nüfusun; gelişmiş ülkelere doğru kanalizasyonuna yol açtığı belirtilmiştir. EPP, zengin ve fakir ülkeler arasındaki uçurumun dünyanın en büyük trajedilerinden birisi olmaması ve gelişmemiş bu ülkelerden nüfus hareketinin önüne geçilmesi ve bu konuda AB'nin sorumluluk alması gerektiğine inanmaktadır³⁹².

Partiye göre, ekonomik küreselleşme, giderek büyüyen karşılıklı bağlılığa doğru ilerlemektedir. Ancak küreselleşme ile beraber ortaya çıkan kurallar, halen tutarlı bir tavır içerisinde organize edilmesi gereken karmaşık ve karşılıklı ilişkilerden yoksundur. Aşırı kullanım yoluyla doğal kaynakların tüketilmesi ve çevreyle ilgili felaket tehlikesi hususunda AB'nin tetikte olması gerektiği vurgulanır. Bilimsel edim, potansiyel bir mutluluk kaynağı ve refahın adaletli dağıtımını gerekli kılmaktadır. Teknolojik yenilikler yarının toplum kalitesinin yükselmesine yardımcı olacaktır. Yalnız, teknolojik ve bilimsel gelişmelerin insanı yanlış yönlendirmesine ya da insanın doğaya olan saygısını ve sınırlarını kaybetmesine müsaade edilmeyecek şekilde düzenlenmesi tasarlanmıştır.

³⁹² Committee on Employment and Social Affairs, http://www.eppgroup.eu/policies/empl/default_en.asp

EPP, özellikle medya tarafından deforme edildiği zaman anlamını kaybeden bilgi akışının, toplumsal sorumluluğun kaybolmasına ve siyasi tutarsızlığa yol açtığını düşünmektedir. Bu durum, Avrupa toplumunun bir kısmının, Avrupa sorunlarına ve problemlerine ilişkin kolay ve hızlı çözümlere yol açtığı kadar dengesizlik ve şaşkınlık havası oluşturabilmektedir. Avrupa toplumunda erişilen fikir birliği kadar, saldırganlık, yükselen ırkçılık ve milliyetçilik dalgası tehdidi toplumu rahatsız etmektedir. Hıristiyan demokratlar, bütün bu gelişmeler için ikna edici ve hazır çözümlere sahip olduğunu iddia etmemekle birlikte var olan tehditleri göz önünden ayırmadan, toplumun içerisinde görünen umut belirtileri ışığında hareket etmeyi amaçlamaktadır. Soğuk savaş döneminin Doğu-Batı çatışmasına verilen son EPP'ye göre, Dünya barışının devam etmesi ve artan nüfusa daha fazla pay ayrılabilmesi için yatırım fırsatlarını değerlendirmeyi hedeflemiştir.

Hıristiyan demokratlar parlamenter demokrasinin dünyada karşı konulamaz yükselişinden ötürü memnuniyet duymaktadır. Sosyal piyasa ekonomisini demokrasiye bağlayan batılı görüş birliği modeli takdir edilmektedir. Bu politik ve ekonomik özgürlük birleşiminin dünya üzerinde yer edinmesinin apaçık kabulü oldukça teşvik edicidir ve bu modele karşı sadık kalınması gerektiği vurgulanmaktadır. Hıristiyan demokratlar, manevi iklim içerisinde bu değişimlere katkıda bulunmak ve yeni fırsatları kullanmak istemektedir. Kiliseye ya da başka bir dine bağlı olan veya herhangi bir inancı bulunmayan Birlik vatandaşlarının, kendini bu yeni duruma adanmış olmasını ve işbirliği yapma arzusunda olması beklemektedir.

C- Hıristiyan Demokrat EPP'nin Politik Temelleri ve Referans Değerleri

EPP'nin insan kavramında, her insanın kişiliğinin ayrılmaz bir parçasını oluşturan saygınlık yatar. İnsanı tarihin bir objesi olarak değil özne olarak ele alır. Yahudi-Hıristiyan değerleri temelinde, her bir birey, yeri doldurulamaz, doğası gereği özgür ve yüceliğe açık tek bir varlık (insan) olarak ele alınır. Toplum içerisindeki her bir birey diğerlerine bağlıdır. Çünkü onlar özgür, sorumlu birbirine bağlı ve toplumun oluşmasında önemlidirler. Bu açıklamanın arkasında yatan şey Tanrı'nın yaratma ve özgürlük işine katkıda bulunmak için insana görev verildiği inancı yatmaktadır.

Hıristiyan demokratlarda özgürlük, insanın doğasında mevcuttur. Yani her birey kendisinden ve hareketlerinden tamamıyla sorumlu olma ve sorumluluğunu

yaratılışı ve çevresiyle paylaşabilme hak ve görevine sahiptir. Hıristiyan demokratlara göre özgürlük anlayışı insanın doğası gereği hata yapabilir. Çünkü insan bir hata (ilk günah anlayışı) sonucu günahkâr olmuştur ve bunu birkez daha tekrarlayabilir düşüncesi vardır. Sonuç itibarıyla, herhangi birisinin acıdan ve karmaşadan uzak kusursuz bir toplumun oluşturulmasını idrak etmesinin imkânsız olduğu belirtilmiştir. Hıristiyan demokratlar böyle bir arzu üzerine temellenmiş her tür totaliter rejimleri kabul edilemez olarak görmektedir. Hıristiyan demokrat insan anlayışına paralel olarak her insanın aynı saygınlığa sahip ve doğaları gereği eşit olduğu kabul edilir.

Ana Değerler; Hıristiyan demokratlar, her kadın ve erkeğin, referans değerlere ve düzenleyici ilkelere dayanarak içinde yaşamış oldukları toplumu sürekli geliştirmek adına sorumluluk taşıdıklarını kabul etmektedir. İnsanın karşılaştığı problemleri engelleyebilme, yönetebilme ve huzurlu şekilde bir arada yaşamayı öğrenmekle görevli olduğu düşünülmektedir. Hıristiyan demokratik düşünce, temel, birbirine bağlı, eşit öneme sahip ve evrensel olarak uygulanabilir değerlere dayanır. Bu değerler özgürlük ve sorumluluk, eşitlik, adalet ve dayanışma ilkelerinde anlam bulmaktadır³⁹³.

Özgürlük ve Sorumluluk; Gerçek özgürlük, sorumsuz özgürlük değil, özerklik ve sorumluluk anlamına gelir. İnsanı vicdani kanaatlerine göre yapmış oldukları hareketler için sorumlu kılar. Bu anlayışa göre, yaratılan dünya ile karşılaştırılınca herkes bu sorumluluğu paylaşır. Gruplar, topluluklar, insanlar, uluslar ve devletler bu sebeple yaptıkları hareketler (eylemler) için şu anda yaşayan ve ileride yaşayacak olan her bir bireye karşı yükümlüdürler. Özgürlük olgusu herkes tarafından öncelikli bir esas olarak kabul edilmediği sürece adalet ve dayanışma sağlanamaz. Bu nedenle Hıristiyan demokratlar, herkesin günlük yaşamlarından haz almasını, vazgeçilmez hakların her insana ve içinde yaşadıkları topluma ait olduğunun fark edilmesini sağlama amacındadır. Bu, hem armağanlarını (Allah vergisi yeteneklerini ve kabiliyetlerini) sonuna kadar kullanma ve geliştirme hakkının garantisini hem de diğer taraftan bunların halkın hizmetine sunulması yükümlülüğünü ve her zaman diğerleriyle ilişkisi çerçevesinde adalet ve dayanışma değerlerini uygulama zorunluluğunu kapsamaktadır. Dayanışma ve adalet değerlerini sürekli uygulama

³⁹³ Bu değerler temel siyasal programda yer almaktadır. Basic Programme adopted by the IXth EPP Congress, Chapter One, Our Concept of the Political System, Athens, November 1992, s.7-9.

çabasının sonucu ve şartı olan bu özgürlük, mevcut otoritelerin hem kendi içsel organizasyonlarında hem de birey ilişkilerine uygun düşmektedir.

Otoriteler meşruluklarını, toplum bazında herkesin ve her bireyin kişisel gelişimi için uygun koşulları oluşturma gereksiniminden almaktadırlar. Herhangi bir otorite özel ya da kamu, bütün koşullar ışığında genel çıkar ve menfaatleri korumalıdır. Genel çıkar ve menfaatler, bireysel çıkarlarla karıştırılmamalıdır. Bu menfaatler, her bir bireyin kolektif, kültürel, ekonomik-sosyal, sivil-politik ve ferdi haklarına saygı çerçevesinde uyumlu olmalıdır. İnsanların doğal ve yasal haklarını özgürce kullanırken herhangi birisinin haklarını kullanma ve uygulamasını inkâr etme şeklinde nitelendirilemez.

Temel Eşitlik; Hıristiyan demokratlara göre bütün insanlar eşittir. Çünkü hepsi de aynı hassasiyetle donatılmıştır. Başkalarıyla olan ilişkilerde her bireyin özgürlüğü, bu asıl eşitliğin tanınmasından kaynaklanan başkalarının özgürlüğüne saygı ile kısıtlıdır. Yetenek, kabiliyet ve doğuştan gelen özellikler bazında farklılıklara bakmaksızın, her birey kökeni, cinsiyeti, yaşı, ırkı, ulusu, dini, inancı, sosyal statüsü ne olursa olsun kendi düzeyinde özgürlük ve eşitlik kapsamında kişisel gelişime erişebilmelidir. Bu haklar herkes için gözetilmeli ve her bireyin kapasitesine göre kendini geliştirmesine otoritelerin gerekli düzenlemeleri yapması için görev yüklenmelidir.

Adalet; Adalet kavramı, insanların özgürlüklerini yaşamaları adına onların doğası ve amaçlarına bağlı olarak toplum ve o toplumda yaşayanlar için gerekli şartların her zaman için var olmasıdır. Adaletin bir boyutu kanuna saygıdır. Kanunlar uygarlık dinamiklerine ve teknik gelişmelerle paralel olarak geliştirilmelidir. 1948 Evrensel İnsan Hakları Bildirisi³⁹⁴ ve 1950 yılında Avrupa Kongresi'nde kabul edilen Temel Özgürlükler ve İnsan Hakları metinleri³⁹⁵, insanların temel ve alınamaz haklarını koruma altına almıştır. Bu türdeki tüm haklara bireyler ve toplumlar doğuştan sahiptir. Adalet ihtiyari olamaz ya da çoğunluğun diktatörlüğü ile karıştırılamaz. Adalet, hiçbir çoğunluğun azınlık haklarını inkâr edemeyeceği gibi

³⁹⁴ İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi, BM Genel Kurulu'nun 10 Aralık 1948 tarih ve 217 A (III) sayılı kararıyla ilan edilmiştir.

³⁹⁵ Avrupa Konseyi üyesi hükümetler, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 10 Aralık 1948'de ilan edilen İnsan Hakları Evrensel Bildirisini ve bu Bildiri'nin, metninde açıklanan hakların her yerde ve etkin olarak tanınmasını ve uygulanmasını sağlamayı hedef alarak İnsan Haklarını ve Temel Özgürlükleri Korumaya dair Avrupa Sözleşmesi, 4.11.1950 tarihinde Roma'da imzaya açılmış, 03.09.1953 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

azınlığa saygıyı gerektirir. Bunun yanı sıra adalet, kanunların uygulanmasında herkese eşit önem verilmesi gereken temel hak ve özgürlüklerle uyumsuz olamaz.

Dayanışma; adalet, bütün insanların temel eşitliği ve her bireyin elinden alınamaz bir şekilde dayanışma ruhuna bağlıdır. Dayanışma farklı topluluklar arasında daha insancıl ilişkileri derinleştirmede ve ilişki kurmada önemli bir unsuru teşkil eder. Dayanışma, bireylerin ve toplumların birbirleriyle ilintili ve birbirlerine bağlı olduğunun bilinci anlamına gelir. Sonuç olarak evrenselleşen ve bütünü bir parçasını oluşturan toplum ve fertlerle ilişkili görev ve haklar, yardım, paylaşma ve uygulanabilir eylem anlamına gelmiştir. Hıristiyan demokratlar için dayanışma, her şeyin üzerinde dünyadaki ve kendi toplumundaki en güçlü koruma anlamına gelmektedir. Zaman ve mekân içerisinde insanlık birliğinin yer edinmesinde, dayanışma sadece yatay olarak değil, yaşayan bütün kuşaklar ve bütün mevkiler arasında görülür.

Değerlerin yerine getirilmesi; Hıristiyan demokratların insan kavramı, eksiltici bir faktör olarak hem kolektivizmi hem de bencil bireyseliği reddeder. Her birey bir topluluğa aittir ve diğerlerinin temel özgürlükleri ve haklarının korunması adına gerekli olan kısıtlamaları kabullenerek toplumun yasal otoritesine karşı bireysel çıkarlarını ikinci plana atar. İnsanın elinden alınamaz saygınlığı, eşitliği ve özgürlüğü inancı temelinde, aşırılıkları reddederek; diyalogu savunurlar. Dışlamayı reddederek, tolerans ve paylaşım önemli görülür. Farklı millet ve toplumlar, her birinin kişisel inançlarına saygı duyarken her insanın özerklikten hoşnut kaldığını görmek istemektedirler. Kısacası, Hıristiyan demokratik insan ve toplum kavramı, aynı zamanda diğerlerinin özgürlüğüne saygı duyarken, her bireyin maddi, kültürel ve ruhsal ihtiyacını tatmin edecek şekilde tümel gelişimi üzerine yoğunlaşır. Sonuç olarak, kapalı ve dogmatik bir kalıp içerisinde düşünceyi sistematize edecek bütün girişimler reddedilir.

Yaratılan dünyaya saygı; Hıristiyan demokratlar, doğanın kendisini yenileme potansiyeline saygı duymadan dünyanın adil olmayan bir şekilde sömürülmesine karşıdır. Yaratılan dünyaya saygı, dünyanın sorumlu bir şekilde yönetimini ve insanların ortak mirasını oluşturan yaşam şekillerinin, yaşayan ve yaşayacak nesillerin uyumlu gelişimi adına gerekli ve hayati olduğu anlamına gelir. Toplumun ve toplumsal yapının değişimine yol açan ekonomik gelişmeler, gelecek nesillerin

kaynaklarını azaltmamalı ve onların potansiyellerine engel olmamalıdır. Ekonomik sürdürülebilir gelişme, sorumlu büyümeye bağlıdır ve siyasetle bütünleştirilmelidir. Sürdürülebilir gelişme, çevre ve ekonominin gereksinimlerini karşılama ekonomik, sosyal ve politik kararlar alırken çevre ve doğanın korunmasını hesaba katma anlamına gelir³⁹⁶.

Toplum görüşü; Hıristiyan değerler sadece politik çevreye değil ekonomik, sosyal ve kültürel çevrelere de uyarlanmıştır. Herkesin ve her bireyin katkılarına dayalı ekonomik gelişme, bireyin yaşam standartlarını ve kişisel gelişimlerini yükseltme amacı ışığında eşit bir şekilde dağıtılmadıkça huzur ya da barışı besleyemez. Bu nedenle EPP, kolektif dayanışma sistemleri geliştirmiş ve desteklenmiştir. EPP, hâkimiyet ya da adaletsizlik aracı olarak kötüye kullanılan ekonomik güç tehlikesine karşı herkesin tetikte olmasını ister. Son olarak, özel, ulusal ve uluslararası olmak üzere bütün düzeylerde katılım ve ortaklığa dayalı sosyal dayanışma ve adaleti sağlamaya çalışmak hayati önem taşımaktadır. Bu değerler ışığında, Hıristiyan demokratik toplum görüşü “yerinden hizmet ilkesine” dayanır. Yerinden hizmet ilkesi, dayanışma gereklilikleriyle ve vatandaşların katılımıyla bağdaşan düzeyde hem en etkili hem de bireye en yakın bir düzeyde hizmetin sunulması anlamına gelir. Daha düşük bir düzeyde gerçekleştirilebilen görev, daha yüksek bir düzeye aktarılmamalıdır. Ancak yerinde hizmet üst düzeyin alt düzeye görevlerini yerine getirmesinde yardımcı olması gerektiği anlamına da gelir. Yerinden hizmet ilkesi ile paralel olarak EPP, problemlere müşterek cevaplar bulma konusunda daha yetkin olduğu uluslararası ve ulus-üstü kongrelerin ve yapıların genişletilmesini ve oluşturulmasını savunur. Bu ruh içerisinde EPP, devlet ile ilişkisi olmayan örgütlerin faaliyetlerini ve bu kuruluşların oluşturulmasını destekler. EPP, devletler, gruplar, uluslar, milletler, toplumlar ve bireyler arasında mevcut olan farklılıklara saygı çerçevesinde gezegenin ve ortak mirasın yönetilmesi arayışı içerisinde olan gerçek bir uluslararası ortaklık bilinci kurulmasını destekler. Kendi çıkarı amacıyla dünyaya egemen olabilmek için son iki yüzyılda insanoğlunun kullandığı tekniklerin şu anda doğayı ve sonuç itibarıyla insanoğlunun var oluşunu tehlikeye attığı için kullanılmaması gerektiğini savunur.

³⁹⁶ Sürdürülebilirlik sadece doğal kaynakların korunması değil, aynı zamanda doğal kaynakların kullanımına ve tüketimi sonucu oluşan atıkların verildiği çevrenin de uzun dönemli kullanımı ve korunması ile ilgilidir. Bu konuda geniş bilgi için Bkz Toprak Zerrin (2003), *Çevre Yönetimi ve Politikası*, Anadolu Matbaacılık, İzmir, s. 16-7.

D- Hıristiyan Demokratların Politik Sistem Konsepti

EPP'ye göre demokrasi, bireylerin gelişimi için hayati siyasal sistem şeklindedir. Bireylerin gelişimine katkı sağladığı gibi demokrasi, aynı zamanda toplumlar arasında şiddet ilişkilerini önlemektir. Bu yüzden gerek Avrupa'da gerekse dünyanın diğer bölgelerinde anayasal devleti geliştirmeyi ve demokrasiyi yerleştirmeyi Hıristiyan demokratlar bir görev olarak algılanmaktadır. Demokrasiye hiçbir alternatif olmadığını ve bununla beraber demokrasinin temel özgürlükler ve insan haklarıyla ifade edilen evrensel içeriğe saygı ışığında farklı kültürel ve sosyo-ekonomik durumlara adapte edilmesi gerektiği düşünülmektedir. Her bireyin ulus hayatında ve kendisini ilgilendiren kararlarda yer alması demokrasinin temel bir ögesini temsil eder. Bir toplumdaki bütün bireyler için hayati önem taşıyan şey kanunlara saygı çerçevesinde kurulmuş yapısal bir devletin çatısı altında ahenk içerisinde yaşamaktır. Demokrasinin gelişiminin, yerinden hizmet ilkesinin uygulanması ile daha anlamlı bir hal alacağı düşünülmektedir. EPP, kurulacak olan uluslararası ortaklığın, herkesin toplum hayatına katılımını, farklılıklara saygı ve çözümüne yönelik olarak her bireye kişisel gelişimini gerçekleştirme şansını vereceğini düşünmektedir.

E- Avrupa Topluluğundan Avrupa Birliğine

1- Federal-Birleşik Bir Avrupa

Birleşik bir Avrupa, EPP için her zamankinden daha gerekli ve gerçekçi bir siyasal hedeftir³⁹⁷. Çünkü Avrupa kıtasında meydana gelen köklü değişikliklerin planlı, demokratik ve barışçıl yollardan olması gerektiği vurgulanmıştır. Ortak bir gelecek isteyen Avrupalıların ilgi ve isteklerini sadece Avrupa'daki federal bir organizasyon karşılayabilecektir. EPP, sadece federal yapıdaki bir AB'nin; farklılıklarda birleşmeyi garanti ettiğini, tarihinden kaynaklanan ve Avrupa'yı şekillendiren bölgesel ve kültürel farklılıklara, ulusal kimliklere saygı gösterdiğini; diğer taraftan da ortak problemlerin çözümüne ortak yaklaşımlar sunabileceğini düşünür. EPP'ye göre artık modern dünyada ulusal konularla sınırlandırılmış çok az önemli sorun

³⁹⁷ Parti özellikle soğuk savaş döneminin bitmesini bir fırsat bilerek Parti Zirvesini toplamış ve Avrupa Topluluğu sürecinden AB'ye geçişin yasal altyapısının oluşturulmasına önayak olmuştur. Bu amaçla toplanan Atina Kongresinde belirlenen siyasal hedef merkez ve doğu Avrupa ülkelerinin en kısa süre içerisinde Maastrich Anlaşmasında belirlenen siyasal hedef doğrultusunda Birliğe dâhil olmalarına yönelik çalışmalar yapılmıştır. EPP'nin temel programı göz önüne alındığında bu siyasal hedefin partinin geleceğe ilişkin kararları ve bu kararların başarı ile uygulanmış olduğu göze çarpmaktadır. Chapter two, From the European Community to the European Union, Basic Programme adopted by the IXth EPP Congress, Athens, November 1992, s. 9-13.

vardır. Eğer üye devletler sorumlu oldukları ulusal görevlerini etkili şekilde yürütmek isterlerse, onlar için tüm Avrupa'yı kapsayacak çözümler bulmaları acil derecede önemlidir. AB üyesi devletlerin, AB'yi ikinci plana almayacak bir federasyon şekline sahip bir yapıya ulaştırmaları gerekliliğini savunulur. Bu federal yapı, yerel, bölgesel, ulusal ve tüm pan-Avrupa seviyelerinde çalışacak şekilde organize edilmesi savunulmuştur. Avrupa Federasyonu, birimsel bir tek süper devlet şeklinde değil, merkezden birkaç yere dağılmış uluslarüstü bir topluluktur. Birlik, üye devletler ve bölgelerin güç ayrılığı ve yerellik ilkelerine (subsudiyarite) göre organize edilmelidir.³⁹⁸ Bunun anlamı da Birlik tarafından yapılan herhangi bir icraatın, devletlerin ve bölgelerin ikinci bir icraatı olarak değerlendirilmesidir. Bu yüzden Birlik en yararlı icraatların yapılabileceği güçler birliği olarak değerlendirilmelidir. Diğer bir deyişle; Birlik, üye devletlerin kendi başlarına yapabileceğinden daha fazla etkiyi yaratabilecek güce sahiptir, çünkü yapılan icraatların etkisi üye ülke sınırlarının dışını yani Birliği kapsamaktadır.

Bu yüzden EPP yerellik ilkesinin, Birliğin tüm kurumlarının icraatlarında yaygın şekilde uygulanmasını savunmuştur. Bu ilkeye göre ulusal, bölgesel ve yerel otoriteler özel rollerini ve işlevlerini devam ettirmelidir. Devletlerin kendi özerklilerini devam ettirmesi gerekirken, aynı derece önemli olan Birlik de, ne devletleri ne de bölge yönetimlerini genel icraatlarını yaparken ikinci plana atmamalıdır. Her federal sistemde olduğu gibi, üye devletlerin kendine ait güçleri ve Birliğin özel ve paylaştırılmış güçleri arasındaki ayrım, açık bir şekilde yapılmalıdır. Birlik, yapısını sağlamlaştırmak için etkili kurumlar ve kurallar oluşturmanın zorunlu olduğu vurgulanmıştır. Birlik, herhangi bir konuda zora girdiği zaman, sorunlarla mücadele edebilecek yetkilere sahip olmalıdır. Bu yeni alanlar, Birliğin gelişimini, uluslararası siyasi durumlarda hissedilecek ihtiyaçlara ve yeni sosyal, teknolojik ve ekonomik mücadelelere uyum sağlamada Birliğin donanımlı kalmasını sağlamak için gereklidir. Birliğe, amaçlarını gerçekleştirmek için gerekli tüm araçlar sağlanmalıdır. Bu yüzden Birliğe, “gelişimi” temel alan yeterli kaynaklardan bir bütçe verilir ve bu bütçe verilirken tüm Birlik üyelerinin ekonomik durumu dikkate alınır. Bu bağlamda EPP, Avrupa halkı ve vergi ödeyenler arasında direkt bir ilişki olması gerektiğini

³⁹⁸ Sözcüğün taşıdığı anlamın açıklanmasında bazı belirsizlikler bulunmakla beraber temelinde “zirveye rağmen tabanı tercih etme” eğilimi yer almaktadır. Toprak Zerrin (2008), **Yerel Yönetimler**, Birleşik Matbaa, İzmir, s. 18. AB Anlaşması ile düzenlenmiş olan bu ilke aynı zamanda Hıristiyan demokratların öncelikli politikaları arasında yer almaktadır. Zaten bu ilkenin anlaşma metninde yer almasında Hıristiyan demokratlar yoğun siyasi faaliyette bulunmuşlardır.

savunur. Bu yüzden parlamentoya vergi ödeyenlere dolaysız bir şekilde sorumluluk yüklememesi görevinin verilmesini önerir. Fakat Avrupa halkını finanse etmek, tüm üye devletlerin ve halkların finansal durumunu dikkate almayı gerektirir. Toplumun mali gücüne yönelik yapılan iyileştirme, 1984 yılında AP’de kabul edilen, Avrupa Birliği taslak antlaşmasında³⁹⁹ şart koşulduğu gibi genel vergi yükünü artıracak şekilde düzenlenemeyeceği savunulur.

EPP, Maastricht Antlaşması ile AB’ye doğru geçişin onaylandığını düşünür. Böylece partinin savunmuş olduğu fikirler bu Antlaşma ile gerçekleşmiştir. EPP, Antlaşmanın potansiyel güçlerinin kullanılmasını, toplumun akılcı bir Avrupa Birliği’ne doğru değişiminin sağlanmasını savunur. EPP’ye göre Maastricht Antlaşması, farklı kurumsal modelleri içeren karışık bir yapıya imza atmıştır. Maastricht Antlaşması tarafından kabul edilen AB yapısı üç farklı “sütun”dan oluşmaktadır⁴⁰⁰;

Birincisi federal tipte, yasa koyucu niteliğindeki yapılanma olup, (AET, AKÇT, Euratom) ekonomik ve parasal birlik tarafından takviye edilmiştir.

İkinci sütun, hukuki ve ulusal meseleler üzerinde olup, bu alanları toplum bünyesi ile ilişkilendiren “köprüler” geliştirilmesine rağmen, esasen hükümetler arasındadır. Yapılan düzenlemeye rağmen Adalet Mahkemesi açık bir şekilde dışlanmış ve bu tamamen vatandaş haklarını ilgilendirdiği halde bir parlamento kontrolü sağlamamıştır.

Üçüncü sütun ise dış ilişkiler ve güvenlidir. Hükümetler arasında kalan güvenlik politikası, geliştirilen “köprüler” ve prosedürler, bir nevi geçişme (ozmoz,) vasıtasıyla “toplumlaştırma” (socialisation) sürecini ilerletebilme niyetiyle dış politika faaliyetlerini sağlamlaştırma amacını taşımaktadır.

³⁹⁹ Draft Treaty establishing the European Union, in *Bulletin of the European Communities*. February 1984, No 2, s. 8-26.

⁴⁰⁰ 1 Kasım 1993 tarihinde yürürlüğe giren Maastricht Antlaşması (Avrupa Birliği Antlaşması), 1987 yılında AET tarafından kabul edilen Tek Senet’den sonra Avrupa Birliği’ne uzanan yoldaki ikinci büyük ilerlemedir. Antlaşma ile Ekonomik ve Parasal Birliğin aşamaları, bu süreçte izlenecek politikalar ve bunların gerektirdiği kurumsal değişiklikler ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. Şematik olarak Birlik üç ayak üzerinde yükselen bir yapıya benzetilebilir. Her ayak bir yandan birliği güçlendirirken diğer yandan da Birlik kurumlarına atfedilen yetkiler bakımından bağımsızlığı sağlamaktadır.* Birinci ayak; Roma ve Paris Antlaşmalarıyla kurulan Avrupa Topluluğu’ndan oluşmaktadır. Parasal birlik, vatandaşlık ve daha önce bahsedilen yetkiler de bu ayağa dâhildir. * İkinci ayak Ortak Dış Ve Güvenlik Politikasını (ODGP) içermekte ve Avrupa çapında bir savunma politikasını başlatmayı hedeflemektedir. * Üçüncü ayak ise Adalet ve İçişlerini kapsamakta olup, hukuk ve işbirliği alanında daha sıkı bir işbirliğini geliştirmeyi hedeflemektedir.

EPP, ulusal hükümetlerin aldığı kararların, sonuçta halkın tamamının kararı olmadığı bilinci ile dikkatli davranarak bu Antlaşmanın yeniden gözden geçirilmesini (Amsterdam Antlaşması) sağlama gayretinde olmuştur ve başarmıştır. EPP, Hıristiyan demokratların Avrupa düzeyinde federal bakış açısına önderlik yapmasını savunmaktadır. EPP, AB'nin federal hedeflerinin, AB Antlaşmasında açık şekilde belirtilmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

2- Etkili Bir Avrupa

EPP'ye göre, etkili bir Avrupa, halk bütünleşmesinin geleceği halkın kendi problemlerini bilmesi ve çözebilmesindeki becerisinden geçer. Komünist rejimlerin yıkılmasından sonra yeni Avrupa düzenindeki belirsizlik, topluluğu içeride ve dışarıda alacağı kararlarda her zamankinden daha önemli bir konuma getirmiştir. Topluluk belirsizlik dönemi geçinceye kadar komünist rejimden yeni kurtulan bu ülkeler için bazı engeller koymalıdır. Bunlar, kişilerin serbest dolaşımı, mali sınırların devamı, enerji, telekomünikasyon, taşımacılık, posta hizmetleri ve maaş sistemi gibi bazı alanlar bu ülkeler için engellenmelidir. Topluluk, AB'ye doğru ilerleyiş sorumluluklarını etkili şekilde yerine getiren kurumsal bir sistem anlamına gelmektedir. Bunun anlamı, Maastricht Antlaşması'ndaki yeni taahhütleri karşılamaktır. Bunlar⁴⁰¹;

- Avrupa vatandaşlarının haklarını daha fazla koruma, göç gibi alanlarda ortak projeler, sığınma hakları ve mültecilere yardım ve Avrupa topraklarında terörizm ve sınır ötesi suçlarla etkili mücadele,
- Toplumsal bir güvenlik ve dış ilişkiler politikası ve ortak bir savunma politikası,
- Ortak bir politika bünyesinde tek pazarı tamamlamak, ekonomik ve sosyal birlikteliği garanti altına almak ve çevreye saygıya dayalı iş geliştirme,
- Özerk bir banka ve ortak bir para birimi oluşturarak tarifelere ve kurallara saygı ile ekonomik ve parasal birlik oluşturma,
- Turizm, sivil koruma, enerji, sosyal politika alanlarında yeni toplum aktivitelerinde sorumluluk sahibi olma,

⁴⁰¹ Basic Programme adopted by the IXth EPP Congress, Athens, November 1992, s.12.

- Tüketici koruma, halk sağlığı, araştırma ve geliştirme, endüstri, Avrupa genel ağları (haberleşme, taşıma gibi), Avrupa kültür ve eğitim boyutlarında toplum güçlerinin dengesini yayabilme,
- Son olarak üye devletlerarasındaki dayanışmaya saygı duyulmasıdır.

AB genişlemesine doğru atılacak ikinci önemli adımda ise, Birlik, yeni üye olmak isteyen devletlere, kendi koyduğu hedeflere ulaşp ulaşmadıklarını denetleme yetkisini vermelerini istemiştir. Birliğin genişleme politikası, kurumsal değişimler üzerine bir tartışma ve genel bir fikir birliği ile belirlemelidir. EPP'ye göre Avrupa Komisyonu, Topluluğun lokomotifidir. Komisyonun karma oluşu ve gücü, etkili yönetime yol açmaktadır. Bu yüzden EPP, Konsey'den bağımsız gerçek bir Avrupa gücünü savunur. Bu yasal gücün AP yoluyla kullanılmasını savunur. Yasal güçlerin dağılımı, Birliğin daha rahat çalışmasına yol açacaktır. Toplum kurallarına olan itaati sağlayan Adalet Mahkemelerinin, emirlerine saygı göstermeyen üye devletleri cezalandırma hakkı tanınmalıdır. Birlik, verilen bir süre içinde ulusal otoritelerin karşı gelmeleri ya da pasif bir tutum göstermeleri halinde uygulamaya yönelik tedbirler almalıdır.

3- Demokratik Bir Avrupa

EPP Birliğin, Avrupa toplumuna gerçek anlamda demokratik yasalar sunabilmesi için daha fazla çalışma yapılması gerektiğini savunur. Tüm üye devletler tarafından paylaşılan demokratik fikirlere olan taahhüt, genel olarak toplum sisteminde ve karar alma sürecinde önemli bir parça oluşturmaldır. Genel oylarla seçilen AP, Avrupa'nın demokratik yasalara bağlı olduğunu kesinleştirmiştir. Bu yüzden kurumsal ve yasal konularda son söze sahip olmalıdır. AP'nin faaliyet alanı, kurucu anlaşmaların gözden geçirilmesiyle genişletilmelidir. Ortak karar alma süreci kolaylaştırılmalı ve yasal prosedürler süzgecinden geçirilerek tüm yasama sürecine uygulanmalıdır.

Parlamento gücünün artışı Komisyonla eşdeğer olmamalıdır. Komisyona (Parlamento tarafından onaylanarak) daha demokratik yasalar verildikten sonra, Parlamento-Komisyon yasal süreçlerinin her bir adımında ilk adımı atan kurum olma hakkını kullanmalıdır. Ulusal parlamentolar sıradan işlerle daha yakından ilgili olmalıdır. Bunu üye devletlerin parlamentolarında bulunduracağı Avrupa işlerini ve

o konularda tartişmaları AP ile yakın ilişkiler içerisinde olan bir komite ile yürütmelidir.

4- Çevreye Duyarlı Sosyal Pazar Ekonomisi

EPP'ye göre, sosyal garantiler ve pazar ekonomisi yapısının bir sonucu olarak Birliğin ye devletleri, diğer ekonomik ve sosyal sitemlerden daha ziyade endüstriyel ilişkilerde iyi bir denge ve işbirliği yakalamıştır. Bu durum bireyler için sosyal garantiler, sosyal gelişme ve sosyal adalette ortaya çıkan somut başarılarda görülebilmektedir. Hıristiyan Demokratlar pazar ekonomisi prensibini destekler ve Avrupa'daki sosyal dengeyi güçlendirmeye çalışır. Pazar ekonomisi yapısına dayanan Hıristiyan demokratik düşünce, sosyal ekonominin başarılı olmasını ve bunu yaparken de çevreye ve sosyal boyutlara önem vermesini savunur. Avrupa hem ekonomik hem de sosyal bir Avrupa olmadığı sürece anlamsızdır. Genel olarak bu yönde bir dengesizlik olduğu, bunun düzeltilmesi ve içerideki birleşmenin güçlendirilmesi savunulur. Avrupa'yı kurmak bir ekonomi projesinden daha fazlasıdır. Konseyin hareket alanı ekonomik olmayan konularda genişletilmelidir. EPP bu süreci savunmuş ve desteklemiştir. EPP'nin Avrupa politikası, uyumlu bir toplum düşüncesine dayanır. Bu düşüncenin her yönü AB'ye doğru, dengeli ilerleyişin bir parçasını oluşturur. Böyle bir toplum seçimi özgürlüğün, eşitliğin, adalet ve dayanışmanın (bölgesel eşitliksizlerin de üstesinden gelmeye çalışan), sosyal diyalogun, kültürel farklılıklara saygının, sosyal pazar ekonomisinin, evre korumasının ve dünyaya açık olmanın Hıristiyan demokrat prensiplerine dayanır. Hıristiyan demokratların bu sosyal dayanışma düşüncesine göre, ekonomik ve parasal birlik, sosyal adalete ve halkın yararına olan kurallara itaat olmalıdır. Tek Pazarın, ekonomik ve sosyal olarak dengeli tamamlanması garanti altına alınmalı ve ekonomik parasal birliğin sosyal ve çevresel boyutları dengeli gelişmelidir.

Sosyal Pazar ekonomisinin amacı, ekonomik, sosyal ve parasal yardımlaşmayı daha da güçlendirmek ve Avrupa vatandaşlarına eşit fırsatlar, refah, çevresel koruma ve sosyal gelişim sağlamak olmalıdır. Hıristiyan demokratlar çevreye saygı duyarak, dünyadaki ve Avrupa'daki hayatın temellerini onarmanın ve korumanın sorumluluğunu üstlenmişlerdir. Hem Hıristiyan demokratlar hem de onların gelecekleri için, dünyayı korumayı taahhüt etmişlerdir. EPP, evresel korumanın, Avrupa sosyal sitemini koruma ve geliştirme ile beraber en ciddi

sorunlar arasında geldiğini düşünür. Kirleten öder ilkesinden⁴⁰² hareketle sorumlu olanlar, sosyal zarar veren aktivitelerinden kazanç elde etmeye devam ederken, herkesin hakkı olan çevrenin yıkımı ve yoksullaşmadan doğan fiyat artışlarına daha fazla müsaade edilmemelidir. Ekonomik ve çevresel konular arasındaki uyumsuzluğu konuşmaktan ziyade, çevresel koruma ve onarım, pazar ekonomi sistemine dâhil edilmelidir. EPP çevreyi korumanın zorluğunu bir görev olarak görür ve çevreyi korumada niteliksel gelişimin dinamizmini kullanır. Bu doğrultuda EPP, Avrupa sosyal politikasını aşağıdaki ana başlıklardan oluşturmuştur.

- Uygun bir gelir ve çalışmak isteyen herkese iş sağlama tedbirleri ile çalışma ve yaşama standartlarında gelişim, yeni iş alanları yaratma ve işsizliğe karşı tedbirler,
- Mesleki eğitimin desteklenmesi ve gelişmesi, istihdam yaratma düşüncesi ve işçilerin modern iş pazarındaki zorluğu karşılayabilmeleri,
- Kadın-erkek herkes için eşit fırsat ve hak sağlamak. Bu çerçevede her politika, ayrımcılıkları yok etmeyi hedeflemeli ve bunlar tüm sektörlerde kendisini göstermelidir.
- Irkçı ayrımcılıklara etkili çözümler getirmek,
- Vatandaşların ve işçilerin hizmetlerinin serbest dolaşımının sağlanması ve hareket özgürlüğü,
- Fakirlerin ve engellilerin sosyal hayata kazandırılmaları,
- Avrupa ortak antlaşmalarına yasal güç verme imkânı,
- Üye devletlerin sosyal güvenliklerindeki eşitsizlikleri azaltma,
- Çalışma saatlerinin iş ve aile hayatı ile beraber aile sorumluluklarını da yerine getirmeye fırsat sunması,
- Ailelere ve çocuklara uygun toplulukların oluşturulması,
- Dayanışma prensibi ile yaşlıların topluma katılımını sağlama,

⁴⁰² The Polluter pays principle (PPP), Kirleten öder ilkesi ilk bakışta sözcüklerin çağrıştırdığı açık anlamdan hareketle “yarattığı kirliliğin bedelinin kirletene ödettirilmesi” ya da “kirletenin kirliliğin maliyetine katlanması” şeklinde tanımlar doğru olmakla birlikte, sorunun bu denli basit olmadığı yönünde yanlış anlaşılmalara yol açan bir ilke olarak tanımlanmaktadır. Geniş bilgi için Bkz. Turgut Nüket, (2001), **Çevre Hukuku**, Savaş Yayınevi, Ankara, s. 213-263.

- Kırsal alanların gelişimi için kaynak ve zaman aktarmaktır.

Birliğin gelecekteki yapısı dayanışma prensibi ile aynı doğrultuda sosyal politika alanlarını da kuşatacak şekilde düzenlenmiştir.

5- Diğer Avrupa'ya Açık Bir Avrupa

Topluluk, uluslararası politika alanında güvenilirlik elde etmek ya da bunu devam ettirmek için daha güçlü ve dışarıya yönelik faaliyetlerde bulunmalıdır. Hıristiyan demokratlar, doğal olarak orta ve doğu Avrupa'daki demokratik değişikliklerde, tüm Avrupa'ya barış ve refah modeli olarak sundukları ve yıllardır hizmetinde buldukları toplumun ön saflarında rol alma görevi üstlenmişlerdir. EPP'ye göre, "Pax Sovietica"nın⁴⁰³ yıkılışı, umut veren bir başlangıç göstermiştir ama bu Avrupa kıtasının, özellikle de Eski Sovyet Bloğunda kalan bölgenin insanları için zor, tehlikeli ve uzun bir süreç olarak görülmüştür. Merkez ve doğu Avrupa'nın yeniden yapılanmaları, yeni Avrupa güvenlik sisteminin kurulmasına öncülük etmiştir. Bu süreçte hiçbir ulusun dışarıda kalmaması ve her ulusa saygı duyulması gerekmektedir. Oluşan yeni yapı içinde bir ülkenin diğerine zor kullanması kınanarak, uluslararası barışı ve güvenliği artırıcı bir bakış açısının yerleşmesi için EPP görev üstlenmiştir.

Avrupa toplumunun diğer bir amacı da kendi uluslarının bireysel, ekonomik, sosyal, kültürel ve ortak haklarına saygı duyan, merkez ve doğu Avrupa'daki devletlerin anayasal demokratik gelişimlerini desteklemek olmalıdır. Aynı zamanda Avrupa devletleri, politik ve ekonomik birleşmenin tüm Avrupa ülkeleri için karşılıklı fayda sağlayan bir Avrupa işbirliği yaratmaya gayret etmeli ve gerekli kaynaklar ve yapılarla donatılmalıdır. Birlik, aynı kaderi paylaşmak isteyen diğer Avrupa ülkelerine karşı hep açık kalmalı, ancak bu ülkeler de Avrupa değerlerini benimsemeli, parlamenter demokrasi sistemini gerçekçi şekilde uygulamalı ve sosyal pazar ekonomisine sahip olma şartını yerine getirmelidir. Topluluğa girmek niyetindeki devletler Maastricht Antlaşmasını kabul etmeli ve antlaşmanın tüm planlarında (ki bunlar; iç pazar, ekonomik ve parasal birlik, ortak güvenlik ve dış politika, adalet ve iç işlerinde işbirliğidir) görev almaya hazır olmalıdır.

⁴⁰³ "Sovyet Barışı", bir başka deyişle Sovyetler döneminde SSCB ve uydu devletlerin kendi aralarındaki barış hali.

6- Avrupa'da Savunma ve Güvenlik

EPP, Doğu-Batı karşılaşmasının sonunun Avrupa'da geniş çaplı silahlı zıtlaşmayı azatlığını savunmaktadır. Yine de Sovyetler Birliği'nden bağımsızlığını kazanan devletlerin bazılarının değişime karşı duruşları, Avrupa güvenliğine karşı bir risk oluşturduğu düşünülmektedir. Sovyet İmparatorluğu'nun çöküşü, Yugoslavya'da olduğu gibi ulusal ve etnik kimliklerin dirilmesine neden olmuş ve doğu Avrupa'da da her an patlak verebilecek güçte etnik savaflara yol açabilecek duruma gelmiştir. Bu yüzden EPP, Avrupa güvenliği için, Sovyetlerden ayrılan bağımsız devletlerarasında hala yayılan nükleer ve kimyasal silah cephaneliklerini etkili bir politika ile kontrol altında tutulması gerektiğini ileri sürmektedir. Aynı zamanda Avrupa, Kuzey Afrika ve Orta Doğu'daki olaylara verilen tepkilere de duyarlı olması gerektiği üzerinde durulmaktadır. Bu bölgelerdeki yoğun nüfus, EPP tarafından Avrupa'yı doğrudan etkileyebilecek düzeyde ele alınmıştır. Bu şartlar altında EPP, NATO ve Batı Avrupa Birliği⁴⁰⁴ (BAB) gibi Avrupa güvenlik yapılarının, Avrupa'nın istikrarı için büyük öneme sahip olduğunu düşünmektedir. Merkez ve doğu Avrupa devletlerinin Batı güvenlik sistemleri ile ortak noktalarda birleşmesi için uygun yollar bulunması gerektiği üzerinde durulmuştur.

Avrupa Bütünleşme sürecinin önemli bir kanadını oluşturan BAB'ın amacı, NATO ile birlikte, ortak bir savunma politikası belirlemek olarak düzenlenmiştir. Bu politika, AB iskeletinde "ortak tavır" adı altında öncülük edecek şekilde düzenlenmelidir. BAB ve onun kurumsal dayanakçısı NATO ile birlikte, Avrupa yapısının oluşturulmasına öncelik verilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Avrupa silahlı güçlerinin görevleri tanımlanmış ve hazırlıklar şu işler üzerinden yapılmıştır; Tüm müttefiklerin ortak savunması, bağımsızlığın garantisi ve Avrupa toplumunun toprak bütünlüğü, barışın sağlanması ve yenilenmesi, krizin önlenmesi ya da yönetimi, silahların sınırlanması ve yardımcı tedbirler olarak düzenlenmiştir. AB'nin silahlı gücü olarak düşünülen BAB'ın, AB'nin önemli bir parçası olması ve ortak savunma sistemine dâhil edilmesi için gayret gösterilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

⁴⁰⁴ Almanya, İngiltere, Belçika, Fransa, Hollanda, İtalya ve Lüksemburg arasında kurulan savunmada koordinasyon sağlamaya, Avrupa Birliğini özendirmeye, ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda işbirliğini geliştirmeye yönelik kurulan Birliğin merkezi Londra bulunan "WEU" diye ifade edilen Batı Avrupa Birliğidir, BAB, Mart 1948'de Brüksel'de imzalanan Ekonomik Sosyal ve Kültürel İşbirliği ve Ortak Savunma Antlaşmasıyla kurulmuştur.

7- Dünyaya Açık Bir Avrupa

Dünyanın durumu (krizler, anlaşmazlıklar gibi) Avrupa'yı direkt olarak etkilese de, EPP'ye göre Avrupa, dünya politikasında oynaması gereken rolünü oynayamamaktadır. En geniş ticari güç olan Avrupa toplumu, karşılıklılık, iki taraflılık temelinde, mülk ve hizmetin uluslararası ticaretteki düzenine ve gelişimine katkı sağlayacak durumdadır. AB üyeleri, yukarıda sayılan alanlarda, Avrupa'nın diğer devletleri ile bütünleşmeyi ve dayanışmayı geliştirmenin yollarını sonuna kadar arasa da, Atlantik'in iki yakasının özel bağlarını sağlamak EPP için önemlidir⁴⁰⁵. AB üye devletleri, Kuzey Amerika ile yakın bağlar sağlamaya ve eşit üyelik temelinde dayanışmaya doğru ilerleyişe büyük önem vermesi gerekmektedir. Bu bağlar, parlamenter demokrasi ve insan haklarının evrensel kurulumuna öncülük yapmış, her bireye ve haklarına saygı gösteren barışçıl yeni bir dünyaya yardım etmiştir. Dünyanın geri kalan kısmı ile ilişkilerinde, AB bölgesel antlaşmalar, güvenlik, ekonomik ve kültürel dayanışma antlaşmaları yapabilecek güçte olmalıdır. Bu antlaşmalar barışın devamlılığı, silahsızlanma, adalet, ekonomik gelişme ve farklı milletlerin refahı ve temel haklara saygı temelinde, Latin Amerika, Hindistan, Pasifik, Uzak Doğu ve Merkez Asya gibi Birliğin direkt dâhil olmadığı bölgelerde bile gerekli olduğundan üzerinde önemle durulması gereken konular olarak ele alınmıştır.

AB, her ulusun egemenliğine saygı gösterirken, tüm dünyada insan haklarını savunarak, adalet, özgürlük ve dayanışma için mücadele veren gelişmekte olan ülkelere de yardım elini uzatmalıdır. Barışın sadece adalet üzerine kurulabileceği ve barışın yeni adının "gelişme" olduğu bilinci ile AB, üçüncü dünyada sosyal ve ekonomik ilerleyişi desteklemek ve geliştirmek için adım atmalıdır. EPP, Birleşmiş Milletlerin sadece yasal güçlerinin anılmasından ziyade onun (finansı da ilgilendiren) savaşları ve anlaşmazlıkları önlemede, yaptırım gücünü etkili kullanmada, uzun süreli insan hakkı ihlallerine karşı yasal işlemler için gerekli lojistik desteğin verilmesi taraftarıdır.

⁴⁰⁵ EPP, özellikle Amerika ve Pasifik ülkeleri ile ortak işbirliğinin geliştirilmesi için Parlamentolar arası diyalog başlatmış ve ayrıca Ortak bir Meclis kurulmasına önyak olmuştur. ACP-EU İşbirliği Meclisi insan hakları, ekonomik işbirliği, yönetim, iklim değişikliği vb. konularda karşılıklı işbirliğini geliştirmeyi amaçlamaktadır. İkincisi düzenlenen Meclis toplantısında bu konulara yönelik ortak bir bildiri yayınlanmıştır. 2nd Regional Meeting of the ACP_EU Joint Parliamentary Assembly: Pasific 29 November-1 December 2008, Part Vila-Vanuatu, <http://www.europarl.europa.eu/intcoop/acp>

8- Halklar İçin Avrupa

EPP'ye göre Birliğin yapısı vatandaşlıkla alakalı ve Maastricht Antlaşması'nın gereklerine uyumlu olmalıdır. Birlik yapısı vatandaşların hak ve görevlerini açıkça belirtecek ve bireysel davaları, Avrupa Adalet Divanına⁴⁰⁶ havale ederek, temel hakların korumasını garantileyecektir. Birlik, Avrupa vatandaşlarının aktif katılımına gerek duymaktadır. Avrupa yalnızca hükümetlerin meselesi olarak görülmemiş, düşünen ve Avrupa'yı meydana getiren vatandaşların katılımı için gerekli düzenlemelerin yapılması gerektiği üzerinde durulmuştur. Bu bağlamda, EPP, özellikle Avrupa partilerin yasal statüye kavuşması için gerekli düzenlemelerin yapılması için çalışmış ve Maastrich Antlaşması'nda düzenlenmesini sağlamıştır. EPP, Avrupa vatandaşlarının kararlara katılımını, demokratik yapıların geliştirilmesi ve gelişimi için AB düzeyinde girişimler başlatmıştır. EPP, vatandaşların demokratik katılımını ve politik sorumluluk almalarını desteklemiştir. AP'ye doğrudan seçimlerin yapılmasının bu bağlamda önemli olduğunu savunur. Avrupa vatandaşlığı sayesinde, AB'nin her vatandaşı, yaşadığı bölgeye göre kendi ülkesinden bağımsız olarak, yerel ve Avrupa seçimlerinde yerini alabilecektir. EPP, Avrupa vatandaşlarının birleşme süreci ile ilgili bilgi sahibi olması için sürekli çalışma sorumluluğunu üstlenmiştir. EPP, AP'deki grubu sayesinde, vatandaşların çıkarlarını savunmayı da üstlenmiştir.

Avrupa bütünleşmesinde ve ortak bir Avrupa için politik ve sosyal gelişimde çok önemli olan siyasi partiler gibi, birlikler, dernekler ve kiliselerin de bu amaca ulaşmak için çok önemli olduğu vurgulanmaktadır. EPP, Avrupa Bütünleşmesini destekleyen ve Avrupa milletlerinin uzlaşmalarına adanmış her türlü girişime destek olacağı sözünü vermektedir. Avrupa bütünleşmesinin uzun dönem başarısı ve kabulünü garanti altına almak için EPP, bütünleşme sürecinde rol alması için gençlere görev yüklemektedir. Bu yüzden, gençlerin hareketliliğini ve gençlerin değiş-tokuşunu sağlamak için her çaba üstlenmiştir. EPP, gençlerin, gençlik organizasyonlarında rol almalarını ve Avrupa düzeyinde yapacakları çalışmalarını desteklemek için gerekli çabayı gösterecektir.

⁴⁰⁶ 1958'de kurulan Avrupa Toplulukları Adalet Divanı ya da kısaca Avrupa Adalet Divanı, Avrupa Birliği (AB) bünyesi içinde yer alan en yüksek mahkemedir. Avrupa Birliği üyesi ülkeler arasında, Avrupa Birliği hukukunu ilgilendiren konularda son sözü söyleyen kurumdur.

EPP'ye göre siyasi partilerin ve halkın sorumluluğunu taşıyan diğer kurumların dışında, medya genel fikri oluşturmada hayati bir role sahiptir. Medyanın bilgilendirme, eğitime ve eğlendirme görevleri, açık toplumun temel değerlerine saygı duyulması ile bağlantılıdır. Bu yüzden topluma karşı görev ve sorumluluğu vardır. Demokrasi prensibi toplumda çoğulculukla uyumlu ve azınlıkların korunması, farklı fikirlerin garanti altına alınması ile alakalıdır. Avrupa, ırkçılıktan ve yabancı düşmanlığından uzak olmalıdır. Avrupa vatandaşları karar verme sürecinde rol alana kadar Avrupa'nın demokratik olamayacağı düşünülmüştür. EPP, gelecek nesiller için özgürlüğün ve kültürün temellerini koruma ihtiyacının farkında olarak AB'de bu faaliyetlerde önemli görevler üstlenmiştir. Bu yüzden sağlam bir politika izlemeleri için Birlik kurumlarına gerekli yetkilerin verilmesi ve kurumlara uygun denetlem, yaptırım gücü ve üye devletlerin polis güçleri ve yöneticileri ile Birlik yöneticileri arasında sistematik dayanışma sağlanmasına yönelik yapının kurulmasını savunur.

9- Ahlak (Etik) ve Teknoloji

Yeni teknolojik gelişmeler, insanın dünyaya olan bakışında yeni mücadeleleri temsil etmektedir. EPP değişen dünyada iki temel probleme karşı Avrupalıların teknolojiyi kullanma yöntemi ve bu alanda otoritelerin hangi yasaları koyması gerektiği üzerinde durmuştur. Teknolojik ilerlemeler hayatın her alanına büyük faydalar getirdiği gibi ahlak ve teknoloji ilişkisinin şu hususlar doğrultusunda tekrar gözden geçirilmesi gerektiğine vurgu yapılmaktadır:

- Yeniliklerin sınırlarını belirleme ve mahremiyetin korunması,
- Avrupa'da ve Dünyada tüketici tedariki ve diğer sosyal gereksinimlerine olan talep alanlarında araştırma yatırımları yapma,

Teknolojik ilerlemelerden doğan bazı problemlere karşı EPP'nin bakışı şu hususlara dayanır;

- Genetik işlem alanında, embriyoların genetik mühendislik araştırmaları ile hayvan deneyleri ahlaki ve dini kurallar içerisinde yapılmalıdır. İnsan ve organ ticareti yasaklanmalıdır. Sağlık sistemi her bireyin gerekli tedaviyi ve bakımı alacağını garanti etmelidir.

EPP, yukarıda genel hatlarını vermiş olduğumuz temel siyasi program temelinde AB'de siyaseti şekillendiren bir Avrupa partisi konumunda siyasal

hedeflerini öngördüğü şekilde uygulamış ve birçok hedefini gerçekleştirmiştir. Temel siyasi programına dayalı olarak EPP, 6. dönem AP seçimlerinde Avrupa düzeyinde uygulamayı planladığı öncelikli politikalarını seçimlerden önce gerçekleştirmiş olduğu parti kongresinde belirlemiştir. Parti Brüksel’de gerçekleştirmiş olduğu 16. Kongresi’nde 2004–2009 yasama dönemi önceliklerini aşağıda detayları ile vermiş olduğumuz şekilde kabul etmiştir.

II- AVRUPA HALK PARTİSİ 2004–2009 DÖNEMİ EYLEM PLANI

EPP, 2004–2009 yasama döneminde Avrupa düzeyinde uygulamayı planladığı öncelikli politikalarını Brüksel’de gerçekleştirmiş olduğu 16. Kongresinde kabul etmiştir⁴⁰⁷. Eylem planına göre, Avrupa bütünleşmesini, tarihin derinliklerinden gelen siyasi bir proje olarak gören EPP, Hıristiyan demokrasi temelinde Avrupa’nın biçimlenmesine ve gelişmesine önemli katkılarda bulunmak için çalışmayı bir görev olarak ele almaktadır. EPP, birleşmiş bir Avrupa’nın kurulmasını hırslı, mücadeleci ve gelecek vadeden bir proje olarak görür. EPP, her zaman AB bütünleşme projesini, modern toplum görüşüne karşılık geldiği ve bağlı olduğu değerlere en geniş uygulama olanağı sağladığı için destekler. EPP, Avrupa’da barış, özgürlük ve adalet için bir araya gelen farklı kültür ve etnik kökenden gelen üyelerden oluşur. Artık Avrupa bölünmez, demokratik, pazar ekonomisi, özgürlük, refah ve insan ciddiyetini dikkate alan bir gelişme sağlayarak milyonlarca Avrupalıya uzanmıştır. Bu başarı modern devletler tarihinde eşsiz olarak görülmektedir. Sonuç olarak AB standartları, diktatörlükten demokrasiye, planlı ekonomiden açık topluma geçen ülkeler için model olmuştur. Aynı zamanda Avrupa, kendi buluşlarını yöneten aynı değerlere ve prensiplere dayalı yeni bir dünya organize etmeye ve etkili bir oyuncu haline gelmeye çalışmaktadır.

EPP, AB’yi politik bir birlik haline getirme ve AB kurumlarını Avrupa vatandaşlarına yaklaştırma gibi farklı mücadelelere girmiştir. Bu mücadeleler Avrupa bütünlüğünün derinleştirilmesini gösterir. AB’nin son dönem genişleme sürecinde EPP’nin etkili politikaları ve almış olduğu kararlar büyük öneme sahiptir. Çünkü EPP, AB’nin etkili bir küresel oyuncu olarak tek ses halinde konuşmasını, yetkili organlarca yönetilmesini ve üye ülkelerin bu yetkiyi AB’ye vermesi gerektiği yönünde politikalar gütmektedir. EPP, gelecek vaat eden bir proje olarak AB’nin

⁴⁰⁷ European People’s Party, “Action Programme 2004-2009”, Approved by EPP XVIth Congress in Brussels, 4-5 February 2004.

desteklenmesini ve küreselleşme ile beraber, Avrupa ve dünyada insanların ihtiyaçlarıyla ilgilenmek için daha iyi imkânlar sağlaması gerektiğini savunur. Bununla beraber Avrupa'nın yeni mücadelelerle baş etmek için hazırlanması gerektiğini; yapısal politik hareketlere ihtiyaç duyan küreselleşmeye karşı tehditlerin olacağını, dolayısıyla herkesin onaylayacağı terör ve güvenlik ölçütlerinin uygulanmasını ve tüm ülkelerin uluslararası sorunlara adil katılımının sağlanması üzerinde önemle durmaktadır. EPP küreselleşmenin yeni boyutları ve yenilenmiş kurumları ile AB'nin, dünya yoksulluğu, insan hakları ihlalleri, uluslararası suçlar, terörizm, okyanusların kirliliği, küresel ısınma, parasal ve finansal dengesizlik, iş ve iş güvenliği vs. konularla mücadele etmesi gerektiğini bunlarla mücadele yöntemlerinin Birlik tarafından belirlenmesini savunur.

Avrupa seviyesinde etkili bir güç olmak için, Avrupa'nın geleceği üzerinde Estoril Kongresinde benimsenen karar neticesinde birleşen EPP, etkili, demokratik, şeffaf ve sorumlu Avrupa için bir fikir birliği inşa etme yoluna koyulmuştur⁴⁰⁸. EPP'nin, Avrupa idealine olan tereddütsüz sadakati, açık toplumların ve Hıristiyan kişiselci hareketlerin değerlerine bağlılığının sonucudur⁴⁰⁹. İncanın temelinde Yahudi- Hıristiyan köklerin, Rönesans'ın, Reform'un ve Aydınlanmanın mirası olan bu kültürel temel, insanoğlunun düşüncesi ve dünyayı şekillendirme yeteneğinin inancı ortak bir mezhebe sahiptir. Bundan dolayı Jean Monet'in, Hıristiyan Demokratlar için, "Biz devletlerin koalisyonlarını şekillendirmiyoruz, biz insanları bir araya getirmeye çalışan Hıristiyan demokratlarız" demesinin temelinde bu anlayış yatmaktadır. Hıristiyan demokratlara göre insanın seçkin ciddiyetini ileri süren bu anlayışta insanoğlu tarihi yönetir; onun tarafından yönetilmez⁴¹⁰. EPP'ye göre Avrupa'nın kültürel ve etik değerlerini korumayı sağlamak için, Avrupa uluslarının, ulusal ve kültürel korunmasını sağlamak ve aynı zamanda etnik ve ulusal gruplarla birlikte yaşama toleransını oluşturmak gereklidir. Bu görüş açısından, devlet başka bir yol çevresinde değil, vatandaşlarının hizmetinde olmalıdır. Devletin varlığını sağlamak, vatandaşların ortak yararını sağlama ya da hizmet etme kabiliyetinde aranmalıdır. Birliğe üye ülkeler bu işleri artık tam olarak yerine getiremediklerinde,

⁴⁰⁸ EPP XVth Congress Document, "A Constitution for a Strong Europe", ESTORIL, 18 October 2002.

⁴⁰⁹ Bu hareket ilhamını Hıristiyan filozoflar J. Maritain, Gabriel Marcel, Emmanuel Mounier'den almaktadır.

⁴¹⁰ Bu değer ve prensipler partinin temel siyasal programı olan 'Basic programme' da belirlenmiştir. Basic Programme adopted by the IXth EPP Congress, Athens, November 1992, s.2-3.

insanların genel çıkarlarına hizmet etmek ve korumak için Birliğin devreye girmesi EPP tarafından mantıklı bulunmaktadır.

EPP tarafından uygulamaya konulan 2004–2009 yasama dönemi eylem planı temelini, Hıristiyan demokratik harekete ilham veren J.Maritain, Gabriel Marcel, Emmanuel Mounier felsefelerinden almaktadır. Bu değer ve prensipler 1992 yılında Atina’da benimsenen “Temel Program”’a dayalıdır⁴¹¹. Bu program temelinde, büyük Avrupa bütünleşme projesini anlamlı kılmak için vizyon ve politika geliştirilmiştir. EPP bu eylem planı ile ilk olarak, Avrupa’nın uzunca bir zamandır var olan anlaşmazlıklarını tamir etmek için uzlaşma hareketi oluşturmayı amaçlamaktadır. Avrupa kurumları ve vatandaşları arasındaki demokratik uzlaşma, sosyal model ekseninde sorumluluk prensibini yerleştirerek girişimcilik ve paylaşma ruhunun sağlanması gerektiğine inanır⁴¹². Avrupa’da kimlik ve çoğulculuk, millet ve Avrupa düşüncesi arasında bir devletler ve vatandaşlar federasyonu formunda AB yaratılarak bu uzlaşmanın sağlanacağı düşünülmektedir. İkincisi insan ve doğal çevre arasında gerçek sürdürülebilir bir gelişme politikası sorumluluğuyla sadece çevrenin değil; nüfus, toplum ve ekonomi bakımından da bir uzlaşma arayışı düşünülmektedir. Üçüncüsü ise insanoğluna yol göstermek amacıyla Avrupa politikaları konusunda sürekli tutkunun aşılması ve yarının insanlarına yaşanabilir Avrupa inşa etme düşüncesidir. Dolayısıyla EPP bu eylem planında, uluslararası terörizme karşı dünya ile birlikte hareket etme yollarını ortaya koymuş olduğu gibi ayrıca yolsuzluk, adaletsizlikle mücadele, çevresel ve sosyal teminatlar kuran bir Avrupa yönetimini inşa etmeyi tasarlamaktadır. EPP, eylem planının politik öğretisini dört temel konuya dayandırmıştır.

Birincisi insanoğlunun ciddiyetidir. EPP’nin politik öğretisinde insanoğlunun üstün varlık gücü bütün seviyelerde ilerlemeyi sağlamaya öncülük etmektedir. Sosyal hayatın her alanında vatandaşların özgür olacağı, ailenin, eğitimin ve toplum hayatının rolü, kadın ve erkek eşitliği, çocuk haklarının korunması ve buna saygı, en savunmasızlar ve yaşlılarla bir araya gelme, tüm şekillerde ve yaşlarda hayata saygı, tıbbi ve genetik ilerlemede insan ciddiyetine saygı bu öğretinin temellerini oluşturur.

⁴¹¹ Basic Programme adopted by the IXth EPP Congress in Athens, November 1992, s.1-21.

⁴¹² Özellikle bu İnanç 9 Mayıs 1950 tarihinde yayınlanan ve Robert Schuman Deklarasyonu olarak tarihe geçen ünlü Franco-German Barışı temelinde Avrupa’da barışın nasıl sağlanacağına yönelik politikacıların azmi sonucu başarılabilmiştir. The Schuman Declaration 9 May 1950, s.12.
<http://www.eppgroup.eu/Activities/docs/divers/schuman-en.pdf>

EPP, Avrupa seviyesinde ırkçılığa, ulusalcı ideolojilere, sınırsız bireyselliğe ve ahlaksızlığa karşı, özgürlük, açıklık, güvenlik ve adalet tesisinin yaratılmasını ve Birlik vatandaşlığının geliştirilmesini önermekte ve desteklemektedir. Bu amacı gerçekleştirmek için, toplumun her üyesi-kadın-erkek- sağlıklı-engelli, genç-yaşlı herkesin bilgileriyle, yaratıcılıklarıyla ve kişisel ilhamlarıyla topluma ve iş hayatına katılmalarını için desteklenmiş ve buna yönelik politikalar oluşturulmuştur.

Politik öğretisinin ikinci temel konusu ailedir. EPP için aile Hıristiyan dünya görüşü ekseninde önemli bir kurumdur. Özellikle son yıllarda bu kurumun bozulması ve yıpranması, EPP için önemli konuların başında gelmektedir. Bu kurum, toplumun özel ve sağlam bir desteğini hak etmektedir. Aile için iyi olan şey toplum için de iyidir. EPP'ye göre aile politikası üye ülkelerin görevidir. Bununla birlikte EPP, aile kurumu için en iyi çözüm yollarını araştırarak karşılıklı görev almak için zemin hazırlamaya uğraşmaktadır.

Üçüncüsü sosyal pazar ekonomisidir. Tarihsel süreç içinde kazanılan tecrübe serbest teşebbüsün, rekabetin, pazar disiplininin ve ticaretin ekonomik süreç içinde önemli rol oynadığını ortaya koymuştur. EPP, sosyal pazar ekonomisini bu dünyayı yaşamak, çalışmak ve herkes için refah yaratıcı bir politika olarak görmektedir. Bu, politikaların tüm üye devlet (özellikle ekonomik ve finansal politikalar, çalıştırma ve eğitim, iş ve toplum politikası) toplumlarının iç bağlılığını sağlamak görevine sahip bir yolla tanımlanması gerektiğine inanır.

Öğretisinin dördüncü temelini merkezden yönetilen birleşik Avrupa fikri oluşturur. Federal bir Avrupa, ortak bir şekilde tanımlanmış amaçları peşinde olan ülkeleri birleştirmeyi, aynı zamanda kültürlerine, geleneklerine ve dillerine saygı duymayı ve onlara bu amaçları başarabilmeleri için hangi seçenekleri kullanacakları konusunda en geniş özerkliği vermeyi içermektedir. Ulusal hükümetler, artık her açıdan Avrupa vatandaşlarının ortak yararını garanti edemeyecek bir durumda olduğu için EPP, Birliğin yasal gücünü arttırmayı, bu gücün sorumlu, şeffaf ve demokratik kalması şartıyla desteklemektedir. Bu, EPP'nin neden Avrupa Anayasa'sını desteklediğinin açıkça göstergesidir⁴¹³. Özgürlük ve zenginlikte barış,

⁴¹³ Özellikle parti, Avrupa için bir Anayasa'nın tüm üye ülkelerde kabulüne yönelik olarak parti kongresinde ortak tavır belirlemiş ve üye partiler, Anayasanın üye devletlerde olumlu sonuç alması için çalışılması kararlaştırılmıştır. For a Europe of the Citizens: Priorities for a Better Future (Rome Manifesto), Adopted by the EPP Congress Rome, 30-31 Mart 2006, 3-17.

Avrupa'yı birleştiren ilk anahtar olduğu için EPP, barışçıl görüşme ve hakem kararıyla çözüme ulaştırma kanalları vasıtasıyla sorunları çözmeye faydalı olan tüm anlaşmalarda uluslararası yardımlaşmadan yanadır. Aynı tarzda EPP, dünyada barış, adalet ve birleşmeyi başarmaya çabalayan uluslararası kuruluşların güçlenmesini desteklemektedir. Bu eğilimler EPP'nin Avrupa bütünleştirmesini reddeden, bireyi topluma kurban eden hoşgörüsüzlüğü, ırkçılığı, milliyetçiliği, yabancı düşmanlığını ve terörizmi destekleyen bütün aşırı partilere karşı rakip kılmaktadır.

EPP bu temel öğretilerden hareketle 2004–2009 yasama döneminde uygulamak için bazı konulara ağırlık vermiş ve bu politikalarını Brüksel'de düzenlenen parti kongresinde kabul etmiştir⁴¹⁴. Buna göre; Avrupa vatandaşlarının beklentileri ve ilgileri doğrultusunda EPP'nin öncelikli konuları onların önem sıralarına göre tanımlamıştır. Bunlar öncelikli olarak⁴¹⁵;

- meslekleri ve gelirleri sağlama almak,
- güvenliğe ve sağlığa karşı bütün önlemleri almak,
- toplumun bütün gruplarının topluma özellikle de iş hayatına katılım olanaklarını sağlamak,
- çevresel bozulmanın önüne geçmek,
- kötü yönetimin ve sosyalist ekonomik politikaların sonuçlarını ortadan kaldırmak
- kamu yöneticileri tarafından özellikle de girişimcilik çabalarının yıkımına yol açan vergi yükünün azaltılmasına çalışmaktır.

Öğretisinden ve değerlerinden aldığı güçle bu problemi çözmeye arzusunda olan EPP'nin politik programı altı bölümden oluşmaktadır.

A- Değişken, Rekabete Dayalı ve İş Yaratan Ekonomi

EPP, Avrupa Birliği düzeyinde tüm üye ülkelerin ve Birliğin, Ekonomik gelişmişlik düzeyinin önemine vurgu yapmaktadır. Bu çerçevede AB'nin Dünya ile

⁴¹⁴ European People's Party, "Action Programme 2004-2009", Approved by EPP XVIth Congress in Brussels, 4-5 February 2004.

⁴¹⁵ "Priorities of the EPP for the 2004-2005 Legislative Term", Action Programme 2004-2009", Approved by EPP XVIth Congress, s.7.

rekabet edebilmesi için üye ülkeler arasında dayanışma ve istihdama yönelik işbirliğinin geliştirilmesine yönelik politikaların uygulanmasına öncelik vermiştir⁴¹⁶.

1- Hızla Gelişen Dünyada Değişken Ekonomi

EPP'nin öncelikleri arasında ilk sırada ekonomi gelmektedir. Ekonomik düzen, küreselleşme çerçevesinde önemli değişmelere uğrayacağı zaman, yıllardır süre gelen partinin mücadelesi, yeni gelişen Avrupa ekonomisini, dünyanın liderliğe oynayan rekabetçi ekonomisine dönüştürmektir. Şunu belirtmek gerekir ki; EPP'ye göre, küreselleşme olgusu, ekonomik işbirliği sonucu bir araya gelen, rekabetçi ekonomilere sahip olan devletler tarafından aranmakta ve yaratılmaktadır. Elli yıllık dönem içerisinde küreselleşme, dünyada vergisiz üretimde bir gelişim sağlamışken aynı süre içerisinde dünya nüfusu da büyük bir artış göstermiştir. EPP'ye göre, küreselleşmenin kurallarını benimseyen ülkeler için bu gelişme önemli bir husustur. Zira küreselleşmeye karşı ülkeler ya da ekonomik gelişmişlik düzeyi düşük ülkeler gelecekte duraklamalarla ve düşüşlerle karşılaşacağından sorunları da beraberinde taşıyabilecektir.

Merkez ve doğu Avrupa'nın AB ekonomisine katılmasıyla beraber dünyanın en büyük piyasasını AB'de oluşacağı varsayılmıştır. Üye devletlerin gelişen ekonomileri, tek pazarın ve parasal birliğin etkili bir şekilde uygulanmasıyla yeni bir ekonomik hareketlilik yaratacaktır. Bu gelişme işçi ve yatırımcılar için ortak para olan "Euro" ekonomilerini birbirine yakınlaştıracak, rekabeti ve Avrupa'da tek pazar gelişimini hızlandıracaktır. Ancak EPP bu gelişimin kolay olmayacağını, Avrupa'nın, ekonomik düzeninde meydana gelen değişikliklerin, politik kararlardaki yavaşlık ve değişime karşı olan tepkiler yüzünden zorluklarla karşılaşacağını savunmaktadır. Bu engellerle baş edebilmek için EPP, tek pazarda rekabette güçlü birlikleri, yani esnek, pozitif yapıya sahip olan ve bölgesel olarak birleşmiş işletmeleri bir araya getirme düşüncesindedir.

EPP, üye ülkelerde değişen oranlarla birlikte Avrupa ekonomisinin performansının gelişme ve istihdam yönünden hayal kırıklığı yarattığını vurgulamaktadır. Bunun için Avrupa'da esnek bir iş piyasasına, istihdamın yaygınlaşmasını destekleyecek ve işsizliğin neden olduğu bedelleri azaltabilecek olan bir eğitimle giderebilebileceği düşünülmektedir. Artık üye devletlerin parasal

⁴¹⁶ Committee on Economic and Monetary Affairs, www.eppgroup.eu/policies/econ/default_en.asp

birliğe girmeleri ve tek pazarın büyümesiyle oluşan kârlardan faydalanabilmesinin yolu EPP göre, yapısal reformlara ve Lizbon Stratejisi⁴¹⁷ sınırları içerisinde daha iyi organize olmuş ekonomik politikalara ihtiyaç vardır. Avrupa'yı dünyanın en bilgili ve rekabetçi ekonomileri arasına sokmaya çalışan Lizbon Stratejisi'nin zamanında uygulanması EPP için en önemli önceliktir. Gerekli yapısal reformların uygulanmasında karşılaşılan direnişler, her aşamada konulan kısıtlı bitirme süreleri uygulamanın 2010'a kadar tamamlanmasını ve Avrupa'daki ekonomik iyileşmenin hızlanmasını gerektirmektedir.

Diğer yandan, toplumun tüm kesimlerini ilgilendiren: "işçi sınıfı, sosyal güvenlik, eğitim politikası araştırma ve geliştirme, ekonomik politika" ve Lizbon sürecinde karşılaşılan zorlukların üstesinden gelebilmek için çalışmak ve Avrupa'yı dünyanın en bilgili ve rekabetçi ekonomisi yapmakta kararlı adımlar atmak gerektiği üzerinde durulmuştur. EPP için çözüm, rekabetçi olmayan endüstrilerden çekilmek ve uygun bir plan çerçevesinde yeni girişimleri ve enerjileri liberalleştirerek, en iyi koşullarda dünya piyasasına sunmaktan geçmektedir. Sadece yeni girişimlerin yapılmasıyla, yeni ürünlerin üretilmesiyle, daha uzun vadeli yeni iş ve mesleklerin ortaya çıkacağı varsayılmıştır. Birlik ve üye devlet otoriteleri, araştırmaları ve yatırımları desteklemeli; parasal, finansal ve sosyal ortamlar yaratmak zorunda olmalıdır. Genişlemenin meydana getirdiği büyük dalga, Avrupa'ya emsali görülmemiş yeni fırsatlar sunmuştur. Böyle bir gelişme, üye ülkeler ile Birlik arasında dayanışmanın ve bağlılığın ağırlığını ortaya koymaktadır. Daha açık bir deyişle, EPP, ekonominin desteklenmesi gerektiğini ve sorumluluğun Birlik tarafından alınmasını önermektedir⁴¹⁸. Bu amaçla;

1-AB düzeyinde tek pazarın tamamlanmasını savunur.

AB üyesi ülke sınırlarında gümrüklerin kaldırılması ulusal piyasadaki ayrılıklara son vermiş olmasına rağmen; üretimi, taşınabilirliği, düşük ücretleri ve yatırımı frenleyen birçok sorunu ortadan kaldıramamıştır. Bu sorunlar özellikle hizmet sektörü, finansal hizmetler, enerji, taşıma, telekomünikasyon, iş hizmetleri, yapı, hava ulaşımı, özel emeklilik fonları, ilaç endüstrisi, biyolojik teknoloji için

⁴¹⁷ Lizbon Stratejisi adıyla anılan belge, 23-24 Mart 2000 tarihinde, Lizbon'da gerçekleştirilen Avrupa Konseyi toplantısına sunulan bir rapordur. Rapor, özünde, Avrupa Birliğinde uygulanan ekonomi politikalarının, özellikle Avrupa Sosyal Modelinin kapsamlı bir eleştirisidir. Geniş bilgi için Bkz. Alpan İnan (2005), *Avrupa Birliği Ekonomik Yaklaşımı: Lizbon Stratejisi ve Maastricht Kriterleri*, **Bankacılar Dergisi**, Sayı 52, s.68-70.

⁴¹⁸ Committee on Economic and Monetary Affairs, http://www.eppgroup.eu/policies/econ/default_en.asp

geçerliliğini korumaktadır. EPP, şu ana kadar herhangi bir eylemde bulunmamış ülkelerin Avrupa'yı rekabetçi ülke yapmak için faaliyete geçmeleri yönünde planlar geliştirmeleri gerektiğini belirtir. Parti, Avrupa Komisyonu'nda, önceliği bu bölgelerde oluşacak tekelleşme uygulamalarına vermesi yönünde teşvik edecek kararlar almaya yönelik çalışmalar yapmaktadır.

2- Ekonomik Gelişmeyi Artırmayı Hedeflerken Vergi Oranlarını Düşürmeyi Savunur. EPP'ye göre, yüksek orandaki vergiler, refah ortamının yaratılmasında ciddi bir engeldir, çünkü bu, özel ve yaratıcı yatırımları, girişimleri köreltir, yeni iş gücü faaliyetinin etkinliğinin azaltır. Bu yüzden ilk öncelik olarak EPP, yüksek olan Avrupa'nın genel vergi oranlarını azaltmayı gündeme getirmiştir. Parti, bu hedefi göz önünde bulundurarak üye devletlerin; Tek Pazar piyasası için yasal düzenleme yapmaları ve ticaretteki uygunsuzlukları ortadan kaldırmaları için gerekli önlemler almalarını istemektedir.

EPP, parasal değerlerin küresel etkinliğini yükseltmek ve sınır dışı faaliyetleri teşvik etmek için vergi politikalarını ayarlamının yollarını bulmak gerektiğini savunmuştur. Vergi oranlarını, AB'ye bırakmak üye devletlerin tek pazar piyasasındaki tedbirleri arasında yokken; özellikle, AB seviyesinde EPP, dolaylı vergi için makul yollar arayacak ve tek bir vergi sistemi üzerinde çalışacaktır. EPP üye ülkelerin köken prensibine bağlı olarak belirlenen VAT sistemini⁴¹⁹ benimsemekte ve Komisyonun sadece geçici vergi sistemini (interim system) hedef alan yeni yaklaşımına karşı çıkmaktadır. Ayrıca EPP, Avrupa şirketler statüsü içinde yer alan, anonim şirketler için bir vergi sistemi tanıtmayı düşünmektedir. Bu vergi sisteminin, Birliğin bütçesi tarafından onay görmesi için çalışmaktadır. Bu yolla EPP, Birliğin kendi kaynak sistemini güçlendirmeyi hedeflemektedir. Gelir vergisi konusunda ise EPP, Komisyon tarafından önerilen ve Avrupa Konseyi tarafından Feira'da kabul edilen yaklaşımı desteklemeye devam edecektir⁴²⁰.

3-Düzenli İş Ortamının Avrupa'da Gelişimine Çalışılmak.

İş yapmayı kolaylaştırmak ve Avrupa'da iş kurmak EPP'nin öncelikli ekonomi politikasıdır. Avrupa iş hayatında ekonomik işlevi artıracak ve onu küresel ekonomide rekabetçi kılacak bir ortam sağlamak için gerekli yasal mevzuatın

⁴¹⁹ Ülkemizde uygulanan Katma Değer vergisidir.

⁴²⁰ Feira yaklaşımı: Zanaat sektöründe faaliyet gösteren KOBİ'lerin kendilerine has kısıt koşullarının göz önünde bulundurulmasıyla vergilendirilmesini öngören yaklaşım.

oluşturulması savunulmaktadır. Aşırı idari personel ihtiyacı, yeni şirket oluşumunu önlemekte ve var olanları da işlerinden alıkoymaktadır. Şirketlerin, rekabetçi olabilmek için nitelikli yasal ve finansal bir sisteme ihtiyacı vardır. Bu hedeflere ulaşmak için;

- Avrupa Birliği'nin genel hedeflerine göre, hem Anlaşma'da hem de Avrupa Konseyi'nde de belirtileceği gibi piyasada özel girişimleri yok eden ve bozukluk yaratan ödenekleri ve düzenleyici planlamaları yok etmeye,
- Sistemik olarak yasama organlarının şirketler ve istihdam üzerindeki vergi etkisini değiştirmeye,
- Şirket girişimlerini desteklemek ve riskli olan anapara piyasasının özelliklerine erişimi kolaylaştırmaya,
- Küçük ve Orta-boy şirket (SME) piyasasına Basel II anlaşması⁴²¹ kapsamında düzenli erişimi garantilemeye,
- Avrupa şirketlerinin mülkiyetlerini, daha uzun, erişimim kolay ve yasal bakımından güvenli olan bir şirket patenti ile son şeklini vererek korumaya ihtiyaç olduğu ve bunların gerçekleştirilmesi için EPP'nin gerekli tüm girişimleri başlatacağı vurgulanmıştır.

4- EPP, özellikle Avrupa şirket hukuku için seviye tabanlı çalışma sahası yaratmak için ulusal yasaların AB yasaları çerçevesinde yeniden düzenlenmesi için uğraşacaktır. Bu yasal farklılıklar yüzünden, bazı üye ülke şirketleri tekelleşmenin sağladığı yararlardan faydalanmazken, diğer bazı üye ülke şirketleri aşırı derecede yararlanmaktadır. EPP, şirket hukukun genel kuralları için yeni girişimler ve çalışma sahaslarını hedeflemektedir. EPP, yan kollarından olan SME-Union kanalıyla AB düzeyinde bu girişimlerin desteklenmesi için uğraşmaktadır⁴²². EPP'ye göre, özel sektör işlerinin üçte ikisi küçük ve orta çaplıdır ve SME'ler hemen hemen bütün

⁴²¹ Basel II aslında kelimenin tam manası olarak risk yönetimi düzenlemesidir. G-10 ülkeleri merkez bankaları guvanörleri tarafından 1974 yılının aralık ayında Bankacılık Düzenleme ve Denetim Uygulamaları Komitesi "Committee on Banking Regulations and Supervisory Practices" adıyla oluşturulmuştur. Basel II kapsamında bankaların sermaye yeterliliklerinin kamuya açıklanması zorunluluğu, Aslında Şubat 2001 yılında ülkemizde uygulanmaya başlanılan Basel I standartları risk ölçümünde yetersiz kaldığından 26 Haziran 2004'te Basel II nihai bankacılık risk standartları oluşturularak yürürlüğe konulmuştur. Haziran 2006 tarihinde kapsamlı doküman hazırlanmıştır. Bu çalışmalar Avrupa Parlamentosu ve Konseyi'in 14.06.2006 tarih 2006/48-49 sayılı AB'nin 2006/49 sayılı direktifleri (CRD) ile AB müktesebatına dahil edilmiştir. Ancak AB ülkeleri 2006 sonuna kadar mevzuatlarını tamamlayıp 01.01.2007 tarihinde itibaren uygulamaya geçmeleri öngörülüyordu. Birçok AB ülkesi bu süreçleri tamamlamıştır.

⁴²² Small and Medium Entrepreneurs Union of the EPP, Annual Report 2007, s.3.

sektörlerde önemli işleri yaparlar. Esneklikleri ve hareketlilikleri onları ülke ekonomisinde anahtar etmen yapmaktadır. Bu yüzden yapılacak her düzenleme, onların yaratıcılığını, gelişimini, yönetimlerini ve transferlerini desteklemelidir. Her alanda olduğu gibi, EPP, SME'lerin iş kurma riskini, fikir üreten ve bunu uygulayan kişilerin desteklenmesini savunur. Avrupa, bu tür öncü kuruluşlardan yoksundur ve EPP, bu kuruculuk ruhunu, doğduğu yerde yeniden ateşlemek için her türlü desteğin verilmesini savunur. Bu yüzden, Birlik düzeyindeki kuralların, bu şirketler için minimum derecede uygulanması için yasal mevzuatın oluşturulmasına çalışmaktadır.

2- Rekabete Dayalı Ekonomi

EPP'ye göre, ticarete açıklık, Dünya'da rekabetçilik, ekonomik performansın merkezidir. Rekabetçilik, etmenlerin değeri ve üreticiliği tarafından belirginleştirilir. Yüksek ücretler, yüksek üretim değerleriyle dengelenebildiği zaman rekabetçi kalmak mümkündür. Rekabette öncü olmak için EPP, hem yüksek derecede eğitim almış ve nitelikli vatandaşlar, hem de yeni teknolojilere odaklanmış bir araştırma merkezini Birlik düzeyinde kurmayı tasarlamaktadır. Üreticilik, açık piyasa, rekabet ve girişimcilik isteyen daha verimli üretim piyasasıyla mümkün olabilecektir. Teknolojik araştırma, ürünlere ve hizmetlere daha fazla değer katmaktadır. Avrupa ekonomisini, yenilikleri ticari amaçlı kullanarak daha iyi bir yere getirmek oldukça önemlidir. Bunun için EPP;

1. Araştırma ve Yenilikte Öncelik Sağlanması⁴²³,

EPP'ye göre, Avrupa, araştırma konusunda özellikle artan ücretler yüzünden geride kalmıştır. Ayrıca, Avrupa'da araştırma aşamasında ortaya çıkan temel sorun, araştırmaların bölünmesi ve çalışmaların yayımındaki zorluklardır. AB'nin değer vermesi gereken bazı konular vardır. Bunlar, programların tek merkezden ayarlanması, araştırma merkezleri arasında iş birliğinin sağlanması, bilgi ve araştırmalara destek verilmesi ve eğitim kurumları arasında birliğin sağlanmasıdır. Bu yüzden EPP, inançlı bir şekilde, Lizbon'daki komisyonun önerisinde olduğu gibi Avrupa'da etkili bir araştırma merkezi kurma düşüncesindedir.

EPP, AB'nin araştırma ve gelişmelere bütçesinin sadece yüzde 1,9'unu harcadığını, buna karşın ABD'nin yüzde 2,7'sini, Japonya'nın ise yüzde 3'ünü

⁴²³ Parti, Parlamentoda Araştırma ve Geliştirmeye yönelik olarak bir Komite oluşturmuştur. Committee on Industry, Research and Energy, http://www.eppgroup.eu/policies/itre/default_en.asp

harcamakta olduğunu ortaya koymuştur. EPP, Ar-Ge faaliyetlerine ayrılacak payın, Avrupa'yı rakipleri ile aynı seviyeye getirecek düzeyde olmasını istemektedir. EPP, yeni teknolojik alanlarında ön sıralarda bulunmak için Avrupa'nın rekabetçiliğinin gelecek yıllarda önemli bir rol oynayacağını düşünmektedir. EPP, bilgi araştırması ve iletişim teknolojilerinde verdiği önemi endüstriyel gelişime verecek şekilde desteklemektedir. Ayrıca kimyasal teknoloji potansiyelinin daha fazla araştırılmasına da önem verilmelidir. Bu teknolojiler, insan sağlığı seviyesini artırarak yiyecek kalitesini de yükseltecektir. İnsan genetiğini etik kurallar çerçevesinde gören EPP'nin pozisyonu, 2001 Berlin Kongresi'nde kabul etmiş olduğu "Değerler Birliği" kararlarına dayalıdır. Bu kararda, özellikle insanoğlunun saygınlığına gösterdiği değerlerin yapılacak araştırmalarda temel alınması yönünde EPP'de görüş birliği vardır⁴²⁴.

2. Bilgiye odaklanma,

EPP, vatandaşların yeni teknolojiye bağlı olacak ekonominin gereklerine alışmaları için eğitim ve öğretim sistemlerinin bu gereklere göre geliştirilmesi düşüncesindedir. Bu, vatandaşların bilge bir toplumda tam olarak görev almalarını sağlayacaktır. Bu hedefi takip etmek için EPP, hayat boyu süren öğrenimi ve eğitimi etkili bir şekilde uygulama düşüncesindedir. Bu düşüncenin temelinde eğitim ve öğretim fırsatlarının işçi sınıfının gereklerine cevap vermesini sağlamak, bilgi teknolojilerindeki eğitimi ve e-öğrenme (e-learning) programının takip edilmesi ve genişletilmesi yatmaktadır. Ayrıca Avrupa Direktifi'nde⁴²⁵ ön görüldüğü gibi dil öğretimi geliştirmek, vatandaşları iki ya da daha fazla dil bilmeleri için desteklemek ve en azından yarıyıl dışarıda çalışma şartlarını oluşturmak öncelikler arasındadır. Bu yolda gençlerin eğitim kalitesini, iş gücündeki istihdamı -yaşlı nesiller de dâhil- geliştirmek ve böylece işsizliği azaltmak amaçlanmıştır. EPP'nin gözünde eğitim, insan eğitiminin, ekonomik rekabetin ve sosyal gelişimin kesiştiği yerdedir. Bu yüzden AB'nin ilgili eğitim programlarını⁴²⁶ (Socrates, Tempus, Leonardo Da Vinci,

⁴²⁴ EPP XIVth Congress Document, "A Union of Values" agreed By EPP in Berlin, 2001, s. 2-3.

⁴²⁵ Avrupa Direktifi (European Directive), Komisyon tarafından hazırlanan AB Müktesebatının ilgili alandaki ana hatlarını ortaya koyan hukuk belgeleridir.

⁴²⁶ Ortak değerler çerçevesinde bütünleşmek isteyen Avrupa Birliği içinde, eğitim Birliğin önem verdiği konulardan biri olmuştur. Bunun doğal sonucu olarak, eğitim, 7 Şubat 1992 tarihli Maastrich anlaşmasının 126 ve 127'nci maddelerinde yer almış ve AB'nin öncelikli gündem konusu olmuştur. Avrupa Birliği, bu önemli ve öncelikli gündem konusunu hayata geçirmek için SOCRATES programını başlatmıştır. Sokrates sekiz eylemden oluşmaktadır. Eylem I: COMENIUS Okul Eğitimi; Eylem II: ERASMUS Yükseköğretim; Eylem III: GRUNDTVIG Yetişkin ve Diğer Eğitim Yolları; Eylem IV: LINGUA, Avrupa Dillerinin Öğretimi; Eylem V:

Youth, Erasmus Mundus, e-learning) hem Birliğin görev sınırları içinde hem de üye ülkeler aracılığıyla bu programlara daha fazla yer ayıracak şekilde desteklemesi gerektiği savunulur.

3-Üretim maliyetlerinin düşürülmesi,

EPP'ye göre, üretim maliyetlerini düşürmenin en iyi yolu, her piyasada sağlıklı bir rekabet ortamının olmasını sağlamak ve Birlik düzeyinde şirketlerin özgür hareket etmelerini garantilemekten geçmektedir. Yasal uyumluluk eksikliği, piyasaların parça parça kalmasına ve müşterilerin zararına neden olacak pozisyonların oluşmasına neden olmaktadır.

EPP, özellikle maliyetlerin düşürülmesi noktasında şu politikaları destekler;

Hızla değişen parasal ortamda Avrupa'nın güçlü para piyasasını tamamlayarak kamu harcamalarını düşürmesi gerekmektedir. Çünkü para piyasalarının liberalleşmesi, yatırımcıların yeterli bilgi ve koruma içgüdüğü ile devam etmelidir. Özellikle Parti, küçük işletmeler için finansal hizmet planlarını, 2009 yılı sonuna kadar tamamlaması için gayret göstermeye çalışacaktır. Avrupa'nın rekabetçiliği için gerekli olan Telekom yeni nesli (3.Nesil) piyasa operatörlerinin işbirliği ve 3G fikirlerinin değişimi desteklenecektir. Ayrıca taşınabilen net bütünlüğünün paylaşılması için kurallar koyulması gereklidir. İnternet göz önüne alındığında nette güvenliği sağlamak için yasal düzenlemeler büyük önem taşır.

Avrupa, ekonomisinin bir parçası olarak kamu harcamalarının düşürülmesi gerekmektedir. Bu yolla, yüksek vergilendirme yerine, vergi veren kişilerin artırılması ekonomik anlamda daha iyi sonuçlar verecektir. Yatırımları kolaylaştırmak, daha fazla yatırım çekmek ve istihdam sağlamak için, Avrupa'nın tüm vergi sorunlarını azaltmak gerekmektedir. Kamu harcamalarını kontrol altına almak, Avrupa'yı daha rekabetçi yapmanın en önemli yollarından biridir. Diğer faktörlerden farklı olarak, iş piyasasına özel bir şekilde önem verilmelidir. EPP, Avrupa'daki işçi sınıfı ücretlerini artıran, bu yüzden vasıflı olmayan çok sayıda işçiyi işsizlikle cezalandıran ulusal hükümetlerin kaynaklarının kesilmesini destekler. EPP'ye göre, Avrupa, dünyada en az çalışma saatlerine sahip olduğundan, zamanın

MINERVA, Eğitimde Bilgi ve İletişim Teknolojileri; Eylem VI: Gözlem ve Yenilikler Eğitim Sistemlerinin ve Politikalarının İzlenmesi; Eylem VII: Ortak Eylemler, Diğer Eğitim Programları ile Ortak Etkinlikler; Eylem VIII: Yan Önlemlerden oluşmaktadır.

nasıl kullanılacağı konusunda esnek olunmalıdır. İlk başta, bu problemlerle başa çıkmak sosyal partnerlerin sorumluluğuna verilmelidir. İşçilerin coğrafik bakımdan genişliği ve profesyonel iletişimi, işçi sınıfının piyasa fonksiyonlarında gelişime katkıda öncülük edebilecektir. Sosyal haklar, üye devletler, karşılıklı anlaşmalar ve denemeler ile transfer edilebilir hale getirilmelidir. Bu yüzden EPP, Avrupa’da sosyal hakların, Avrupa boyunca yayılması için piyasa fonksiyonu güçlendirmek ve vatandaşlar arasında gerçek birleşimine izin vermek için yasal çalışmaları desteklemektedir.

3- Dayanısmaya Dayalı Ekonomi

EPP dayanışmayı vatandaşlar arasında, bölgeler ve üye devletlerarasında dayanışma olmak üzere 3 kısma ayırmıştır.

Vatandaşlar arasında dayanışma; EPP, ekonomik hareketliliği ve global piyasaya ayak uydurmayı, sosyal sorumlulukla bir tutar. Çünkü bu faktör sosyal barış ve politik denge için önemlidir. Bunlar olmadan uzun ömürlü ekonomik gelişmenin olamayacağı savunulmaktadır. Bu sosyal sorumluluğu meydana getiren iki konu önemlidir. Birincisi katkılara dayalı olan sosyal güvenlik, halk finansmanı, özel sigorta mekanizması ve halk finansmanına bağlı olan sosyal asistanlıktır. EPP, ekonomi alanında şahsi sorumluluk isterken aynı zamanda dayanışma içinde çaba sarf etmektedir. Parti, sosyal güvenlik merkezlerinin bireysel farklılıklara daha açık olması gerektiği üzerinde durmaktadır. Bu, özellikle farklı zamanlarda, farklı ülkelerde çalışmayı mümkün kılmak için önemli görülmüştür. Vatandaşlar tüm bu fırsatları özgür bir şekilde kendi amaçlarını gerçekleştirmek için kullanabileceklerdir. Bütün üye devletler, sosyal güvenlik sistemlerine sahiptir. Fakat bu sistemlerin çoğu, uzun hayat beklentileri, demografik dengesizlik, tıbbi gelişme, modern yaşamın stresi, aile bağlarının kopukluğu ve eğitim sisteminin yetersizlikleri yüzünden kötü durumdadır. Bu yüzden EPP, sosyal eklentilerle, Avrupa vatandaşlarına daha nitelikli olanaklar sağlamak istemektedir. Politikalarının ana düşüncesinde tüm vatandaşlar bulunmaktadır. EPP, gün geçtikçe daha fazla kişiyi etkileyen sosyal dayanışmaya karşı, özel çaba sarf edecektir. EPP özellikle Avrupa Komisyonu’nun Gençler için geliştirmiş olduğu programları⁴²⁷ desteklemekte ve “Youth” programında gençlerle

⁴²⁷ Avrupa Komisyonu’nun Gençler için eylem planı öncelikleri için bkz. Youth in Action Programme, http://ec.europa.eu/youth/youth-in-action-programme/doc100_en.htm

ilgili tedbirleri tanıtarak, ekonomik ve sosyal bakımdan yüzleştikleri zorluklara karşı eylem planı oluşturmayı önermektedir. Sporun sosyal yaşamdaki uyumun ve katılımın bir faktörü olduğuna inanılır. İyi sporculuğun, kurallara ve farklılıklara saygıyı ve sosyal dışlanmayı (xenophobia) ve ırkçılıkla savaşmayı sağlayacak bir yol olduğu üzerinde durulmuştur. Ayrıca büyük bir oranı yalnızlık ve fakirlik çeken yaşlı nüfusun standartlarını artırmak, kadınlara da eşit ve aynı fırsatları tanımak ve ırkçılığın her türüsünü yok etmeye çalışmak öncelikli konulardır. Bu anlamda EPP'nin yapmaya çalıştığı yeniliklerden bir tanesi sosyal güvenlik sistemlerini Birlik düzeyinde temel bir çatı altında gerçekleştirmek yatmaktadır. Genelde, sosyal korunma ve sosyal güvenlik sistemleri yeni çalışma stilinden doğacak olan tüm özellikleri hesaba katmalıdır. EPP bu yöndeki önerileri desteklemektedir. EPP, "Benchmarking ve Peer Rescue"⁴²⁸ metodlarını benimseyerek her üye ülkenin en iyi çözümleri üretmek için şu tedbirlerin uygulanmasına politikalar geliştirmiştir.

- Vatandaşların, en ucuz ve en iyi sağlık tedavilerini almalarını sağlamak,
- Avrupa'da sağlık standartlarını en üstün seviyede tutmak,
- İş gücünü artırmak bu doğrultuda politikalar geliştirmek ve böylece sosyal güvenlik katkılarının temelini genişletmek,
- Temel emeklilik birikimleri için parasal destek sağlamak, katkıların hesaplanış şeklini değiştirmek,
- Genelde işsizliğe ve kadınların iş sahibi olmamasına neden olan parasal ve parasal olmayan etkenleri ortadan kaldırmak,
- Erken emekliliği kaldırıp, isteğe bağlı emeklilik yaşlarını ayarlayıp, 55 yaş üstü insanların iş piyasasına büyük ölçüde katılımını sağlamak,
- Yenilikçi kişisel haklarla birlikte sosyal refah alanındaki hakları sürekli değiştirmek, Gelecekte oluşabilecek, genel emeklilik maaşlarındaki yetersizlik için hisse birikimleri oluşturmaktır.

Sağlık konusunda EPP'nin önerileri ise, hastaların kendi ülkelerinin dışında tedavi görebilme olanaklarını artırmak ve her koşulda hasta harcamalarının bir sigorta sistemi tarafından karşılanması sağlamaktır. Bunun gibi bir yenilik tekelciliğe

⁴²⁸ Karşılaştırmalı risk analizine dayalı sosyal güvence sağlama metodudur.

ve rekabete yer açar ve dünyanın lider Avrupa sağlık sektörünün oluşumuna katkıda bulunur. EPP, Avrupa'daki demografik değişiklikleri -özellikle yaşlı nüfusun yoğunluğunu- ekonomik açıdan çok önemli görmektedir. Bu sadece emekli yatırımlarındaki zorlukları yaratmakla kalmamakta, sosyal dinamizm konusunda sorunların ortaya çıkmasına yol açmaktadır. Uzun dönemde, göç, demografik değişikliklerin ortaya çıkardığı sorunlarla başa çıkmada yeterli görülmemektedir. EPP, diledikleri kadar çocuk sahibi olmak isteyen genç ailelere yardım eden çocuk dostu bir ortamın gerekliliğine inanmaktadır. Bu ancak vergilendirmedeki teşviklerle, aile birikimleriyle, çocuk sağlığı için uygun ortam sağlamakla ve aile yaşamı ile çalışma saatleri arasındaki uyumla başarılabileceği ve bunun için gerekli yasal düzenlemelerin yapılması gerektiğine vurgu yapılmıştır.

Bölgeler ve üye devletler arasında ekonomik dayanışma; EPP'ye göre, üye devletler ve bölgeler arasındaki gelişim boşluğunu doldurmada, politik denge ile birlikte sosyal ve bölgesel tutarlılığı güçlendirme kilit rol oynar. 2004 -2009 yasama döneminde EPP, Birlikte, bu iki temel şartı bağdaştırmada, zorluklarla karşılaşılacağını savunur. Daha az gelişmiş olan üye devletlerin zor koşullardaki bölgelerinin temel gelişimine destek sağlamak gerekmektedir. Kısacası sadece istatistiksel bilgilerin değerlendirmelerine bağlı kalmayarak, Birliğin genişlemiş bölgelerine, daha iyi organize olmuş kurum ve tutarlı bir Avrupa Politikası uygulanmalıdır. Bu bölgelerdeki temel gelişimi sağlamak için yeterli finansal kaynakların kullanımı ile ilgili yasal düzenlemeler EPP tarafından onaylayacak ve politikaların uygulanması ayrıntılı bir şekilde denetlenecektir. Tüm AB Politikalarının dengeli bölgesel gelişiminde her zaman bırakacağı etkiler göz önünü alarak bunların belirli bir sistem dairesinde uygulanması desteklenecektir. Yapısal yatırım politikaları gibi AB bölgesel gelişim politikalarının sadece ekonomiye ve sosyal dengesizliğe değil, ayrıca kadın, erkek, yaşlı, engelli gibi kenarda kalmış bireyleri hedef alacak şekilde oluşmasına çabalanacaktır. Avrupa'nın sosyal modeli, halk hizmetlerinin gerekli ihtiyaçları olan eğitim, profesyonel deneyim, sağlık, halk ulaşımı, iletişim ve kültür gibi tatmin edici özelliklere sahip olan halk hizmetleriyle tanımlanır. Bu halk hizmetlerinin devlete ya da hükümete ait olduğu ya da bu hizmetlerin onlar tarafından yürütüldüğü EPP'ye göre yanlış bir düşüncedir. Halk hizmetlerinin doğası gereği ayrımcılık yapılmaması ve makul fiyatlarla vatandaşlara sunulmasının gerekliliği üzerinde durulmuştur.

4- İş Üreten Ekonomi

Avrupa'daki işsizlerin oranı yüksek olduğundan bu durum sosyal bakımdan tolerans gösterilemez olarak kabul edilmektedir. Vergi oranlarındaki yüksek maliyetler iş gücünün azalmasında, EPP'ye göre en önemli faktörlerden biridir. İşsizler için iş olanaklarını artırmak, EPP'nin önceliklerinden biridir. Üreten bir ekonomide, insan sermayesine yatırım gerekmektedir. Pasif şekilde verilen destekler, gereksiz halk işlerinin oluşturulması gibi sadece boşlukları doldurmak içindir. Bunun yerine, işsizlerin iş bulabileceği daha aktif sistemler kurulmalıdır. Ekonomik gelişim, yeni işler kurmayı gerektirmektedir. Bu hedefe ulaşmak için, yeni koşullara hazırlıklı ve girişimcilik ruhuna sahip müteşebbisler yaratılmalı ve desteklenmelidir. Bu yüzden, işçilerin motivasyonu, eğitimleri, deneyimleri ve bu girişimlerin bir parçası olduğunu hissetmeleri (sosyal güvenlerini artırarak), üretime katılan önemli faktörler olarak ele alınmıştır. İşçilere, günlük ve haftalık çalışma saatleri, yaşam boyu gerçekleştirecekleri etkinlikler (çocuk bakımı, ailelerin hem çocuk hem de kariyer yapma olanakları) göz önüne alınınca daha rahat yollardan çalışma koşulları oluşturmak öncelikler arasındadır. Özellikle işçiler için sosyal güvenlik sistemlerini değişimlere göre düzenlemek gerekmektedir. Çalışanların hayatlarını kolaylaştırmak; bunu çalışma zamanı ve boş zamanlar arasında geçişe izin verilebilecek olanaklarla sağlamanın yolları ile gerçekleştirilmelidir. Aile bakımı, çocuk bakımı, eğitim vb. olanaklar iş piyasasının üreticiliğini ve esenliğini artıracakları düşünülmektedir. İstihdamı artırmanın bir yolu da, kadının şirketlerdeki liderlik rolünü artırmaktır. Bu durum EPP'nin stratejik hedefidir. EPP, güçlü bir şekilde, Avrupa Komisyonundan ve üye devletlerden çıkan kadınlar arası girişimciliği desteklemektedir. Bu doğrultuda parti örgütsel yapısında "EPP Women's" organizasyonu ile kadınlar için doğrudan politikalar geliştirmektedir⁴²⁹.

EPP, işsizliği engellemek ve işsizlerin iş bulmalarını sağlamak için Avrupa işçi rehberliklerinin insan sermayesine katkıya daha iyi bir şekilde odaklanmaları gerektiğini belirtmektedir. Bu tür rehberlik hizmetleri, işçilerin eğitimini ve mesleki oryantasyonu içerir. Böylece, işçilerin değişen iş sektörü tarafından ihtiyaç duyulan yeni özelliklere göre donatılacağı düşünülür. Çalışanların yeteneklerini geliştirmesi kararının parasal bakımdan etkileri olmalıdır. İşsizlik göz önüne alındığında bu

⁴²⁹ Statutes EPP WOMEN, Statutes voted on 6 September 1981, amended on 7 March 1996, 13 January 2000 and 27 April 2006. http://www.epp-women.org/images/dbimages/docs/statutes_en.pdf

kararın alınıp alınmaması hükümet politikaları ile belirlenecektir. İşçilerin eğitiminde kullanılan öğretim metotlarının, yeni iş alanlarına uygun olması gereklidir. Eğitim ve ekonominin çeşitli sektörleri arasında karşılıklı işbirliği İş üreten ekonomi politikalarının önemli koşulu olarak görülmektedir.

B- Avrupa Vatandaşlarının Büyüyen Güvenlik İhtiyaçları

EPP, 2004–2009 dönemi için önemli olarak gördüğü politikalardan bir diğeri ise güvenlik politikasıdır. EPP'ye göre nüfusu 490 milyonu bulan Avrupa için güvenlik ihtiyacı birçok alanda vardır. Güvelik sorunu sokakta, evde, iş ortamında ayrıca sağlık ve yiyecek sektörlerinde olabileceği gibi dış güvenlik anlamında da kendini gösterebilecektir. EPP, vatandaşların güvenlik sorunları için bazı politikalar ve çözüm önerileri sunmaktadır. Bu konunun ayrıntıları parlamento çatısı altında faaliyet gösteren bir alt komite tarafından yürütülmektedir⁴³⁰.

1- Avrupa Vatandaşlarının Korunması

Vatandaşların haklarının korunması, kanuna dayanan demokratik sistemin önemli şartıdır. Anayasal kriter ve Avrupa Kanun Sistemi'nde belirtilen temel hak ve yönetmelikler vatandaşların buldukları statülere göre ilave korumalar sağlamıştır. İşçi, emekli, hasta, öğrenci, hizmetçi hangi pozisyonda olursa olsun vatandaş hakların korunmasında Avrupa yönetimleri ve kurumları saygı duymalıdır. EPP, vatandaşların güvenliğini, günlük yaşamın içinde sağlıklı olmalarını, daha yüksek kalitede yiyecek ve çevre standartlarına sahip olması için politikalar geliştirmiştir.

Bunun için atılan adımlardan biri olan Maastricht Antlaşması, Avrupa vatandaşlarına, uyruğu olduğu ülkenin dışında yerel ve Avrupa seçimlerinin bir parçası olmalarını ve AP'ye dilekçe sunmalarına izin veren bir Avrupa Vatandaşlığı sisteminin kurulmasında EPP önemli görev üstlenmiştir. Anayasaya dâhil edilen temel haklar başlığı altında vatandaşların hakları sağlanmıştır. EPP, hem bu antlaşmaların düzenlenmesinde hem de Birliğin bütününde, bu hakların en iyi şekilde uygulanmasında öncü rol üstlenmiştir. EPP, bu konuda şunları önermektedir;

- Bu yöndeki yasama çalışmalarının danışmaya sunulduktan sonra, benimsenmesi için bir Avrupa Yasama Mahkemesi kurmak,

⁴³⁰ EPP, bir Avrupa Güvenlik ve Savunma Bakanlığı oluşturulması için Parlamento'da oluşturmuş olduğu bir alt komite ile politikaların uygulanması ve geliştirilmesi için çalışmaktadır. Subcommittee on Security and Defence, http://www.eppgroup.eu/policies/sede/default_en.asp

- Arabulucular tarafından önerilen, uygulanabilir idari kararları çabucak benimsemek,
- Talep ve şikâyetleri değerlendirmek, vatandaş taleplerini ve şikâyetlerini bildirme hakkına sahiptir, ancak bu ayrıcalığın değerlendirilmesi bir kuruluştan diğer kuruluşa göre değiştiği için bu ayrıcalık, düzenli bir şekilde uygulanamamaktadır. EPP bu konuda şunları önermektedir; taleplerin ve şikâyetlerin değerlendirilmesiyle uğraşacak uluslararası kuruluş anlaşması yapmak, arabulucu kurumuna, vatandaşların şikâyetleri ve talepleri için Avrupa Parlamentosu'nun bağımsız ortamlarında daha iyi bir yer sağlamak⁴³¹.

a- Tüketiciler için Yasal Koruma

Bu görevi başarmak için EPP şu konuların çok önemli olduğunu altını çizer.

Topluluk Düzeyinde Tüketiciler İçin Yüksek Derece Koruma

EPP, Tek Pazar'ın, 490 milyon Avrupalıya somut bir gerçekçilik sunacaksa, tüketicilerin sadece makul fiyattaki ürünlerin çeşitliliğinden değil, ayrıca ekonomik ve yasal amaçlarının da gelişmiş şekilde korunmaları gerektiği üzerinde durmaktadır. Bunun için Topluluk seviyesinde, tüketici haklarındaki genel kural ve deneyimler üzerinde bir görüşe varılması ve bunun doğal sonucu olarak uygulanması savunulmaktadır. Müşterilerin bağımsız ve istedikleri seçimleri yapabilmelerini mümkün kılmak için erişebilir ve konuyla bağlantılı olan bilgilerin sağlanması gerekmektedir. Tüketicinin korunması hakkında alınan tedbirler akıllı bir şekilde uygulanmalı; istihdam ve rekabet gibi iki zıt görüş arasındaki denge korunması için yasal düzenlemeler yapılması düşünülmektedir.

Yasal Korumanın Geliştirilmesi

Yasal güvenliğin geliştirilmesi için, herkesin anlayabileceği, içinde kolayca kabul edilebilecek kuralların olduğu yasal bir sistem kurulmalıdır. Böyle bir hukuk taslağı zaten vardır, fakat uygulamaların sürekliliği yoktur. Bunun için hem uygulamayı takip edecek hem de değişiklikleri düzenleyecek sistem kurmak öncelikler arasındadır. Adalet erişiminde, Birlik düzeyinde yasal sistemlerin desteği

⁴³¹ Chapter II. *Responding to European Citizens Growing Need for Security*, European People's Party, "Action Programme 2004–2009", Approved by EPP XVIth Congress in Brussels, 4-5 February 2004, s.19-21.

bütün üye devletlerde, hukukun genel parçası olarak var olmaktadır. Ancak, etkinliklerinin kanıtlanması üzerinde önemle durulmaktadır. Özellikle bu konularda ortaya çıkan sınır ötesi tartışmalara karşı daha hızlı problem çözücü alternatif sistemler geliştirilmesi önerilmiştir.

b- Güvenilir ve Sağlıklı Yiyecekler (Çiftlikten Tabığa)

Avrupa'da son zamanlarda ortaya çıkan yiyecek skandalları, Avrupalıların ne tür yiyecek kalitesiyle karşı karşıya olduklarının göstergesi olarak EPP tarafından dikkatle ele alınmıştır. Kasım 2001'deki Avrupa Yiyecek Güvenliği Kurumu'nun kurulması Parti tarafından bu yönde atılan doğru adım olarak algılanmıştır⁴³². Ancak, EPP, daha fazla tedbirin alınması gerektiğini vurgulamaktadır. Bu tedbirler şunları içermelidir;

Yiyecek sektöründe faaliyet gösteren firmaların, sağlığa yararlı yiyeceklerin garantisini vermelidir. Bu durum kesinlikle standartlarla uyumluluğu olan bir emirdir ve her yerde kontrolü gerektirir. Bunun amacına ulaşması için EPP;

- Güvenliğin gerektirdiği önlemleri daha sıkı hale getirmek,
- Birlik boyunca sağlık tedbirlerini uyumlu hale getirmek,
- Kirletmelere karşı koymak için kontrolleri güçlendirmek,
- Denetimin tam teşekküllü olmasını sağlamak ve garantilemek,
- Belli kategorilerdeki tüketiciler için belli yiyeceklerin ortaya çıkardığı riskler hakkında daha iyi bilgilendirme sağlamak gerekmektedir.

Hayvan hastalıklarıyla savaşma ve yeniden oluşumlarını engelleme; Hastalıkları engellemek için, insan tüketimi için yetiştirilen hayvanlarda tarımla ilgili elde edilen deneyimlerin kullanılması önerilmektedir. Hayvanlara verilen karışımli yiyeceklerin, böcek ilaçlarının, zehirlerin, antibiyotiklerin bu hayvansal gıdalarda kullanımı engellemek gerekmektedir. İthal alınan malları kontrol etmek, Sınırlarda yapılan kontroller geliştirilmeli ve sağlıklı yiyecek güvenliği ve hayvanların sağlığı gibi kontroller yapıldıktan sonra ithalatına izin verilmesi üzerinde durulmaktadır. Canlı hayvanların taşınmasında gelişim kaydedilmelidir. AB sınırları içerisinde her

⁴³² Avrupa Yiyecek Güvenliği Kurumu (European Food Safety Authority-EFSA) Ocak 2002 yılında kurulmuş AB düzeyinde yiyecek güvenliği konusunda risk analizleri yapan ve politikalar geliştiren kurumdur. http://www.efsa.europa.eu/EFSA/efsa_locale-1178620753812_home.htm

kademede bunlara bakan kurumlar oluşturulmalı ve olası hastalık bulaşmalarından kaçınmak için Birlik düzeyinde erken uyarı sistemleri kurulması istenmektedir.

Yüksek kalitede yiyecekleri desteklemek EPP'nin önceliğidir. Yiyeceklerde güvenliğin yanında kalite de gereklidir. EPP, bu yüzden organik ürünlerde olduğu gibi yüksek kalitede tarımsal üretimi de desteklemektedir.

c- Giderek gelişen Sağlık koruması

Bugün Avrupa nüfusu her zamankinden daha sağlıklıdır ve daha uzun yaşam süreleri söz konusudur. Ancak, yeni sağlık riskleri de ortaya çıkmaktadır. Avrupa'da gittikçe artan sayıda genç insan, yaşam biçimlerinden kaynaklanan hastalıklarla yüzüzedir. Yetersiz fiziksel aktivite, sağlıksız beslenme, tütün ve alkol kullanımı bu sağlık problemlerinin başında gelmektedir. Halk sağlığının kalitesini yükseltmek için, sağlıksız yaşam biçimlerini engellemek, doğru ve yeterli beslenme içgüdüsünü aşılama, daha fazla medikal tedavinin yanında daha fazla fiziksel aktivitede bulunmak için EPP gerekli desteğin verilmesini savunmaktadır. EPP, Avrupa vatandaşlarının mümkün olan en iyi ve en yüksek derecede tedavi görmelerini ister ve şunlar için çabalar;

Yeni AB-Halk sağlık programının uygulamasını sağlamaya çalışmalıdır. Bu hareket programı eski ve parça parça olan sistemi (kansere savaş, sağlık şartlarının iyileşmesi, AIDS ile mücadele, ilaç bağımlılığının engellenmesi, sakatlıkların önlenmesi, kirliliğe bağlı hastalıklar), daha bütünleşmiş bir yaklaşımla, temel olarak hastalıkların engellenmesini hedef alan sistemle değiştirilmesini önerir. Bu çok yönlü uyumun 2009 yılı sonuna kadar sürdürülmesi hedeflenmiştir. Bu strateji, halk sağlık verileri hakkında bilgiyi artırma, hastalıkların tedavisine çeşitli yollarla daha hızlı bir şekilde cevap verme ve hızlı karar yönetimi olmak üzere üç ana faaliyet alanını kapsayacak şekilde yapılandırılması düşünülmektedir.

Hastalıkların engellenmesi ve kontrolü için kurulan Avrupa Halk Sağlık Merkezi⁴³³, ulusal bilgi işlemleri arasındaki iletişimi, bulaşıcı hastalıkların nedenlerini araştıran ve bu sağlık tehditlerine etkili şekilde önlemler geliştiren laboratuvarları güçlendirmesi hedeflenmektedir. EPP'ye göre, çok yönlülüğün

⁴³³ Hastalıkları Önleme ve Kontrol Avrupa Sağlığı Merkezi (European Centre for Disease Prevention and Control-ECDC) 2005 yılında kurulmuştur. Merkez AB düzeyinde ortaya çıkabilecek sağlım hastalıkların tek merkezden kontrolünü ve engellenmesi amaçlamaktadır.

temellerine göre üye devletler bu sağlık politikasından sorumludur, bulaşıcı hastalıkların kontrolü ancak ulusal geçişte gösterilecek çabayla mümkün olabilecektir.

EPP, yaşlanan nüfusun refahını ve hareketliliğini garanti etmek istemektedir. Avrupa vatandaşlarının emekliliklerini, refah içinde, acısız ve yalnız kalmadan yaşamalarını sürdürmesi için; alzheimer, parkinson gibi hastalıklar ile kireçlenme ve özellikle yaşlı insanları etkileyen romatizma gibi yaşa bağlı hastalıklara önem verilmelidir. Halk binalarının ve taşınma olanaklarının, yaşlı ve engelli insanların hareket kabiliyetlerine uygun bir şekilde donanımlı olmasını sağlamak için çalışmalar planlanmıştır.

Zihinsel hastalıklardan zarar gören insanların yaşam standartlarını yükseltmek için EPP, en etkili tedaviler geliştirmek adına bilimsel çalışmaları desteklemektedir. Ayrıca nadir görülen hastalıklar ve tedavileri için EPP, Avrupa seviyesinde bu tür araştırmalara destek verecektir. Hastaların yaşı göz önüne alınıp ilaç üretimi yapılması konusunda EPP, özellikle de çocuk ve yaşlılara göre uygun ilaçların yapılmasının gerekliliğini vurgulamaktadır.

2- Toplum Güvenliğinin Garantisi Verme

EPP'ye göre terör ve planlanmış cinayetler, toplum güvenliğinde kabul edilemez bir şekilde bozulmaya neden olmaktadır. Avrupa hukukunun bozulmaması gereken değerlerini korumak ve her düzeyde bunlar uğruna mücadele etmek EPP'nin önem verdiği konulardandır. EPP, bu tarz çalışmayı, polislerin etkinliğini ve kararlarını artırarak sadece Avrupa sınırları içerisinde değil her yerde göstermek gerektiğini düşünmektedir. Bunun için EPP;

Terör ve suç ile mücadelede, AB üyesi her vatandaşı görevli ve sorumlu tutar. EPP'ye göre Avrupa, terörün her türüyle yıllardır savaşımaktadır. EPP, nereden gelirse gelsin teröre karşı kararlı bir tavır sergilemektedir. Konuya ilişkin öncelikleri arasında, üye devletlerarasında tutuklama sistemini ve suç kaynaklı zorunlu göç prosedürlerini yeniden yapılandırmak vardır. EPP, terörist gruplara finansman sağlayan kaynaklara karşı kararlı bir politika izlenmesi gerekliliğini vurgulamaktadır. Bu konuda, AB içerisinde işbirliğinin daha da derinleştirilmesi taraftarıdır. Bu çaba, terörle ve cinayetin her türüyle mücadelede, genel politikanın içinde yer almalıdır. Bu yüzden EPP, şunları özellikle önermektedir.

- Terörle işbirliği yapan ve parasal bakımdan destek veren bireylerin ve organizasyonların yerini tespit etmek için çaba göstermek,
- Üstte verilen maddedeki olayları durdurmak için AB'ye yetki verecek temel konuları yasalarla düzenlemek,
- Üçüncü dünya ülkeleri ile terörizm ve planlı cinayetleri durdurmak için işbirliği yapmak,
- Terörizmin genel tanımını “acquis communautaire” içinde tanımlamak⁴³⁴.

Böylece EPP, terör ve cinayet kurbanlarına mağduriyetlerinin etkilerini azaltılmasına yönelik yeterli miktarda destek verilmesi ve terörle mücadelede devletlerin demokratik görüşlerinin ortaya konulmasına çabalamaktadır.

Genel sığınma ve göç politikası ile ilgili olarak Parti, milyonlarca insanın savaşımlardan, krizden ve doğal felaketlerden dolayı kendi yerleşimlerini terk etmek zorunda olduğu üzerinde durmaktadır. İnsanların geçmişlerine ve statülerine bakılmaksızın, göçmenler birbirlerine karışmakta ve çeşitli problemlere neden olabilmektedir. Bu yüzden EPP, “geçici göçmenler, sığınma için başvuranlar ve ekonomik sorunlar yüzünden göç edenler” olarak her üç kategorideki göçmenler için Avrupa'nın belirli standartlara ihtiyacı olduğu vurgulamıştır.

Göç ve sığınma politikaları, hem hakları yenilenlere hem de korunmaya ihtiyacı olanlara hitap etmelidir. EPP'ye göre, Avrupa'nın cazibesi insanları çekmektedir. Korunmaya ihtiyacı olmayanlar da terörün bir parçası olarak zarar görenler de Avrupa'ya gelmektedir. Göç akımını yönetmek ve illegal göçlere karşı mücadele etmek için şu tedbirler öne sürülmektedir;

Birliğin dış sınırlarının korunması için yetkili tek bir yönetim gereklidir. Parti, Birliğin dış sınırlarını korumak ve kontrol etmek görevini ulusal hükümetlere verilmesini savunmaktadır. Ancak, ulusal hükümetler, Birlik, kurallarını kabul etmeli ve genel yüksek güvenlik standartlarını benimsemelidirler. Bu tür koruma tedbirleri donanım ve insan kaynaklarına yatırımı gerektirir. Birlik, yatırıma muhtaç olan üye ülkelere ve aday ülkelere yardımda bulunmak zorundadır. Dış sınırların kontrolünü düşünmek tüm üye devletler için büyük önem taşır. Üye devletlerin katılımı ile oluşan koruma timleri Avrupa sınır korumalarında sorun yaşarsalar üye devletlerden

⁴³⁴ Bu tanım 2003 yılında AB'ye katılmış devletler de dâhil tüm üye devletler tarafından kabul edilmiştir.

yardım alacak şekilde yapılmalıdır. Parti, sınır güvenliği uygulamaları için erken uyarı sistemi geliştirmek ve genişletmek amacındadır. EPP, AB gelişmesi ile beraber üye ülke sınırlarının güvenliliğin sağlanmasını ve Schengen Anlaşmasına göre vatandaşların özgürce hareket etmeleri için yasal düzenlenmeler yapılmasını görev edinmiştir⁴³⁵. Ayrıca EPP, sahil güvenlik sisteminin güçlendirilmesini hem denizde gerçekleşen suçlara hem de Avrupa kıyılarındaki çevresel ve terörist kaynaklı sorunlara karşı etkili görmektedir.

EPP'ye göre, genel sığınma politikası 6 ayla sınırlandırılmış uyumlu ve esnek bir sığınma politikası olmalıdır. Belirlenmiş sığınma kuralları, sığınma için yer arayanlara yasal güvenlik sağlarken, üye devletlerin de Cenevre Anlaşmasına göre mülteci sayılmayan kişilere karşı olan görevlerini değerlendirmelerini sağlar. Bu anlaşmalardaki sığınma yeri arayanların geri gönderilmesinin garantilenmesi konusu hızlı bir biçimde AB ve üçüncü ülkeler tarafından değerlendirilmesi gereken önemli bir konu olarak görülmektedir. EPP, göçmenlerin iş piyasasına katılımını ve onların özellikle SME-Union sektöründe ve girişimcilikte biraraya gelmelerini desteklemektedir. Kendi küçük işletmelerini kurmaları ve kendi gelir kaynaklarını bulmalarının AB ekonomisine ve halkına katkıda bulunacağını altını çizmiştir.

Parti, Avrupa göç acentesi kurulmasını önermektedir. Bu acentanın görevi mültecilere ve yasal sığınma yeri arayanlara üye devletler tarafından sağlanan korumayı sağlamaktır. EPP, BM Quota mültecilerini⁴³⁶ alırken yüklenilen sorumluluğun önemini altını çizmektedir. Böylece, Avrupa, BM Anlaşmasına göre gerekli ve uygun dayanışmayı gösterebilecektir. Yasal göçmenlerin bütünleştirilmesini amaçlayan Avrupa Politikası, Birliğin ve üye devletlerin anlayış kapasitelerini arttırarak daha iyi bir yaşam tarzı oluşturmayı hedeflemektedir.

EPP'ye göre visalar sürekliliği olan bir yaklaşım ortaya koymalı ve göç olaylarının akışı bir düzene oturtulmalıdır. Bu alandaki belirli ve genel kuralların

⁴³⁵ 14 Haziran 1985 tarihinde imzalanan Schengen Anlaşması, anlaşmayı imzalayan devletler, Topluluğun diğer üye devletleri veya üçüncü ülkelerin tüm vatandaşları arasında bir serbest dolaşım rejiminin yerleştirilmesi amacıyla, ortak sınırlardaki denetimlerin giderek kaldırılması ve ortak bir alan yaratılmasını öngörmektedir. Schengen Sözleşmesi'yle AB içinde sözleşmeye taraf ülkeler arasında sınır kontrolleri kaldırılmış, tek ortak dış sınır oluşturulmuş ve sınır kontrolleri ortak kurallara bağlanmıştır. Amsterdam Antlaşması ile AB müktesebatının bir parçası olan Schengen müktesebatına aday ülkelerin uyum sağlaması gerekmektedir. Aralık 2007'den itibaren yeni üye olan 9 AB ülkesi Schengen Alanı'na dâhil olmuşlardır.

⁴³⁶ BM Genel Kurulu Tarafından 1951 yılında kabul edilen Mültecilerin Hukuki Statüsüne İlişkin Sözleşme kimin mülteci olduğunu, bu kimselerin haklarını ve devletlerin yasal sorumluluklarını açıklayan en önemli yasal belgedir.

ortaya konması yasal olmayan göçlere karşı yapılan faaliyetlerin bir gerekliliği olarak görülmektedir.

Planlanmış cinayetler, insan kaçakçılığı ve cinsel istismarla mücadelede Parti, Avrupa sınırlarını yasadışı yollarla geçmek isteyenler için istihbarat ve polis güçleri arasındaki işbirliğinin önemine değinmiştir. EPP, kaçakçılar için daha ağır cezalar, mağdurlar için ise daha iyi bir korunmayı destekler. EPP, Avrupa Komisyonundan ve Birliğinden, yasal göç, insan ticareti ve mağdurlar konusunda finansal yardım talep etmektedir. EPP, insan ticaretini ve yasal göçü önlemenin bir parçası olarak, bunlardan etkilenen üye devletlerin, üçüncü dünya ülke insanların göç nedenleri ve göç ile mücadele hakkında bilgilendirme çalışmalarını yoğunlaştırmaları üzerinde önemle durmaktadır.

Ahlaki Bozukluk (Clientelism); Parti, ahlaki bozukluğa, organize suçlara ve devlet yapısı arasındaki bağlara daha özenli bir şekilde dikkat verilmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

Polisi ve hukuki işbirliğini güçlendirme, Bu kurumsal çalışma çerçevesi özgürlüğün, güvenliğin, adaletin her alanında basitleştirilmesi savunulur. EPP, çok kültürlülüğe ve farklılığa saygı duyarken aynı zamanda polis ve hukuk işbirliğini her aşamada kurma düşüncesindedir. Bunu sağlamak için EPP⁴³⁷;

- Adaletli ve sürekliliği olan bir yapı yaratmayı,
- Polis Birliğini (Europol) Topluluk yapıları ile bütünleştirmeyi,
- Yargılama Birliği (Eurojust) anlayışı ile görevleri gerçek bir iletişim hizmeti verecek şekilde ve bir Avrupa Halk Savcılığının kurulmasını, erken uyarı sistemi sağlayacak şekilde bir genişlemeyi,
- Teröre ve organize suçlara karşı mücadeleye katılacak birimlerin arasında iyi tanımlanmış ve istikrarlı bir yapısal düzen kurmayı,
- Savcılarının deneyimlerini güçlendirmek ve suç olaylarında adli birliğe bağlı üye devletlerdeki tüm yargıçlar arasında köprü oluşturmayı önermektedir.

⁴³⁷ European People's Party, "Action Programme 2004–2009", Approved by EPP XVIth Congress in Brussels, 4-5 February 2004, s.25-6.

C- Sürdürülebilir Gelişme Politikası

EPP, sadece tek bir dünyanın varlığından hareketle, şuan ve gelecek nesiller için sürdürülebilirliğe yönelik bir anlayışın gerekliliğine inanır. Partiye göre, doğal kaynaklar sınırsız değildir ve insanoğlu şimdiye kadar kıt kaynaklar ile mücadele etme kapasitesi göstermesine rağmen, bazı ekonomik faaliyetler çevrenin doğal dengesini bozmaktadır. EPP, serbest girişim ve sosyal dayanışmayı, toplumsal pazar ekonomisi anlayışında bağdaştırmayı aradığı gibi; ekonomik gelişme ile ekolojik dengeyi bugün dünyaca kabul edilmiş olan “sürdürülebilir gelişme” düşüncesinde bağdaştırmayı amaçlamaktadır. Bu anlayış içinde EPP, çevresel sürdürülebilirliğe ilişkin olarak çevresel politika, tarım, balıkçılık, ulaşım ve enerji politikalarına ek olarak dini politikalarla bir arada bütünleşmiş politikaların oluşturulmasını amaçlar. Rio de Janeiro (1992) ve Johannesburg (2002) gibi dünya çapındaki zirvelerin bir takipçisi olarak EPP, bir “Avrupa Gündemi 21” yaratma düşüncesindedir. Bu konuda çevre konusunda sorumlu bir toplum ve uzun dönemli bir ekonomik büyüme modelinin gerekliliğine inanır. Bu süreç, araştırmanın, yeni sanayilerin ve teknolojinin gelişmesini harekete geçireceği gibi aynı zamanda yeni mesleklerin yaratılmasına imkân kılacağı düşünülmektedir. Partiye göre sürdürülebilir gelişme anlayışı basite alınamaz. Bu konuda EPP, çevresel teknolojilerin iş yaratma potansiyelini göz önünde bulundurarak, Avrupa'nın çevre korumayı dikkate alan teknolojilerde başat olması için gerekli çalışmaları desteklemektedir.

1- İklim Değişikliği

EPP, İklim değişikliğinin dünyanın en önemli sorunlarının başında geldiğini buna yönelik çalışmaların desteklenmesini istemektedir⁴³⁸. Sera gazlarının yayılmasından meydana gelen küresel ısınma, EPP'ye göre çevreye dikkat etmek söz konusu olduğunda muhtemelen dünya toplumlarının en ciddi mücadele alanı olacaktır. EPP, uzunca süre tartışılmasına rağmen sera gazlarının yayılmasından sonuçlanan küresel ısınmanın bilimsel olarak ele alınmasını gerekliliğine inanmaktadır. Bu yüzden, iklim üzerindeki yıkıcı etkisi (seller, fırtınalar, uzun süreli kuraklıklar, buzulların erimesi, deniz seviyesinin yükselmesi vs.) artık dünyanın en önemli sorunu olarak görülmektedir. Kyoto Protokolü, Avrupa'ya 2010'a kadar sera gazlarının yayılmasını %8'e düşürmesi gerektiğini salık vermiştir. EPP, bu anlaşma

⁴³⁸ Combatting Climate Change Our Responsibility for Future Generations, Adopted by the EPP Political Bureau, Şubat 2008, Madrid, s.3-19.

için açık destek vermektedir. Bu amaç için çeşitli yöntemlerin benimsenmesinde anahtar rol oynamış, özellikle de organik yakıtların temiz ve yeterli yakıt harcayan motorların, sanayi gazlarının vs. yasallaşmasında önemli görevler başarmıştır.

EPP, Avrupa'yı iklim değişikliğine karşı savaşmada dünya lideri yapmak için bir girişim başlangıcını içeren Kyoto Protokolü'nün⁴³⁹ hızlı ve somut bir şekilde uygulanması amacıyla bir Avrupa yol haritasının düzenlenmesini istemektedir. Bu hususta, "kirleten öder" prensibine dayalı olarak uygun kontroller, caydırıcı cezalar ve bedeller ile doğru bir çevresel sorumluluk sisteminin kurulması için çalışacaktır. EPP'ye göre Avrupa vatandaşları, sağlıklı bir çevre hakkına sahiptirler. Ama son yılların sayısız çevresel felaketi bu hakkın dramatik bir ihlalini oluşturmaktadır. Bu nedenle EPP, kirletenin cezalandırılması ve hasarın tamir veya telafi edilmesini sağlayan bir sistemden Avrupa'nın yoksun olduğunu ve acilen kurulması gerektiğini vurgulamaktadır.

2- Temiz Enerji

EPP, sera gazlarından farklı olarak; havayı, suyu, okyanusları, toprağı ve ormanları etkileyen birçok kirleticiler bulunduğunu zaten onların kullanımını sınırlayan ya da yasaklayan sayısız ulusal kanun ve düzenleyici tedbirler var olduğunu vurgulamakla beraber çevreye zarar veren ya da tehlike saçan ürünlerin tüm listesinin Avrupa düzeyinde belirlenmesi üzerinde durmaktadır. EPP aşağıdaki konulara özel dikkat çekmektedir. Şu anda nüfusun % 80'inin yaşadığı ve toplum sağlığını etkileyen (gürültü, hava kirliliği, trafik, çöp, alerjiler ve stres gibi) sürekli sorunlara konu olan kentsel bölgelerdeki çevresel kalitenin gelişimine yönelik olarak yakıt kalitesi, temiz motorlar ve gerekli yatırımların yapılması. Yenilenebilir enerjinin tekrar kullanımını desteklemek için halka açık bilinçli kampanyalar yürütülmesine destek olunmalıdır. EPP, gelecek nesiller için Avrupa'nın biyolojik çeşitliliğinin korunmasına, bozulmamış peyzajların, ormanların ve koruma alanlarının sayısını arttırmaya yönelik olarak yeni üye ülkelere destek verilmesini savunmaktadır. Sonuç olarak EPP;

⁴³⁹Kyoto Protokolü küresel ısınma ve iklim değişikliği konusunda mücadeleyi sağlamaya yönelik uluslararası tek çerçeve. **Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi** içinde imzalanmıştır. Bu protokolü imzalayan ülkeler, karbon dioksit ve sera etkisine neden olan diğer beş gazın salınımını azaltmaya veya bunu yapamıyorsa salınım ticareti yoluyla haklarını arttırmaya söz vermişlerdir. Protokol, ülkelerin atmosfere saldıkları karbon miktarını 1990 yılındaki düzeylere düşürmelerini gerekli kılmaktadır. 1997'de imzalanan protokol, 2005'te yürürlüğe girebilmiştir.

Tam bir ekonomik temel üzerinde, 2010'a kadar toplam enerji tüketimini %6'dan %12'ye yükseltmek için yatırımlar yapılmasını, yenilenebilir enerji kaynaklarının üretimini ve kullanımını geliştirilmesini planlamıştır⁴⁴⁰. Araştırma ve yatırımların güneş enerjisi, rüzgâr enerjisi, jeotermal enerji, biomass vs. gibi alanlarda yoğunlaştırılması üzerinde durulmaktadır. Bütün üye ülkelerin hem nükleer enerji istasyonlarını çalıştırmaları hem de görevlerini yerine getirmeleri bakımından en yüksek güvenlik sistemlerine başvurmaları garanti altına alınmalıdır. Bununla birlikte, hem yüksek güvenle nükleer atıkların düzenlenmesinde hem de daha verimli, güvenli ve ucuza mal olan yeni tür reaktörlerin gelişmesi yönünde araştırmaların desteklenmesini savunmaktadır.

3- İyi Planlanmış Ulaşım Politikası

EPP, Avrupa'da serbest dolaşımın önemli bir unsuru olan ulaşımı daha etkili ve iyi düzenlenmiş politikaların hayata geçirilmesini amaçlamakta olup, bu alana mahsus bir komite kurulmuştur⁴⁴¹. Ekonomik bütünleşme ve uzmanlaşma eğilimi, ulaşım faaliyetlerinde büyüme meydana getirmiştir. Bu yüzden etkili ve hızlı ulaşımın, Avrupa ekonomisinin yarışmacı yönünü pekiştireceği düşünülmüştür. Ulaşım sektöründe, kara ulaşımı en yüksek büyümeyi kaydettiği gibi yarışmacı ekonomiye katkıda da bulunmuştur. Bunun yanında kara ulaşımının çevreye en yüksek zarar verme potansiyeline sahip olduğu da vurgulanmıştır. Kara ulaşımında kirlilik, gürültü ve kazalar çevresel sorunlara neden olmaktadır. EPP, hava ulaşımının gelişmesi, denizlerdeki güvenlik ve deniz ulaşımının verimliliğinin artırılması için Avrupa Komisyonu tarafından önerilen yolların geliştirilmesi üzerinde durmaktadır. EPP'nin ulaşım için öncelikleri şunlardır:

Trans – Avrupa ağları, bütün trafik akışını yavaşlatan dar geçitleri yenilemek ve ulusal şebekeleri uzatarak geliştirmek hedeflenmiştir. Böylece bölgeler arasında dengesiz büyüme önlenmiş olacak ve önemli olmayan bölgelerin ve adaların ekonomik gelişmesini kolaylaştıracaktır. Yeni üye ülkelerin ulaşım ağları yüksek bir seviyeye getirilmeli, üye ülkelerin var olan ulaşım ağları diğer üye ülke ağlarına bağlanmalıdır.

⁴⁴⁰ Combatting Climate Change Our Responsibility for Future Generations, Adopted by the EPP Political Bureau, Şubat 2008, Madrid, s.13-5.

⁴⁴¹ Committee on Transport and Tourism, http://www.eppgroup.eu/policies/tran/default_en.asp

Merkezi ve güneydoğu Avrupa'yı kıtanın diğer kısmına tekrar bağlayabilmek için otoyol altyapısında var olan eksikliklerin giderilmesi amaçlanmıştır.

Ürünlerin daha uzun mesafeli ulaşımı, (demir yolları, şehir içi seyrüseferler ve kıyı gemiciliği gibi) ulaşım yollarıyla aktarılırken, özellikle de kentlerde çevreye en az zarara sebebiyet verecek ulaşım çeşitlerinden yana denge sağlaması hedeflenmiştir.

Gelecek 5 yıl için öncelik olarak parti, Avrupa'nın demir yollarını yenilenmesini ve bu sektörün tekrar toplumun üretken gücü haline dönüşmesinin teşvik edilmesine çabalayacaktır. Bunun başarılması için de özelleştirmeler yoluyla üye devletlerin, ulusal ray ağlarını demiryolu şirketlerine açmaları için gerekli düzenlemeleri yapması istenmiştir.

Suyolları şebekelerini özellikle de sınırları geçen bağlantıları geliştirmek, tüm ulaşım çeşitleri arasında çalışabilirliği sağlamak, ulaşım türlerinin özellikle de tehlikeli ürünlerin ulaşımı için güvenliğini arttırmak diğer öncelikler arasında yer almaktadır. Tüm Avrupa düzeyinde bütünlüğe bir hava kontrol sistemi kurmak ve hava kirliliğini önleme konusunda etkin denetim mekanizmaları tesis etmek önemli bir yaklaşım olarak görülmektedir.

4- Uygulanabilir ve Sürdürülebilir Tarım Politikası

Uygulanabilir ve sürdürülebilir tarım politikası EPP'nin önemle üzerinde durmuş olduğu öncelikli politikalarındandır. EPP'ye göre AB'nin hayata geçirmiş olduğu ortak tarım politikası, kaliteli yiyecek ve üretim özgürlüğünü dengeli fiyatlarla başarabilmeyi mümkün kılan bir aşama olmuştur. Bu yüzden AB, kendi topraklarını verimli kullanarak ve ürünleri ihraç ederek tarımsal ürünlerde dünyaya liderlik etmektedir. EPP için öncelik, Avrupa Komisyonu önerilerine uygun olarak, sürdürülebilir bir tarım için uzun dönemli bir politika uygulama olanağının oluşturulmasıdır.

Bu politikayı destekleyecek yaklaşımlar⁴⁴²;

- ekonomik bir mücadele alanı olarak tarım alanlarının kullanılabilirliğini ve rekabetini güçlendirmek, dünya pazarındaki fiyatlarla yarışmak için üretimi

⁴⁴² Section VI. *Viable and sustainable agriculture*, European People's Party, "Action Programme 2004–2009", Approved by EPP XVIth Congress in Brussels, 4-5 February 2004, s.29-30.

düşük maliyetlerle gerçekleştirmek, üretim tekniklerini geliştirmek için çabalamak,

- sosyal bir meydan okuma için tarım işçilerinin yaşama koşullarını geliştirmek, tarım sektöründeki sosyal hareketliliği arttırmak ve kırsal ekonomiyi dinamik tutabilmek için girişimciliği teşvik etmek ve yeni genç çiftçilerin kullanıma sunmak,
- ekolojik bir meydan okuma için toprağı terk etmenin önüne geçmek ve terkedilmiş alanların yönetilmesi ile ilgili önlemler almak, aynı zamanda sağlıklı ve yüksek kaliteli ürünleri temin etmek, biyolojik çeşitliliği sağlamak ve çevreyi korumaktır.

AB Ortak Tarım Politikasının⁴⁴³ hesaba kattığı bu üç bakış açısının geliştirilmesi ve reformun başarısı için EPP bu konuya öncelik vermiştir.

EPP, yeni pazar taleplerine odaklanmış etkileyici bir tarımın iddialı olacağını, tüketiciler için kaynağı garanti edilmiş yüksek kaliteli ürünlerin ve bu ürünler için daha fazla ödemeyi göz önüne alacak tüketicilere yönelik olarak organik tarım teşvik edilmektedir. Avrupa tarımının yenebilecek ürünleri yetiştirme kabiliyeti oldukça fazladır. Biyo-teknolojilerdeki başlıca süreçler olan gübreleme, ilaçlama gibi kimyasal katkı maddeleri azaltılarak üretimin çeşitlendirilmesi amaçlanmıştır. EPP, yiyecek güvenliğini tehlikeye düşürmeksizin, ulusal ticari markaların ve yerel markaların korunması gerektiği üzerinde durmaktadır.

EPP, kırsal alanların gelişmesi için yeni bir politikalar oluşturma gayretindedir. Bu amaçla kırsal bölgelerde sosyal bağlılığın sağlanması gerektiğine inanmaktadır. Mevcut durumda çiftçilik bütçesinin %10'nun kırsal gelişme önlemlerine bağlı olduğunu ancak bunun yeterli olmadığı vurgulanmıştır. Bu amaçla CAP'nin, 2. temel direğinin güçlendirilmesi ve tüm tarımsal konuları içeren bir kırsal gelişme politikası başlatılmıştır. Kırsal gelişme politikası aile işletmelerini, istihdamı ve çevre manzarasını korumayı teşvik etmek ve kırsal nüfusun göç etmesini önlemeyi içermektedir. Parti özellikle genç çiftçilerin ve kırsal bölgelerde daha iyi altyapı yatırımlarının desteklenmesini savunmaktadır.

⁴⁴³ Avrupa Birliği Tarım Politikası -CAP (Common Agricultural Policy).

EPP, Ekolojik tarımın geliştirilmesi için de politikalar oluşturmuştur. Buna göre, Ekolojik tarım, “önceki yılın metodları”na başvuran değil; aksine, geleceğin çevresel boyutunu dikkate alan büyük bir alanı içeren metodlarla desteklenmesi ve organik teknolojilere yatırım yapılması anlamına gelmektedir. Kırsal alanların koruyucuları olarak çiftçiler desteklenecek ve kırsal peyzajın ve biyolojik çeşitliliğin korunması için teşvik edilecektir. Bu konuda EPP'nin öncelikleri şunlardır:

Çiftçilere kendi meziyetlerine göre, ekolojik ve çevre dostu ürünleri rekabet içinde pazarlamalarına imkan tanınacak, çiftçiler için vergi yükü azaltılarak tarım sektöründe yenilikler yapmaları için olanaklar sağlanacaktır.

Ekolojik ürünler ve yüksek kaliteli yiyecekler için tarımda araştırma projelerini desteklenecek, çevre dostu ürünlerin gelişmesini sağlamak ve bu yolla doğal kaynaklarının uygun bir kullanımı için sürekli çözümler tasarlanacaktır. Böylelikle tarımsal araştırmalarla çevrenin korunmasına ve bütün Avrupa vatandaşlarının refahına katkı sağlanması amaçlanmış olacaktır.

EPP, tarımsal üretimin yanı sıra kırsal alanlarda hayvan yetiştiriciliğinin önemine de değinir. EPP'ye göre, hayvanlara iyi davranmak, hayvanların huzurunu sağlamak sadece etik bir zorunluluk değildir. Bu aynı zamanda, gittikçe artan rakabet nedeniyle yüksek kaliteli et garantisi için önemli bir faktör olarak görülmüştür. EPP, hayvan eti kalitesini geliştirmek amacıyla özel yatırımlara destek verilmesi ve ithal edilecek malların ithal edildikleri ülkelerde de AB standartları koşulunun aranmasını savunmaktadır.

5- Ortak Balıkçılık Politikası

EPP, Avrupa düzeyinde ortak bir balıkçılık politikasını savunmaktadır. Parti, balıkçılık sektörünün hem ciddi çevresel sorunlar hem de giderek büyüyen işsizlikle birlikte sosyal problemlerle karşı karşıya olduğunu savunmaktadır. EPP, AB balıkçılık sektörünün sürekli olarak korunmasını sağlamak amacındadır. Sektör için önlemlerin hem deniz hem de nehir ve göl gibi iç sulardaki balıkçılık için alınması gerektiğini vurgulamaktadır. EPP, Avrupa Komisyonunun bu konuda kararlar almasını

ve parti düşüncesine yakın kararların destekleneceğinin altını çizmektedir⁴⁴⁴. Sektör için parti;

- Balıkçılık faaliyetleri tarafından tüketilen kaynakların planlanmasını yapma ve gelişigüzel, ilkel avlanma yöntemlerinin yarattığı sorunlarına çözüm bulma,
- Kaçak balıkçılığı önlemek için filoyu yenileme,
- Kaynaklara ve pazarlara erişim arasında uyumluluk kurarak, sermaye ve kaynakları koordine etmek (üçüncü dünya ülkelerinde yaptırım yapma hakkı, limanlara serbest erişim, kanunsuz balık tutmaya karşı savaşıma gibi),
- Üçüncü dünya ülkeleri ile olan balıkçılık anlaşmalarını, AB suları dışında balıkçılık yapılmasının sürdürülmesi ve aynı zamanda balık stoklarının devamlılığını riske etmeyen belirli kotaları sağlayarak geliştirme,
- Mevcut stokların rasyonel çalışmalar ile tespitini sağlayabilmek amacıyla gerçek kaynaklardan en üst düzeyde güvenilir bilgi toplama ve su kültürünü güçlendirme için önlemler sağlama EPP'nin balıkçılık politikasına ilişkin öncelikleri arasındadır.

6- Sürdürülebilir Turizm

EPP, sürdürülebilir turizm kalitesine ulaşmayı hedeflemektedir. EPP'ye göre Turizm, Avrupa'da istihdamın %5'ini oluşturur ve diğer ekonomik sektörlere hizmet sağlar. Turizm, AB seviyesinde ekonomik, sosyal, kültürel ve politik bütünlüğün önemli bir bileşenidir ve sürekli büyümektedir. Bu nedenle EPP, turizm potansiyeli yüksek üye ülkeler, bölgeler ve kırsal alanların Birlik tarafından özellikle desteklenmesini savunmaktadır. Parti, kaliteli turizmden amaçlanan çabaların, Birlik tarafından koordine edilmesi için kurumlar oluşturulmayı ve işbirliğinin bu kurumlar tarafından geliştirilmesini savunmaktadır.

7- Kültürel Avrupa Bölgesi Kurma

EPP, kültürel bir Avrupa Bölgesi kurmak istemektedir. Bununla Avrupa uluslarını sürekli olarak bir araya getirmek ve birbirlerini anlamasını daha kolay kılmak amaçlanmaktadır. Böylece parti, Avrupa vatandaşlarının, çeşitlilik ve

⁴⁴⁴ Parti, Balıkçılık politikalarını geliştirmek ve AB düzeyinde Ortak politikalar belirlemek için Parlamento'da bir alt komite oluşturmuştur. Committee on Fisheries, www.eppgroup.eu/policies/pech/default_en.asp

zenginliklerinin bilincinde olarak ulusal kültürlerine dayalı kültürel bir Avrupa bölgesi kurmayı planlamıştır. EPP bu konuda birkaç öncelik belirlemiştir⁴⁴⁵.

- AB kültürel politika yasasını genişletmek,
- Avrupa'nın kültürel çeşitliliğini, medyada ve sinemada ayrıntılı şekilde dillerin ve kültürlerin korunmasını teşviklendirerek sunumunu sağlamak,
- Sınırları olmayan televizyonu AB çapında kullanmak,
- Kültür 2000'in iskelet programını yeniden gözden geçirmek, işlevsel karakterlerini belirlemek ve vatandaşların ihtiyaçlarına göre hazırlamak,
- Medya açısından EPP çoğulcu basın, radyo ve televizyon özgürlüğünü oldukça önemli olarak görmektedir. Halka ait servis kalitesini, özel sektörlerle birlikte demokratik hayatın sorumluluğunu, azınlıkların korunması ve karşı hakların taleplerinin mantıklı olduğu nesnel, çeşitli ve çoğulcu bir bilgiyi sağlamak için savunmaktadır.

Bu yolla EPP gelişen Avrupa vatandaşlığı kimliğinin önemi vurgu yapmakta ve kültürel konuların eğitimin ilk aşamasından itibaren okullarda işlenmesini desteklemektedir. Üye ülkelerarası karşılıklı değişim programları ile ortak Avrupa kültür ve mirasının aktarılması amaçlanmıştır.

D- Avrupa Gençlik Politikası

EPP, Avrupa'nın ileride siyasal birliğinin sağlanmasında kuşaksal bir bakış açısının dikkate alınmasını temel görmekte; bu yolda gençliğe daha iyi fırsatlar sunabilen bir gelecek inşa etme düşüncesindedir. Parti gelecek yıllar için planların sürdürülebilir olması için çalışmaktadır. EPP, Avrupa'nın geleceğini gençlikte görmektedir. Genç Avrupalıların çıkarları ve görüşlerini hesaba katmak ve Avrupa Parlamentosu seçimlerinde genç kuşakların temsil edilmesini sağlamak EPP'nin öncelikleri arasındadır. Avrupa Gençlik Politikası, gençliğin sahip olduğu kaynakların temel mülkiyeti olmalıdır. Parti genç insanların, özellikle de Avrupa seviyesinde politik dikkat isteyen birçok karşı koymayla yüzleşmekte olduklarını savunur. EPP, AB'de eğitim, iş ve sosyal dışlamayı önlemek gibi alanlarda gençlere daha fazla imkân sunulabileceğine inanmaktadır.

⁴⁴⁵ Section IX, *Establishing a European cultural area*, European People's Party, "Action Programme 2004–2009", Approved by EPP XVIth Congress in Brussels, 4-5 February 2004, s.31-2.

Gençlerin taleplerini karşılamak için Avrupa'da karar verme sürecine katkılarına ve katılımlarına daha fazla önem verilmesi gerektiğini savunur. Bu yüzden EPP Gençlere yönelik olarak YEPP çatısı altında bir Yan Kol oluşturmuştur⁴⁴⁶. Bu örgütün önceliklerini Avrupa düzeyinde savunmakta ve önemli görmektedir. EPP belli bazı başlıklar altında gençlere yönelik politikalara öncelik vermektedir.

1- Eğitim

EPP, herkesi kucaklayan, herhangi bir ayrımcılığa karşı herkesçe ulaşılabilir bir eğitim sistemine inanmaktadır. Partiye göre eğitim, insanların toplumda, sosyal ve kişisel büyümelerinde etkili bir parça olmalarını desteklemeli ve temel Hıristiyan Avrupa değerlerini ve uygulamasını tanıtarak onlara demokratik düşünciyi öğretmelidir. Böylelikle eğitim bireyselliğe odaklanmalı ve öğrencilerin toplumda diğerleriyle çalışmayı ve yaşamayı öğretmelidir. Eğitilmiş olmayı ve eğitime erişmeyi seçmek için fırsat eşitliği halkın bir sorumluluğudur ve kaliteli bir öğrenim sistemi EPP'nin temel önceliğidir. Bu yüzden EPP, ailelere ve öğrencilere yükselen kaliteli eğitim standartlarını seçme ve destekleme arasında sürekli bir yarışma sistemi sunmaktadır. Bunun yanı sıra, yarışma sistemi, genç insanların süreç içinde olumsuz yönde etkilenmemelerini sağlayan stratejik ve aşamalı bir temelde gerçekleşmesini amaçlamalıdır. Böylelikle Avrupa'nın bütünleşme süreci zihinsel, kültürel ve eğitimsel alanlarla daha iyi tamamlanacaktır.

EPP, eğitim ve gençlere yönelik politikaların desteklenmesine büyük önem vermektedir. Ayrıca tüm Avrupa vatandaşlarına eğitim hizmetlerinin eşit fırsatlar sunmasını savunmaktadır. Bunun için özgür seçime dayalı özel eğitim hizmeti ile devlet eğitiminin bir arada oluşana saygı duymulması gerektiğine inanmaktadır. Parti, özellikle erken yaşlarda ve bütün eğitim süresi boyunca Avrupa'da çok dilliliğin teşvik edilmesini sağlamak ve uygulamak gayretindedir.

Parti, Avrupa eğitim programları olan Socrates, Comenius ve Tempus'u geliştirmek ve programların önünde bulunan engelleri kaldırarak, öğrenci ve öğretmenlerin hareketliliğini canlandırmak için bu süreci derinleştirmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca, eğitimde ve eğitim sürecinde yeni teknolojilerin

⁴⁴⁶ <http://www.yepp-eu.org/index.php>

kullanımını, sosyal, kültürel ve ekonomik hayatta Avrupalı bilincinin gelişmesini, bütünleşmesini teşvik etmektedir.

2- İş

Gençlere iş olanakları sunma konusu EPP'nin üzerinde durduğu diğer önemli bir konudur. EPP, Avrupa'nın iş üretme politikaları üzerindeki çabaların Avrupa gençliğinin ihtiyaçlarını göz önüne alınarak geliştirilmesi gerekliliği yönünde politikalar üretmektedir. Avrupa'daki yüksek derecede işsizliğe tahammül edilememektedir. İşsizlik sorunundan en çok etkilenenler arasında genç insanlar bulunmaktadır. Parti, iş yaratmak için ekonomik politikalar ve girişimci ruhun güçlendirilmesi için destekleyici öneriler sunmaktadır. EPP, gençlerin işe bakış açılarını geliştirmeyi istemektedir. Bunun için;

- İstikrar ve eğitimi destekleyen koşullar altında genç insanlarla ilgili iş anlaşmaları üzerine özel politik önlemleri sağlamak,
- Bazı insanların girişkenliklerini ve yaratıcılıklarını destekleyerek bütün alanlarda teşvik etmek,
- Tüm Avrupa'da uyumlu ve verimli bir diploma sistemiyle genç insanların hareketliliğini ve çalıştırılabilirliklerini desteklemek Partinin öncelikleri arasındadır.

3- Toplumsal Dışlanmayı Engellemek

EPP, gençlerin toplumsal dışlanmasının engellenmesi için AB düzeyinde işbirliğini önlemektedir. Gençlerin toplumsal dışlanması ile mücadelede EPP, eğitim, sağlıklı çevrede büyüme ve korunma yaklaşımlarının desteklenmesi gerektiğini savunur. Partiye göre, dışlanma psikolojik hastalıklara düşmesinde en büyük sorunlarından olduğu için psikolojik hastalıkların tedavisini ve önlenmesinin geliştirmesine özel önem verilmesi gerekmektedir. Sosyal dışlanma, Avrupa'da birçok genç için en başta gelen önemli konudur. EPP, Avrupalı gençlerin taleplerine öncelik verilmesini ve bu konular üzerine etkin bir şekilde gidilmesini istemektedir.

E- Avrupa ve Avrupa'nın Dünyadaki Yeri

EPP'ye göre, küreselleşme, ticareti artırarak onu benimseyebilen bütün ülkeler için gelişme fırsatlarını arttıran kaçınılmaz bir fenomen olarak görülmektedir.

Ancak küreselleşme sürecinde ülkeler, uzmanlaşmazlar ise bu durum dengesizliklere, eşitsizliklere sebep olur ve ulusal hükümetlerin artık mücadele edemeyeceği riskler oluşturur. Parti bugünün dünyasında ekonomik ve politik anlamda birbirine bağımlılık, dünyada barışın, özgürlüğün, adaletin, demokrasinin ve refahın bir yansıması olan AB için fırsatlar sunduğunun altını çizmektedir. Bunun için parti, AB'nin demokratik ve sosyal modelini korumak, aynı amacı paylaşan Birleşmiş Devletler ve diğer Büyük devletlerle işbirliği içerisinde barış, özgürlük, adalet ve demokrasi adına ortak hareket etmesi gerektiğini düşünmektedir.

Parti, uluslararası politik sahnede yoksul ülkelerde barışı korumak, demokrasi ve insan haklarını desteklemek gibi sorumlulukların yerine getirilmesi için Avrupa Birliği Ortak Dış ve Güvenlik Politikasına (CFSP – Common Foreign and Security Policy) ihtiyaç olduğunu savunmaktadır⁴⁴⁷. Böylece Avrupa, tek merkezli ve güçlü askeri kapasitelere sahip olarak yükümlülüklerini yerine getirebilecektir. EPP'ye göre bu yollar şu konuları içermelidir.

1- Ortak Bir Güvenlik Politikası

AB için ortak dış ve güvenlik politikası Maastricht Anlaşması ile oluşturulmuştur⁴⁴⁸. Böylece Birlik, dış ticaret politikasında ve ulusal konulardan farklı olarak güvenlik ve dış politikalarda ortak kanunları tanımlayarak global seviyede yetkili kılınmıştır. Ancak gerçek bir Avrupa dış politikasına kurumsal öncü durumları gerçekleştirmek ve AB'nin mantıklı ve etkili bir yer edinebilmesini mümkün kılmak için EPP, AB Ortak Dış ve Güvenlik Politikası (CFSP) işlerliğinin topluluğa yayılmasını amaçlamaktadır.

Bu amaçla üye ülke mevzuatlarının CFSP ile Bütünleşmesi için gerekli yasal düzenlemenin yapılmasını destekler. Parti, CFSP'nin etkinliğini, güçlerin ve karar verme işlemlerinin aydınlatılmasını gerektiğini savunur. Birliğin ortak dış ve güvenlik politikası, ülkelerin savunma politikalarının çerçevesini ve Birliğin güvenliğini ilgilendiren tüm sorunları kapsamalıdır. Böyle tanınmış bölgelerde Birlik

⁴⁴⁷ Bilindiği üzere 1 Kasım 199'te yürürlüğe giren ve Maastricht Antlaşması olarak da bilinen Avrupa Birliği Antlaşması ile Ekonomik bir birlik olan Avrupa Topluluğu, askeri ve siyasi bir birlik hüviyetlerini de kazanarak AB adını almıştır. İşte bu yeni Siyasi Birliğin Askeri kanadını oluşturan yeni Ortak Politika, AB Ortak Dış ve Güvenlik' dir.

⁴⁴⁸ Maastricht Antlaşmasının J.1(2) sayılı maddesinde CFSP'nin hedefleri açıkça belirtilmiştir: • Birliğin ortak değerlerini, temel çıkarlarını ve bağımsızlığını korumak, • Birliğin ve üye devletlerin güvenliğini her bakımdan güçlendirmek, • Birleşmiş Milletler Bildirgesi, Paris Şartı Prensipleri ve Helsinki Nihai Senedi doğrultusunda barışı korumak ve uluslararası işbirliğini güçlendirmek, • Uluslar arası işbirliğini geliştirmek, • Demokrasiyi ve hukukun üstünlüğünü ve insan haklarına ve temel özgürlüklere saygıyı geliştirmek ve pekiştirmek'tir.

Dışışleri Bakanı sorumlu olabilir. Onun görev statüsü ile ilgili konularda etkili Parlamento kontrolü mümkün olmalıdır. Dışışleri Bakanı, Komisyon Başkanın rızasıyla ve çoğunlukla AP tarafından atanmalıdır. Dışışleri Bakanı ortak güvenlik ve savunma politikası hakkında yeni gelişmeleri başlatma hakkına sahip olmalıdır. Bakan daha çok komisyondan gelen ama uzmanlığı birleştirmek için üye ülkelerden de aktarılan görevlerini gerçekleştirmek için gerekli olan yönetsel, diplomatik ve bütçevi araçlara sahip olmalıdır.

CFSP'nin başarısız olduğu problemlerde artık üye ülkeleri temsil eden birlik (union) bulunmalıdır. Her yıl AB, CFSP fonuna gerekli olan bütçeyi sağlamakla sorumlu olmalıdır. EPP, Birliğin iç işlerde olduğu gibi dış politika konularında da aynı amaçları taşıması için CFSP'nin Temel Kanunu'nu desteklemektedir. Bu kanun şu amaçları taşımaktadır:

- Özgürlük, barış ve güvenlik,
- Eşit imkânlar yaratma,
- Sürdürülebilir gelişme,
- Demokrasi, insan haklarına saygı ve iyi bir yönetim.

Bu amaçları verimli bir şekilde gerçekleştirmek için EPP, ayrıcalıklı bir dizi işbirliği geliştirmek ve uluslararası dayanışmayı destekleyerek, özellikle çok yanlı anlaşmaları güçlendirmek taraftarıdır. EPP'ye göre dünyada özgürlük, barış ve güvenliğin sağlanması Avrupa için öncelikli konudur. Soğuk savaşın sonu ve büyük güçler arasındaki silahsızlanma antlaşmaları bütün karışıklıkları sonlandırmamıştır. Terörizm, kitle imha silahlarının hızla artması ve sivil savaş gibi yeni tehdit alanları vardır. Bu yeni güvenlik tehditlerinin bir sonucu olarak toplu savunmadan toplu güvenliğe doğru bir kayış mevcuttur. Bu sebeple Birlik, karışıklığı önlemede ağırlığını koymalı ve yarının karışıklıklarıyla yüzleşmek için kendisini hazırlamalıdır. Hükümetlerin anti demokratik tutumları, otokratik rejimler, askeri yönetimler gibi rejimler terörizmi desteklediği için bir bütün olarak dünyayı tehdit etmektedir. Hıristiyan Demokratlar, AB'nin bu tür rejimlerin karşısında duracak tüm önlemleri alması ve aynı değerleri taşıyan dostlukları tesis etmesi gerektiği savunmaktadır. EPP, Birliğin şu amaçları gerçekleştirmesini talep etmektedir:

- Bu karışıklıkların yaşandığı devletlerle ve bölgelerle diyalogu ve dayanışmayı geliştirmek,
- Terörle mücadele etmek,
- Dünyanın her bölgesinde demokratik gelişmeyi savunmak Birleşmiş Milletler İnsan Hakları sözleşmelerini ve uluslararası yasaları desteklemek,
- Yasak ürünler ve faaliyetlerin çekiciliğini azaltan tüm gelişme biçimlerini desteklemek, etkili şekilde çalışan insancıl hareketleri desteklemek ve teşvik etmek,
- Birleşmiş Milletler yönetimi altında uluslararası barış operasyonlarının desteklenmesine yardım etmek, barışı uygulama hususunda Birliğin politik amaçlarını desteklemek için yeteri güçte askeri destek sağlamak,
- Silah kaçakçılığını yok etmek ve kontrol altına almak,

EPP bu koşuları sağlamak için dünya ölçeğinde eşit fırsatlar yaratılması gerektiği bilmektedir. EPP'ye göre zorbalık ve diktatörlük insan hakları ihlalinin temel sebebidir. EPP, küreselleşmiş bir dünyada yaşamının pozitif sonuçlarının doğruluğunu kabul ederek, yoksulluğun yok edilmesini ekonomik karşılıklı gelişme yaklaşımı ile başarabileceğini düşünmektedir. EPP, dünya çapında ticaret odaklı bazı kuruluşların özellikle desteklenmesini savunur. Bu amaçla; Dünya Ticaret Örgütünü⁴⁴⁹ (World Trade Organization- WTO) güçlendirmeye eşit dünya ticaretinin sağlanmasını ister. WTO, sadece adil ve karşılıklı pazarın açılmasını sağlayan ve ticari çarpıklığı azaltmayı mümkün kılan global bir yapı değil aynı zamanda güç dengesine ve kanun prensibine dayalı ticari tartışmaları çözecek tarafsız bir sistem sağlayan örgüt olarak görülmektedir. EPP, ortaya çıkan yeni ekonomileri ve az gelişen ülkelerin zorluklarını ve imkanlarını hesaba katarak dünya ekonomik sistemine entegre etmeyi amaçlayan gayretleri desteklemektedir. EPP, yoksul ülkelere yardım etmede yüzleşilen ekonomik, teknolojik ve dijital aralıklarda köprü oluşturmaya ek olarak gelişmemiş ülkelere acil ihtiyaç duyulan ilaçlara erişimi

⁴⁴⁹ Dünya Ticaret Örgütü çok taraflı ticaret sisteminin yasal ve kurumsal organıdır. 1995 yılında kurulan DTÖ, 1947 yılında ticaretin önündeki engellerin çok taraflı müzakereler yoluyla kaldırılması amacıyla kurulan Tarifeler ve Ticaret Genel Anlaşması'nın (GATT) yerini almıştır. DTÖ'nün bugünkü yapısı ve işlevi 1986-1994 yılları arasında gerçekleştirilen ve son GATT Müzakere Turu olan Uruguay Müzakere Turu'nda belirlenmiştir. <http://www.wto.org/index.htm>

sağlayan politikaları desteklemektedir. WTO, yasasını etkili kılmak için EPP, bir WTO Parlamentosu yaratılması ve yetkili kılmasını desteklemektedir.

EPP, sürdürülebilir çevresel gelişmenin tüm dünya ülkelerini içerecek şekilde olmasını ister. Dünyanın kaynakları, büyüyen nüfusa göre iyi yaşama imkânları için dikkatlice ve sorumluca düzenlenmelidir. Gezegenin kaynaklarının doğasıyla uyumlu gelişme modellerini ön görmek ve dünya nüfusunun demografik yükselişini idare etme yollarına çalışmak gereklidir. EPP şu amaçları takip etmektedir.

- Kyoto anlaşmasında belirtilen yükümlülüklerle uymak,
- Tropikal bölgelerdeki orman tahribatı ve biyolojik çeşitlilikteki büyük kayıplar ile mücadele etmek,
- Aynı amaçlar için mücadele eden organizasyonları desteklemek.

EPP, ortak güvenlik politikasının, iyi yönetim, demokrasi ve insan haklarına saygılı olarak dış amaçları başarabileceğini düşünmektedir. Bunu başarmak için izlenecek politika seçenekleri ve Birliğin uluslararası seviyede amaçlarını başarabilmesi için EPP şunları teklif etmektedir:

Stratejik işbirliğini güçlendirmek;

İlk olarak Amerika ile stratejik işbirliği, Birliğin önceliği olacaktır. EPP Atlantik ötesi bağlantıların geliştirmesini ve dünyada güvenlik ve refahın garanti altına alınması için Atlantik ötesi bir stratejik yardımlaşmayı gerekli görmektedir. Avrupa, Amerika ile ortak değer ve amaçları paylaştığı için, ilişki her zaman açık olmalı ve güçlendirilmelidir. Farklılıklar ve çıkarlar tartışılmalı ve sadakatle sorumluluklar yerine getirilmelidir. Özellikle NATO'yu sağlamlaştırma ve Avrupa askeri güçlerini geliştirme daha yakın işbirliği ve stratejik görüş açılarını sağlayan yeni bir ilişki kurulmalıdır. Avrupa Birliği- Amerika ilişkileri, Atlantik ötesi bir pazarın tamamlanmasını re'sen partnerliğin ekonomik ve politik boyutlarını arttıran bir proje geliştirilerek desteklenmelidir.

Parti, Birliğin, Balkan Denge Anlaşmasına dayalı olarak Balkan ülkelerinin Avrupa yapılarına bütünleşmesini kolaylaştırması gerektiğini ve bu yolla Balkanlarda barış, refah ve demokrasi bölgesi yaratılmasını savunmaktadır.

Rusya'yla olan dayanışma, özellikle güvenlik politikası, terörle mücadele, enerji depolama, nükleer güvenlik, çevre ve organize suç gibi temel konuları da kapsayacak şekilde geliştirilmelidir.

Yeni üye olan devletlerin deneyimini kullanmaya devam etmeli, küresel bir komşuluk stratejisi içinde, onların demokratik gelişimini ve açık toplum değerlerinin güçlenişini desteklemek için AB'nin yeni komşuları; Ukrayna, Moldova ve Belarusla dayanışmaya yönelik adım atılmalıdır.

AB, bütün bölgenin gelişimine ve istikrarına katkıda bulunabilmek için uzun dönemli bir politikayı biçimlendirmelidir.

Anti demokratik ülkelerde, insanların bağımsız ve demokratik bir toplum kurmalarına yardım edilmelidir. İyi komşuluğa, sınır ihlallerine, tartışmaların barışçıl çözümüne ve demokratik değerlere dayanan yardımlaşmaya özel bir önem verebilecek komşu ülkelerle karşılıklı uzun dönemli ortak bir politika oluşturulmalı ve yürürlüğe koyulmalıdır.

Özellikle EPP Avrupa- Akdeniz Parlamento Toplantısı ve bir Avrupa – Akdeniz Gelişme Bankasını kurmakla, Akdeniz Bölgesindeki Barselona sürecine yeni teşvikler verilmesi gerektiğine inanmaktadır⁴⁵⁰. Demokrasi, insan haklarına ve kanunlara saygı, ekonomik ve sosyal gelişme güçlendirilmeli, kültürel diyalog geliştirilmelidir. EPP, Avrupa- Akdeniz serbest ticaret bölgesinin uygun zaman içinde gerçekleşmesi için Akdeniz ülkeleri ile diyalogun başlatılmasını, karşılıklı yardımlaşmaların arttırılmasını istemektedir.

AB'nin Orta Doğu'daki politik sorumluluğu, barış sürecinde dengeli ve temiz bir müdahale ile güçlendirilmelidir.

Afganistan'da barış sağlanmalı, Arap ve Müslüman dünyasıyla diyalog güçlendirilmelidir. İran'la politik diyalog ve bir dayanışma anlaşması sonucunda amaçlanan görüşmeler İran'ın nükleer gelişme programıyla ilgili uluslararası yükümlülüklerine uyacağı anlayışıyla takip edilmelidir.

Cotonu Kongresi çerçevesinde Afrika'daki tüm ekonomik, sosyal ve politik görüşmeler, AIDS salgınıyla mücadele özel bir önemle desteklenmeli ve bu bölgelere

⁴⁵⁰ The Euro-Mediterranean Partnership, April 2001, 'Between disenchantment and expectation', Infodocs Series, ss.14-20.

yardımlar artırılmalıdır. Birçok Afrika ülkesinde rüşvetle mücadele, demokrasiyi korumaya ve sosyal sektöre öncelik vermeye bu amaçla kurulması planlanan Afrika Birliği'nin kurulmasına yardım edilmelidir. Afrika Birliği'nin ortaya çıkması desteklenmeli politik ve ekonomik bir bütünleşmenin Afrika modeli için uygun destek yapılarının oluşmasına destek verilmelidir.

Güneydoğu Asya ülkeler Birliğiyle (ASEAN) ilişkiler geliştirilmeli ve süreç hızlandırılmalıdır. Bu organizasyonlarla ilişkiler Asya'daki karışıklığın önlenmesi ve politik dengenin sağlanması için oldukça önemlidir.

Latin Amerika ülkeleriyle ilişkiler derinleştirmeli, ekonomik birlik, politik düzenleme ve AB ile Meksika arasındaki dayanışma anlaşmasına özel önem verilmelidir.

AB üye ülkeleri de çeşitli uluslararası organizasyonların yapılarında temsil edilebilmeleri için en iyi yolu düşünmelidirler. EPP, kesinlikle Birliğin yeteneklerinin himayesine giren bu konularda AB'nin sorumlu olmasını ve üye ülkeleri temsil etmesini desteklemektedir.

2- Ortak Bir Avrupa Savunma Politikası

EPP'ye göre Avrupa ekonomisinin dünya ekonomisindeki yeri düşünüldüğünde ve Avrupa'nın çıkarları tehlikeye düştüğünde, dünyada güvenliği sağlamak için Birliğin sorumluluk alması gerektiği ve bu konuyu yalnız Amerika'nın sorumluluğuna bırakılmayacak konu olduğu vurgulanmıştır. Partiye göre, Amerika dünya çapında güvenlik anlaşmalarının ve önlemlerinin düzenlenmesinde başattır ve Birlik, Amerika'nın modern dünya mücadelelerine katkı sağlamak için yapabileceği her şeyi yapmalıdır. Ancak EPP bazı durumlarda Güvenlik Konseyi'nin felce uğrayabileceğini ya da Birleşmiş Milletlerin müdahale güçlerine olan ulusal katkılarının yetersiz olabileceği durumlar söz konusu olduğunda daha önce Helsinki'de kararlaştırıldığı gibi NATO çerçevesinde ya da "lider millet" kavramı altında Birliğin harekete geçmesi gerektiğini savunur.

EPP, NATO tarafından oluşturulan Avrupa güvenlik ve savunma politikasını, soğuk savaş döneminde var olan tehdide karşılık vermede ve savaş başlatmaya gerek duymadan 50 yıldır barışı koruyan tüm zamanların en etkili ittifakı olarak görmektedir. Dolayısıyla bu dönem için Avrupa'nın NATO tarafından varsayılan bu

tehdit dışında başka bir savunma politikasına ihtiyacı olmamıştır. EPP, soğuk savaşın bitmesiyle beraber çevre güvenliğini sadece NATO'nun bir benimseyişi olarak değil Avrupa'nın bir cevabını da gerektirecek şekilde etkileyici anlamda değiştiğini düşünmektedir.

Bu yüzden AB üye ülkeleri Helsinki'de Avrupa'nın Acil Hareket Güçleri'ni kurmayı temel bir hedef olarak benimsemişlerdir⁴⁵¹. Böylece oluşturulan bu yeni güvenlik örgütü ile Avrupa- Atlantik işbirliğinde güvenlik ve savunma konularında haklı bir rol muhafaza eden NATO içinde Avrupa'nın konumu güçlendirilmiş, Birliğe gerektiğinde özerk Avrupa için NATO'dan ayrı olarak kendi çıkarını koruyabilmesi için bir askeri güç bulundurma ve kullanma hakkı verilmiştir. Avrupa'nın elde etmiş olduğu bu güç, CFSP'nin tamamlayıcısı olan silahlı gücün oluşmasına ve uzun vadede Avrupa ordusunun temelini atılmasına yol açmıştır. Bu fikri geliştirmek için EPP, Avrupa savunma politikasıyla uyumlu ve yeni güvenlik önlemlerini kapsayan güvenlik ve savunma bölgelerinde Avrupa'nın sorumluluklarının belirlenmesi için çalışmaktadır. EPP'ye göre artık günümüzde sadece uluslar arası barışı tehdit eden ülkeler arasındaki sorunlar değil bunları da içeren birçok tehdit bulunmaktadır. Dolayısıyla Birlik, bu konuya tatmin edici bir cevap vermek ve yeni bir strateji ile NATO ve AB arasındaki ilişkilere hitap etmek zorundadır.

Bu sebeple, EPP güçlü bir şekilde, Galileo programını⁴⁵², projenin askeri yönünün kabul edilmesini desteklemektedir. EPP, Avrupa'nın gerçek bir uzay politikasının kurulmasını, uygulanmasını ve askeri başarısının geliştirilmesini Birliğin, merkezi teknolojik mücadelelerinden biri olarak görmektedir. Bunun için Birlik düzeyinde, AB'nin Uzay Gündemi olmasını teklif etmektedir. Son olarak EPP, Avrupa'nın güvenlik stratejisinin parçası olarak, NATO ve BAB anlaşmalarında karşılıklı yardımlaşma ve savunma politikalarının benimsenmesini ve uygulamasını desteklemeyi taahüt etmektedir.

⁴⁵¹ Helsinki European Council Presidency Conclusions, 10-11 Aralık 1999.

⁴⁵² Avrupa Komisyonu ile Avrupa Uzay Ajansı'nın ortak girişimi olan Galileo, dünya genelinde özel olarak sivil amaçla kullanılmak üzere tasarlanmış ilk küresel uydu konumlama ve navigasyon sistemidir.

F- Avrupa İçin Yönetişim (A good European Governance)

1-Güçlü Bir Avrupa

EPP güçlü bir Avrupa için kurumların yetkilerinin genişletilmesini ve daha heterojen bir Avrupa yaratılmasını düşmektedir⁴⁵³. EPP bu amacı başarabilmek ve kurumları daha verimli, şeffaf ve demokratik yapabilmek için AB'nin derinleşmeye ve kurumların yenilenmeye ihtiyacı olduğunu vurgular. Partiye göre Avrupa, vatandaşların katılımı ve desteğini aldığı zaman daha güçlü olacaktır. Bu hususta EPP, Avrupa siyasi partilerini Birliğin kurumları ve vatandaşları arasında bağ kuran araçlar oldukları için desteklemektedir. EPP bunun sağlanması için partilere özgürlüklerini ve sorumluluklarını garanti eden bir yasal statü sağlanması gerektiğini düşünür. Bu doğrultuda özellikle 1999–2004 yılları arasında EPP tarafından yapılan çalışmalar dikkate değerdir. EPP, Avrupa parti statüsünün kabulü için Avrupa Parlamentosu ve Konseyi'nde, Avrupa siyasi partilerinin varlığını ve önemini tanıyan yasal düzenlemeler çıkmasına ve Avrupa'nın siyasi yapısının belirlenmesine doğru önemli adımlar atılmasına sebep olmuştur. Diğer birçok meselede olduğu gibi EPP, bu politik girişimin lider gücünü oluşturmuştur. EPP, Estoril'de benimsenen Kongre Belgesi ile bir Avrupa Anayasası⁴⁵⁴ oluşturulması eylem planını ileri sürmüş ve Avrupa Konseyi'ni güçlü bir şekilde etkileyerek Avrupa Anayasasının kabul edilmesini ve halkoyuna sunulmasını sağlamıştır. Böylece Birleşik federal bir Avrupa yaratılması için Avrupa Konseyindeki EPP temsilcileri bütün süreç boyunca önemli rol oynamışlardır. EPP, Bütünleşmiş Avrupa'nın iyi işleminin Konsey tarafından tasarlanan projenin temelinde anayasayı benimsemeye bağlı olduğunu düşünmektedir.

2- İyi İşleyen Bir Avrupa

EPP için Avrupa, hem içişlerinde hem de dış ilişkilerde yüksek tutkulara sahiptir. İnandırıcı olmak ve bu tutkuları başarmak için EPP yoğun çalışma içerisinde. EPP, kısa ve orta dönemde Birliğin finansal planlamasını geliştirmek ve Birliğe daha hızlı karar almasını ve acil ihtiyaçlara cevap vermesini sağlayacak bir

⁴⁵³ Son yıllarda popüler olan “yönetişim- good governance” kavramı, yönetim olayında merkezi gücün tek boyutlu ve yukarıdan aşağıya doğru hâkimiyetini değil, yönetim sisteminin bütünü oluşturulan parçaların ve herhangi bir şekilde yönetim sürecinde rol alan aktörlerin karşılıklı işbirliği ve uzlaşma ile ve yatay koordinasyona dayalı bir biçimde ortak katılımı gerçekleştirmelerini anlatmaktadır. Saran Ulvi, (2004), **Kamu Yönetiminde Yeniden Yapılanma**, Atlas Yayınları, Ankara, s. 22. Avrupayı vatandaşa yakınlaştıma amacını güden EPP için bu ilke önemli ve önceliklidir.

⁴⁵⁴ EPP XV Estoril Congress Document, “A Constitution for a Strong Europe”, ESTORIL, 18 October 2002. http://www.epp.eu/dbimages/pdf/encong_doc_2002.pdf

sistemin kurulmasına çalışmaktadır. Bunun için EPP, AB bütçe harcamalarının kullanımını düzenlenmesini ve şeffaflığın belirlenmesi için yasal alt yapının oluşturulmasını amaçlamaktadır. EPP, Birliğin yasal güçlerinin uygulanması ile ilgili politik öncelikleri daraltmak, Birliğin politikalarının uygulanmasında nitelikli bir gelişme sağlamak, ulusal ve bölgesel hükümetleri Birliğin bütçesinden aldıkları pay için daha sorumlu hale getirmek, yatırımlar ve ödenekler arasında iyi bir denge kurabilmek için bütçe yatırım olanaklarını arttırmak, geçerli bütçe esnekliği ve politik amaçlarına ulaşmayı ifade eden yeterli bütçe tedbirlerini sağlamak için yeni modern ve ekonomik bir finansal planlama anlayışını oluşturmayı hedeflemiştir. Bunun için parti;

- Toplanan vergilerle ilgili olarak vatandaşlar üzerindeki baskının azaltılması,
- Üye ülkeler arasında adil bir yük paylaşımını garanti etmek için tedbirler geliştirilmesini savunmaktadır.

Birlik kaynaklarının demokratik yönetimine ve Birliğin bütçe sorunlarına yönelik olarak Avrupa vatandaşların bakış açılarının olumsuz olduğunu savunan EPP aşağıdaki uygulamalar ile bu olumsuzlukların giderileceğini düşünmektedir:

- AB kaynaklarının düzenlenmesinde sorumluluğu ve şeffaflığı arttırmak,
- Parlamentonun bütçe prosedüründeki haklarını sağlamlaştırmak,
- Prosedür kararına uygun olarak sayısal düzenlemelerin belirlenmesini sağlamak,
- Zorunlu ve zorunlu olmayan harcamalar arasındaki ayırımı belirlemek,
- Parlamentoya bütçe ile ilgili politik öncelikleri tanımlayan yetkiler vermek ve uygulamaları denetlemek,
- Parlamentoya kendi kaynaklarını kullanma konusunda yetki vermek,
- Parlamento ve Komisyonun bütçe uygulaması konusunda karşılıklı yetkilerinin paylaşmasını sağlamaktır.

Bu amaçla EPP, Birliğin finansal çıkarlarını korumak; kaçakçılığa karşı mücadele edilmesini ve Birliğin çıkarlarını korumak için etkili önlemler alınmasını savunmaktadır. EPP, bu tip kaçakçılığın önlenmesinde uzmanlaşmış bir örgüt

oluşturulmasını desteklemektedir. AB kaynaklarının yanlış kullanımıyla mücadele etmek bağlamında Komisyondan bu konuda tam bağımsız olarak çalışması için Avrupa Komisyonu Yolsuzlukla Mücadele Bürosu'nun⁴⁵⁵ (Office Européen de Lutte Anti-Fraude- OLAF) güçlendirmesini talep eden EPP'ye göre Komisyon, bütçe uygulamasını ve Avrupa Komisyonu'nun her alandaki reformlarının takip edilmesini savunmaktadır. Bütçe reformunun etkisini özellikle insan kaynakları politikası ve dış denetime açılma bakımından kontrol etmelisi gerektiği, ayrıca Komisyon üyelerinin kendilerine ayrılan bütçeleri yetki alanları dâhilinde sorumlu harcamalarını sağlamasının sağlanması üzerinde durulmaktadır. Diğer taraftan Konsey, bütçe faaliyetlerinin işleyişine ilişkin kendi iç denetimini düzenlemeli ve sorumluluklarını tanımlamalıdır.

Avrupa Halk Partisi, genel hatlarını vermiş olduğumuz temel program ve politikalar çerçevesinde her dönem, halkı bölen eski nefretlerin ve dargınlıkların yerini dayanışmaya ve beraber çalışma gayretine bıraktığı yeni bir dünya ve Avrupa oluşturmak için çalışmaktadır. Hıristiyan demokratların temel sorunlar etfarında oratya koymuş oldukları bu politikalar, Hıristiyan olsun olmasın, her erkek ve kadına, kendileri ve çocuklarına adaletli, birlik-beraberlik içinde ve Avrupa düzeyinde daha iyi bir demokrasiye sahip olarak Dünya'nın geri kalanına bu fikirleri taşımayı amaçlamaktadır. Parti bu politikalarını gerçekleştirmek için tüm Avrupa vatandaşlarının desteğini ve partiye katılımlarını beklemektedir.

İkinci Dünya savaşı sonrası Avrupa'nın birleşme sürecinin çok başında, Avrupa Toplumu'nun kurucu babaları olan Hıristiyan Demokratlar, Avrupa milletlerinin geleceğinin temel sosyal ve insancıl boyutuna odaklanmıştır. Yıllar sonra onların bu bakış açılarının etkileyici oranlarda meyvelerini verdiği görülmektedir. Avrupa bütünleşmesi ve AB, 20. yüzyılın ikinci çeyreğinin çarpıcı uluslar arası gelişmelerinden biri olmuştur. Avrupa bütünleşmesi Hıristiyan demokratik düşüncenin esas parçasını oluşturan prensiplere dayalıdır ve geniş çapta kabul edilmektedir. Bu prensipler, sosyal ve politik organizasyonlarda dayanışma, rehber prensibi (Hıristiyanlık), güçlerin dağılımı, sosyal pazar ekonomisi, manevi ve töresel değerlere saygı, dünyanın geri kalan bölümüne açılmak ve dünyanın geri

⁴⁵⁵ Avrupa Yolsuzlukla Mücadele Bürosunu (OLAF) kuran 28 Nisan 1999 tarihli Komisyon Kararı 1999/352/EC, ECSC, Euratom, OJ L136, 31.5.1999, s.20-22.

kalanına saygı duymaktır. EPP, tüm Avrupa vatandaşlarını, AB içinde, bu prensiplerin gelişimi için siyasi faaliyetlerine katılmaya davet etmektedir. AB'nin siyasal bir üyesi olan Hıristiyan Demokratlar, bu ilkeler ve amaçlar doğrultusunda, AB'yi kurma-bütünleştirme görevine ve politikalar üretmeye devam etmektedir.

SONUÇ

“Avrupa Siyasi Partilerinin Ortaya Çıkışı ve Avrupa Halk Partisi” adlı bu çalışmada temelde iki husus üzerinde durulmuştur. İlk olarak Avrupa Birliği içinde özellikle Avrupa Parlamentosundaki siyasi partilerin ortaya çıkışı ele alınmıştır. Avrupa partileri, AB'nin diğer bileşenleri gibi kurumsallaşma yönüyle gelişmeye devam etmektedirler. Gelişmekte olan bir sistem olarak AB, kendi şeffaflık standartlarını yakalama, katılım ve kararların alınması gibi konularda vatandaşlarda yüksek beklentiler oluşturmaktadır. İkinci olarak bir Avrupa partisi olan Avrupa Halk Partisinin tarihi, örgütsel yapısı ve temel politikaları değerlendirilmiş; Avrupa Halk Partisi örneğinde Avrupa parti yapısı açısından tarihsel süreç içerisinde ortaya çıkan yeni durum ve Avrupa partilerinin geleceğine yönelik değerlendirmeler tartışılmıştır.

Günümüze kadar Avrupa partileri, AB'nin genel gelişiminin gerisinde kalmış görünmektedirler. Esasında, siyasi partilerin finansmanı ve tüzüğüne ilişkin mevcut pozisyonlarını geliştirme ve pekiştirmeye yönelik önemli adımlar atılmış olmasına rağmen, AB düzeyinde siyasi partiler için normatif bir düzenlemenin bulunmayışı ve Parlamento seçimlerine yönelik tek bir seçim sisteminin olmayışı, Avrupa partileri için bir eksiklik olarak varlığını korumaktadır.

Birlik politikalarının nasıl resmiyet kazanacağı konusu, hem üye ülkeler açısından hem de anayasa tartışmalarında ortaya çıkan farklı bakış açıları yüzünden önemli bir sorun olarak göze çarpmaktadır. Özellikle Avrupalı kimliği temelinde Avrupa konuları üzerinde vatandaşlara nasıl daha fazla paylaşım imkânı verilebileceği konusu yukardan aşağı elit bir proje olarak ele alınmaktadır. Avrupa üst kimliği talepleri, ülkelerdeki farklı Avrupa hayallerini gösteren durumlar ortaya çıkarmaktadır. Bütünleşme, bir Avrupa milleti ya da toplumu yaratmaya yönelik değil, Avrupa vatandaşlarının birbirlerine daha yakın olmasına yönelik bir Birlik yaratma amacı taşımaktadır. Tüm bu sorunlara yönelik tartışmalardan çıkarılabilecek sonuçlardan biri, AB'nin hedeflediği üst kimliğe sahip bir Avrupa halkının (demos) henüz var olmadığı ile ilişkilidir.

Gelinen nokta itibariyle bir Avrupa halkı olmamasına rağmen, Avrupa partileri, Avrupa'daki çeşitli siyasi ailelere ait ulusal partiler arası işbirliği ağı kurmayı ve Avrupa seviyesinde bir parti yapısı oluşturmayı başarmışlardır. Aynı

zamanda bu ağların ve resmileştirilmiş bağlantıların Avrupa partileri için yetersiz olduğu da bilinmektedir. Bunun birkaç nedeni vardır:

Birincisi, AB'nin kurumsal ve yasal problemlerini tam anlamıyla çözememiş olmasından kaynaklanmaktadır. AB tam ve bağımsız bir federal yapı mı olacak yoksa üye ülkeler arası bağ kuran bir bürokratik yapı ve bu yapıyı çalıştıran memurlardan mı meydana gelecek tartışmaları hala çözümlenmiş değildir. Çünkü AB üyesi ülkelere bakıldığında bazı üyelerin daha fazla söz söyleme ve kararları kendi menfaatlerine yönelik çıkarma girişimleri devam etmektedir. Hatta bu ülkelerin AB içindeki özel çıkarları çok iyi organize olmuş ve Birlik düzeyinde temsil edilmekte ve kararlara etki edebilmektedirler. Dolayısıyla bu organizasyonlar, (Avrupa Sanayicileri Yuvarlak Masası ERT-European Roundtable of Industrialists gibi lobi, iş ve meslek oda ve komiteleri) özel organizasyonlar gerek ulusal hükümetler ve gerekse Avrupa Konsey ve Komisyonu üzerinde Avrupa politikasını belirlemede etkin olduklarından hem AP hem de Avrupa partileri bu alanlara fazla girememektedir.

İkincisi, AB içindeki uluslararası işbirliği koşullarının sürekli değişiyor olmasıdır. AB'nin her genişlemesi eski ve yeni ortaklar arasındaki iletişim yapısını değiştirmektedir. AB temel yasalarının genellikle Konsey'de bulunan hükümet ve devlet başkanlarınca kabul edilmesi ve Avrupa partilerinin bu konulardaki hareket alanlarının belirlenmemiş olması, Avrupa partileri için özellikle yasa faaliyetleri açısından bir engel olarak varlığını sürdürmektedir.

Üçüncüsü, 2004 yılında Birliğe yeni üye olan eski Doğu Bloku ülkelerindeki siyasi partilerin geçmiş başarısız deneyimlerinin, AB düzeyinde oluşmaya başlayan, sabit parti sistemlerine katılmama yönünde irade geliştirmelerine neden olmuştur. Bu durum, Avrupa partilerinin bu devletlerdeki güçlü siyasi ortaklardan yoksun olduğu anlamına gelmektedir.

Dördüncüsü, Parlatentonun, Avrupa vatandaşlığı kimliğinin içeriğinde kendi rolü hakkında tam bir uzlaşa sağlayamamış olmasıdır. Parlamento, AB vatandaşlarının temsil edildiği bir kurul mu, yoksa AB vatandaşlarının eşit bir şekilde temsil edildiği bir yasama meclisi mi olduğu konusu -yasama faaliyetlerine yönelik yapılan birçok düzenleme olmasına rağmen - tam netlik kazanmamıştır.

Bu olumsuzlukların yanında Avrupa partileri, Avrupa bütünleşme alanında ilerleme sağlamışlardır. Partiler, AB yolunda Avrupa Komisyonu üzerinde zaman geçtikçe demokratik bir kontrol kurmayı başarmıştır. AP'ye yapılan doğrudan seçimler, ulusal partiler tarafından organize edilen ulusal olaylar gibi görünmektedir. Ulusal medyaların, son yıllarda AB'nin kendisine dikkat çekmeye başlaması, bu süreçte AB düzeyinde siyasi faaliyette rol oynayan Avrupa partileri adına gelecek için olumlu sinyaller vermektedir.

Avrupa partileri, AB için politik bağlılığı teşvik etmede başarılı olmuşlardır. Fakat bu bağlılık ikinci sırada yer almaktadır. Hala vatandaşların ulusal bağlılığı, Birliğe olan bağlılığa dönüşmemiştir. Aslında Avrupa partilerinin hali hazırda Avrupa seçim kanunu olmamasından ötürü Avrupa seçimlerinde aday merkezli politika oluşturmada yetersiz olmaları, ulusal parti merkezli politika ile Avrupa partileri arasındaki rekabeti güçlendirmemektedir. Dolayısıyla bu gücün ulusal partilerce kullanılması Avrupa partileri açısından gerek seçmenler gerekse adaylarla kurulacak siyasi bağın güçlenmesine engel olmaktadır.

Avrupa partileri ve partilerin Parlamento grupları arasındaki ilişkiler ve finansal işlemlerinde daha fazla açıklık isteyen Nice anlaşmasındaki parti statülerinin tasarlanması ve kabulünde bu rolü uygulamaya geçirmeye yönelik bazı düzenlemeler olması iyimser bir bakış açısını göstermektedir. Dahası, AP üyesi olan Joe Leinan, Avrupa partilerine ulusal kanun temeli yerine Avrupa partisi statüsü kazandırmayı dile getirmiş olması, Avrupa partileri adına önemli bir fırsatın başlangıcını oluşturmuştur.

Birçok yönden Avrupa bütünleşmesinin taşıyıcıları ulus-üstü partilerden çok ulusal partilerdir. Niedermeyer'in belirtmiş olduğu, "Avrupa partileri, esnek bir işbirliği formu ile başlayan daha sonra koordinasyon aşamasına geçen ve en sonunda üye ulusal partilerden ayrı bir örgütsel yapıya kavuşan üç aşamalı bir gelişim 'trajectory' göstermiştir, tespiti anlamlıdır. Avrupa partilerinin AB düzeyinde elde ettikleri kazanımlara bakılınca gelinen nokta bu tespiti destekler niteliktedir.

Avrupa partilerine yönelik yapılan tüm düzenlemeler şunu göstermektedir: AB'nin genel demokratik vekâletini geliştirmek için Avrupa partilerine yönelik yürürlüğe konulacak olan kurumsal koşullar hem partilere temsil imkânlarına sahip olmalarının yolunu açmakta hem de siyasi alternatifleri şekillendirme konusunda

partiler aktif olarak hali hazırda var olan birçok fırsatı değerlendirmektedir. Gerek Avrupa Anayasasında gerekse Lizbon Antlaşmasında Avrupa partilerine ilişkin düzenlemeler yapılmış olması Avrupa partileri adına önemli fırsatlar ortaya koymaktadır. Avrupa partilerine yönelik yapılan tüm bu düzenlemeler, Avrupa halklarının gelecekte nasıl bir Avrupa arzu ettiklerine ilişkin tartışmalara hız kazandırmış durumdadır. Bu durum Avrupa partilerinin geleceğini de etkileyecektir. Gözlendiği kadarıyla Avrupa partileri güçlenip ulus-üstü (transnational) partilere dönüşmedikçe, AB'de vatandaş odaklı demokrasinin güçlenmesi de mümkün olamayacaktır.

Esasen, demokrasi krizi yalnızca AP'deki temsil ile sınırlı değildir. Avrupa halkları kendi ulusal hükümetlerine karşı da giderek artan düzeyde güvensizlik duymaktadır. Bu güvensizlik Avrupa partileri için de geçerlidir. Seçmen, yaşadığı veya gözlemlediği herhangi bir sorunun ulusal değil de ulus-üstü düzeyde Avrupa platformunda çözümüne ilişkin net tavır koyamayan Avrupa partileri karşısında da ilgisiz kalmaktadır. Diğer taraftan Avrupa politikası seçmene çok uzak, çok üst düzeyde, elitist ve anlaşılmaz gelmektedir. Hatta seçmenler Avrupa siyaseti düzeyinde bilgi akışının dahi sekteye uğradığına inanmakta, kendilerinin AB politikaları hususunda yeterince bilgilendirilmediklerini düşünmektedirler.

Çalışmada detaylı olarak ele almış olduğumuz Avrupa Halk Partisi'nin hem örgütsel yapısı hem de bir siyasi parti olma yolunda atmış olduğu hukuksal adımlar partinin bir Avrupa partisi olma yolunda diğer partilere göre iyi noktada olduğunu göstermektedir.

Burada önemli olan konu, Hıristiyan demokratik oluşumun zaman içinde kendisini meydana getiren ulusal partileri de aşan, onların dışında kendisine özgü bir siyasal kültür ve kimlik geliştirmiş olmasında yatmaktadır. Özellikle 1990'larda EPP'nin muhafazakâr ve liberal fikirleri taşıyan ulusal partilere yönelik açılımı bunun bir kanıtıdır. Bu durum aynı zamanda ulusal partilerin politikalarını aşan siyasi söylemlerin Avrupa düzeyinde kurgulanmasını da gerektirmiştir. Hatta EPP'nin programı göz önüne alındığında bölgesel, ulusal ve ulus-üstü düzeylerde izlediği politikaların kendine üye partilerin programlarını dahi etkilemeye yönelik olarak hazırlandığı göze çarpmaktadır.

Otuzüç yıl önce Avrupa Topluluğu döneminde Hıristiyan demokrat federasyon olarak kurulan ve AB'ye giden süreçte önemli görevler üstlenen Avrupa Halk Partisi, kurulduğu 1976 yılına kadar siyasi hayatına ağırlıklı olarak Hıristiyan (Siyasi Katolik) demokrat ulusal partilerin parlamentoda politika ürettikleri bir partiler birliği/ailesi olarak sürdürmüştür. Bir Avrupa parti kimliğine ise 1976 yılından sonra kavuşmuştur. Böylece parti ulus-üstü düzeyde alacağı kararlarla politik yaşama doğrudan katılacağını ilk parti kongresinde kabul ettiği parti tüzüğüne koyarak kanıtlamıştır. Bunun sonucunda EPP, diğer parti federasyonlarından farklı olarak dinamik bir şekilde gelişmiş ve bu gelişimde EPP'ye üye ulusal partilerin önemli katkısı olmuştur.

EPP'nin ortaya çıkışında, özellikle Hıristiyan inancının yaygın olduğu Batı toplumlarında zaten var olan "Hıristiyan demokrat partiler" önemli rol oynamışlardır. Bu partilerin ülkelerinde siyasi yaşamda belirleyici konumda örgütlenmiş olmaları EPP'nin konumlanmasında olumlu etki yaratmıştır. Hıristiyan demokrat partilerin siyasal yaşama ilişkin bakış açıları "kilise" yani "Hıristiyan dünya" görüşlerine uygun ve bu yönde siyasi başarı sağlamaya yöneliktir. Hıristiyan demokrat partilerin yapısal özellikleri, parti içi yapıyı ve tüm siyasi yaşamı belirli biçimlere ulaştıran bir etkinlik payı taşıdıkları dolayısıyla bu yapıda kurulan EPP'nin AB'nin bugün almış olduğu şekildeki payına bakarak görmek mümkündür. EPP politikalarının belirlenmesinde üye Hıristiyan demokrat partilerin, siyasal yaşamda güçlü örgütler olarak ortaya çıkmaları ve benimsedikleri ideolojileri, EPP'nin siyasal davranışlarında önemli etki yaratmıştır.

Bu etki Hıristiyan demokrat EPP'nin genellikle Kiliseye dayanarak ve siyasal yaşamdaki gelişmelere bağlı olarak liberal-demokratik sistem içinde Hıristiyan dünya görüşünü Avrupa üzerinde etkin kılmaya yöneltmiştir. Kilisenin demokrasiye olan olumsuz tutum değişikliği ile beraber hem Avrupa'nın birçok ülkesinde Hıristiyan demokrat partiler ortaya çıkmış hem de bu partiler AP'de EPP çatısı altında bir araya gelerek Avrupa bütünleşmesinde siyasi roller üstlenmişlerdir. Hıristiyan demokrat partilerin kuruluşu ile birlikte Kilise, liberal demokratik sistemlerde kendi görüşleri ile temsil olanağı bulduğu gibi Kilise karşıtlarına karşı gelenekçi ve tutucu siyasal tutumların tek bir çatı altında toplanmasına yol açmıştır.

Avrupa düzeyinde örgütlenmiş diğer Avrupa partileri gibi EPP’de, AB düzeyindeki örgütsel yapılanmasında ilk dönemler örgütlenme biçimi ve personel eksikliği yüzünden sorunlar yaşamıştır. AB’nin genişlemesiyle beraber EPP, organizasyonunu bu sorunları ortadan kaldıracak şekilde yeniden yapılandırmış ve çeşitli girişimlerde bulunmuştur. Siyasi parti amacına uygun böylesi düzenlemeler 1990’larda neticelenmiştir. AB Anlaşması ve bu sürece bağlı olarak 1995 yılında Birliğe yeni katılan üye ülke muhafazakâr partilerin, EPP ile çalışma yönündeki arzuları parti içerisinde Hıristiyan demokratlardan gelen olumsuz eleştirilere rağmen gerçekleşmiştir.

Böylece EPP, Avrupa düzeyinde Hıristiyan demokrat ulusal partilerin sadece bir bürosu olmaktan çıkmış ve Avrupa düzeyinde karar alıcı duruma geçmiştir. Özellikle, Partinin kuruluş aşamasında dışarıda bırakılan muhafazakâr partileri bünyesinde toplamış olan EDU’nun, EPP çatısı altına girmiş olması ile birlikte Hıristiyan demokrat ve muhafazakârlar arasında Avrupa düzeyinde fikir birliği sağlanmıştır. Tüm bu gelişmelere karşın genişleme ile beraber EPP’ye yeni katılan Kuzey Avrupa ülke partileri, EPP içerisinde ideolojik ve örgütsel temelde bazı çatışmaların yaşanmasına engel olamamıştır. Ayrıca, AB genişlemesi kaçınılmaz olarak birçok üye ülkenin siyasi partilerinin EPP’ye üye olma istençleri parti içerisinde dil problemlerine, kültürel ve toplumsal yaşantılarda farklılıklara dolayısıyla partide sorunlara yol açmıştır.

Ulusal üye partiler ile kurulan bağlar EPP’deki diğer yapısal problem olarak varlığını korumaktadır. Parti içerisindeki tartışmalarda üye partilerin kendi iç sorunlarını doğrudan EPP’ye yansıtmaktadırlar. Bu durumda gösteriyor ki EPP, üye partilerin iç çatışmalarının kurbanı olabilmektedir. Bunun en açık örneği Hıristiyan demokrat partinin gücünü kayıp ettiği İtalya’da irili ufaklı partilerin EPP’ye kabul edilmesi esnasında yaşanmıştır. Tüm bu problem ve tartışmalara karşın yinede EPP, Avrupa düzeyinde Hıristiyan demokratik düşüncenin etkin olması için siyasi faaliyette bulunmakta ve aynı zamanda Avrupa Parti yapısının oluşmasında öncü bir rol oynamaktadır.

Hıristiyan demokratik düşüncüyü çatısı altında toplamış olan parti bu yolla politik programını Avrupa düzeyinde kolaylıkla uygulama olanağı oluşturmuştur. Özellikle ekonomik, sosyal, uluslararası ilişkiler ve Avrupa politikasının oluşumunda

göstermiş olduğu çabalar EPP'nin bir Avrupa partisi olarak örgütlenmiş olmasının sonucunda sağlanabilmiştir. Avrupa Birliğinin geleceğine yönelik olarak 1992 yılında Atina Kongresinde kabul edilmiş olan temel programın ilkelerine bakıldığında, Birliğin bugün almış olduğu şekil EPP'nin siyasi başarısını gözler önüne sermektedir. Parti, günümüze kadar her yasama döneminde güncel sorunları siyaset alanına taşıyor olmasına rağmen, Avrupa düzeyinde uygulamaya koymuş olduğu program ve politikalarını Atina Kongresi'nde kabul etmiş olduğu temel programa dayandırmıştır. Eğer Avrupa düzeyinde tek dereceli seçim kanunu ve buna bağlı olarak Parlamentoda Avrupa partilerinin konumuna yönelik gelişmeler sağlanabilirse EPP, bir siyasi partiden beklenen tüm işlevleri yerine getirebilecek konumdadır. Tam anlamıyla olmasa da Avrupa düzeyinde örgütlenmiş diğer Avrupa partilerine karşın EPP, Avrupa için öngördüğü politik programı ve geniş örgütlenme ağı ile bir Avrupa partisi konumunu hak etmektedir.

Tüm bu değerlendirmelerden EPP'nin bir siyasi parti olarak güçlenmesi gerektiği yönünde genel bir sonuç çıkarılabilir. Parti organizasyonuna dair bütünlük ve uyumun EPP ve üyelerinin AB içindeki güçlerini en üst düzeye çıkarmak ve uygulamak şeklinde özetlenebilecek temel amacına hizmet edeceği açıktır. AB'nin henüz tam anlamıyla arzulanan federalist öğelerden uzak olduğu ve bu konuda elde edilecek başarının aslında EPP'nin ne derece gerçek bir Avrupa partisi olacağını da göstermektedir. Bu yöndeki kayda değer ilerleme ise temel olarak AB kurumlarına ait ulus-üstü yapının bir bütün olarak güçlendirilmesi ile doğrudan ilişkili olacaktır. Böylelikle AB'deki kurumsal değişikliklerle beraber EPP'nin bir Avrupa partisi olarak geçirdiği evrim arasında karşılıklı etkileşim olduğunu söylenebilir. Gerek Maastricht gerekse Avrupa parti tüzüğü'nün kabul edildiği Nice Anlaşmasında Avrupa parti yapısına yönelik yapılan düzenlemeler bunun kanıtıdır. Özellikle EPP'nin 2001 Berlin Kongresi'nde kabul etmiş olduğu tüzüğe göre kendini ulusal partiler birliğinden gerçek anlamda bir Avrupa partisine dönüştürmesine yönelik adımlar, süreçteki en önemli kazanımlarından birisidir.

Hıristiyan demokratların politikalarında önemli yer tutan Anayasa ve sonrasında Lizbon süreci ile bu anayasanın kabul edilmesine yönelik girişimler, EPP liderlerinin gayretleri ile başarılıdır. Lizbon Anlaşmasının üye ülkelerce kabul edilmesi ile tarihi sürece giren AB, uluslar arası arenada daha güçlü temsil edilen ve

vatandaşı ile daha barışık bir yapıya kavuşmayı hedeflemektedir. Lizbon Anlaşması öncesinde altı ayda bir değişen ve Dönem Başkanlığı ile temsil edilen AB'nin artık siyasal bir aktör olması beklenen bir Başkan bulunmaktadır. Bu süreçte ortaya çıkan AB Dış İşleri ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi ile AB'de iki yeni kurum ortaya çıkmış bulunmaktadır. Bu kurumlara atanacak kişiler için şimdilik ulusal siyasi liderler ve ulus-üstü partiler belirleyici olmaktadır.

Avrupa partileri bu sürecin yöneticileri olma yolunda Lizbon Anlaşmasına dayalı olarak geleceğin siyasi aktörlerini belirleyecek konuma gelmek istemektedirler. Özellikle bir Hıristiyan demokrat olarak göreve gelen yeni AB Başkanı ve bu başkanın seçiminde EPP'nin almış olduğu pozisyon bunun bir kanıtıdır. Dolayısı ile Avrupa partilerinin kurumsallaşması büyük oranda Avrupa Bütünleşme sürecine bağlıdır. Eğer AB federal bir devlet olma yönünde adımlarına devam ederse Avrupa partileri arasında şuan Avrupa düzeyinde var olan işbirliği politikaları uzlaşmacı doğasını kayıp edecektir. Bu durum siyasi partilerin doğasından kaynaklanmaktadır.

Ne var ki AB kurumlarıyla AB vatandaşları arasındaki iletişimin güçlendirilmesi de basit reformlarla ve tepeden inme önlemlerle veya daha iyi bilgilendirmeye yönelik proje ve programlarla olacak kadar kolay görünmemektedir. Bunun aşılması ancak tabana yaygın bir biçimde ve Avrupa düzeyinde tutarlı politikalar geliştirecek Avrupa partilerinin gelişmesiyle mümkün olacaktır.

KAYNAKLAR

- Bowler S. and Farrell D. M., (1995), “The Organizing of the European Parliament: Committees, Specialisation and Co-ordination”, *British Journal of Political Science* 25 (2).
- Bruno Bethouart, (2004), “Entry of the Catholics into the Republic: The Mouvement Republicain Polulaire in France”, in Michael Gehler and Wolfram Kaiser (eds), in **Christian Democracy in Europe Since 1945**, , Volume 2, Routledge, London.
- Burgerss Michael, (1989), **Federalism and European Union**, London/New York: Routledge.
- Chesnaux Jean, (1997), “Les democrates chretiens au niveau de l’Union europeenne”, in Emiel Lamberts (ed), **Christian Democracy in the European Union, 1945-1995**, Leuven university Pres.
- Christelle Dorget, (2004), “Recognition and status of Europarties”, in Pascal Delwit, Erol Kulahci and Cedric Van de Walle (eds), **the Europarties Organisation and Influence**, Brussele, CEVIPOLE.
- Christopher Lord (2002), “What Role For parties in EU Politics?”, *European Integration*, Volume 24, No.1.
- Christopher Lord (2004), “ Political Parties and the European Union: What kind of imperfect Competition in Parliament”, in Pascal Delwit, Erol Kulahci and Cedric Van de Walle(eds), **the Europarties Organisation and Influence**, Brussels, CEVIPOLE.
- Conway Martin (2003), “the post 1945 Reconstruction of France and Western Europe”, <http://www.port.ac.uk/special/france1815to2003/chapter9/interviews/filetodownload.31505.en.pdf>
- Corbert R., Jacobs F., Raunio T. and Shackleton, M. (1995) **The European Parliament**, third edition, London: Cartermill.
- Daver Bülent, (1968), **Çağdaş Siyasal Doktrinler**, Sevinç Matbaa, Ankara.
- David Broughton, (1994), “The CDU-CSU in Germany: Is There Any Alternative?”, in David Hanley (ed), **Christian Democracy in Europe: A Comparative Perspective**, London and New York: Pinter.

- David Hanley, (2003), "Keeping it in the Family? Natiolan Parties and the Transnational Experience", *European View*, Volume 3, Spring.
- David Hanley, (2004), "At the heart of the decision-making process? The european People's Party", in the European Union", in, Pascal Delwit, Erol K ulahçı and Cedric van De Walle.(eds), **The Europarties Organization and İnfuence** CEVİPOL, Brussels.
- Davie Grace, (2005), **Modern Avrupa'da Din**, (çev: Akif Demirci), K re Yayınları, İstanbul.
- Dieter A. Binder, (2004), "Rescuing the Christian Occident and Europe in US: the People's Party in Austria", in Michael Gehler and Wolfram Kaiser (eds), **Christian Democracy in Europe Since 1945**, in Michael Gehler and Wolfram Kaiser (eds), Volume 2, Routledge, London.
- Dietz Thomas M., (2002), "Euroeapan Federation of Green Parties", in, Karl M. Johansson& Peter A. Zervakis (eds), **European Political Parties between Cooperation and İntegration**, ZEİ Studies, Baden-Baden.
- Dietz Thomas M., (2004), "Do the European Greens Matter? The problem of influencing the decision-making process in the European Union", in Pascal Delwit, Erol Kulahci and Cedric Van de Walle (eds), **The Europarties Organisation and Influence**, Brussels, CEVİPOL.
- Duff Andrew, (1994), "Building a Parliamentary Europe", in **Government and Opposition**.
- Dumons Bruno, (1999), "Between Religion and Politics", *Contemporary European History*, Vol.8, Cambridge University Press.
- Emiel Lamberts, (1997), "General Conclusions", in Emiel Lamberts (ed), **Christian Democracy in the European Union 1945-1995**, Leuven University Pres.
- Erneast Kuper, (2006), "Towards a Political Public: the Role of transnational European Parties", *European View*, Volume 3.
- Ernest B. Haas, (1958), **The Uniting of Europe**, Standford.
- Faniel, Jean& Soare Sorina (2004), "the influence of democratic Party of the People of Europe-european Free Alliance on decision-making at european Union

- Level”, in Pascal Delwit, Erol Kulahci and Cedric Van de Walle (eds), **The Europarties Organisation and Influence**, Brussels, CEVIPOI.
- Featherstone Kevin, (1998), **Socialist Parties and European Integration**, Manchester University Press, Manchester.
- Fitzmaurice, J. (1975), **The Party Groups in the European Parliament**, Saxon House: Franborough.
- Gabriel Almond, (1948), “The Christian Parties of Western Europe”, *Journal of Politics*, Vol. 1, No.1.
- Gary Marks and Carole Wilson, (2005), “ National Parties and the Contestation of Europe”; in **Legitimacy and the European Union** , (eds) Thomas Banchoff and Mitchell Pi Smith, Routledge London and New York Publish.
- Genç Mehmet, (1993) Avrupa Topluluklarının Kurumsal ve Hukuki Yapısı, Uludağ Üniversitesi Basımevi Bursa.
- George S., (1996), **Politics and Policy in the European Union**, Oxford: Oxford University Press, Third Edition.
- Gerassimos Moschonas, “The party of European Socialist: the difficult “construction” of a European player”, in Pascal Delwit, Erol Kulahci and Cedric Van de Walle (eds), **The Europarties Organisation and Influence**, Brussels, CEVIPOI.
- Gerbert Peter, (1992), “The Common Assembly of the European Coal and Steel Community”, in *The European Community in the Historical Context of its Parliament, Proceeding of the 40th Anniversary Symposium*, Strasbourg.
- Giorgia Delsoldato, (2002), “Eastward Enlargement by the European Union and Transnational Parties”, *International Political Science Review*, Vol. 23, No. 3.
- Günuğur Haluk, (1993), Avrupa Topluluğu Hukuku, Eğitim Yay, No:1 Ankara.
- H.J Kerr, (1973), “Changing Attitudes through international participation: European parliamenters and Integration”, *International Organization*, Volume 27, (1).
- Haas B. Ernest, (1958), **The Uniting of Europe**, Stanford University Press Stanford.

- Hakyemez Y. Şevki (2000); **Militan Demokrasi Anlayışı ve 1982 Anayasası**, Seçkin Yayınları, Ankara.
- Hanley David (1994a), “The European People’s Party: towards a new party form?”, in David Hanley (ed), **Christian Democracy in Europe: A Comparative Perspective**, London and New York: Pinter.
- Hanley David, (1994), “Introduction: Christian Democracy as a Political Phenomenon”, in David Hanley (ed), **Christian Democracy in Europe: A comparative Perspective**, London and New York: Pinter, s. 9; Roberto Papini, (1997), **The Chirstian Democrat İnternational**, Rowman&Littlefied Publishers.
- Hanley David, (2002), “Christian Democracy and the Paradoxes of Europeanization: Flexibility, Competition and Collusion”, *Party Politics*, Vol.8, No.4.
- Hayes Renshaw, H. Wallace (1997), **The Concil of Minester**, London: Macmillan.
- Hecke Van Steven (2006), “On the Road towards Transnational Parties in Europe: Why and How the European People’s Party was Founded”, in Wilfried Martens (ed), **Transnational parties and European Democracy**, *European View Volume 3, Spring*.
- Hix S. and Lord C., (1996), “The Making of a President: the European Parliament and the Conformatiim of Jacques Santer as a President of the Commission”, *Goverment and Opposition* 31/19.
- Hix S. and Lord C., (1997), **Political Parties in the European Union**, Macmillan Pres ltd., London: Basingstoke.
- Hix S., (1994), “The Study of the European Community. The Challenge to Comparative Politics”, *West European Politics*, (17:1).
- Hix S., (1995), “Parties at the European Level and the Legitimacy of EU Socio-Economic Policy”, *Journal of Common Market Studies*, Vol. 33.
- Hix S., (1996), “The Transnational Party Federation”, in J. Gaffeny (ed), **Political Parties and European Union**, London: Routledge.

- Hix S., (1999), “Dimensions and Alignments in European Union Politics: Cognitive Constraints and Partisan Responses, *European Journal of Political Research*, V. 35.
- Hix S., Noury A. and Gerard R., (2005), “Dimensions of Politics in the European Parliament”, *American Journal of Political Science*, Vol. 50, No. 2.
- Hix S., Noury A. and Gerard R., (2006), **Democratic Politics in the European Parliament** Cambridge University Pres.
- Hix S., Noury A. And Gerrard R., (2005), “Power to the Parties; Cohesion and Competition in the European Parliament, 1979-2001”, *B. J. Political Science*: 35, Cambridge University Pres.
- Hrbek Rudolf, (1988), “Transnational Links, the ELD and Liberal Party Group in the Euroepan Parliament”, in Emil J. Kirchner (ed), **Liberal Parties in Western Europe**, Cambridge: Cambridge Univesity Pres.
- İnan Alpan, (2005), “Avrupa Birliği Ekonomik Yaklaşımı: Lizbon Stratejisi ve Maastricht Kriterleri”, *Bankacılar Dergisi*, Sayı 52
- Jacques Robert, (1997), **Batı’da Din-Devlet İlişkileri: Fransa Örneği**, (çev. İzzet Er), İzyayıncılık, İstanbul.
- Jansen Thomas, (1997), “the dilenma for Christian Democracy. Historical identity and/or political expediency: opening the door to conservatism”, in Emiel Lamberts (ed), **Christian Democracy in the European Union, 1945-1995**, Leuven University Pres.
- Jansen Thomas, (1998), “The integration of the Conservtives into the European People’s Party”, in David Bell, Christopher Lord (eds), **Transnational Parties in the European Union**, London, Ashgate.
- Jansen Thomas, (2006), **The European People’s Party Origins and Development**, Published by EPP Headquarters, Brussels.
- Jansen Thomas, (2006a), “The Emergenenof a Transnational European Party System”, *European View*, Volume 3, Spring.

- Jean-Marie Mayeur, (1997), “Democracy of Christian Inspiration in France”, in Emiel Lamberts (ed), **Christian Democracy in the European Union 1945-1995**, Leuven University Pres.
- Johansson K. Magnuss (1997), **Transnational Party Alliances: Analysing the Hard Won Alliance between Conservatives and Christian Democrats in the European Parliament**, Lund: Lund University Pres.
- Johansson K. Magnuss, (1996), “The Nature of Political Parties in the European Union”, in George A. Kourvertaris&Andreas Moschonas (eds), **The Impact of Euroepan Integration: Political, Sociological and Economic Changes**, Wesport.
- Johansson K. Magnuss, (2002), “Party Elites in Multilevel Europe: the Christian Democrats and the Singel European Act”, *Party Politics*, Vol 8, No.4.
- Johansson K. Magnuss, (2002), “Party Elites in Multilevel Europe: the Christian Democrats and the Singel European Act”, *Party Politics*, Vol 8, No.4.
- Johansson K. Magnuss, (2004), “Toward a theory of federations of political parties in multilevel Europe: at the nexus of internentional relations and comparative politics”, “?”, in Pascal Delwit, Erol Kulahci and Cedric Van de Walle (eds), **the Europarties Organisation and Influence**, Brussels, CEVIPOL.
- John Fischer, “From Confederatiin to Federation”, Speech at Humbolddt University, (Berlin, 12 May 2000).
- Julie Smith, (1996), “How European are European Electioans?” in John Gaffney (ed), **Political Parties and the European Union**, London: Routledge.
- Justus Schönlau, (2006), “European Party Statute: Filling the Half-full Glass?”, *European View*, Volume 3, Spring.
- Kaboğlu Ö. İbrahim (1998); **Özgürlükler Hukuku**, Alfa Yayınları, 4. Baskı, İstanbul.
- Kaiser Wolfram, (2003), “Christian Democracy in France and Europe post-1945”, University of Portsmouth,
<http://www.port.ac.uk/special/france1815to2003/chapter9/interviews/filetodownload.18263.en.pdf>

- Kalyvas N. Stathis, (1996), **The Rise of Christian Democracy in Europe**, Cornell Universty Pres, London.
- Kapteyn P., (1966) “The Common Assembly of the European Coal and Steel Community as a representative Institution”, in K. Lindsay, **European Assemblies: the Experimental Period**, London.
- Karatnycky Adrain, (2001), “Christian Democracy Resurgent: Rasing the Banner of Faith in Eastern Europe”, *Foreing Affairs*, Vol. 77, No. 1.
- Karlık Rıdvan, (2005), Avrupa Birliği ve Türkiye, Beta Yayınları, İstanbul.
- Kersbergen van Kees, (1994), “The Distinctiveness of Christian Democracy”, in David Hanley (ed), **Christian Democracy in Europe: A Comparative Perspective**, London and New York: Pinter.
- Kohler Beate&Barbara Myrzik, (1982), “Transnational Party Links”, in Roger Morgan&Stefano Silvestri (eds), **Moderates and Conservatives in Western Europe: Political Parties, the European Community and the Atlantic Alliance**, London.
- Köktaş M. Emin, (1997), **Din ve Siyaset, Siyasal Davranış ve Dindarlık**, Vadi Yayınları, Ankara.
- Köktaş M. Emin, (2002), “Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Partileri”, *Akademik Araştırmalar Dergisi*, Yıl.4, S.13.
- Krepel A., Noury A., and Hix S., (2003), “the Party System in the European Parliament: Collesive or Competitive?”, *JCMS, Volume 41*, Number 2.
- Kunz Rainer (1980), “Christian Democrat Parties”, in Theo Stammen (ed), **Political Parties in Europe**, London: Allen&Unwin.
- Külahçı Erol, (2004), “The Party of European Socialist and the question of unemployment”, in Pascal Delwit, Erol Kulahci and Cedric Van de Walle (eds), **The Europarties Organisation and Influence**, Brussels, CEVİPOL.
- Ladrech Robert, (2002), “Party of European Socialists”, in Karl M. Johansson& Peter A. Zervakis (eds), **European Political Parties between Cooperation and İntegration**, ZEİ Studies, Baden-Baden.

- Ladrech Robert, (2003), "The Promise and Reality of Euro-parties", *European View*, Volume 3, Spring.
- Lijphart A., (1981), "Political Parties: Ideologies and Programs", in Butler D (ed), **Democracy at the Polls: A Comparative Study of Competitive National Elections**, Washington, American Enterprise Institute for Public Policy Research.
- Lipset S. M. and S. Rokkan, (1967), **Party Systems and Voter Alignments**, New York: Free Press.
- Lodge J. and Valentine H., (1982), **Direct Elections to the European Parliament: A Community Perspective**, London: Macmillan.
- Luciano Bardi and P. Ignazi, (1999), **Il Parlamento Europeo**, Bologna.
- Luciano Bardi, (2004), "European Party Federations' Perspective", in Pascal Delwit, Erol Kulahci and Cedric Van de Walle (eds), **The Europarties Organisation and Influence**, Brussels, CEVIPOL.
- Magnus N. Pedersen, (1996), "Euro-parties and European Parties. New Arenas New Challenges and New Strategies", in S. Andersen and K. A. Eliassen (eds), **The European Union: How Democratic Is it?** London.
- Malcolm Noel, (1996), "Conservative Realism and Christian Democracy" in, Kenneth Minogue (ed), **Conservative Realism**, London.
- Martens Wilfried (1992), "Speech to the EPP's Athens Congress", 11 November 1992.
- Martin Clark, (1996), **Modern Italy, 1871-1995**, 2nd Edition, London and New York: Longman.
- Maurice Duverger, (1992), **Siyasi Partiler**, (çev. E. Özbudun), Bilgi Yayınevi.
- Michael Gehler (2004), "The Geneva Circle of West European Christian Democrats", in Michael Gehler and Wolfram Kaiser (eds), **Christian Democracy in Europe Since 1945**, Volume 2, Routledge, London.
- Michael Marsh and Pippa Norris, (1997), "Political representation in the European Parliament", *European Journal of Political Research* 32.

- Miriam A Golden and Eric C. Chang (2001), “Competitive Corruption” *World Politics*, no:53, July, s. 605; Ruth Bradley, (1999), “Chilean Elections: Future Promise and Past Pain”, *the Washington Quarterly*, Autumn.
- Morlok Martin, (2002), “Constitutional Framework”, in Karl M. Johansson & Peter A. Zervakis (eds), **European Political Parties between Cooperation and Integration**, ZEI Studies, Baden-Baden.
- Nemolianu Virgil, (2002), “Compassionate Conservatism and Christian Democracy”, *The Intercollegiate Review*, Fall.
- Nord H., (1957), “In Search of a Political framework for an Integrated Europe”, in C. Grove Hines (ed), *European Integration*, Baltimor.
- Okutan M. Çağatay, (2006); “Adalet ve Kalkınma Partisi: Muhafazakâr Demokrasi, Hıristiyan Demokrasinin Müslüman Versiyonu mu”, *DEU Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C.8, Sayı.1.
- Oudenhove Guy Van, (1965), **The Political Parties in the European Parliament: the First Ten Years September 1952, September 1962**, European aspects. Series C, Studies on politics ; no. 18.
- Öhlen Mats, (2004) “Adapting to or sharpening a New Political Culture? European Parties and Parties in the new EU-Countries after EU-Enlargement”, *Political Culture 1*, . www.epsnet.org/2004/pps/ohlen.pdf
- Özbudun Erdoğan, (1983), **Siyasi Partiler**, AÜHF Yay. No:471, Ankara.
- Özek Çetin, (t.y), **Devlet ve Din**, Ada Yayınları.
- Paolo Pombeni, (2000), “The Ideology of Christian Democracy”, *Journal of Political Ideologies*, Vol. 5, No. 3.
- Pascal Delwit (2004), “European People’s Party: stages and analysis of a transformation”, in Pascal Delwit, Erol Kulahci and Cedric Van de Walle (eds), **the Europarties Organisation and Influence**, Brussels, CEVIPOL.
- Pascal Delwit, Erol Kulahci and Cedric Wlalle, (2004); “The European Party Federations: A Political player in the making?”, in Pascal Delwit, Erol Kulahci and Cedric Van de Walle (eds), **the Europarties Organisation and Influence**, Brussele, CEVIPOL.

- Peter A. Zerkavis and Karl M Johansson, (2002), “Historical-Institutional Framework”, **European Political Parties between Cooperation and Integration**, in Karl M. Johansson & Peter A. Zervakis (eds), ZEI Studies, Baden-Baden.
- Peter van Kemseke, (1997), “The Societal Position of Christian Democracy in France, ”, in Emiel Lamberts (ed), **Christian Democracy in the European Union 1945-1995**, Leuven University Pres.
- Philomena Murray, (1996) “Nationalist or Internationalist? Socialist and European Unity”, in P. Murray and P. Rich, (eds), **Visions of European Unity**, Boulder.
- Philomena Murray, (2004), “Factor for Integration? Transnational Party Cooperation in the European Parliament, 1952-79”, *Australian Journal of Politics and History*, Volume 50, Number 1.
- Pierson, P. (1998) “the Path to European Integration: A Historical-Institutionalist Analysis”, in Wayne Sandholtz/Alec Stone Sweet (eds), **European Integration and Supranational Governance**, Oxford University Pres.
- Pridham G. and Pridham P. (1981), **Transnational Party co-operation and European Integration: The Process Towards Direct Elections**, London: George Allen&Unwin.
- Pridham Geoffrey, (1977), **Christian Democracy in Western Germany: The CDU/CSU in Government and Opposition, 1945-1976**, London: Croom Helm.
- Pridham Georfery, (1975), “Transnational Party Groups in the European Parliament”, *Journal of Common Market Studies*, No.3.
- Pridham, Geoffrey (1982), “Christian Democrats, Conservatives and Transnational Party Cooperation in the European Community: Centre-Forward or centre-Right?”, in Zig Layton (ed), **Conservative Politics in Western Europe**, London; Macmillan.
- R. Corbert, F. Jacobs, M. Shackleton, (2000), **The European Parliament**, fourth edition, London.

- Rauscher Anton, (1997), “The Influence of Christian Democracy on Socio-Cultural Policy in Western Europe”, in Emiel Lamberts (ed), **Christian Democracy in the European Union 1945-1995**, Leuven University Pres.
- Robert Leonardi and Douglas Werman, (1989), **İtalian Christian Democracy: The Politics of Dominance**, Basingstoke: Macmillan.
- Roberto Papini, (1988), L’Internationale democate chretienne. La cooperation internationale entre les partis democrates chretiens de 1925 a 1986, Paris, Les editions du Cerf.
- Roberto Papini, (1997), **The Christian Democratic İnternational**, Rowman&Littlefied Publishers, New York&London.
- Ruthan F. Gerrard (1997), “Christian Democracy in Western Europe: an idea whose time has passed?”, *International Journal of Social, Economics*, Vol. 24, No. 10, Washington University Press
- Samuel P. Huntington (1993), **Üçüncü Dalga: Yirminci Yüzyıl Sonlarında Demokratlaşma**, çev. Ergun Özbudun, Türk Demokrasi Vakfı, Ankara.
- Sandström Camilla, (2002) “European Liberal, Democrat and Reform Party”, in, Karl M. Johansson& Peter A. Zervakis (eds), **European Political Parties between Cooperation and İntegration**, ZEİ Studies, Baden-Baden.
- Sandström Camilla, (2004) “The European Liberal, Demcrat and Reform Party, From co-operation to integration”, in Pascal Delwit, Erol Kulahci and Cedric Van de Walle (eds), **The Europarties Organisation and Influence**, Brussels, CEVİPOL.
- Saran Ulvi, (2004), **Kamu Yönetiminde Yeniden Yapılanma**, Atlas Yayınları, Ankara
- Sarıbay A. Yaşar, (1997), **99 Soruda Siyasal Partiler**, Radikal, İstanbul, s. 22.
- Sarıbay A. Yaşar, (2000), **Global Bir Bakışla Politik Sosyoloji**, Alfa Basımevi, İstanbul.
- Seiller Daniel L., (2004), “The Democratic Party of the Peoples of Europe (DPPE-EFA)”, in Pascal Delwit, Erol Kulahci and Cedric Van de Walle (eds), **The Europarties Organisation and Influence**, Brussels, CEVİPOL.

- Shirley Williams, (1991), "Sovereignty and Accountability in the European Community", in Robert O. Keohane/Stamley Hoffmann (eds), **The New European Community: Decisionmaking and Institutional Change**, Boulder.
- Svasand L., (2000), "The Theory of Institutionaliz and the Study of Political Parties", *Unpublished manuscript.*, University of Bergen.
- Tapio Raunio, (1996) "Parliamentary Questions in the European Parliament. Representation, Information and Control" *The Journal of Legislative Studies* 2 (4).
- Tapio Raunio, (1999), "Second-rate parties? Towards a beter understanding of the European Parliamnets Party Groups" , in Knut Heidar and Ruud Koole (eds), **Parliamentary Party Groups in European Democracies**, Routledge, London.
- Tapio Raunio, (2002), "Party Electoral Linkage", **European Political Parties between Cooperation and İntegration**, in, Karl M. Johansson& Peter A. Zervakis (eds), ZEİ Studies, Baden-Baden.
- Teziç Erdoğan, (1976), **Siyasi Partiler**, Gerçek Yayınlar, İstanbul.
- Tikveş Özkan, (1982), **Teorik ve Pratik Anayasa Hukuku**, DEÜHF Yay. No:3, İzmir.
- Timothy Sherrat, (2004), "Christian and Democrat? The trans-Political Chracter of Christian Democycacy", www.catholicsocialscinetists.org/cssrIX/kraynaksymposioum.pdf
- Toprak Zerrin, Yavaş H., Görün M., (2004), **Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi Anlaşmalarında Avrupa Konseyi**, Birleşik Yayınlar, İzmir.
- Toprak Zerrin (2003), **Çevre Yönetimi ve Politikası**, Anadolu Matbaacılık, İzmir.
- Toprak Zerrin (2008), **Yerel Yönetimler**, Birleşik Matbaa, İzmir.
- Tourine Alain, (2002), **Demokrasi Nedir?**, (çev. Olcay Kural), YKY, 3. Baskı, İstanbul.
- Trawick Anthony Bouscaren, (1949), "The European Christian Democrats", *the Western Political Quarterly*, Vol.2, No.1.

- Tunaya T. Zafer, (1975), **Siyasi Müesseseler ve Anayasa Hukuku**, 3. Bası, İstanbul 1975.
- Turgut Nüket, (2001), **Çevre Hukuku**, Savaş Yayınevi, Ankara.
- Ulrich Lappenküper, (2004), “Between Concentration Movement and People’s Party: The Christian Democratic Union in Germany”, in Michael Gehler and Wolfram Kaiser (eds), **Christian Democracy in Europe Since 1945**, Volume 2, Routledge, London.
- Vandermotten Christian, (2000) “An Electoral Geography of Western Europe” *Geojournal*, S.52.
- Walle Van de Cedric, (2004), “The European Federation of Green Parties: Rahher a Euroepan than an Ecologist Organisation?”, in Pascal Delwit, Erol Kulahci and Cedric Van de Walle (eds), **The Europarties Organisation and Influence**, Brussels, CEVIPOL.
- Weidenfeld W., (1982), “The German Christian Democrats”, in Roger Morgan&Stefano Silvestri (eds), **Moderates and Conservatives in Western Europe: Political Parties, the European Community and the Atlantic Alliance**, London.
- Welle Klaus (1997) “Annual report of the EPP secretary-general at the political bureau meeting of 13 February 1997, EPP News.
- Westlake, M. (1994), **A Modern Guide to the European Parliamnet**, London: Pinter.
- William Hale, (2005), “Christian Democracy and the AKP: Parallels and Contrasts”, *Turkish Studies*, Vol. 6, No. 2.
- Williams M., (1995), “the European Parliament: Political Groups, Minority Rights and the “Rationalisation” of Parliamentary Organization., In H. Döring (ed), **Parliaments and Majority Rule in Western Europe**, Frankfurt.
- Wolfram Kaiser (2003), “Christian Democracy in France and Europe post 1945”, <http://www.port.ac.uk/special/france1815to2003/chapter9/interviews/filetodownload.18263.en.pdf>
- Wolfram Kaiser (2004), “20.yy da Avrupa da Hirstiyan Demokrasi”, *Journal of Contemporary History*, Vol.39 (1), London.

Wolfram Kaiser, (2004), “Transnational Christian Democracy: From the Nouvelles Equipes Internationales to the European People’s Party”, in Michael Gehler and Wolfram Kaiser (eds), **Christian Democracy in Europe Since 1945**, Volume 2, Routledge, London.

Yılmaz AYTEKİN, (2000), **Modern Demokrasi: Gelişim ve Sorunları**, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara.

Yılmaz AYTEKİN, (2001), **Çağdaş Siyasal Akımlar: Modern Demokrasilerde Yeni Arayışlar**, Vadi, Ankara.

Yves-Marie HILAIRE, (1997), “The Influence of Christian Democracy in the Sphere of Religion, Morality and Culture in France”, in Emiel Lamberts (ed), **Christian Democracy in the European Union 1945–1995**, Leuven University Pres.

İNTERNET ADRESLERİ VE DİĞER KAYNAKLAR

<http://european-convention.eu.int/docs/treaty/cv00850.en03.pdf>
http://www.eu-seniorunion.info/en/background/ESU_origin-en.pdf
http://assembly.coe.int/ppe/index_e.htm
http://en.wikipedia.org/wiki/Political_groups_of_the_European_Parliament
<http://european-convention.eu.int/amendemTrait.asp?lang=EN>
<http://indemgroup.org/>
<http://indemgroup.org/16/>
<http://www.alde.eu/>
http://www.alde.eu/fileadmin/images/Photo_Library/2007/070328_50th_Birthday/booklet50-EN.pdf
http://www.alde.eu/fileadmin/webdocs/alde_point/priorytet_en.pdf
<http://www.anglican.org/church/ChurchHistory.html>
<http://www.barobirlik.org.tr/insanhaklari/mevzuat/ub/belgeler/coestatusu.pdf>
http://www.edsnet.org/new/index.php?option=com_content&task=view&id=25&Itemid=40
<http://www.epp.cor.europa.eu/>
<http://www.epp.eu/hoofdpagina.php?hoofdmenuID=1>
<http://www.epp.eu/memberparties.php?hoofdmenuID=3>
<http://www.epp.eu/subpagina.php?hoofdmenuID=3&submenuID=44>
<http://www.epp.eu/subsubpagina.php?hoofdmenuID=1&submenuID=1&subsubmenuID=7>
<http://www.epp.eu/subsubpagina.php?hoofdmenuID=1&submenuID=3&subsubmenuID=9>
<http://www.epp.eu/subsubpagina.php?hoofdmenuID=1&submenuID=4&subsubmenuID=12>
<http://www.epp.eu/subsubpagina.php?hoofdmenuID=3&submenuID=44&subsubmenuID=6>
<http://www.epp.eu/subsubpagina.php?hoofdmenuID=3&submenuID=44&subsubmenuID=7>
<http://www.epp.eu/subsubpagina.php?hoofdmenuID=3&submenuID=44&subsubmenuID=7>
<http://www.epp.eu/subsubpagina.php?hoofdmenuID=3&submenuID=48&subsubmenuID=6>
<http://www.epp.eu/subsubpagina.php?hoofdmenuID=3&submenuID=48&subsubmenuID=1>
<http://www.epp-ed.eu/home/en/default.asp>
http://www.epp-women.org/images/dbimages/docs/statutes_en.pdf
http://www.eucdw.org/Website_2005/en/publicaties_en/2005_EN.pdf
http://www.euoparl.europa.eu/groups/default_en.htm
<http://www.euoparl.europa.eu/members/expert.do?language=EN>
<http://www.eu-seniorunion.info/en/background/magna-charta.htm>

<http://www.eu-seniorunion.info/en/services/Statut-080612-en-w.pdf>
<http://www.green/efa.org/>
<http://www.greens-efa.org/index.htm>
<http://www.guengl.eu/>
<http://www.guengl.org/showPage.jsp?ID=39>
<http://www.ikv.org.tr/sozluk2.php?ID=1003>
<http://www.its-pe.eu/>
<http://www.sme-union.org/docs/>
<http://www.socialistgroup.eu/gpes>
<http://www.socialistgroup.org/gpes/index.do?lg=en>,
<http://www.socialistgroup.org/gpes/index.do?lg=en>,
<http://www.uengroup.org/>
<http://www.yepp-eu.org/>
<http://www.deltur.cec.eu.int>
<http://www.edsweb.org>
<http://www.xrefer.com>

ACDP IX-007-052, Politik Buro reunion 8 July 1976 Luxembourg.
Agence Europe, 19 September 1990.
Bulletin Quotidian Europe 23 February 2000.
Bulletin Quotidian Europe 29 March 2000.
Bulletin Quotidian Europe, “Will Seixas da costa group discuss statute of political parties?”, 4 April 2000.
Bulletin Quotidian Europe, EU/Institutional reform”, 17 February 2000.
Bulletin Quotidian Europe,”EU/European political parties”, 23 December 1999.
Bulletin Quotidian Europe,”European parties”, 22 June 2000.
By-Laws of the International non-Profit Association “European People’s Party, approved by the EPP Congress on 31 March 2006.
EPP Bulletin, Brussels Brüksel, June 1991, no. 2.
EPP Grubu, 30th Annual Meeting, 1983.
EPP News, no.18, 22 June 2000.
EPP-Bulletin. Report of the Secretary- general of the EPP, n.5/6- December 1990.
Euroeapan Parliament (1999), Committee on Constituonal Affairs, Rapporteurs: Giorgos Dimitrakopouls and Jo Leienen, 10 November.
Euroeapan Parliament (2000), Committee on Constituonal Affairs, Rapporteur: Ursula Schleicher, 22 March.
Euroeapan Parliament (2000a), Committee on Constituonal Affairs, Rapporteurs: Giorgos Dimitrakopouls and Jo Leienen;27 Marc;, *Bulletin Quotidien Europe 29 March 2000*.
European Commission (2000a), “Adapting the Institutions to make a success of enlargement. Brussels, 26 January.
European Parliament (1996) Report by Dimitris Tsatos on behalf of the Insttutional Affairs Committee (A4-0342/96) ,10 December.
European People’s Party Group, 30. Annual, 1953-1983.
European Voice (24 February- 1 March 2000).
Internal Regulations of the International Non-Profit Association European People’s Party, Approved by the EPP Political Bureau on 8 June 2006.
Internal Regulation of the International non-profit Association “European People’s Party”, Draft of 29 March 2006.
Official Journal, C 191, 29 July 1992.

On the way to the 21st Century, EPP Action Programme 1999-2004, Adopted by the XIII EPP Congress in Brussels, 4-6 February 1999, Programme and Statute, Vol. 1, the EPP Documentation series, Second Edition, Brussels, 1984.

The EPP approved "A Union of Values", 2001 Congress XIV EPP in Berlin.

EPP XVth Congress Document, "A Constitution for a Strong Europe", ESTORIL, 18 October 2002.

The EPP discussed, drafted, and approved the EPP "Basic Programme", 1992 Congress IX in Athens.

The EPP adopted "For a Europe of the Citizens: Priorities for a Better Future" (Rome Manifesto), XVII Congress Rome, 30-31 March 2006

The EPP faced a new political landscape and published "A federal constitution for the European Union", 1990 Congress VIII in Dublin.

The EPP focused on "Economic Development and Environmental Problems", 1986 Congress VI in the Hague.

Adopted by the EPP Political Bureau "Combatting Climate Change Our Responsibility for Future Generations", February 2008, Madrid

The Euro-Mediterranean Partnership, "Between disenchantment and expectation" April 2001, Infodocs Series.

The Times, 17 February 2001.

Treaty Establishing The European Community, Consolidated Version Of The Treaty Establishing The European Community, *Official Journal C 325*, 24 December 2002.

Treaty of Amsterdam Amending The Treaty On European Union, The Treaties Establishing The European Communities And Related Acts, *Official Journal C 340*, 10 November 1997.

Treaty On European Union; *Official Journal C 191*, 29 July 1992.

VII Congress in Luxembourg 1988 prepared for another European Election and approved the document "On the Side of the Citizens", EPP-Bulletin, Report by the Secretary- General of the European People's Party, July 1988.